

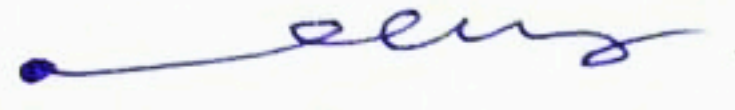
แนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม : ไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ มณฑลยูนนานและ
ไม้แกะสลักบ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่

KEDI DU

คู่มือฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
มีนาคม ๒๕๖๓
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

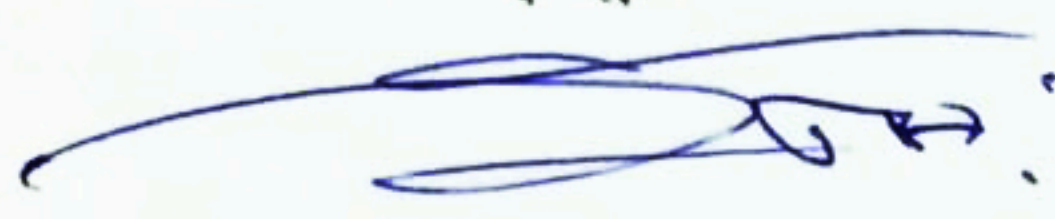
คณะกรรมการควบคุมคุณภาพนิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณภาพนิพนธ์ ได้พิจารณาคุณภาพนิพนธ์ของ Du Kedi ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

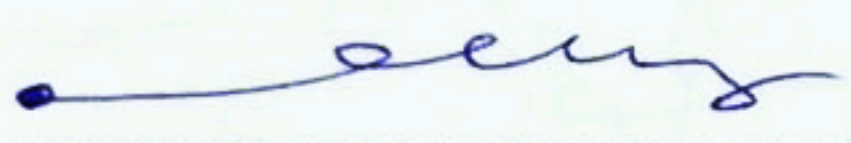
คณะกรรมการควบคุมคุณภาพนิพนธ์

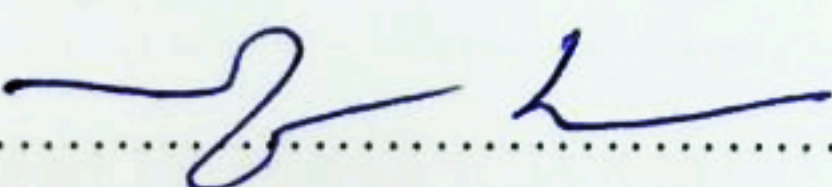

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ศาสตราจารย์ภรดี พันธุ์ภากร)

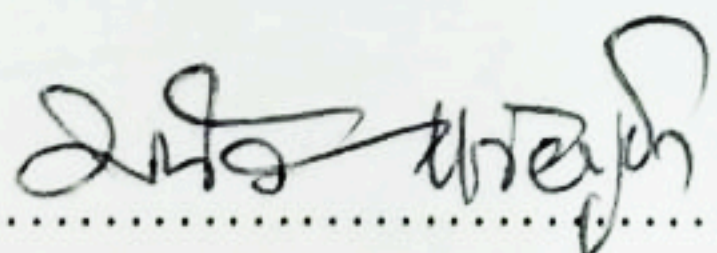

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.ภูวษา เรืองชีวิน)

คณะกรรมการสอบคุณภาพนิพนธ์

..... ประธาน
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ วัฒนะ จุฑะวิภาค)

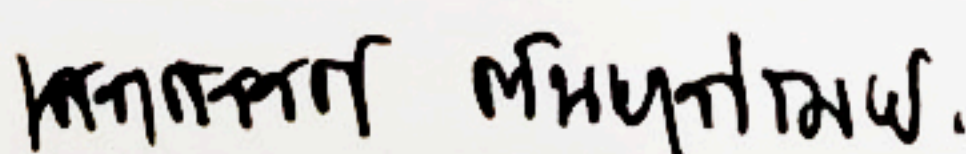

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ภรดี พันธุ์ภากร)

..... กรรมการ
(ดร.ภูวษา เรืองชีวิน)

..... กรรมการ
(ดร.มนัส แก้วบุชา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา คชประเสริฐ)

คณะศิลปกรรมศาสตร์อนุมัติให้รับคุณภาพนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์)

วันที่... 31... เดือน... มีนาคม... พ.ศ. 2563

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะความเมตตาของศาสตราจารย์เกียรติคุณ พันธุภากรและ
ดร. ภูวษา เรืองชีวิน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจน
เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตรวจสอบ และแก้ไขร่าง
วิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความสะดวกด้านอำนวยความสะดวก และประสานงาน ใน
การทำวิทยานิพนธ์ให้ผู้วิจัยตลอดมา ตลอดจนค้นคว้าหาข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย
ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอขอบคุณ คุณเงินเงิน ที่ช่วยดำเนินการประสานงานและแปล
เอกสารทั้งหมดในครั้งนี้

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงอำนาจบารมีของคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย
ที่อยู่ในสากลโลก อันเป็นที่พึ่งให้ผู้วิจัยมีสติปัญญาในการทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
จึงขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานการวิจัยในครั้งนี้จะมี
ประโยชน์เป็นอย่างสูง สำหรับข้อบกพร่องต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น ผู้วิจัยขอน้อมรับผิดเพียงผู้เดียวและ
ยินดีรับฟังคำแนะนำเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยในอนาคต

KEDI DU

58810092: สาขาวิชา: การบริหารศิลปะและวัฒนธรรม; ปร.ค. (การบริหารศิลปะและวัฒนธรรม)

คำสำคัญ: ไม้แกะสลัก, ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม, อุตสาหกรรม, การพัฒนา

KEDI DU: แนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม : ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ มณฑลยูนนานและไม้แกะสลักบ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่ (WOOD CARVINGS CULTURAL PRODUCTS MANAGEMENT: SHIHE VILLAGE, YUNNAN PROVINCE AND BANTAWAI, CHIANGMAI PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ภรดี พันธูภากร, ศศ.ม., ภูษา เรืองชีวิน, ปร.ค., 214 หน้า. ปี พ.ศ. 2563.

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม : ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ มณฑลยูนนานและไม้แกะสลักบ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ มณฑลยูนนานและบ้านถวายจังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนวิเคราะห์จุดเด่นด้านวัฒนธรรมและการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อค้นหาวิธีการและแนวทางการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น

จากการศึกษาพบว่า ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอและบ้านถวายมีจุดเด่นที่เหมือนกันหลายอย่าง ได้แก่ เป็นทักษะงานฝีมือที่แสดงเอกลักษณ์ของประเทศหรือภูมิภาค สะท้อนและนำเสนอวิถีชีวิตขนบธรรมเนียม ประเพณีและศาสนาของคนในท้องถิ่น ตลอดจนมีมูลค่าในเชิงพาณิชย์สูง แต่ปัจจุบัน อุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านถวายและบ้านซื่อเหอยังประสบกับปัญหาหลายด้าน ดังนั้น เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอและบ้านถวายยังคงได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีและต่อเนื่องจึงมีความจำเป็นต้องหามาตรการและแนวทางการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นมาใช้ ได้แก่

- 1) การกำหนดทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรม
- 2) การประชาสัมพันธ์
- 3) นำเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในอุตสาหกรรม
- 4) การสร้างทีมงานช่างแกะสลัก
- 5) การสร้างแบรนด์ และ
- 6) การพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมหัตถกรรมการท่องเที่ยว

เมื่อผู้วิจัยนำแนวทางการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมที่ผู้วิจัยนำเสนอไว้ทดลองสร้างโครงการเพื่อการพัฒนาในอนาคตพบว่า ก่อให้เกิดประโยชน์ที่สำคัญ 4 ด้านใหญ่ๆ คือ เป็นแนวทางการอนุรักษ์ที่มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน สร้างองค์ความรู้ให้คนในประเทศและใช้แก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นได้

58810092: MAJOR: ART AND CULTURAL ADMINISTRATION; PH.D.

(ART AND CULTURAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: WOOD CARVING, CULTURAL PRODUCTS, INDUSTRY, DEVELOPMENT

KEDI DU: WOOD CARVINGS CULTURAL PRODUCTS MANAGEMENT: SHIHE VILLAGE, YUNNAN PROVINCE AND BANTAWAI, CHIANGMAI PROVINCE.

ADVISORY COMMITTEE: PORADEE PANTHUPAKORN, M.A., PUVASA

RUANGCHEWIN, PH.D., 214 P. 2020.

This research “Woodcarvings cultural products management: Shihe village, Yunnan Province and Bantawai, Chiang Mai Province” investigates woodcarving cultural products in Shihe Village, China and Bantawai, Thailand. The purpose of this study is to analyze the strengths of cultural and industrial development in both places in order to search for the appropriate management approaches and guidelines that are in line with local characteristics of the woodcarving cultural products.

According to studies, it has been found that there are many common features between woodcarving in Bantawai and that in Shihe Village. For example, craft skills could show the identity of a country or region, and reflect and present the way of life, customs, traditions and religion of the local people, as well as have high commercial values. However, as of today, the woodcarving industries in both Bantawai and Shihe Village are still confronted with many problems. Therefore, to make the woodcarving products in Bantawai and Shihe Village develop in the right direction and in a sustainable way, it is necessary to find the appropriate methods and guidelines to manage the cultural products, which are compatible with local characteristics. These methods and guidelines are: 1) Determining the direction of the industrial development, 2) Managing public relations, 3) Adopting advanced technology in the industry, 4) Creating a carver team, 5) Branding the products, and 6) Developing the handicraft tourism industry. After the present researcher adopted the above-mentioned guidelines for cultural product management in hope of building a project for future development in Bantawai and Shihe Village, it was found that the guidelines could bring benefits for the woodcarving industry in four major aspects, namely creating an effective conservation approach, achieving sustainable development, creating knowledge for people in the country and contributing to the solutions of social problems.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
การกำหนดปัญหาในการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
ขอบเขตการวิจัย	7
วิธีดำเนินการและขั้นตอนการวิจัย	8
คำศัพท์เฉพาะ	10
2 หลักการบริหารผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม	11
ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม	12
ทฤษฎีอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม	13
ทฤษฎีสำนึกคิดแฟรงค์เฟิร์ต	14
ทฤษฎีอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์	15
มุมมองเชิงทฤษฎีของนักวิชาการจากประเทศต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทาง วัฒนธรรม.....	18
มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้.....	20
หลักการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้	20
วิธีการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้.....	21
การบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม	22

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ระบบการบริหารจัดการทางวัฒนธรรม.....	25
แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรม	29
การสร้างหลักการบริหารจัดการทางวัฒนธรรม.....	31
การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ.....	32
การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมด้วยโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP).....	34
3 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ.....	37
ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของบ้านชื้อเหอ	37
ประวัติศาสตร์ไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ	38
วิวัฒนาการไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ	40
สมัยราชวงศ์ฮั่นถึงสมัยประเทศต้าหลี่.....	40
สมัยราชวงศ์หยวน หมิงและชิง (คริสต์ศักราช 1271-1912).....	44
สมัยปลายราชวงศ์ชิงถึงสมัยสาธารณรัฐจีน (คริสต์ศักราช 1900-1949)	45
การพัฒนาไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอในปัจจุบัน (คริสต์ศักราช 1949 ถึงปัจจุบัน).....	47
ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ	53
รูปแบบไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ	53
เอกลักษณ์ของไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ	61
วัตถุดิบที่ใช้ในการแกะสลัก.....	63
อุปกรณ์ที่ใช้ในการแกะสลัก.....	64
กระบวนการผลิต	65
การบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอเชิงธุรกิจในปัจจุบัน.....	69
ขนาดธุรกิจ.....	69
กลุ่มตลาดเป้าหมาย	72
ช่องทางการจัดจำหน่าย.....	73
การลงพื้นที่สัมภาษณ์เจ้าของธุรกิจบ้านชื้อเหอ.....	74
การลงพื้นที่สัมภาษณ์ช่างฝีมือบ้านชื้อเหอ	75

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอในปัจจุบัน .	77
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	82
สรุปท้ายบท.....	85
4 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวาย.....	87
ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของศูนย์หัตถกรรมบ้านถวาย	87
ประวัติการก่อตั้งศูนย์หัตถกรรมบ้านถวาย.....	91
ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านถวาย	94
รูปแบบหัตถศิลป์ที่ขึ้นชื่อของบ้านถวาย	94
เอกลักษณ์ของไม้แกะสลักบ้านถวาย	99
อุปกรณ์ที่ใช้ในการแกะสลัก	101
กระบวนการผลิต	102
การบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายเชิงธุรกิจในปัจจุบัน.....	106
ขนาดธุรกิจ.....	106
กลุ่มตลาดเป้าหมาย	107
ช่องทางการจัดจำหน่าย.....	108
การขนส่งและโลจิสติกส์	115
การลงพื้นที่สัมภาษณ์เจ้าของธุรกิจบ้านถวาย	118
การลงพื้นที่สัมภาษณ์ช่างฝีมือบ้านถวาย	119
ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านถวายในปัจจุบัน ..	120
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	124
สรุป.....	125
5 แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลัก บ้านชื้อเหอและบ้านถวาย	128
การลงพื้นที่สอบถามความคิดเห็นผู้บริโภค	128
การจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลัก.....	134

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การดำเนินงานเพื่อการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน	135
การยกระดับคุณค่าแบรนด์ผลิตภัณฑ์.....	136
การพัฒนาธุรกิจไม้แกะสลักอย่างเร่งด่วน	143
การลงทุนและใช้ประโยชน์จากการเรียนการสอนใน โรงเรียน	145
ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับภาคธุรกิจ	156
แนวทางการพัฒนาในอนาคต	159
ตัวอย่างโครงการเพื่อการพัฒนาในอนาคต	162
1. โครงการเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ	162
2. โครงการเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวาย.....	171
6 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	185
สรุปผลการวิจัย	185
อภิปรายผลการวิจัย	191
ข้อเสนอแนะ	194
บรรณานุกรม.....	200
ภาคผนวก	202
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์เจ้าของธุรกิจ.....	203
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ช่างฝีมือ	205
ภาคผนวก ค แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริโภค.....	207
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	213

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
5-1 การลงพื้นที่สอบถามความคิดเห็นผู้บริหาร โภค.....	133

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2-1 ช่างฝีมือกำลังเรียนรู้ด้านทฤษฎีศิลปะ.....	16
2-2 ผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้กำลังเข้าร่วมอบรมในโรงเรียน.....	22
2-3 การอบรมผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่ไม่มีตัวตน ครั้งที่ 1.....	22
2-4 การสัมมนาเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมไม้แกะสลัก.....	23
2-5 งานแสดงสินค้าอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมในเมืองคุนหมิง.....	24
3-1 ที่ตั้งของหมู่บ้านซือเหอ.....	37
3-2 การแกะสลักโลหะในสมัยราชวงศ์ฮั่นถึงสมัยประเทศต้าหลี่.....	41
3-3 เส้นทางในการเดินทางจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไปยังทิเบต.....	42
3-4 การแกะสลักไม้ภาพพระศรีอริยเมตไตรย.....	43
3-5 ไม้แกะสลักศิลปะตามแบบขงจื้อ.....	44
3-6 เส้นทางที่ใช้สำหรับการค้าชาและม้า.....	45
3-7 เส้นทางการค้าชาและม้า.....	46
3-8 รูปแบบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่.....	48
3-9 การแกะสลักไม้เป็นรูปหัวมังกร (Kedi Du, 2018).....	51
3-10 ประติมากรรมไม้แกะสลักเจียนชาน.....	52
3-11 ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซือเหอ.....	53
3-12 ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซือเหอ.....	53
3-13 ไม้แกะสลักจากก้อนหิ้ง.....	54
3-14 แก้วไม้แกะสลัก.....	54
3-15 เตียงไม้แกะสลัก.....	55
3-16 โต๊ะน้ำชาไม้แกะสลัก.....	55
3-17 ชุดโต๊ะรับประทานอาหารไม้แกะสลัก.....	55
3-18 ประติมากรรมไม้แกะสลัก.....	56
3-19 ตู้ไม้แกะสลัก.....	56
3-20 ราวแขวนผ้าไม้แกะสลัก.....	57
3-21 นาฬิกาไม้แกะสลัก.....	57

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
3-22 ฉากกั้นห้องไม้แกะสลัก	58
3-23 โต๊ะเครื่องแป้ง.....	58
3-24 ชุดโต๊ะรับแขกไม้แกะสลัก	59
3-25 งานฝีมือแกะสลักเพื่อการประดับตกแต่ง.....	60
3-26 งานฝีมือแกะสลักเพื่อการประดับตกแต่ง.....	60
3-27 ไม้แกะสลักที่มีรูปแบบลวดลายซับซ้อนและประณีต.....	61
3-28 ลายแกะสลักแบบดั้งเดิม	62
3-29 การทำสีไม้แกะสลักเพื่อการประดับตกแต่ง	63
3-30 วัตถุดิบหลักในการทำไม้แกะสลัก	64
3-31 โรงงานไม้	64
3-32 อุปกรณ์ที่ใช้ในการแกะสลัก.....	65
3-33 ขั้นตอนการวาดโครงสร้างภาพ	65
3-34 การแกะสลักบนผิวไม้.....	66
3-35 การแกะสลักไม้ด้วยเครื่องจักร	66
3-36 ลวดลายที่เกิดจากการแกะสลักด้วยเครื่องจักร.....	67
3-37 การขัดไม้	67
3-38 การเก็บไม้แกะสลัก.....	68
3-39 การแข่งขันแกะสลักไม้ที่จัดขึ้นที่หมู่บ้านชือเหอ (Kedi Du, 2562).....	68
3-40 โรงงานไม้แกะสลักขนาดเล็ก	71
3-41 ผลิตภัณฑ์ที่จัดจำหน่ายในร้าน ไม้แกะสลัก.....	72
3-42 การเดินทางไปสัมภาษณ์ที่บริษัทขนส่ง.....	73
3-43 สวมคมไม้แกะสลักบ้านชือเหอ	75
3-44 การสัมภาษณ์ช่างแกะสลักไม้ชือเหอ	76
3-45 การสัมภาษณ์ช่างแกะสลักไม้ชือเหอ	76
3-46 การแกะสลักไม้ที่หมู่บ้านชือเหอในปัจจุบัน.....	79
4-1 ป้ายบอกทางไปศูนย์หัตถกรรมหมู่บ้านถวาย	87
4-2 แผนที่เส้นทางเดินรถประจำทางของสถานอุตสาหกรรมการหัตถกรรมต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่.....	88

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4-3 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายเป็นที่วางจำหน่ายอยู่หน้าร้าน	89
4-4 ศูนย์หัตถกรรมไม้แกะสลักบ้านถวาย.....	90
4-5 ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของช่างฝีมือ	90
4-6 ปากทางเข้าย่านการค้าพาณิชย์บ้านถวาย.....	94
4-7 ผู้วิจัยได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเจ้าของกิจการเฟอร์นิเจอร์ไม้	95
4-8 ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ไม้แกะสลัก.....	95
4-9 ผลงานผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวาย.....	96
4-10 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายที่สร้างสรรค์บน ไม้ขนาดเล็ก	96
4-11 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายที่สร้างสรรค์บน ไม้ขนาดใหญ่	97
4-12 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายรูปกนิรี	97
4-13 เฟอร์นิเจอร์ไม้แกะสลักบ้านถวาย.....	98
4-14 ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักที่แกะเป็นข้อความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน	98
4-15 ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านถวาย	99
4-16 ไม้แกะสลักบ้านถวาย	99
4-17 ไม้แกะสลักบ้านถวาย	100
4-18 ช่างฝีมือกำลังทำการแกะสลักผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายด้วยมือ	100
4-19 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายแบบนูนต่ำ.....	101
4-20 อุปกรณ์ที่ช่างฝีมือบ้านถวายใช้ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก	102
4-21 ช่างฝีมือกำลังทำการตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ไม้ด้วยเครื่องจักร	103
4-22 การขัดเงาและเคลือบแลคเกอร์บนผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวาย.....	105
4-23 ช่างแกะสลักไม้ในหมู่บ้านถวาย	106
4-24 การพูดคุยกับช่างหัตถกรรม.....	107
4-25 ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักที่ตลาด Night Plaza จังหวัดเชียงใหม่.....	108
4-26 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่ร้านทวิศิลป์.....	109
4-27 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่ร้านอินสอน	110
4-28 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักสไตล์แอนติคที่ร้านสมชาย.....	111
4-29 เฟอร์นิเจอร์ไม้สักร้านจันทร์ทิพย์.....	112

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4-30 เฟอร์นิเจอร์ไม้ร้านดาวแฮนด์เมด	113
4-31 เฟอร์นิเจอร์ไม้ร้านราหู	113
4-32 สถานที่ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ร้านอรัญญา	114
4-33 การตกแต่งห้องนั่งเล่นให้อุคัมไปด้วยรูปแบบทางศิลปะที่หลากหลาย	115
4-34 การพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบริษัทโลจิสติกส์และการขนส่ง	115
4-35 บริษัทโลจิสติกส์และการขนส่งในพื้นที่บ้านถวาย	116
4-36 บริษัทโลจิสติกส์และการขนส่งที่ขนส่งไปยังประเทศจีน	116
4-37 ตารางราคาค่าขนส่งของบริษัทโลจิสติกส์และการขนส่ง	117
4-38 การสัมภาษณ์บริษัทโลจิสติกส์และการขนส่ง	117
4-39 การบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก	118
4-40 ผู้วิจัยได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับช่างฝีมือที่โรงงานไม้	119
4-41 ภาพเปรียบเทียบผลงานเฟอร์นิเจอร์ไม้บ้านเชื้อเหอและบ้านถวาย	126
5-1 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์	137
5-2 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์	138
5-3 การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักระหว่างเมืองเจียนชวน มณฑลยูนนานและอำเภอหางคง จังหวัดเชียงใหม่	142
5-4 การวาดแบบจำลองในคอมพิวเตอร์และนำไปแกะสลักด้วยเครื่องจักร	145
5-5 สภาพแวดล้อมการเรียนรู้งานในโรงงานไม้แกะสลักแบบดั้งเดิม	146
5-6 วิธีการเรียนการสอนของ Huang Fuheng ผู้สืบทอดงานแกะสลักไม้	147
5-7 Huang Mozhong ผู้สืบทอดงานแกะสลักไม้	148
5-8 Yin Dequan ผู้สืบทอดงานแกะสลักไม้	148
5-9 Yang Chunlong ผู้สืบทอดงานแกะสลักไม้	149
5-10 ผลงานการแกะสลักไม้ของนักเรียน	150
5-11 การจัดแสดงผลงานการแกะสลักไม้ของนักเรียน	150
5-12 ผลงานการแกะสลักไม้ของนักเรียน	151
5-13 การจัดแสดงผลงานการแกะสลักไม้ของนักเรียน	151
5-14 การจัดแสดงผลงานการแกะสลักไม้ของนักเรียน	152

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5-15 ผลงานการแกะสลักไม้ของนักเรียน.....	152
5-16 ผลงานการแกะสลักไม้ของนักเรียน.....	153
5-17 ช่างฝีมือสอนนักเรียน	153
5-18 การประชุมเชิงปฏิบัติการผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ครั้งที่ 1	154
5-19 การอบรมผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้	155
5-20 Duan Sixing ผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ประเภทไม้แกะสลัก	156
5-21 ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านถวาย	158
5-22 ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ	159
5-23 ระยะทางระหว่างหมู่บ้านซื่อเหอถึงต้าหลี่และลี่เจียง	163
5-24 ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านซื่อเหอ เขาสี่เป่าซาน (Shibao Shan) และเขา เขียนชื่อซาน (Qianshi Shan).....	164
5-25 ทัศนียภาพของเขาสี่เป่าซาน (Shibao Shan)	165
5-26 ทัศนียภาพของเขาสี่เป่าซาน (Shibao Shan)	166
5-27 ทัศนียภาพของเขายี่นชื่อซาน (Qianshi Shan).....	167
5-28 ทัศนียภาพของเขายี่นชื่อซาน (Qianshi Shan).....	168
5-29 ไปสเตอร์แนะนำการท่องเที่ยว	169
5-30 อุปกรณ์ที่ใช้ในการแกะสลัก.....	172
5-31 ไปสเตอร์กิจกรรม.....	173
5-32 ลวดลายแกะสลักแบบดั้งเดิมของไทย	174
5-33 ลวดลายแกะสลักแบบดั้งเดิมของไทย	175
5-34 ลวดลายแกะสลักแบบดั้งเดิมของไทย	176
5-35 ลวดลายแกะสลักแบบดั้งเดิมของไทย	177
5-36 ลวดลายแกะสลักแบบดั้งเดิมของไทย	178
5-37 ลวดลายแกะสลักลายธรรมชาติ	179
5-38 ลวดลายแกะสลักลายธรรมชาติ	180
5-39 ลวดลายแกะสลักลายธรรมชาติ	181
5-40 ลวดลายแกะสลักลายธรรมชาติ	182

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5-41 ลวดลายแกะสลักลายธรรมชาติ	183
5-42 ลวดลายแกะสลักลายการ์ตูน	184
5-43 ลวดลายแกะสลักลายการ์ตูน	185
5-44 ลวดลายแกะสลักลายการ์ตูน	186
5-45 ลวดลายแกะสลักลายการ์ตูน	187
5-46 ลวดลายแกะสลักลายการ์ตูน	188

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศจีนมีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งใน “เศรษฐกิจโลก” เช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ในแถบยุโรปและญี่ปุ่น ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาการรุกรานทางวัฒนธรรมจนส่งผลกระทบต่อเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและศิลปะท้องถิ่นเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศจีนที่มีจำนวนประชากรมากถึง 19 % ของโลกกำลังตกอยู่ในสถานการณ์การหลงไหลและบูชาวัฒนธรรมต่างชาติจนมีแนวโน้มที่จะกลายเป็น “ลัทธิทำลายชาติ” ดังนั้น การค้นหาแนวทางการอนุรักษ์และสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของท้องถิ่นจึงกลายเป็นปัญหาสำคัญที่จำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน

ในประเทศจีน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมกลายเป็นโครงสร้างสำคัญสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศจีน โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม ถือเป็นหนึ่งในแนวทางการพัฒนาที่โดดเด่นและเมื่อไม่กี่ปีมานี้ รัฐบาลจีนยังได้จัดตั้งโครงการตามหลักยุทธศาสตร์ “วัฒนธรรมท้องถิ่นรุ่งเรืองด้วยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมและการสร้างมณฑลแห่งวัฒนธรรม” เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมในมณฑลยูนนานด้วย ในขณะที่ผู้วิจัยศึกษาปริญญาเอกอยู่ที่ประเทศไทย ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาอย่างละเอียดเกี่ยวกับการขยายตัวของอุตสาหกรรมศิลปะและวัฒนธรรมพบว่า ประเทศไทยมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมด้วยการนำรูปแบบหัตถกรรมท้องถิ่นที่หลากหลายมารวบรวมไว้ด้วยกันหลายแห่ง โดยศูนย์หัตถกรรมบ้านถายเป็นอีกแห่งหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่เพื่อใช้เป็นสถานที่ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่มีชื่อเสียงของประเทศ ต่อมาในช่วงวิกฤตการณ์ทางการเงินปี 2000 รัฐบาลไทยได้เรียนรู้และนำโครงการ “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)” ของประเทศญี่ปุ่นมาปรับใช้ในประเทศโดยมุ่งเน้นด้านการพัฒนาชนบทด้วยการนำผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละตำบลเข้ามาเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการส่งออก นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์ในโครงการ “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)” ยังมีรูปแบบที่เชื่อมโยงกับการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นทำให้ผลิตภัณฑ์อุดมไปด้วยเอกลักษณ์ของงานช่างหัตถกรรมไทยจนสามารถส่งขายไปยังตลาดในเมืองและได้รับความนิยมไปทั่วโลก ตลอดจนสามารถช่วยบรรเทาและแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในประเทศได้ (Sun Guangyong, 2011, P.52)

มณฑลยูนนาน ตั้งอยู่ในทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน มีเขตแดนติดกับประเทศไทย มีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นจำนวนมากและเป็นสถานที่ที่อุดมไปด้วยทรัพยากรทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลาย ทำให้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2539 เป็นต้นมา มณฑลยูนนานเริ่มมีชื่อเสียงในฐานะเป็นมณฑลแห่งการพัฒนาความหลากหลายทางวัฒนธรรมชนชาติ (ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น มณฑลแห่งวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อย) นับตั้งแต่อดีต มณฑลยูนนานคือสถานที่ที่มีความล้ำหลังทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมากเพราะมีภูมิประเทศมากกว่า 90% เป็นที่ราบสูงทำให้มีการคมนาคมที่ไม่สะดวก ประกอบกับปัจจัยทางประวัติศาสตร์และสังคมได้ส่งผลให้ประชาชนมีความยากจน มีแรงงานไร้ฝีมือจำนวนมาก มีระดับการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและการพัฒนาต่ำ ทั้งยังมีช่องว่างทางการเงินระหว่างคนเมืองและคนชนบทสูง (Shi Weida, 2007, P12) หรือสรุปได้ว่าความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกันระหว่างทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์กับความยากจนทางเศรษฐกิจและสังคมได้ทำให้มณฑลยูนนานกำลังมองหาแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมแห่งชาติให้รุ่งเรืองขึ้น และในฐานะที่หัตถกรรมไม้แกะสลักเป็นหนึ่งในสิบสองประเภทหัตถกรรมพื้นบ้านที่มีชื่อเสียงของมณฑลยูนนาน รวมถึงจากการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมทำให้ในช่วงสองปีที่ผ่านมา ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักยังมีช่องว่างในการพัฒนาและเข้าถึงตลาดที่ค่อนข้างมาก หากวิเคราะห์รูปแบบหัตถกรรมไม้แกะสลักบ้านซือเหอจะพบว่า ไม้แกะสลักบ้านซือเหอยังคงอาศัยทรัพยากรและเทคโนโลยีการผลิตแบบดั้งเดิมซึ่งถือเป็นข้อได้เปรียบทางการผลิตและมีโอกาสในการกลายเป็นผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมแห่งชนชาติในมณฑลยูนนานภายใต้โครงการ “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” ได้สูง ทั้งยังสามารถสร้างชื่อเสียงให้กับหัตถกรรมพื้นบ้านที่มีเอกลักษณ์ของหมู่บ้านอื่นๆ ในมณฑลยูนนานได้อีก เช่น หมู่บ้านโจวเฉิง (Zhou Cheng Village) เมืองต้าหลี่ (Dali City) หมู่บ้านซินหัว (Xinhua Village) อำเภอเฮ่อชิง (He Qing) หมู่บ้านอาเจ็ดตี้ (A Zhedi Village) อำเภอซือหลิน (Shilin) และหมู่บ้านหวานเย้า (Wan Yao Village) อำเภอเจียนสู่ย (Jian Shui) เป็นต้น ทั้งนี้ ในเขตพื้นที่ที่ถูกปิดกั้นทางด้านคมนาคมมาเป็นเวลานาน มีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการผลิตและเป็นพื้นที่ชายแดนที่ขาดการพัฒนาด้านการเกษตรเช่นนี้ หัตถกรรมพื้นบ้านถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจได้อย่างเห็นภาพชัดเจนที่สุด ดังเช่นสุภชาติจินที่ว่า “แม้ไม่มีเงินทองมากมายก็อาจสู้มีความรู้ดีตัว” เพราะความรู้ที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษนี้ทำให้หัตถกรรมไม้แกะสลักบ้านซือเหอมีเอกลักษณ์ มีพลังและมีชีวิตชีวา

ไม้แกะสลัก เป็นศิลปกรรมที่มีประวัติศาสตร์การพัฒนามาอย่างยาวนานและเป็นงานแกะสลักชนิดหนึ่งที่ใช้ไม้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตหรือมักเรียกว่า “หัตถกรรมพื้นบ้าน” โดยในหมู่บ้านซือเหอ (Shihe) มณฑลยูนนาน (Yunnan) คือสถานที่สำคัญในการผลิตไม้แกะสลักของ

ประเทศจีน ไม้แกะสลักบ้านซือเหอ เริ่มผลิตมาตั้งแต่สมัยอาณาจักรน่านเจ้า ประเทศต้าหลี่ (ตั้งแต่คริสต์ศักราช 738) ถือเป็นหัตถกรรมของคนในท้องถิ่นที่แสดงวิถีชีวิตและเป็นเทคนิคงานหัตถกรรมที่อุดมไปด้วยลักษณะพิเศษของชนชาติจีน (Chen Jinsong, 2014, P.36-37) จนในปี 2011 ไม้แกะสลักบ้านซือเหอ ได้รับคัดเลือกให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้แห่งชาติกลุ่มที่ 3 (The third batch of national intangible cultural heritage) ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม ไม้แกะสลักบ้านซือเหอเป็นอย่างสูง

ปัจจุบัน หัตถกรรม ไม้แกะสลักมีคุณสมบัติที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติและแสดงให้เห็นถึงรูปแบบการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมในภูมิภาคมากขึ้นเพราะการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในเชิงพาณิชย์และอุตสาหกรรมมีแนวโน้มที่จะกลายเป็นสัญลักษณ์ของระบบเศรษฐกิจซึ่งถือเป็นกระบวนการสำคัญอย่างหนึ่งของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม แม้ว่าหัตถกรรม ไม้แกะสลักจะเป็นผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมที่มีมูลค่าในเชิงพาณิชย์สูง อุดมไปด้วยเนื้อหาทางวัฒนธรรมและมีรูปแบบทางศิลปะที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสอดคล้องกัน แต่จากการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วของระบบเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านซือเหอและบ้านถวายเป็นผลกระทบโดยตรงทั้งในด้านการตลาด วิธีการผลิตสมัยใหม่ ความหลากหลายของรูปแบบผลิตภัณฑ์หรือการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างการผลิตที่ทันสมัยอื่นๆ ทำให้ในขณะที่ศิลปะไม้แกะสลักกำลังได้รับการพัฒนาไปอย่างเฟื่องฟู กลับยังคงต้องเผชิญหน้ากับปัญหาหลายอย่างที่รบกวนการแก้ไข ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม : ไม้แกะสลักบ้านซือเหอ มณฑลยูนนานและไม้แกะสลักบ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่” เพื่อวิเคราะห์สภาพพื้นฐานของการพัฒนาธุรกิจไม้แกะสลักบ้านซือเหอ มณฑลยูนนาน ประเทศจีน และบ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย ด้วยการศึกษาศึกษาและสำรวจลักษณะความเหมือนและความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก ความหมายทางวัฒนธรรม ตลอดจนช่องว่างในการพัฒนาธุรกิจเพื่อสร้างแนวทางการทำงานเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาหัตถกรรมไม้แกะสลักได้อย่างยั่งยืน

แม้ว่าหน่วยงานราชการในมณฑลยูนนาน ประเทศจีนและรัฐบาลจังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทยจะตระหนักถึงความสำคัญของหัตถกรรมไม้แกะสลักในฐานะเป็นศิลปะท้องถิ่นที่ผลักดันให้เกิดผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง แต่อย่างไรก็ตาม หัตถกรรมไม้แกะสลักในทั้งสองพื้นที่ก็ยังประสบกับปัญหาทั้งในด้านความหลากหลายของรูปแบบผลิตภัณฑ์ ความหมายทางวัฒนธรรม เทคนิคการผลิตและการจัดจำหน่าย โดยหากมองจากภาพรวมของธุรกิจจะพบว่า ปัญหาที่หัตถกรรม ไม้แกะสลักกำลังเผชิญอยู่นั้นมี 2 ด้านใหญ่ๆ คือ ด้านระดับการพัฒนาที่เหมาะสมและด้านการจัดจำหน่ายในตลาด ดังนั้น การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก โดยเฉพาะในด้านภูมิหลังและคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมพื้นบ้านเพื่อค้นหาวิธีการ

และแนวทางการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ มณฑลยูนนานและบ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่จะสามารถสร้างรากฐานที่สำคัญให้กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ มณฑลยูนนานและบ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสถานการณ์การพัฒนาในปัจจุบัน
2. วิเคราะห์จุดเด่นด้านวัฒนธรรมและรูปแบบการพัฒนาอุตสาหกรรมของศิลปะไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ มณฑลยูนนานและบ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่
3. ค้นหาวิธีการและแนวทางการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ มณฑลยูนนานและบ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น

การกำหนดปัญหาในการวิจัย

เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอและบ้านถวายยังคงได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีและต่อเนื่อง จึงมีความจำเป็นต้องริบดำเนินการแก้ไขปัญหาที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

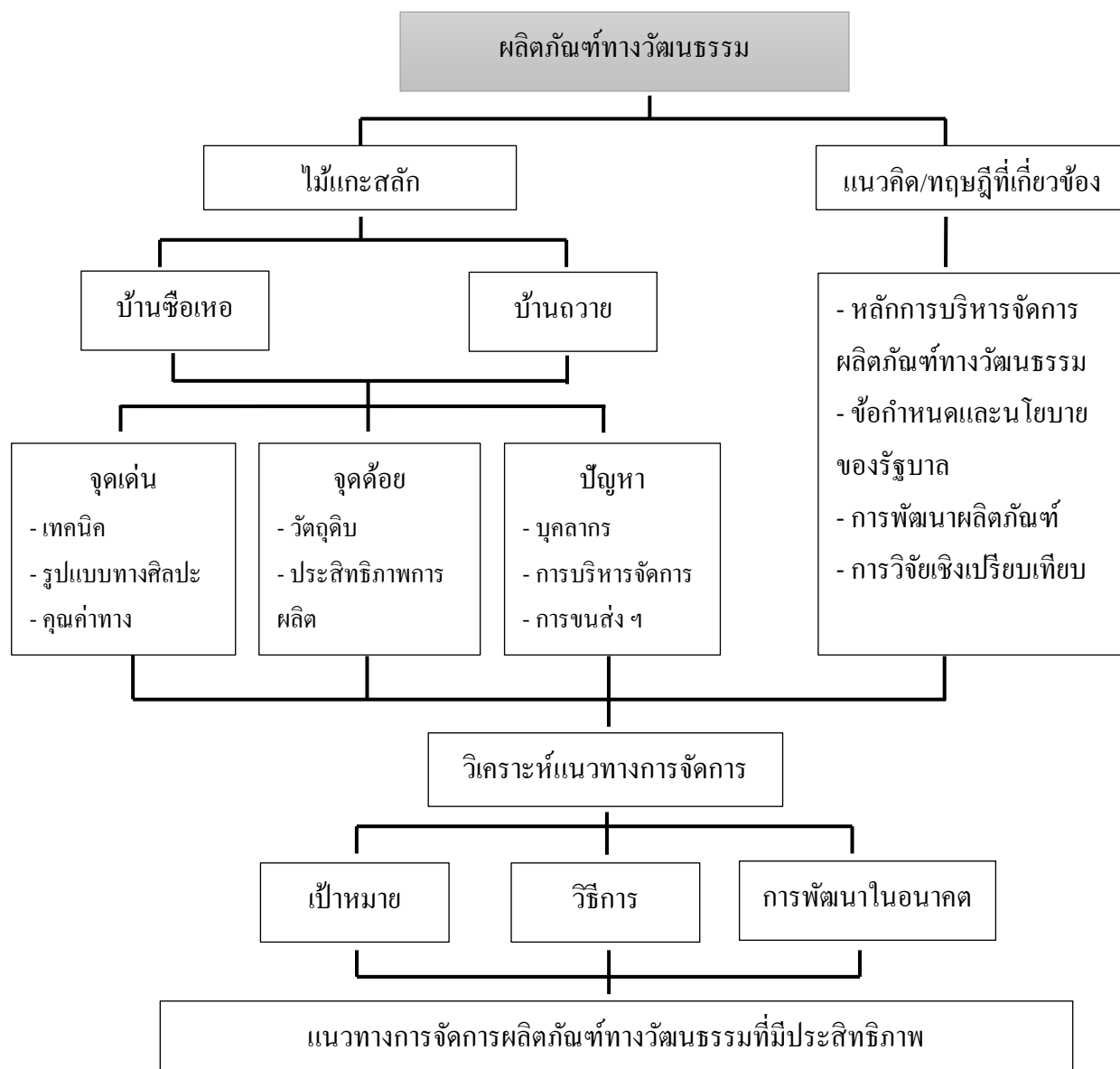
1. ทำอย่างไรถึงจะสามารถอนุรักษ์หัตถกรรมไม้แกะสลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ในอดีต ไม้แกะสลักคือสิ่งประดิษฐ์เพื่อการตกแต่งสถาปัตยกรรมอย่างหนึ่ง แต่ทว่าจากการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยในปัจจุบันทำให้รูปแบบการตกแต่งสถาปัตยกรรมและบ้านเรือนที่เคยใช้ไม้และหินกลายกลายเป็นโครงสร้างสิ่งประดิษฐ์ใหม่ที่มีความทันสมัยมากขึ้นและอาจส่งผลให้ไม้แกะสลักค่อยๆ สาบสูญไปในที่สุด ดังนั้น จึงจำเป็นต้องสร้างแนวทางเพื่อการอนุรักษ์ศิลปะไม้แกะสลักแบบดั้งเดิมนี้ให้ยังคงอยู่สืบต่อไปในอนาคต
2. ทำอย่างไรถึงจะสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักได้อย่างรวดเร็ว
แม้ว่าผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้ผลิตได้โดยตรง แต่ในกระบวนการดำเนินการจริงนั้นกลับเกิดปัญหาขึ้นอย่างนับไม่ถ้วนเพราะจำเป็นต้องพิจารณาถึงผลประโยชน์ของรัฐบาล ผู้ประกอบการ ช่างฝีมือและผู้บริโภคด้วย ดังนั้น จึงส่งผลให้การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักดำเนินไปอย่างเชื่องช้า

3. ทำอย่างไรถึงจะสามารถทำให้ผู้บริโภคนปัจจุบันยอมรับผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้
แกะสลัก

จากการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย ได้ส่งผลให้ความต้องการทางสุนทรียศาสตร์และความ
ต้องการของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังนั้น หากต้องการให้ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้
แกะสลักได้รับการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วจึงจำเป็นต้องเข้าใจความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่องแนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม : ไม้แกะสลักบ้านชือหอม
มณฑลยูนนานและไม้แกะสลักบ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่ มุ่งศึกษาเพื่อเป้าหมายสำคัญ 4 ประการ
ได้แก่ อนุรักษ์ สร้างองค์ความรู้ พัฒนาและแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมไม้
แกะสลักในประเทศไทยและประเทศจีน โดยมีกรอบการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ทางทฤษฎี

1) ก่อให้เกิดการสำรวจและการวิจัยทางเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพและมีนัยสำคัญเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการพัฒนาธุรกิจไม้แกะสลักทั้งในด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

2) ทำให้ทฤษฎีการศึกษาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
ก่อให้เกิดการผสมผสานรูปแบบระหว่างผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกับผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยวและ
เป็นโครงสร้างส่วนสำคัญของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีความหมายชัดเจนในขอบเขต
ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย

2. ประโยชน์จากการดำเนินการศึกษา

1) เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ
วัฒนธรรมและสถานการณ์การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านชือเหอ มณฑลยูน
นานและบ้านถวย จังหวัดเชียงใหม่

2) ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับจุดเด่นด้านวัฒนธรรมและรูปแบบการพัฒนา
อุตสาหกรรมที่เหมือนกันของศิลปะไม้แกะสลักบ้านชือเหอ มณฑลยูนนานและบ้านถวย จังหวัด
เชียงใหม่

3) ค้นพบวิธีการ แนวทางการพัฒนาและปัญหาที่เกิดขึ้นจริงเกี่ยวกับอุปสงค์และ
อุปทานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านชือเหอและบ้านถวย อันจะ
ก่อให้เกิดข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อบทบาทที่เกี่ยวข้อง

4) ก่อให้เกิดการอนุรักษ์และสืบทอดเทคนิคหัตถกรรมไม้แกะสลัก ตลอดจนสามารถ
ถ่ายทอดวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้แพร่หลายได้มากขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาด้านการอนุรักษ์และพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้
แกะสลัก โดยมีขอบเขตและข้อจำกัดในการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ ศึกษาเกี่ยวกับอุตสาหกรรมศิลปะไม้แกะสลัก ประกอบด้วย
ประวัติศาสตร์การพัฒนาไม้แกะสลัก รูปแบบทางศิลปะ สถานการณ์ปัจจุบัน ขอบเขตของธุรกิจ การ
พัฒนาช่างฝีมือ โครงสร้างทางธุรกิจ เอกลักษณะพิเศษ ตลอดจนการบริหารระบบการจัดส่งสินค้า
(Logistics)

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ หมู่บ้านชือเหอ (Shihe Village) มณฑลยูนนาน (Yunnan)
ประเทศจีนและหมู่บ้านถวย จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย

3. ขอบเขตความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ ปัจจุบัน นโยบายการอนุรักษ์ท้องถิ่นแบบ
ดั้งเดิมในประเทศจีนมีรูปแบบที่ค่อนข้างหลากหลาย เช่น การประชุมนานาชาติ (การอนุรักษ์โลก
ทางวัฒนธรรม อนุสัญญามรดกทางธรรมชาติ การประชุมเพื่อการปกป้องมรดกทางวัฒนธรรมที่จับ
ต้องไม่ได้ เป็นต้น) กฎหมายข้อบังคับ (พระราชบัญญัติการวางแผนเขตเมืองและชนบท กฎหมาย
คุ้มครองวัตถุทางวัฒนธรรม และกฎหมายมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ เป็นต้น) และระเบียบ

ข้อบังคับของท้องถิ่น โดยผู้วิจัยได้นำนโยบายทั้งหมดนี้มาใช้ร่วมกับการวิจัย โดยมีเป้าหมายเพื่อสืบสานและสืบทอดวัฒนธรรมจีนแบบดั้งเดิมที่ดั้งเดิม ส่งเสริมการสร้างอารยธรรมทางจิตวิญญาณของระบบสังคมนิยม เสริมสร้างการอนุรักษ์และรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ตลอดจนกำหนดแนวทางการทำงานเพื่อการอนุรักษ์ ตามประกาศการประชุมคณะกรรมการสภาประชาชนแห่งชาติสาธารณรัฐประชาชนจีนชุดที่ 11 (11th national people's congress china หรือ NPC) ครั้งที่ 19 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2554 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2554 เป็นต้นไป

วิธีดำเนินการและขั้นตอนการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลเอกสารจากหนังสือ เอกสารวรรณกรรม วารสาร วิทยานิพนธ์และข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับหมู่บ้านซื่อเหอ มณฑลยูนนาน ประเทศจีน และบ้านถวย จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย ได้แก่
 - ประวัติศาสตร์
 - ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก
 - ธุรกิจผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก
2. การศึกษาภาคสนามที่หมู่บ้านซื่อเหอ มณฑลยูนนาน ประเทศจีน และบ้านถวย จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย เพื่อสังเกตการณ์และทำความเข้าใจข้อเท็จจริงที่ค้นพบ ขยายความรู้ความเข้าใจของตนเองให้กว้างขึ้น ตลอดจนการสร้างมุมมองที่เป็นอิสระและมีชีวิตชีวา ซึ่งจากการลงพื้นที่ศึกษาธุรกิจไม้แกะสลักจะสามารถทำให้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ง่ายยิ่งขึ้น ได้แก่
 - ศึกษาบริบทของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก
 - วิธีการและเทคนิคงานไม้แกะสลัก
 - สถานการณ์ปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก
3. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลและแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลัก
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลภาพรวมของธุรกิจไม้แกะสลักด้วยวิธีการวิเคราะห์ความคิดแบบสหวิทยาการ โดยใช้มุมมองที่แตกต่างกันในการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักเพื่อทำความเข้าใจเอกลักษณ์ ความเหมือนและความแตกต่างกันของไม้แกะสลักภายใต้ภูมิหลังของการพัฒนาสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ ตลอดจนศึกษาเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาศาหกรรมศิลปะไม้แกะสลักของบ้านซื่อเหอ มณฑลยูนนานและบ้านถวย จังหวัดเชียงใหม่เพื่อวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยของแต่ละประเทศ

4.2 การวิเคราะห์แนวโน้ม นำข้อมูลจริงที่ได้จากการลงพื้นที่สำรวจมาเปรียบเทียบกับสถานการณ์การพัฒนาธุรกิจไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอและบ้านถวยด้วยการวิเคราะห์ตามแนวนอน เพื่อศึกษาข้อดีและข้อเสียของการพัฒนาธุรกิจไม้แกะสลักในประเทศจีนและประเทศไทย อันจะนำมาซึ่งการปรับปรุงทางทฤษฎีและมีประโยชน์ต่อการอ้างอิงข้อมูลในอนาคต

5. การบริหารจัดการ

5.1 นำผลการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยของอุตสาหกรรมศิลปะไม้แกะสลักในแต่ละท้องถิ่นและสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นมาค้นหาและนำเสนอมาตรการ ตลอดจนวิธีการที่เหมาะสมเพื่อนำมาสู่การบริหารจัดการ การอนุรักษ์และพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม ไม้แกะสลัก

5.2 สร้างมาตรการและวิธีการที่เหมาะสมเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาจนสามารถทำให้ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ มณฑลยูนนาน และบ้านถวย จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น

6. สรุปผลการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการศึกษาวิจัยเป็นไปด้วยความราบรื่นจำเป็นต้องใช้เครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. กล้องถ่ายรูป ใช้สำหรับบันทึกและถ่ายภาพสถานการณ์การพัฒนาธุรกิจไม้แกะสลักองค์ประกอบของประเภทผลิตภัณฑ์ สถานการณ์การดำเนินธุรกิจ และรูปแบบทางศิลปะของแต่ละพื้นที่
2. แบบสอบถาม ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำเป็นต้องใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความสะดวกต่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและการวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ในภายหลัง
3. แบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับสัมภาษณ์ข้อมูลผู้เชี่ยวชาญในเชิงลึก ประกอบด้วย 2 วิธีหลักคือ 1) ออกแบบโครงร่างคำถามเฉพาะไว้ล่วงหน้าเพื่อใช้สัมภาษณ์เชิงลึกผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ประกอบด้วย ประเด็นคำถามหลักๆ เช่น สภาพพื้นฐานทางภูมิศาสตร์ ขั้นตอนการพัฒนาธุรกิจไม้แกะสลัก สถานการณ์การพัฒนาธุรกิจและเอกลักษณ์ของไม้แกะสลัก ตลอดจนปัญหาและปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น 2) ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่ระบุคำถามที่เฉพาะเจาะจงด้วยการใช้คำถามปลายเปิดเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาด้านความรู้สึกที่ถูกซ่อนเร้นอยู่ภายใน การศึกษานี้ มุ่งศึกษาอุตสาหกรรมศิลปะไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอและบ้านถวย ประกอบด้วยขนาดธุรกิจ รูปแบบทางศิลปะ ช่างฝีมือ โครงสร้างธุรกิจและแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมด้านอื่นๆ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการลงพื้นที่จริงเพื่อสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

3.1 ช่างฝีมือ จำนวน 10 คน แบ่งเป็นที่บ้านถวย 5 คน และบ้านซื่อเหอ 5 คน

- 3.2 เจ้าของธุรกิจ จำนวน 10 คน แบ่งเป็นที่บ้านถวายเป็น 5 คน และบ้านซื่อเหอ 5 คน
- 3.3 ผู้บริโภค จำนวน 100 คน แบ่งเป็นชาวไทย 50 คน และชาวจีน 50 คน
4. เครื่องบันทึกเสียง ใช้สำหรับบันทึกการสนทนาระหว่างผู้วิจัยและผู้ถูกสัมภาษณ์ซึ่งมีประโยชน์ต่อการเรียบเรียงและวิเคราะห์ข้อมูลในภายหลัง
5. คอมพิวเตอร์ ใช้สำหรับบันทึกและเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจไม้แกะสลัก ตลอดจนใช้สำหรับการเขียนวิทยานิพนธ์

คำศัพท์เฉพาะ

ไม้แกะสลัก (Wood carving) หมายถึง การแกะสลักชนิดหนึ่งที่ใช้ไม้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตหรือมักเรียกว่า “หัตถกรรมพื้นบ้าน” โดยไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอและบ้านถวายเป็นสีน้ำตาลวัฒนธรรมพื้นบ้านที่โดดเด่น พิถีพิถัน ประณีตและเป็นผลงานจากแนวคิดที่มีความหมายลึกซึ้งสะท้อนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ วิธีการ เทคนิคและรสนิยมด้านความงามของผู้สร้างสรรค์ได้ นอกจากนี้ ยังเป็นผลงานศิลปะที่ใช้ประดับตกแต่งและเกิดขึ้นจากการผสมผสานเชื่อมโยงระหว่างประโยชน์ใช้สอยกับศิลปะ

ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม (Cultural Product) หมายถึง สินค้าทางวัฒนธรรมและธุรกิจด้านการบริการที่มีเป้าหมายหลักเพื่อนำเสนอจิตวิญญาณด้านการบริโภควัฒนธรรมให้กับผู้บริโภคทั่วไป และมีความหมายในแง่ของการพึ่งพาเทคโนโลยีขั้นสูง การสื่อสารที่ทันสมัยและช่องทางการจัดจำหน่ายที่สะดวกเพื่อทำให้เกิดการผลิตและการเสนอสินค้าและบริการที่อุดมไปด้วยบริบททางวัฒนธรรมที่โดดเด่น โดยมุ่งเน้นที่ตลาดเชิงวัฒนธรรม การผลิตเชิงวัฒนธรรมและการบริการด้านธุรกิจเป็นหลัก ผ่านปัจจัยด้านการผลิตและการส่งออก

หัตถกรรม (Handicraft) หมายถึง วัฒนธรรมพื้นบ้านแบบดั้งเดิมที่สำคัญอย่างหนึ่งของแต่ละประเทศ อุดมไปด้วยรูปแบบทางศิลปะที่มีเอกลักษณ์จากการใช้แรงงานฝีมือของมนุษย์ในการผลิตซึ่งมีลักษณะและมาตรฐานการผลิตที่แตกต่างจากการผลิตด้วยเครื่องจักรอุตสาหกรรมในปริมาณมากอย่างสิ้นเชิง โดยผลิตภัณฑ์หัตถกรรม หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการผลิตด้วยมือหรือใช้เครื่องมือง่ายๆ ในการช่วยผลิตแต่ต้องผลิตสมบูรณ์โดยช่างฝีมือเป็นหลัก

ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลัก (Wood carving cultural products) หมายถึง ผลงานไม้แกะสลักที่เกิดขึ้นจากกลุ่มชนในท้องถิ่นหมู่บ้านซื่อเหอและบ้านถวายเป็น โดยมียุคเด่นอยู่ที่การเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม สีน้ำตาลศิลปะ และศิลปะทางวัฒนธรรมพื้นถิ่น

บทที่ 2

หลักการบริหารผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม

การสร้างเสริมเข้มแข็งให้กับการจัดการศิลปะและวัฒนธรรมได้กลายเป็นกระแสใหม่ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมในปัจจุบัน ในการสร้างระบบการจัดการศิลปวัฒนธรรมที่เหมาะสมจำเป็นต้องเข้าใจลักษณะพื้นฐานของการจัดการทางวัฒนธรรมและศิลปะอย่างเต็มที่และบนพื้นฐานนี้จึงจำเป็นต้องสำรวจความสัมพันธ์ของปัญหาทุกประเภทและเข้าใจกฎหมายภายในเพื่อรับรองการบริหารจัดการศิลปะและวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

ไม้แกะสลัก (Wood carving) หมายถึง การแกะสลักชนิดหนึ่งที่ใช้ไม้เป็นวัตถุดิบหลักหรือมักเรียกว่า “หัตถกรรมพื้นบ้าน” สามารถแบ่งเทคนิคการแกะสลักได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ คือ การแกะสลักลายสามมิติ การแกะสลักรากไม้และการแกะสลักลอยตัว ทั้งนี้ การแกะสลักไม้คือการแกะเนื้อไม้ส่วนที่ไม่ต้องการออกให้กลายเป็นลวดลายที่สวยงาม สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1. งานแกะสลัก ส่วนใหญ่หมายถึง งานพื้นบ้านที่สืบทอดต่อกันมาโดยมีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนานและเป็นสีสันทางวัฒนธรรมพื้นบ้านที่โดดเด่น พิถีพิถันและประณีต นอกจากนี้งานแกะสลักยังสามารถใช้ประโยชน์ได้ใน 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) เพื่อการประดับตกแต่ง เช่น การวางโชว์ การตกแต่งในตู้หน้าต่าง โต๊ะหนังสือ ชั้นวางของหรือเป็นผลงานศิลปะ เป็นต้น และ 2) เพื่อการใช้งาน กล่าวคือเป็นผลงานศิลปะที่ใช้ประดับตกแต่งหรือเป็นการผสมผสานเชื่อมโยงระหว่างการใช้งานกับศิลปะนั่นเอง

2. ศิลปะการแกะสลักไม้ ตามปกติแล้วหมายถึง ผลงานจากแนวคิดที่มีความหมายลึกซึ้งมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสามารถสะท้อนวิธีการ เทคนิคและรสนิยมด้านความงามของผู้สร้างสรรค์ ทั้งนี้ เนื่องจากศิลปะการแกะสลักล้วนเป็นงานฝีมือที่เกิดจากการทำด้วยมือทุกขั้นตอน ดังนั้นจึงเป็นผลงานที่เกิดจากการไล่ตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้ผลิตจนเกิดเป็นลวดลายที่เชื่อมต่อกัน อย่างไรก็ตาม วิธีการสร้างสรรค์ศิลปะการแกะสลักไม้ นอกจากจะมีการใช้รูปร่างและรูปทรงมาอธิบายสภาพความเป็นจริงของมนุษย์และสรรพสิ่ง หรือเรื่องราวสังขาร หรือเรื่องกินจริง หรือนามธรรมเหมือนกับการแกะสลักวัสดุอื่นๆ แล้ว ยังสามารถผสมผสานลักษณะเด่นและองค์ประกอบเฉพาะของเนื้อไม้แต่ละชนิดออกมาเป็นรูปทรงที่น่าสนใจและงดงามได้อีกด้วย

ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม

รังสรรค์ ชนะพรพันธ์ (2539, 1) อธิบายว่าผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมหรือสินค้าวัฒนธรรมคือสินค้าและบริการที่วัฒนธรรมฝังตัวเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าหรือบริการนั้น การที่ผู้บริโภคซื้อสินค้าและบริการใดมาบริโภคก็ตาม สิ่งที่ผู้บริโภคได้รับมาไม่ใช่เฉพาะตัวสินค้า แต่ยังได้วัฒนธรรมที่ฝังตัวในสินค้าหรือบริการนั้นมาด้วย เช่น ชุดไทยมีการฝังตัวของ วัฒนธรรมแตกต่างจากชุดสากลของตะวันตกและกิโมโนของญี่ปุ่น ทำนองเดียวกันการบริโภคโต๊ะจีนหรือการบริโภคอาหารแบบญี่ปุ่น จะมีนัยทางวัฒนธรรมที่แตกต่างจากการบริโภคอาหารฟาส์ฟู้ด เป็นต้น การมีการฝังตัวของวัฒนธรรมที่แตกต่างในสินค้าหรือ บริการทำให้เกิดความแตกต่างของสินค้า (Product Differentiation) ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้เกิดความต้องการของสินค้า

สินค้าหรือบริการแต่ละประเภทมีระดับความเข้มข้นของวัฒนธรรมที่ไม่เหมือนกัน สินค้าหรือบริการบางประเภทจะเห็นความเกี่ยวพันของวัฒนธรรมที่ชัดเจน เช่น งานฝีมือ อาหารพื้น บ้าน ตลาดน้ำ ฯลฯ ในขณะที่สินค้าหรือบริการบางประเภทจะเห็น ความเกี่ยวพันของวัฒนธรรมที่ไม่ชัดเจน เช่น หีบห่อผลิตภัณฑ์ การออกแบบสินค้า ฯลฯ อย่างไรก็ตามไม่มีเกณฑ์หรือตัวเลขที่ชัดเจนที่สามารถบอกระดับความเข้มข้นของวัฒนธรรมในสินค้าได้ Throsby (2001) ได้เสนอโมเดลเพื่ออธิบายการจัดกลุ่มอุตสาหกรรม วัฒนธรรมโดยมีการจัดระดับของอุตสาหกรรมเป็น 3 ระดับโดยที่จุดศูนย์กลางคือศิลปะสร้างสรรค์ (Creative Art) ไม่ว่าจะเป็นใน รูปของเสียง ข้อความ รูปภาพและความคิดและอิทธิพลเหล่านี้ กระจายแพร่ออกไปในลักษณะของชั้นวงกลมหลายชั้นที่มี จุดศูนย์กลางเดียวกัน โดยชั้นของวงกลมที่อยู่ไกลจากศูนย์กลาง มากเท่าไร ก็แสดงว่าอุตสาหกรรมในกลุ่มนั้นมีการนำวัฒนธรรม ไปใช้ในการค้าลดลงมากเท่านั้น โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 ถือว่าเป็นแก่นศิลปะ (Core Art Group) ซึ่งจะ ประกอบด้วยสินค้าและบริการ วัฒนธรรมที่เป็นศิลปะสร้างสรรค์ (Creative Art) ดั้งเดิมที่มีศิลปะเป็นเนื้อแท้ ได้แก่ เพลง วรรณกรรม ทศนศิลป์ ศิลปะการแสดงและงานฝีมือ ศิลปะ สร้างสรรค์แต่ละประเภทจะถูกนับว่าเป็นหนึ่งอุตสาหกรรมและมี บุคคลที่เกี่ยวข้องมากมาย ไม่ใช่แค่เพียงผู้ผลิตเท่านั้น เช่น อุตสาหกรรมเพลงถือว่าเป็นหนึ่งอุตสาหกรรมที่ประกอบด้วย กิจกรรมและบุคคลที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ นักแต่งเพลง บริษัทอัดเสียง ค่ายเพลง ผู้จำหน่าย และนักร้อง เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลผลิต (Output) ที่ ประกอบด้วยสินค้าวัฒนธรรมและ ส่วนที่ไม่ใช่สินค้าวัฒนธรรม โดย ในส่วนที่เป็นสินค้าวัฒนธรรมจะมีระดับความเข้มข้นของวัฒนธรรมที่ฝังในตัวสินค้าน้อยกว่าผลผลิตของอุตสาหกรรมในกลุ่มแรก ตัวอย่างอุตสาหกรรมในกลุ่มนี้ เช่น หนังสือ นิตยสาร สิ่งพิมพ์ ต่างๆ รายการวิทยุโทรทัศน์ (หมายเหตุ Throsby ได้ระบุว่า การ จัดกลุ่มให้กับอุตสาหกรรมภาพยนตร์เป็นการยากลำบากบางท่าน อาจจะให้ภาพยนตร์จัดอยู่ในกลุ่มแก่น

ศิลปะ ในขณะที่บางท่าน อาจจะจัดภาพยนตร์ไว้ในอุตสาหกรรมกลุ่มนี้เนื่องจากมองว่า ภาพยนตร์จัดเป็นกลุ่มสื่อและความบันเทิง)

กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มที่อยู่นอกขอบเขตวัฒนธรรมแต่มีการ ใช้เนื้อหาวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งในการผลิตสินค้าและบริการ ได้แก่ การโฆษณา ซึ่งต้องการความคิดสร้างสรรค์เป็นปัจจัยนำเข้าในการผลิต การท่องเที่ยวซึ่งการท่องเที่ยวบางประเภทต้องอิงกับศิลปวัฒนธรรมในพื้นที่ท่องเที่ยว นั่นคือการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นต้น

สำหรับการวัดมูลค่าของอุตสาหกรรมวัฒนธรรมนั้นจะกระทำได้ยาก นับตั้งแต่ในการกำหนดหน่วยการวัด เช่น ในการวัดมูลค่าของอุตสาหกรรมศิลปะการแสดง ควรจะวัดมูลค่าเป็นจำนวนการแสดง จำนวนผู้เข้าชมรายได้ที่เกิดจากการแสดงหรือการจ้างงาน นอกจากมูลค่าทางเศรษฐกิจแล้ว คุณค่าทางวัฒนธรรมจะมีการวัดอย่างไรนอกจากปัญหาในเรื่องหน่วยวัดแล้ว สำหรับประเทศไทย การจัดเก็บข้อมูลในฐานะข้อมูลในปัจจุบันนั้น ไม่สอดคล้องกับตามประเภทของอุตสาหกรรมวัฒนธรรม ทำให้การคำนวณเพื่อวัดมูลค่าของอุตสาหกรรมจึงมีความเป็นไปได้ยาก (ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว, 2554)

ทฤษฎีอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม

อุตสาหกรรมวัฒนธรรม หมายถึง อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเชิงศิลป์และสร้างสรรค์ของสินค้า/ผลิตภัณฑ์/ผลงาน (Outputs) จากศิลปวัฒนธรรมทั้งที่จับต้องได้และที่จับต้องไม่ได้ โดยผลงานสร้างสรรค์เหล่านั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ในการสร้างความมั่งคั่งและสร้างรายได้ผ่านการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ทางวัฒนธรรมและการผลิตโดยใช้ฐานความรู้ของสินค้าและบริการ (ทั้งจากแบบดั้งเดิมและแบบร่วมสมัย) โดยอุตสาหกรรมวัฒนธรรมจะต้องยึดหลักการของความคิดสร้างสรรค์ องค์ความรู้ด้านวัฒนธรรม และทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อผลิตสินค้า/ผลงานและบริการที่มีความหมายเชิงสังคมและวัฒนธรรม นอกจากนี้ อุตสาหกรรมวัฒนธรรม ยังหมายรวมถึง โฆษณา ประชาสัมพันธ์ สถาปัตยกรรม หัตถกรรม การออกแบบเฟอร์นิเจอร์ แฟชั่นเสื้อผ้า ภาพยนตร์ วิดีโอ และผลงานด้านไอที การออกแบบกราฟิก ซอฟต์แวร์ด้านการศึกษาและบันเทิง การแสดงดนตรี และ เทปดนตรี ศิลปะการแสดง /การแสดงเพื่อบันเทิงอื่นๆ โทรทัศน์ วิทยุ และการถ่ายทอดผ่านระบบอินเทอร์เน็ต งานทัศนศิลป์ โบราณวัตถุ การประพันธ์ และสื่อสิ่งพิมพ์

แนวคิดหลักของ อุตสาหกรรมวัฒนธรรม จะเน้นในด้านอุตสาหกรรมที่มีแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์/ผลิตผลงานมาจากมรดกทางวัฒนธรรม องค์ความรู้ด้านประเพณี และองค์ประกอบด้านงานศิลป์ของการสร้างสรรค์ ขณะที่แนวคิดหลักของ อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ จะเน้นในด้านปัจเจกบุคคล และผลงานจากการสร้างสรรค์ การประดิษฐ์ ทักษะ และความสามารถ

ในการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาของบุคคลใดๆ

(<http://ocac4u.blogspot.com/2009/01/blog-post.html>)

ทฤษฎีสถานักคิดแฟรงค์เฟิร์ต

สถาบันวิจัยสังคมแห่งเมืองแฟรงค์เฟิร์ตหรือสถานักคิดแฟรงค์เฟิร์ต (Frankfurt School) ได้รับการก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2487 นักทฤษฎีสถานักคิดแฟรงค์เฟิร์ตคนสำคัญ ได้แก่ มัคซ์ ฮอร์คไฮเมอร์ (Max Horkheimer) และ ทีโอดอร์ อะดอร์โน (Theodor Adorno) ได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับ อุตสาหกรรมวัฒนธรรม (Culture Industry) ไว้ในหนังสือ อุตสาหกรรมวัฒนธรรม: วิญญาณแห่งการรู้แจ้งที่จะหลอกลวงประชาชน ขึ้นเป็นครั้งแรก อย่างไรก็ตาม จากแนวคิดของเขาได้มีการวิจารณ์เชิงลบว่าอุตสาหกรรมวัฒนธรรมเป็นการพัฒนาของกฎทุนนิยมและความมีเหตุผลซึ่งเป็นเครื่องมือในการตอบสนองต่อประเพณีของท้องถิ่น สถานักคิดแฟรงค์เฟิร์ตมีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาคติทัศน์ทางวัฒนธรรมในปัจจุบันเป็นอย่างมากเพราะพวกเขาได้มีการหยิบยกแนวคิดของ “วัฒนธรรมมวลชน” ขึ้นมาใช้และต่อมาที่แทนที่ด้วย “อุตสาหกรรมวัฒนธรรม” อีกทั้งยังได้มีการสร้างทฤษฎีของตัวเองเกี่ยวกับอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมขึ้นมาเป็นจำนวนมาก โดยพวกเขาได้ลดความสนใจเรื่องเศรษฐกิจการเมืองแต่จะเน้นให้ศึกษาพลังอำนาจของสื่อมวลชนที่เป็น “อุตสาหกรรมวัฒนธรรม” (Culture Industry) โดยนักวิชาการของสถานักคิดแฟรงค์เฟิร์ต เชื่อว่า ในขั้นตอนของทุนนิยมที่พัฒนาแล้ว การสร้างวัฒนธรรมและศิลปะได้กลายเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการผ่านกลไกต่างๆ และเป็นอุตสาหกรรมแบบอัตโนมัติที่ใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์เพราะสามารถทำซ้ำและผลิตได้เป็นจำนวนมาก หรือรวมเรียกว่า “อุตสาหกรรมวัฒนธรรม” (Ouyang Youquan, 2006, P.9) ซึ่งแตกต่างจากวัฒนธรรมมวลชนเพราะคติทัศน์ทางวัฒนธรรมจะถูกสร้างขึ้นเป็นจำนวนมากในเวลาเดียวกันโดยมนุษย์ แต่อุตสาหกรรมวัฒนธรรมไม่ใช่วัฒนธรรมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและไม่ได้เป็นรูปแบบทางวัฒนธรรมร่วมสมัยที่เป็นที่นิยม แต่คติทัศน์ทางวัฒนธรรมที่ผลิตขึ้นได้รับการปรับแต่งสำหรับการบริโภคในจำนวนมากและส่วนใหญ่กำหนดลักษณะของการบริโภคตามผู้บริโภค โดยพวกเขาเชื่อว่าการเกิดขึ้นของ “วัฒนธรรมมวลชนสมัยใหม่” กับการผลิตอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมเป็นสัญลักษณ์มวลชนและการดำรงอยู่และการพัฒนาของอุตสาหกรรมวัฒนธรรมเป็นสัญญาณของความเสื่อมของสังคมทุนนิยมและปรากฏการณ์ที่แปลกแยก (Adorno, 2001, P.198)

การพัฒนาทฤษฎีอุตสาหกรรมวัฒนธรรม คือการบูรณาการอย่างใกล้ชิดระหว่างการศึกษาปฏิบัติของอุตสาหกรรมวัฒนธรรมและนโยบายอุตสาหกรรมวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ เพราะทฤษฎีของสาขานี้มุ่งเน้นไปที่การสำรวจเชิงทฤษฎีของอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมเพื่อที่จะแก้ปัญหาในทางปฏิบัติ ดังนั้น จึงถูกรวมเรียกว่า “ทฤษฎีการประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมทาง

วัฒนธรรม” ซึ่งมีความหมายหมายถึง การพัฒนา การผลิตและการตลาดของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม ตลอดจนการจัดการและการดำเนินงานของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม (Hu Huilin, 2006, P.31) นักทฤษฎีสื่อชื่อดังชาวอังกฤษ Nicholas Garnham คิดว่า ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมมีส่วนสำคัญในการฟื้นฟูสถานะของอุตสาหกรรมวัฒนธรรม โดยเขาได้นำการวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจมาผสมผสานกับทฤษฎีทางวัฒนธรรมและมีความเชื่อกันว่า “อุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมใช้วิธีการผลิตที่ไม่เหมือนใครและมีการรวมกลุ่มทางอุตสาหกรรมเพื่อผลิตและเผยแพร่สัญลักษณ์ แม้ว่า การแสดงออกของสัญลักษณ์เหล่านี้จะไม่ได้ใช้เป็นสินค้าเสมอแต่การแสดงออกของมันคือสินค้าและบริการทางวัฒนธรรมทั้งหมด” (Ye Lang, 2003, P.16) ปลายศตวรรษที่ 20 Charles Randy แนะนำ “วิธีการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า” ของเศรษฐศาสตร์เข้าสู่การวิจัยประยุกต์ด้านอุตสาหกรรมวัฒนธรรม โดยเขาได้เสนอกระบวนการ 5 ขั้นตอนของอุตสาหกรรมวัฒนธรรมว่าประกอบด้วย การสร้างสรรค์ การผลิต การจัดจำหน่าย การจัดส่งและผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม (Hu Huilin, 2006, P.32)

ทฤษฎีอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์

ในเดือนพฤษภาคมปี พ.ศ.2540 นายกรัฐมนตรีอังกฤษ แอน โธนี ซาลส์ ลินตัน “โทนี่” แบลร์ (Anthony Charles Lynton "Tony" Blair) ได้ฟื้นฟูเศรษฐกิจของอังกฤษด้วยการส่งเสริมและแต่งตั้งคณะทำงานพิเศษด้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ซึ่งคณะทำงานกลุ่มนี้ได้ตีพิมพ์รายงานการวิจัยสองฉบับในปี พ.ศ.2541 และปี พ.ศ.2544 เกี่ยวกับวิเคราะห์สถานะที่เป็นอยู่ของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ในสหราชอาณาจักรและเสนอกลยุทธ์ด้านการพัฒนา โดยในปี พ.ศ.2541 คณะทำงานด้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ของสหราชอาณาจักรได้กำหนดลักษณะอุตสาหกรรมสร้างสรรค์เป็นครั้งแรกโดยเสนอว่าอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ส่วนใหญ่คือ “ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะและความสามารถส่วนบุคคลที่ผ่านการพัฒนามาจากการใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาและเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการสร้างความมั่งคั่งและการจ้างงาน” ซึ่งคำจำกัดความส่วนใหญ่เน้น 3 องค์ประกอบ คือ (1) ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะและความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (2) “ทรัพย์สินทางปัญญา” เป็นผลผลิตหลักของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ และ (3) ผลผลิตของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์มีคุณลักษณะของ “การสร้าง ความมั่งคั่งและมีศักยภาพในการจ้างงาน” อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหราชอาณาจักร ได้พัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ก้าวข้ามผ่านระดับอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมทั่วไปและเข้าสู่ขั้นตอนนวัตกรรมระบบของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ รวมถึงอุตสาหกรรมที่เป็นนวัตกรรม เช่น สถาปัตยกรรมและเทคโนโลยี

ภายใต้อิทธิพลของบรรยากาศการวิจัยเกี่ยวกับอุตสาหกรรมวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ในแวดวงวิชาการระหว่างประเทศในปัจจุบันได้แสดงให้เห็นถึงความกระตือรือร้นในการวิจัยและความสนใจในสาขาวิชาทฤษฎีวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ซึ่งมีหนังสือและบทความทางวิชาการมากมายปรากฏออกมาและแสดงถึงแนวโน้มที่ได้รับการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์วรรณกรรม ผู้วิจัยพบว่า ไม่ว่าจะเป็นที่ประเทศจีนหรือไทย การวิจัยเกี่ยวกับทฤษฎีของอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมยังคงอยู่ในขั้นตอนของการสำรวจเชิงลึก ดังนั้น การศึกษาเรื่องผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอและบ้านถวยจิงไม่มีการศึกษาทางทฤษฎีอย่างเจาะลึก แต่จะดำเนินการศึกษารูปแบบและการพัฒนาอย่างเป็นระบบเพื่อเปิดเผยให้เห็นเนื้อหาหลักและประเด็นสำคัญของทฤษฎีอุตสาหกรรมวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์

ภาพที่ 2-1 ช่างฝีมือกำลังเรียนรู้ด้านทฤษฎีศิลปะ

เนื่องจากอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ถูกสร้างขึ้นตามสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ดังนั้น อุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมจึงได้รับการผสมผสานเข้ากับอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ไปโดยธรรมชาติ ส่งผลให้แนวคิดของอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมสร้างสรรค์จึงมักถูกนำมาใช้แทนกันได้

อุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมมีลักษณะเป็นอุตสาหกรรมที่เข้มข้นและมีขนาดใหญ่ แต่อุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์จะเน้นเรื่องวิถุนาณที่เป็นนวัตกรรม ความสามารถในการเป็น

ผู้ประกอบการและความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละคน ดังนั้น แม้ว่าเนื้อหาของอุตสาหกรรมของทั้งสองจะทับซ้อนกันมาก แต่อุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ยังคงเป็นแนวคิดที่แตกต่างกัน ในเดือนธันวาคม ปี พ.ศ.2549 สำนักงานสถิติแห่งชาติของจีน ได้จัดทำและเผยแพร่ “มาตรฐานการจำแนกประเภทอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์” อุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ถูกกำหนดให้เป็น “อุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงภายใน” ซึ่งใช้การสร้างนวัตกรรมเป็นวิธีพื้นฐาน โดยมีเนื้อหาหลักดังนี้

1. ที่มาและคำอธิบายเกี่ยวกับอุตสาหกรรมวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์

ในอดีต การรวมทรัพยากรข้ามอุตสาหกรรมและข้ามภูมิภาคต้องอาศัยผลกระทบ นวัตกรรมและสร้างรูปแบบใหม่บนพื้นฐานของการรวมทรัพยากรข้ามอุตสาหกรรมผ่านความสามารถในการสื่อสารที่สร้างสรรค์ แต่ต่อมาภายหลังขึ้นอยู่กับสถาบันทางวัฒนธรรมและ ความสามารถในการฝั่งองค์กร ในรูปแบบทางเศรษฐกิจใหม่ ความสามารถของเศรษฐกิจท้องถิ่นในด้าน “การจัดการความรู้และสัญลักษณ์” ครองตำแหน่งที่สำคัญสำหรับการแข่งขันระหว่างประเทศ ซึ่งผู้ชนะในการแข่งขันนี้จะมีสามารถในการรวมทรัพยากรจากภูมิภาคและประเทศอื่นๆ ข้ามพรมแดนได้

การสร้างมูลค่าแบรนด์ ไม่ว่าจะในประเทศจีนหรือประเทศไทย ในกระบวนการพัฒนาที่มุ่งเน้นไปที่เมืองใหญ่ส่งผลให้รูปแบบการพัฒนาที่เหมือนกันและมีการแข่งขันที่รุนแรงระหว่างภูมิภาค ดังนั้น การพัฒนาอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์จึงได้นำเสนอแนวคิดใหม่สำหรับการพัฒนาตลาดเชิงทรัพยากรวัฒนธรรมระดับท้องถิ่นผ่านการสร้างและส่งเสริมแบรนด์ระดับท้องถิ่น โดยผู้นำท้องถิ่นจะทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการด้านการตลาดเชิงวัฒนธรรมและทรัพยากรแบรนด์เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม ซึ่งไม่เพียงแต่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเมืองเท่านั้น แต่ยังเปิดทางใหม่สำหรับภูมิภาคที่จะเข้าร่วมในการแข่งขันโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรักษาความเป็นปัจเจกและการแข่งขันในแต่ละภูมิภาค

2. การสร้างคุณค่าของอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์

การเชื่อมโยงหลักและเนื้อหาของอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์นั้น เป็นกระบวนการที่มีระบบเป็นศูนย์กลาง คือ “สร้างสรรค์-ทำซ้ำ-ถ่ายทอด-บริโภค” ดังนั้น อุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมจึงเป็นระบบที่อยู่เหนือสุดของห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมทั้งหมด คุณสมบัติหลักของอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม คือการสนับสนุนการปล่อยความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคลอย่างไม่สิ้นสุด การสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่และตลาดใหม่ด้วยการฝ่าข้อจำกัดที่เข้มงวดของทรัพยากรแบบดั้งเดิมทำให้กระบวนการทั้งหมดของนวัตกรรมลดลงเป็นอย่างมากและปรับปรุงการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมกลายเป็น

ภาคอุตสาหกรรมอิสระ ด้านหนึ่งคือ เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการฝ่าฟันข้อจำกัดเดิมของอุตสาหกรรมแบบดั้งเดิม การใช้จินตนาการและก่อให้เกิดการขยายพื้นที่นวัตกรรมอย่างเต็มที่ ในทางกลับกันการออกแบบเชิงสร้างสรรค์ได้กลายเป็นปัจจัยสำหรับการบริการขององค์กรซึ่งเอื้อต่อการเจาะเข้าไปในอุตสาหกรรมและองค์กรอื่นๆ โดยความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมจะมีพลังและรังสีที่สามารถแทรกซึมได้ทุกอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และสามารถเข้าร่วมกับอุตสาหกรรมใดก็ได้เพื่อสร้างพลังที่แข็งแกร่งโดยไม่ทำลายอุตสาหกรรมที่มีอยู่เดิมแต่จะส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีอยู่ในระดับใหญ่เท่านั้นทำให้สามารถสร้างมูลค่าได้เป็นอย่างสูง ด้วยการพัฒนาทางเศรษฐกิจนี้จะทำให้บทบาทของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ได้รับการบูรณาการเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ (Hu Bin, 2007, P.22-29)

มุมมองเชิงทฤษฎีของนักวิชาการจากประเทศต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม

นักวิชาการชาวอังกฤษ Cunningham เสนอว่า นโยบายอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมควรรวมถึงกลยุทธ์การแทรกแซง (Intervention Strategies) เพื่อปรับอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมให้เข้ากับแนวโน้มของผลิตภัณฑ์ที่จับต้องไม่ได้ภายใต้พื้นฐานของเศรษฐกิจฐานความรู้ นอกจากนี้ เขายังเน้นว่านโยบายอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมควรให้ความสำคัญกับบทบาททางธุรกิจที่ไม่สามารถถูกแทนที่ได้ในกระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรมและต้องพิจารณาผลกระทบของกฎองค์การการค้าโลกก่อน นโยบายอุตสาหกรรมของรัฐบาลในประเทศ (Cunningham S, 2004, P54) นักวิชาการชาวอังกฤษ Galloway และ Dunlop คิดว่า จากมุมมองทางเศรษฐกิจ การพิจารณาด้านวัฒนธรรมควรกำหนดนโยบายที่ไม่เป็นคุณลักษณะของสินค้าสาธารณะทางวัฒนธรรมและคุณลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อผลประโยชน์สาธารณะ (Galloway S and Dunlop S, 2007, P.17)

นักวิชาการชาวนิวซีแลนด์ Prince กล่าวว่า จากมุมมองของโลกาภิวัตน์ ควรจะต้องมีการตรวจสอบปัจจัยทางการเมืองและสังคมที่มีผลต่อการกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม หลังจากตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงนโยบายอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมในสหราชอาณาจักรและนิวซีแลนด์ เขาได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าในบริบทของโลกาภิวัตน์ การกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมวัฒนธรรมไม่ได้รับอิทธิพลมาจากการตัดสินใจของกลุ่มชนชั้นนำเท่านั้น แต่การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่และสิ่งประดิษฐ์ใหม่จะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภูมิภาคและประเทศใกล้เคียงกันคือสารซึ่งกันและกันได้ (prince R, 2010, P.119)

Justin O'Connor ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมและนำเสนอ นโยบายที่สำคัญไว้ 6 ด้านว่า (J.O' Connor, 2008)

1. ในอุตสาหกรรมวัฒนธรรมจำเป็นต้องให้ความสนใจกับวิสาหกิจขนาดเล็ก การกำหนดนโยบายของวิสาหกิจขนาดเล็กนั้นแตกต่างจากวิสาหกิจขนาดใหญ่จึงจำเป็นต้องมีรูปแบบการกำกับดูแลแบบใหม่ด้วย

2. การพัฒนาอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมต้องมีสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่ดีซึ่งต้องพิจารณาจากลักษณะของอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม ดังนั้น รัฐบาลจะต้องพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาที่สูงขึ้นและอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมไปควบคู่กัน

3. โครงสร้างพื้นฐานทางวัฒนธรรม พื้นที่ทางวัฒนธรรม เครือข่ายทางสังคมทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ความรู้ทางวิชาชีพ ตัวกลาง ประเพณีและวัฒนธรรม ล้วนเกี่ยวข้องกับความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมของประเทศหรือภูมิภาคในตลาดโลก ดังนั้น จึงควรเป็นจุดเริ่มต้นในการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจ สังคมและการพัฒนาเมือง

4. รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม เช่น การฝึกอบรมและการให้คำปรึกษา เป็นต้น ควรรวมอยู่ในขอบเขตของการพิจารณา นโยบายและแนะนำพวกเขาเพื่อให้บริการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมให้ดีขึ้นผ่านนโยบาย

5. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใหม่ควรได้รับความสนใจอย่างเต็มที่จากผู้กำหนดนโยบาย

6. การพัฒนาอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมนั้น ควรแยกออกจากการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาเมือง

Throsby นักวิชาการชาวอิตาลี ได้ทำการตรวจสอบรายละเอียดเกี่ยวกับแบบจำลองอุตสาหกรรมวัฒนธรรมทั้ง 6 ด้าน และผลกระทบต่อนโยบายอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมของแบบจำลองต่างๆ พบว่า ในปีที่ผ่านมา ภายใต้อิทธิพลของโลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจและแนวโน้มของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจทำให้วัฒนธรรมได้กลายเป็นสินค้าในเชิงพาณิชย์มากขึ้นซึ่งสามารถสร้างมูลค่าได้อย่างมหาศาล ทำให้เห็นนโยบายทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมมีความชัดเจนมากขึ้น โดยเน้นที่การสนับสนุนและการอุดหนุนศิลปะภายใต้สมมติฐานของการเน้นย้ำคุณลักษณะของสินค้าสาธารณะ อย่างไรก็ตาม ด้วยแนวโน้มการพัฒนาการค้าศิลปะ ผู้กำหนดนโยบายต้องให้ความสนใจสินค้าทางวัฒนธรรมเท่ากับคุณค่าทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ นโยบายอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมยังต้องมุ่งเน้นไปที่ด้านอุปทานของสินค้าทางวัฒนธรรมด้วย แต่หากการรับรู้คุณค่าของสินค้าทางวัฒนธรรมได้รับอิทธิพลมาจากความชอบของผู้บริโภคก็ควรพิจารณาถึงความต้องการด้านสินค้าทางวัฒนธรรมโดยผู้กำหนดนโยบาย (Throsby D, 2008, P.217)

แม้ว่านักวิชาการจากทั่วทุกมุมโลกจะมีรูปแบบการศึกษาและการสร้างระบบนโยบายอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมจากมุมมองที่แตกต่างกัน แต่ทฤษฎีต่างๆ ล้วนมีลักษณะที่แข็งแกร่งของ

ประเทศนั้นๆ ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถคัดลอกและนำมาใช้งานเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอและบ้านถวายเป็นได้โดยตรง เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านขนาดของอุตสาหกรรม

มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

มรดกทางวัฒนธรรมของชาตินับเป็นต้นทุนทางวัฒนธรรมที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศที่มีมรดกทางวัฒนธรรมอย่างมหาศาล ดังนั้นการธำรงรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่อย่างยั่งยืนควบคู่ไปกับการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ โดยคำนึงถึงปัจจัยอันเป็นประโยชน์ที่ชุมชนและประชาชนจะได้รับอย่างเต็มที่ทั้งทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ (สหวัดน์ แน่นหนา, www.finearts.go.th/olddata/files/cultural.doc)

มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Intangible cultural heritage) หมายถึง การปฏิบัติ การแสดงออก การแสดง ระบบความรู้ ทักษะและเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ งานฝีมือและสถานที่ทางวัฒนธรรมที่ได้รับพิจารณาโดยกลุ่มกลุ่มและบุคคลในท้องถิ่นว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของพวกเขา (<https://baike.baidu.com>)

เอกลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุดของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ คือ รูปแบบวิถีชีวิตที่พิเศษของชาติ เป็นบุคลิกของชาติ เป็นการรวมตัวกันของ “ชีวิต” ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ เป็นวิธีการแสดงออกของชนชาติและยังคงดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่องในฐานะห่วงโซ่ทางวัฒนธรรม อีกทั้งยังเป็นส่วนที่เปราะบางที่สุดของวัฒนธรรม “การใช้ชีวิต” และประเพณี ดังนั้นสำหรับกระบวนการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้มรดกของมนุษย์จึงมีความสำคัญเป็นพิเศษ (<http://www.bslib.org/fwxcz/index.asp>)

หลักการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

1. หลักการป้องกันทั่วไป

ในปี พ.ศ.2503 มีการนำหลักการป้องกันมรดกทางวัฒนธรรมมาใช้ในการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ขึ้นเป็นครั้งแรกและต่อมาก็ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง หลักการป้องกันทั่วไปคือต้องปกป้องข้อมูลทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมทั้งหมดที่สืบทอดมาไม่ให้ถูกเปลี่ยนแปลงไปจากต้นฉบับ และต้องดำเนินการทุกอย่างให้เหมือนวัฒนธรรมดั้งเดิมและไม่สูญเสียความหมายดั้งเดิมหรือความหมายของวัฒนธรรม

2. หลักการป้องกันแบบองค์รวม

วัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้มีความหลากหลายของรูปแบบทางศิลปะและความหมายทางวัฒนธรรมแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อม ดังนั้น จึงจำเป็นต้องป้องกันหลายระดับเพื่อรักษาวัฒนธรรมให้สมบูรณ์

3. หลักการคุ้มครองทางวิทยาศาสตร์

มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการดำรงชีวิตและประเพณีพื้นบ้าน ดังนั้นรัฐบาลจะต้องพัฒนาให้เหมาะสมกับสังคมที่ก้าวหน้าในปัจจุบันด้วยการนำเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้

4. หลักการปกป้องมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่ใกล้สูญสูญ

ในโลกแห่งความจริงเราควรให้ความสำคัญกับมรดกที่ใกล้สูญพันธุ์มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ในการปกป้องและหลีกเลี่ยงการสูญเสียชีวิตวัฒนธรรม

วิธีการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

1. ส่งเสริมการสำรวจและแยกประเภทมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ครอบคลุมหลายประเภท ดังนั้น เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการอนุรักษ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องประเภทมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ให้ออกเป็นหมวดหมู่และจำแนกตามลักษณะสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์

2. สร้างระบบในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

เพื่อปกป้องมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ต้องมีประสิทธิภาพและหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องสร้างระบบในการอนุรักษ์แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับประเทศ ระดับมณฑล ระดับเมืองและระดับอำเภอ โดยการจัดตั้งระบบการคุ้มครองจากบนลงล่างจะทำให้มาตรการนโยบายของรัฐสามารถสื่อสารกับหน่วยงานระดับล่างและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ระบุตัวแทนผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

วัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เป็นรูปแบบทางวัฒนธรรมที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้บริการมนุษย์ ดังนั้นเพื่อปกป้องวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้อย่างแท้จริงจึงจำเป็นต้องส่งเสริมและให้ความคุ้มครองผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นตัวแทนมรดกนั้น

4. สร้างเขตคุ้มครองทางนิเวศวิทยาและตระหนักถึงการป้องกันโดยรวมเกี่ยวกับนิเวศวิทยาทางวัฒนธรรม

มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้มีการเชื่อมโยงอย่างแยกไม่ได้ออกกับสภาพแวดล้อมของระบบนิเวศรอบๆ ท้องถิ่น ดังนั้นเพื่อที่จะส่งผ่านความถูกต้องให้มากที่สุดในการปกป้องหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องสร้างเขตคุ้มครองเชิงนิเวศวิทยาและวิธีการที่จะบรรลุวัฒนธรรมทางนิเวศวิทยาให้เหมาะสม

ภาพที่ 2-2 ผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้กำลังเข้าร่วมอบรมในโรงเรียน

ภาพที่ 2-3 การอบรมผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่ไม่มีตัวตน ครั้งที่ 1

การบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม

การบริหารจัดการศิลปะและวัฒนธรรมมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม่แกะสลักในท้องถิ่น โดยในกระบวนการดำเนินกิจกรรมทางวัฒนธรรมและศิลปะมักจะมองเห็นเป้าหมายที่เหมาะสมที่สุดและผลลัพธ์ที่ดีที่สุดตามเป้าหมายสูงสุดที่

มองเห็นนั่น คือ การสร้างผลกำไร อย่างไรก็ตาม เนื่องจากผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเป็นผลิตภัณฑ์ศิลปะอย่างหนึ่งที่ยังคงมีคุณค่าในระดับจิตวิญญาณ แม้ว่าจะมีปัจจัยที่เกี่ยวกับผลกำไรมาเกี่ยวข้อง แต่ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมนี้ก็ยังคงจำเป็นต้องสะท้อนเนื้อหาทางวัฒนธรรมเป็นหลัก ดังนั้นการเสริมสร้างการจัดการวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่นในระยะยาว

ภาพที่ 2-4 การสัมมนาเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมไม้แกะสลัก

ในยุคโลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจ การแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศทำให้แต่ละประเทศใกล้ชิดกันมากขึ้น อีกทั้งจากความถี่ของการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมที่เพิ่มขึ้นนี้ยังส่งผลให้ศิลปะและวัฒนธรรมมีความโดดเด่นและสำคัญมากขึ้นด้วย ดังนั้นเพื่อเพิ่มพลังอำนาจทางวัฒนธรรมให้แต่ละประเทศหรือภูมิภาค จึงจำเป็นต้องปรับปรุงการบริหารจัดการวัฒนธรรม

บทบาทสำคัญของการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม

จากการศึกษาข้อมูลในเอกสารวรรณกรรม ผู้วิจัยสามารถสรุปบทบาทสำคัญของการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางศิลปะและวัฒนธรรม ได้ดังนี้

1. ยกระดับความรู้ที่ครอบคลุมให้กับคนในสังคม

จากการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องทางเศรษฐกิจและสังคมทำให้มนุษย์มีการปรับปรุงความรู้ของตนเองให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลาซึ่งศิลปะและวัฒนธรรมก็เป็นหนึ่งในบทบาทสำคัญที่ส่งเสริมความรู้ให้กับมนุษย์ กล่าวคือ ประการแรก การจัดการศิลปะและวัฒนธรรมสามารถปลูกฝังความสามารถของมนุษย์ได้ ในการจัดการศิลปะและวัฒนธรรมมีเงื่อนไขสำคัญอย่างหนึ่งคือจะต้องพัฒนาความเป็นมืออาชีพให้กับผู้ปฏิบัติงานผ่านการปรับปรุงความสามารถด้านสุนทรียศาสตร์ และเสริมสร้างระดับความรู้ความเข้าใจเพื่อเป็นแรงผลักดันให้เกิดสังคมที่มีคุณภาพ ประการต่อมา ก็สามารถบ่มเพาะความสามารถทางจิตวิญญาณ เนื่องจากศิลปะและวัฒนธรรมคือองค์ประกอบสำคัญที่ใช้สร้างคุณธรรม ดังนั้น จึงสามารถปรับปรุงความคิดทางศีลธรรมและคุณธรรมให้กับมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากทั้งหมดที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การจัดการวัฒนธรรมจะทำให้ผู้คนสามารถปรับปรุงคุณภาพชีวิตที่ครอบคลุมได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีได้

ภาพที่ 2-5 งานแสดงสินค้าอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมในเมืองคุนหมิง

2. เป็นความต้องการที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ของการพัฒนาทางยุคสมัย

ปัจจุบัน การพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องของเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลให้การทำงานด้านการบริหารจัดการวัฒนธรรมพบกับโอกาสและความท้าทายเป็นอย่างมาก ประการแรก เนื่องจากผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีต้นกำเนิดมาจากการพัฒนาที่ยาวนานของประวัติศาสตร์ จวบจนปัจจุบันยังคงเห็นได้ชัดเจนว่าผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมได้รับการอนุรักษ์และโอบอุ้มเอาไว้เป็นอย่างดี โดยเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถทำให้ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมถูกบริหารจัดการได้อย่างมีขอบเขตและสามารถขยายช่องทางการตลาดให้ผู้บริโภคเข้าถึงได้ง่ายผ่าน

ระบบอินเทอร์เน็ตที่มีฐานะเป็นแพลตฟอร์มที่เปิดโลกกว้างได้อย่างไร้ขีดจำกัดและเป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมข้ามประเทศได้ ประการต่อมา เนื่องจากการปรากฏตัวขึ้นของอินเทอร์เน็ตเป็นประตูที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศและเป็นสื่อกลางที่กระตุ้นศิลปะและวัฒนธรรม ดังนั้น เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ส่งผลให้เอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้มะเกลือบ้านซื่อเหอและบ้านถวยโคดเด่นไปไกลทั่วโลก นอกจากนี้ เทคโนโลยีสารสนเทศยังเป็นเครื่องยืนยันได้ว่าจะก่อให้เกิดการสืบทอดวัฒนธรรมต่อไปได้

3. เป็นช่องทางสำคัญในการยกระดับอำนาจละมุน (Soft Power)

ศิลปะและวัฒนธรรมเป็นอำนาจละมุนของประเทศ การเสริมสร้างด้านการบริหารจัดการศิลปะและวัฒนธรรม ไม่เพียงแต่สามารถยกระดับความเข้มแข็งให้กับวัฒนธรรมและศิลปะในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้น แต่ยังสามารถเพิ่มขอบเขตการสื่อสารทางวัฒนธรรมของจีนและไทยให้แพร่กระจายไปทั่วโลกได้ ยกตัวอย่างเช่น ศิลปะไทย ถึงแม้ว่าประเทศโดยรอบจะชื่นชอบวัฒนธรรมอาหารไทยและวัฒนธรรมทางศาสนาพุทธมาก แต่พวกเขาไม่ได้ให้ความสนใจกับผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไม้มะเกลือที่มีลักษณะความเป็นไทยมากนักซึ่งนี้แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยยังสร้างอิทธิพลทางวัฒนธรรมในด้านนี้ไม่เพียงพอ การเสริมสร้างการจัดการวัฒนธรรมและการขยายช่องทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมจะสามารถเพิ่มอิทธิพลทางวัฒนธรรมให้กับผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นได้และถือเป็นอำนาจละมุนที่สามารถแทรกซึมได้อย่างค่อยเป็นค่อยไป

ระบบการบริหารจัดการทางวัฒนธรรม

ปัจจุบันอาจกล่าวได้กระบวนกรจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรมมีลักษณะเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ กล่าวคือ การจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรมเป็นศาสตร์หนึ่งที่ได้พัฒนาแนวคิด (Concept) แนวทาง (Approach) และวิธีวิทยา (Methodology) จากศาสตร์สาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์เป็นของตนเองเช่นเดียวกับศาสตร์สาขาอื่นๆ ในปัจจุบันจนมีลักษณะที่เป็น “สหวิทยาการ” ส่วนที่กล่าวว่าศาสตร์สาขาการจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรมเป็นศิลปะ เพราะในการจัดการจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนเทคนิคและวิธีการให้เหมาะสมไปตามประเภทของทรัพยากรทางวัฒนธรรม พื้นที่สำหรับการจัดการ ด้วยเหตุนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่า การจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรมจึงเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ และมีระเบียบวิธีวิทยาในลักษณะสหวิทยาการ (interdisciplinary science) เหมือนกับศาสตร์หลายสาขาในปัจจุบัน (วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, <http://www.citu.tu.ac.th>)

1. การบริหารจัดการ โครงสร้างพื้นฐาน

เนื้อหาหลักของการจัดการทางวัฒนธรรมคือการจัดการวัฒนธรรมและศิลปะและผู้เข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ขององค์กร การตัดสินใจ การควบคุม การจัดการและการสื่อสาร ตลอดกิจกรรมทาง

วัฒนธรรมและศิลปะ จากการทบทวนเงื่อนไขพื้นฐานของการพัฒนาวัฒนธรรมผลิตภัณฑ์ไม้ แกะสลักบ้านซื่อเหอและบ้านถวย จะพบว่า ระบบเรื่องของการจัดการทางวัฒนธรรมไม่ใช่แนวคิดหลักและไม่มีเป้าหมายการทำงานที่แน่นอน แต่เป็นระบบที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา กิจกรรมการจัดการทางวัฒนธรรมทั้งหมดต้องเผชิญหน้ากับปัญหามากมายด้านการเปลี่ยนแปลงและบูรณาการ การก่อตัวและมาตรฐานที่ครอบคลุมของระบบเศรษฐกิจ การตลาดเป็นพื้นฐานทางสังคม สำหรับระบบเรื่องของการจัดการทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การก่อตัวของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของโลกอย่างค่อยเป็นค่อยไปมีผลกระทบอย่างยิ่งต่อตลาดศิลปะ วัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมต่างๆ ได้เริ่มเข้าสู่ตลาดในวงกว้าง โดยการค้าผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมได้กลายเป็นสิ่งสำคัญและมีส่วนร่วมในการแข่งขันในตลาดแบบอุตสาหกรรม การแลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ เมื่อตลาดวัฒนธรรมเป็นเครื่องหมายว่าด้วยความเจริญรุ่งเรืองของอุตสาหกรรม วัฒนธรรมจึงกลายเป็นส่วนสำคัญของชีวิตทางเศรษฐกิจของประเทศและโลก

2. การบริหารจัดการภายใต้ความหลากหลาย

จากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวัฒนธรรม ระบบหลักของการจัดการศิลปะและวัฒนธรรมได้แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ที่หลากหลายมากขึ้น เริ่มแรกประกอบด้วยระบบการจัดการที่มีหลายแง่มุมซึ่งประกอบด้วยการจัดการระดับชาติ การจัดการภาครัฐ สังคม ส่วนบุคคล การจัดการตลาดและการสื่อสาร เป็นต้น

ในยุคปัจจุบัน การจัดการเป็นแนวคิดแบบไดนามิกที่หมายรวมถึงการควบคุม ความยั่งยืน ชั่งใจ การประสานงาน รวมถึงความหมายของการบริการ การก่อสร้างและการสื่อสารทำให้การจัดการภาพรวมมีการปรับปรุงในระดับที่สูงขึ้น ทำให้ทุกหน่วยงาน สถาบันและกลุ่มที่เกี่ยวข้องในการจัดการกิจกรรมทางวัฒนธรรมและศิลปะถือได้ว่าเป็นหน่วยงานหลักของการจัดการ การขยายขอบเขตของการจัดการทางวัฒนธรรม

1) การบริหารจัดการของประเทศและรัฐบาล

การจัดการระดับชาติโดยมีรัฐบาลเป็นแกนนำหลักของการจัดการทางวัฒนธรรมและศิลปะในประเทศจีนและประเทศไทย ไม่เพียงแต่ต้องโฆษณาชวนเชื่อผ่านวิทยุ โทรทัศน์ ข่าวและสำนักพิมพ์ของรัฐบาลเท่านั้น ในขณะเดียวกัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการจัดการวัฒนธรรมและศิลปะด้วย นอกจากนี้ การทำงานของหน่วยงานและหน่วยงานของรัฐเกือบทั้งหมดต้องเกี่ยวข้องกับการก่อสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมและศิลปะ อาจกล่าวได้ว่า สถาบันและหน่วยงานเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการจัดการทางวัฒนธรรมและศิลปะ

2) การบริหารจัดการของสังคมและท้องถิ่น

การจัดการของสังคมและท้องถิ่นสามารถสะท้อนให้เห็นการจัดการขององค์กรทางวัฒนธรรมและศิลปะได้ ในประเทศจีน องค์กรทางวัฒนธรรมและศิลปะจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทุกระดับภายใต้การแนะนำของรัฐบาล ตัวอย่างเช่น สมาคมวัฒนธรรมและสมาคมศิลปะในทุกระดับมีบทบาทสำคัญในฐานะสะพานเชื่อมโยงระหว่างภาครัฐและผู้ปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมและศิลปะ เป็นต้น

3) การบริหารจัดการด้านการตลาดและธุรกิจ

ส่วนใหญ่สะท้อนให้เห็นในกิจกรรมการจัดการของช่างฝีมือ องค์กรทางวัฒนธรรมและธุรกิจที่มีส่วนร่วมโดยตรงในการผลิตศิลปะและวัฒนธรรม การจัดการของผู้ผลิตและผู้ประกอบการภายใต้เงื่อนไขของเศรษฐกิจตลาดเกี่ยวข้องกัน โดยตรงกับระดับของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและศิลปะเพื่อสร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ การจัดการตลาดคือการจัดการโดยตรงของการผลิตทางวัฒนธรรมและศิลปะและการสร้างผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมเพราะกิจกรรมของพวกเขาได้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพการผลิตและการตลาดโดยตรง รวมถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับตลาดและจิตวิทยาผู้บริโภค ทั้งยังเป็นส่วนที่มีพลังมากที่สุดของระบบวัฒนธรรมและกิจกรรมทางศิลปะ

4) การบริหารจัดการด้านการสื่อสารและการแลกเปลี่ยน

ส่วนใหญ่หมายถึง พฤติกรรมการจัดการของสื่อสมัยใหม่ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ข่าวและการเผยแพร่ โดยหน้าที่หลักของสื่อคือการแลกเปลี่ยนและเผยแพร่วัฒนธรรม แต่ปัจจุบัน เนื่องจากปัจจัยต่างๆ ของสังคมทำให้สื่อมักดำเนินงานด้านการจัดการและการปฏิบัติหน้าที่การจัดการเพื่อทำหน้าที่สื่อสาร โดยเฉพาะ

3. หลักการทำงานด้านการบริหารจัดการทางวัฒนธรรม

ในกิจกรรมการจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอและบ้านถวาย แม้ว่าจะมีลักษณะและรูปแบบแตกต่างกัน แต่จากมุมมองของการจัดการสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับคือ

1) การบริหารงานในภาพรวม (Macro-management) ส่วนใหญ่หมายถึงการจัดการของหน่วยงานชั้นนำที่สำคัญของวัฒนธรรมและศิลปะที่สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะมหภาคผ่านการสังเกตและเปรียบเทียบแนวโน้มการพัฒนาของวัฒนธรรมและศิลปะในประเทศและท้องถิ่น รวมถึงการวิจัยเกี่ยวกับสถานะพื้นฐานของการดำเนินงานทางวัฒนธรรมและศิลปะในแต่ละภูมิภาคเพื่อวางแผนกลยุทธ์และการตัดสินใจเชิงสร้างสรรค์ในการพัฒนาวัฒนธรรมและศิลปะในประเทศ

2) การบริหารงานแบบมัชฌิมภาค (Mesoscopic management) ส่วนใหญ่หมายถึงแผนกผู้นำหลักของวัฒนธรรมและศิลปะท้องถิ่น รวมถึงกลุ่มอุตสาหกรรมหรือระบบการสื่อสารทางวัฒนธรรมและศิลปะ ในฐานะที่เป็นองค์กรหลักของการจัดการทางวัฒนธรรมและศิลปะพวก

เขาจึงมีความรับผิดชอบต่อความเป็นผู้นำและการจัดการของอุตสาหกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือใหญ่กว่าซึ่งส่วนใหญ่สะท้อนในการจัดการการตลาดใจองค์กรและการจัดการแนวทาง

3) การบริหารแบบลงรายละเอียด (Micro Management) หมายถึง การจัดการวัฒนธรรมการผลิตและหน่วยงานด้านศิลปะ รวมถึงอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม ตลอดจนหน่วยงานด้านสมาคมศิลปะ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสารและอื่น ๆ เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันยังรวมถึงองค์กรเอกชนและพ่อค้าที่มีรูปแบบของวัฒนธรรมและศิลปะที่หลากหลาย การบริหารแบบลงรายละเอียดส่วนใหญ่ ส่วนใหญ่หมายถึง การจัดการธุรกิจและบริการ โดยความรับผิดชอบของพวกเขาควรมุ่งเน้นไปที่งานสาธารณะหรือธุรกิจของพวกเขาเองเพื่อสร้างผลประโยชน์ทางสังคมและเศรษฐกิจที่สูงขึ้น

4. รูปแบบการบริหารจัดการ

จากมุมมองของการจัดการ สามารถแบ่งออกเป็นได้ดังนี้

1) การบริหารแบบบูรณาการ หมายถึง สถาบันการจัดการวัฒนธรรมและศิลปะในทุก ระดับและผู้จัดการตามความประสงค์ของประเทศ ทั้งนี้ การบริหารแบบบูรณาการเป็นวิธีการจัดการหลักในรูปแบบทางสังคม

2) การจัดการทางกฎหมาย หมายถึง วิธีการจัดการขั้นพื้นฐานตามกฎหมายของประเทศและข้อบังคับอื่นๆ

3) การจัดการด้วยเครื่องมือทางเศรษฐกิจ หมายถึง การจัดการทางวัฒนธรรมและศิลปะแบบองค์รวมด้วยการปฏิบัติตามกฎหมายของเศรษฐกิจและกฎหมายของตลาด

4) การจัดการความคิดเห็นของประชาชน หมายถึง ผู้บริหารชี้แนะและจำกัดบทบาทของมติมหาชนทางสังคมเพื่อควบคุมและจัดการกิจกรรมทางวัฒนธรรมและศิลปะ

5. ระเบียบวิธีศึกษาตามแนวการจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรม

การจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรมถูกจัดให้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสังคมศาสตร์สาขาหนึ่ง และได้นำเอาระเบียบวิธีและรูปแบบของ การศึกษาและวิจัยทางสังคมศาสตร์มาประยุกต์ใช้ ลักษณะและรูปแบบการศึกษาตามกรอบการจัดการ ทรัพยากรทางวัฒนธรรมสามารถแบ่งออกได้แบ่ง 2 แนวทางดังต่อไปนี้ (ชนิก เลิศชาญฤทธิ์, 2550: 12-15)

1) การศึกษาวิจัยเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary research) เป็นการศึกษาวิจัยที่มีลักษณะและรูปแบบคล้ายคลึงกับศาสตร์ทางสังคมศาสตร์สาขาอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นการศึกษาเชิงบริสุทธิ์ที่มุ่งแสวงหาคำตอบไปใช้ในการพัฒนา การเพิ่มพูนความรู้ หรือการอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรม ด้วยเหตุนี้การศึกษาวิจัยในลักษณะนี้จึงต้องอาศัย การบูรณาการ (Integrated) องค์ความรู้จากศาสตร์สาขาต่าง ๆ อาทิเช่น โบราณคดี สังคมวิทยา

มานุษยวิทยา สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ฯลฯ มาใช้เพื่อค้นหาคำตอบ โดยผู้ศึกษาวิจัย จะเริ่มต้นจากการตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามที่ต้องการจะตอบ การทดสอบสมมติฐาน การศึกษาวิจัยเพื่อวิเคราะห์ประเด็นปัญหาหรือคำตอบเหล่านั้น ตัวอย่างเช่น การศึกษาแนวคิดและทฤษฎี การจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรม การศึกษาผลกระทบการจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรม ณ ชุมชนใดชุมชนหนึ่ง การศึกษาคุณค่าและความหมายของทรัพยากรทางวัฒนธรรม การศึกษาผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับการจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรม เป็นต้น

2.) การศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) เป็นการศึกษาวิจัยที่เน้นการลงมือปฏิบัติของผู้ศึกษาวิจัยหรือกลุ่มเป้าหมายเพื่อทดลอง ค้นหา และสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ดังนั้น ลักษณะและรูปแบบของการศึกษาวิจัยนี้จึงเป็นการศึกษาเชิงประยุกต์ กล่าวคือ มุ่งนำผลการศึกษาวิจัยที่ได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรม ซึ่งอาจจะนำผลการศึกษาวิจัยจากการศึกษาวิจัยเชิงสหวิทยาการมาใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำไปสู่การศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ ตัวอย่างการศึกษาวิจัยในลักษณะนี้อาทิเช่น การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ณ ชุมชนใดชุมชนหนึ่ง การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ชุมชน เป็นต้น ซึ่งการศึกษาดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลที่มีส่วนร่วมหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นนักวิชา เจ้าหน้าที่ส่วนราชการ ชาวบ้าน นักการจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรม ฯลฯ ในการกำหนดเป้าหมาย การศึกษาความเป็นไปได้ในการดำเนิน ตลอดจนการทดลองดำเนินการจริง (วิทยาลัยนวัตกรรมการมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, <http://www.citu.tu.ac.th>)

แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรม

การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมเป็นศาสตร์สาขาหนึ่ง แม้จะเป็นศาสตร์ใหม่แต่ก็มีวิธีวิทยาในการศึกษาในลักษณะเฉพาะเชิงเทคนิคของตัวเอง โดยเฉพาะการวิจัยซึ่งเป็นเสมือน “เครื่องจักร” (Engine) อย่างหนึ่งที่ขาดไม่ได้ในการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมในการปฏิบัติแล้วการวิจัยควรมีอยู่ในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรม (ชนิก เลิศชาญฤทธ์, 2554:45)

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นกำลังสำคัญในการผลิตที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของการจัดการศิลปวัฒนธรรมและเสริมสร้างการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมกระบวนการจัดการศิลปะและวัฒนธรรม โดยผู้วิจัยคิดว่า แนวทางการจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรมของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอและบ้านถวย ควรดำเนินการดังนี้

1. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและวิธีการจัดการที่ทันสมัย

ในยุคข้อมูลข่าวสาร การจัดการศิลปะและวัฒนธรรมต้องรวมเข้ากับวิธีการจัดการสมัยใหม่และผสมผสานกับระบบการจัดการที่ก้าวหน้ายิ่งขึ้นเพื่อให้สามารถปรับปรุงระดับการจัดการด้านวัฒนธรรมได้อย่างทั่วถึง ในขณะเดียวกัน ในการจัดการศิลปวัฒนธรรมก็จำเป็นต้องสร้าง

ฐานข้อมูลสำหรับการจัดการทางวัฒนธรรมและส่งเสริมให้มีการสร้างฐานข้อมูลเชิงเปรียบเทียบเพื่อปรับปรุงความสามารถทางการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ของตนเองให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ในบริบทของโลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจ หน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการผลิตผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมจำเป็นต้องเผชิญกับความท้าทายรอบใหม่และต้องมุ่งเน้นไปที่วิธีการยึดส่วนแบ่งการตลาด เช่น การนำเทคโนโลยีใหม่อย่างระบบ “อินเทอร์เน็ตพลัส” (Internet Plus) มาใช้เพื่อสร้างระบบการจัดการข้อมูลที่สมบูรณ์แบบ การจัดการด้านการค้าออนไลน์ การจัดการกับข้อมูลลูกค้า เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้การจัดการทางวัฒนธรรมทำได้อย่างรวดเร็วในสองสถานที่

- การพึ่งพาช่องทางการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านสังคมออนไลน์

การส่งเสริมสภาพแวดล้อมด้วยการสื่อสารออนไลน์ที่ทันสมัยและการพัฒนาเทคโนโลยีสื่อใหม่ไปพร้อมกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตจะทำให้การสื่อสารระหว่างกันในสังคมสะดวกสบายและรวดเร็วขึ้น ซึ่งเมื่อถูกนำไปใช้ร่วมกับการจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรมจะทำให้ได้รับผลลัพธ์ที่ดีมาก โดยจะมีบทบาทสำคัญมากต่อการรองรับข้อมูลให้กับเจ้าของธุรกิจ

- การใช้เทคโนโลยีสื่อดิจิทัล

ในอดีตนิทรรศการศิลปะจะต้องจะแสดงที่ห้องนิทรรศการ ศูนย์แสดงข้อมูลผลิตภัณฑ์หรือพิพิธภัณฑ์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ด้วยการเกิดขึ้นของวิธีการสื่อสารใหม่ๆ เช่น WeChat, Facebook และ Instagram ตลอดจนความหลากหลายของการแสดงผลงานผ่านเทคโนโลยีเสมือนจริง ทำให้การสร้างเว็บเพจเป็นแพลตฟอร์มที่กว้างขึ้นสำหรับผู้แสดงสินค้า ทั้งยังทำให้ผู้ชมสามารถเข้าชมผลงานได้อย่างใกล้ชิดมากขึ้นและเพิ่มประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสได้ดีขึ้น

- การใช้ E-Commerce ในการซื้อขายออนไลน์

E-Commerce นั้นมาจากคำว่า “Electronic Commerce” หรือการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นการโฆษณา การซื้อขายสินค้าและบริการต่าง ๆ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์มือถือ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต ทำให้การทำตลาดแบบออนไลน์นั้นเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วสามารถทำการค้าได้แบบอัตโนมัติ หรือสามารถเปิดขายสินค้าได้ทั่วโลก สามารถเข้าถึงสินค้าได้ตลอด 24 ชั่วโมง ทำให้เข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้อย่างตรงจุด และที่สำคัญ E-Commerce จะช่วยเพิ่มยอดขายสินค้าได้ (ธนาคารกรุงศรี, <https://www.krungsri.com>)

E-Commerce เป็นพื้นที่เปิดกว้างสำหรับการจัดการทางวัฒนธรรม โดยปกติแล้วแพลตฟอร์มการซื้อขายออนไลน์จะใช้เพื่อวางรากฐานที่ดีสำหรับการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์และมีบทบาทสำคัญมากในการแพร่กระจายของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม ไม่แกะสลักผ่านรูปแบบดังกล่าว รวมถึงรูปแบบของการทำธุรกรรมออนไลน์ การประมูลและอื่น ๆ นอกจากนี้

ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม ไม่แกะสลักบางอย่างยังสามารถใช้วิธีการจONGL่องหน้าเพื่อทำธุรกรรมให้เสร็จสมบูรณ์ได้

2. บรรลุเป้าหมายด้านนวัตกรรมส่วนบุคคล

ด้วยการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของตลาดผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอและบ้านถวยทำให้ช่างฝีมือมีทักษะเปลี่ยนแปลงไปมาก ดังนั้น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมจึงจำเป็นต้องสร้างความเข้มแข็งให้กับความสามารถของช่างฝีมือและส่งเสริมให้ช่างฝีมือสามารถผลิตงานได้อย่างมีคุณภาพสูงเพราะการพัฒนาความรู้ความสามารถให้กับช่างฝีมือจะสามารถทำให้พวกเขาสร้างสรรค์ผลงานรูปแบบใหม่ได้มากขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า มีความคิดสร้างสรรค์และบรรลุเป้าหมายด้านนวัตกรรมส่วนบุคคลของลูกค้าได้

3. การพัฒนารูปแบบการจัดการ

ในการจัดการทางวัฒนธรรมและศิลปะควรนำแนวคิดการจัดการแบบเบ็ดเสร็จมาใช้ในการดำเนินการเพราะจะสามารถทำให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นระบบและมีความยั่งยืน

4. เสริมสร้างการฝึกอบรมบุคลากร

ทุกวันนี้ตลาดสินค้าการแกะสลักไม้ต้องการช่างฝีมือระดับมืออาชีพในทุกด้าน ดังนั้นหากช่างฝีมือมีระดับการสร้างผลงานที่สูงขึ้นก็จะสามารถพัฒนาอุตสาหกรรมไปได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ Ai Jia (2012) ยังได้เสนอว่า การเพิ่มมูลค่าทางวัฒนธรรมให้กับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักมีส่วนสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมาตรการพิเศษนี้มีวิธีการดำเนินการดังนี้ 1) ต้องเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางอารมณ์ด้าน “ความหมายของผลิตภัณฑ์” โดยต้องรักษาคุณสมบัติทางศาสนาวัฒนธรรมขงจื้อและความเห็นอกเห็นใจกันของมนุษย์ที่มีอยู่ในไม้แกะสลัก 2) ต้องเสริมสร้างการจดจำสัญลักษณ์ในฐานะเป็น “ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น” โดยต้องส่งเสริมงานแกะสลักหินและงานแกะสลักไม้ตลอดจนการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมชนชาติไปกับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักด้วย 3) ต้องเสริมสร้างการยอมรับ “แบรนด์ผลิตภัณฑ์” โดยการมุ่งเน้นไปที่การสร้างและการรักษาภาพรวมของแบรนด์ แบรนด์ธุรกิจและแบรนด์ของตนเอง

การสร้างหลักการบริหารจัดการทางวัฒนธรรม

หลักการบริหารจัดการทางวัฒนธรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการกิจกรรมทางธุรกิจของผลิตภัณฑ์ทางศิลปะและวัฒนธรรม สร้างความรุ่งเรืองให้กับตลาดการค้ารักษาผลประโยชน์ของผู้ประกอบการ ผู้ประกอบธุรกิจและผู้บริโภคภายใต้กฎหมายที่กำหนด

ผลิตภัณฑ์ทางศิลปะและวัฒนธรรมในที่นี้ ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์จิตรกรรม ผลิตภัณฑ์ประติมากรรมและการแกะสลัก การถ่ายภาพ ศิลปะการติดตั้ง ศิลปะหัตถกรรม เฟอร์นิเจอร์ไม้

แกะสลักและของตกแต่งบ้าน เป็นต้น ซึ่งมีกิจกรรมทางธุรกิจหมายถึง 1) การได้มา การขาย การให้เช่า 2) ธุรกิจนายหน้าซื้อขาย 3) ธุรกิจนำเข้าส่งออก 4) การติดตั้ง การวิจารณ์และนิทรรศการเชิงพาณิชย์ 5) กิจกรรมทางธุรกิจที่ใช้ศิลปะและวัฒนธรรมเป็นการลงทุนรวมไปถึงการขายออนไลน์

การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ

ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก ถือเป็นผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่ได้รับการปกป้องและการพัฒนาตามหลักการของการป้องกันและการจัดการวัฒนธรรมวัสดุ และไม่ว่าจะเป็นหลักการบริหารที่ประกาศโดยหน่วยงานในประเทศจีนหรือหน่วยงานระดับสากล ทุกหน่วยงานก็ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

ในการประชุมขององค์การยูเนสโกครั้งที่ 32 เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.2546 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (the Convention for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage) ระบุว่า ประเพณี วรรณคดีปากเปล่า เทศกาล ทักษะหัตถกรรม ดนตรี ระเบียบ เป็นต้น เป็นตัวแทนของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ และให้มีผลตั้งแต่วันที่ 20 กันยายน พ.ศ.2549 เป็นต้นไป ตามคำนิยามของยูเนสโก หมายถึง “วัฒนธรรมทั้งหมดที่ถูกสร้างสรรค์จากชุมชน โดยการสร้างสรรค์เหล่านี้มีพื้นฐานมาจากประเพณีที่แสดงออกโดยกลุ่มหรือบุคคลและได้รับการพิจารณาว่าเป็นรูปแบบการแสดงออกที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและสังคมของพวกเขา” ซึ่งหมายถึง ประเพณีชาติพันธุ์ต่างๆ ความรู้พื้นบ้าน ภาษาต่าง ๆ วรรณคดีปากเปล่า ดนตรีพื้นบ้าน การเดินรำ มารยาท งานฝีมือ ยาแผนโบราณ สถาปัตยกรรมและศิลปะอื่นๆ โดยอนุสัญญานี้กำหนดให้แต่ละประเทศและภูมิภาคต้องเขียนรายการมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่จำเป็นต้องช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนด้วย

เมื่อมีหลักการทั่วไปของการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมแล้ว การกำหนดกลไกและนโยบายด้านกฎระเบียบจำเป็นต้องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบในการกำกับดูแลและป้องกันให้ทุกคนดำเนินการตามหลักการบริหารจัดการด้วย โดยการกำกับดูแลจะต้องหมายถึงรวมถึงการกำกับดูแลกิจกรรมทางธุรกิจ การกำกับดูแลสินเชื่อทางการตลาดและการกำหนดบทลงโทษสำหรับการละเมิดสิทธิ์ด้วย

ในขณะที่ ทุกหน่วยงานกำลังส่งเสริมการสร้างการตลาดด้านศิลปะและวัฒนธรรม ยังจำเป็นต้องสนับสนุนและแนะนำสมาคมอุตสาหกรรมต่างๆ หรือองค์กรทางสังคมให้เข้ามาช่วยปรับปรุงมาตรฐานอุตสาหกรรม ให้คำแนะนำกิจกรรมด้านกฎระเบียบและธุรกิจอื่นๆ ตามหลักการก่อนหน้าด้วยเพื่อเสริมสร้างความมีวินัย ส่งเสริมให้เกิดการจัดการที่สมบูรณ์และส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรมภายใต้อุตสาหกรรม

อย่างไรก็ตาม ในขณะที่กำลังรักษาสิทธิของผู้ประกอบการ ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงขอบเขตของธุรกิจและข้อห้ามทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกันประกอบด้วย

1. หลักการพื้นฐานที่กำหนดโดยรัฐธรรมนูญ
2. อันตรายต่อเอกภาพแห่งชาติ อธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดน
3. สร้างความเกลียดชังระดับชาติ การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ การทำลายความสามัคคีของชาติหรือการละเมิดประเพณีและความคุ้นเคยของคนในชาติ
4. การทำลายนโยบายทางศาสนาของประเทศและการส่งเสริมลัทธิความเชื่อ โชคลาง
5. การส่งเสริมความลามกอนาจาร สื่อลามก การพนัน ความรุนแรงหรืออาชญากรรม
6. การลักลอบและขโมย

7. การปลอมแปลง การดัดแปลงศิลปวัฒนธรรมของผู้อื่น

นอกจากนี้ สำหรับการดำเนินงานของหน่วยงานทางธุรกิจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมต้องไม่ปฏิบัติตนดังต่อไปนี้

1. ปกปิดผู้บริโภคร้านแหล่งกำเนิดของศิลปะและวัฒนธรรมจาก หรือปกปิดการรับรู้ที่สำคัญของผลงานศิลปะจนทำให้ผู้บริโภครู้เข้าใจผิด
 2. การปลอมแปลงหรือการดัดแปลงสิ่งประดิษฐ์ทางวัฒนธรรม
 3. เพื่อวัตถุประสงค์ในการระดมทุนหรือการดำเนินงานที่ผิดกฎหมาย
 4. การดำเนินธุรกิจอื่น ๆ ที่ถูกห้ามโดยกฎหมายข้อบังคับและข้อบังคับของรัฐ
- สำหรับผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอและบ้านถวาย เริ่มมีรูปแบบการตลาดที่เป็นรูปเป็นร่างขึ้นกว่าเมื่อก่อนมาก ดังนั้น การดำเนินการบริหารจัดการตามหลักการบริหารผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นมาก

เมื่อพูดถึงบ้านถวายที่จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้การสนับสนุนจากนโยบายของรัฐบาล การตลาดที่กำหนดโดยคนในท้องถิ่นและการผสมผสานกับการพัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ถือเป็นนโยบายการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ดี ในการบริหารจัดการตลาด เมื่อรวมกับหลักการและบรรทัดฐานข้างต้นแล้ว บ้านถวายได้แบ่งพื้นที่การจัดการศิลปะไม้แกะสลักได้อย่างระมัดระวัง มีการแบ่งพื้นที่ในการบริหารจัดการที่ชัดเจน เช่น พื้นที่วัดถุดิบ เฟอร์นิเจอร์โบราณ เฟอร์นิเจอร์ทันสมัย ของเล่นและงานฝีมือไม้ เป็นต้น และในแต่ละพื้นที่ยังมีผู้ดูแลที่เกี่ยวข้องเพื่อควบคุมการดำเนินงานของตลาด ซึ่งภายใต้จรรยาบรรณในการดำเนินการร่วมกันของร้านค้าแต่ละแห่งยังทำให้ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านถวายเอื้อประโยชน์ต่อห่วงโซ่อุตสาหกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น การบรรจุภัณฑ์ การขนส่งและการประกันภัย เป็นต้น

ทำให้ห่วงโซ่อุตสาหกรรมและโครงสร้างอุตสาหกรรมทั้งหมดได้รับการควบคุมอย่างมีเหตุผลและเป็นระเบียบภายใต้กรอบของหลักการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพ

สำหรับบ้านชื้อเหอที่มณฑลยูนนาน เนื่องจากตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่และเหตุผลในการรวมกลุ่มทางธุรกิจที่แตกต่างกับบ้านถวายซึ่งไม่ได้ขึ้นอยู่กับการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยว แต่ในปี 2017 ที่ผ่านมารัฐบาลเริ่มเล็งเห็นถึงความสำคัญและเริ่มลงทุนในการสร้างตลาดและการค้าขายสินค้าผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักมากขึ้น โดยเริ่มมีการรวมกลุ่มชาวบ้านเพื่อจัดแสดงและขายสินค้ามากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมให้ร้านค้าแต่ละแห่งได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจตามกฎหมายซึ่งจะช่วยปกป้องผู้บริโภคในด้านการสั่งซื้อสินค้าด้วย

สรุปได้ว่า ตลาดที่ได้รับการพัฒนาไปเป็นอย่างดีและมั่นคงนั้นจำเป็นต้องได้รับการบริหารจัดการที่สมเหตุสมผล เพราะหลักการบริหารจัดการทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักต้องคำนึงถึง จากมุมมองทางธุรกิจ ผู้วิจัยคิดว่า การจัดการตลาดที่สมบูรณ์แบบจะสามารถนำไปสู่พฤติกรรมตลาดที่เป็นระเบียบมากขึ้น สามารถจัดการกับการแข่งขันและคู่แข่งในระบบตลาดเดียวกันได้ดี ตลอดจนสามารถสร้างแบรนด์ที่มีเอกลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์ของตนเองได้ สำหรับผู้บริโภค ด้วยบรรทัดฐานของหลักการบริหารจัดการตลาดและภายใต้การคุ้มครองของกฎหมายจะสามารถทำให้ผู้บริโภคมั่นใจกับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักมากขึ้น เพิ่มความเชื่อมั่นในตลาดและดึงดูดใจผู้บริโภคทำให้ผู้คนจำนวนมากให้ความสนใจกับผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลัก นอกจากนี้ การบริหารจัดการวัฒนธรรมที่ดียังสามารถสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้กับอุตสาหกรรมในระบบห่วงโซ่เดียวกันได้ด้วย

ผู้วิจัยคิดว่า การตลาดของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอและบ้านถวายสมควรได้รับการพัฒนาต่อไปอย่างยั่งยืน เมื่อมีกิจกรรมทางการตลาดก็จะมีการบริหารจัดการ เมื่อมีการบริหารจัดการก็จะทำให้กิจกรรมทางการตลาดพัฒนาไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวง่าย ๆ ได้ว่า การบริหารจัดการคือเงื่อนไขที่จำเป็นที่ใช้เป็นหลักประกันได้ว่าผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอและบ้านถวายจะมีรูปแบบการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ บทบาทของตลาดยังต้องขึ้นอยู่กับบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและปรับเข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคม ณ ตอนนั้นได้อย่างเหมาะสม ซึ่งวิธีการบริหารจัดการที่ดีจะทำให้ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอและบ้านถวายสามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างมั่นคงและต่อเนื่อง

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมด้วยโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเป็นหน้าที่ของช่างฝีมือและเจ้าของธุรกิจ แต่เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในอนาคต หน่วยงานรัฐบาลยังมีหน้าที่ส่งเสริมเพื่อให้มีความสำคัญกับการพัฒนาด้วย จาก

การศึกษาข้อมูลพบว่า รัฐบาลจีนและไทยได้ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมภายใต้โครงการต่างๆ เป็นจำนวนมาก

ประเทศไทยรับแนวคิดการดำเนินโครงการ OTOP มาจากประเทศญี่ปุ่น (Oita International Center: OIC) และนำมาปรับใช้กับประเทศไทย โดยภาครัฐเข้าช่วยเหลือในด้านความรู้สมัยใหม่ การต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และการบริหารจัดการเพื่อเชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศด้วยระบบร้านค้าเครือข่ายและอินเทอร์เน็ต พัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นและมูลค่าเพิ่ม เป็นที่ต้องการของตลาด ทั้งในและต่างประเทศ (<http://phangnga.cdd.go.th/services>)

รัฐบาลไทยได้ดำเนินโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 และดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมทั่วทุกภูมิภาคทั่วประเทศ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับประเทศ ในส่วนกลางและคณะกรรมการระดับภูมิภาค โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สร้างงานและเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชน
2. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน
3. ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
5. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของชุมชน

เป็นการสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งโดยรัฐบาลสนับสนุนช่วยเหลือด้านความรู้ เทคโนโลยี ทุน การบริหารจัดการ เชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนไปสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ภายใต้หลักการดังนี้

1. ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล (Local yet Global) ผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

2. พึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ (Self – Reliance – Creativity) สร้างกิจกรรมที่อาศัยศักยภาพของท้องถิ่น คิดค้นพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้สิ่งที่ดีที่สุด เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชนไม่ซ้ำแบบกันและเป็นที่ยอมรับทั่วไป

3. การสร้างทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) สร้างบุคลากรที่มีความคิดกว้างไกลมีความรู้ ทักษะ ความสามารถในการผลิตและบริการมีจิตวิญญาณแห่งการสร้างสรรค์

หลักการ ดังกล่าวไม่ได้เน้นการให้เงินสนับสนุนแก่ท้องถิ่น เพราะอาจไปทำลายความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชน รัฐบาลเพียงให้การสนับสนุนด้านความรู้ เทคโนโลยีที่จะพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ตลอดจนด้านการประชาสัมพันธ์ และช่องทางการจำหน่ายสินค้าสู่ตลาดต่างๆ เพื่อไปสู่เป้าหมายหลัก 3 ประการคือ

1. มาตรฐานผลิตภัณฑ์คุณภาพระดับสากล
2. มีเอกลักษณ์เป็นที่ลือชื่อเพียงหนึ่งเดียว
3. พัฒนาศักยภาพมนุษย์และการปรับปรุงเทคโนโลยี

การดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงจากท้องถิ่นสู่สากลในการพัฒนา คุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP ไปสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย จึงได้กำหนดให้ “การส่งเสริมอาชีพผลิตสินค้า OTOP” เป็นนโยบายเร่งด่วนที่สำคัญ เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนในชุมชนท้องถิ่น โดยมอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืนเป็นรากฐานเศรษฐกิจ ของประเทศ ซึ่งเริ่มจากการรวมกลุ่มของประชาชนระดับฐานรากในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ ในท้องถิ่นให้เป็นผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างพลังการพึ่งตนเองและ ช่วยเหลือกันของชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพทั้งในระดับบุคคล ระดับครัวเรือน ระดับกลุ่ม ชุมชน หมู่บ้าน ตำบล ตลอดจนเครือข่ายกลุ่มอาชีพต่างๆ ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถพัฒนา ต่อยอดไปถึงระดับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต่อไป (<http://district.cdd.go.th/bangpahan/services>)

จากการศึกษาข้อมูลทางทฤษฎีและการวิจัยต่างๆ ในช่วงต้น ทำให้ผู้วิจัยค้นพบผลการวิจัยเชิงทฤษฎีว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่จะศึกษาต่อไปนั้นสอดคล้องกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันและจำเป็นต้องมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องมารองรับด้านการพัฒนาด้วย ภายใต้นโยบายของการวิจัยเชิงทฤษฎีชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ปรัชญาการทางสังคมกับชีวิตทางสังคมสามารถผนวกเข้าด้วยกันได้ ดังนั้น การวิจัยในบทนี้จึงให้ความสำคัญกับการวิจัยเชิงทฤษฎีควบคู่ไปกับการวิจัยภาคสนาม โดยมีการดำเนินการวิจัยภายใต้คำแนะนำของแนวทางเชิงทฤษฎีและทำกิจกรรมการวิจัยนี้มีเป้าหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาที่ชัดเจนมากขึ้นต่อไป

บทที่ 3

ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม : ไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ มณฑลยูนนานและไม้แกะสลักบ้านถวย จังหวัดเชียงใหม่” มีเป้าหมายเพื่อสร้างมาตรการและค้นหาวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการอนุรักษ์และพัฒนาหัตถกรรมไม้แกะสลักหมู่บ้านชื้อเหอและบ้านถวย อันจะทำให้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักนี้ได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น มีวิธีการอนุรักษ์อย่างยั่งยืนและพัฒนาธุรกิจในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลไว้เป็นแนวทางในการดำเนินงานดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของบ้านชื้อเหอ

หมู่บ้านชื้อเหอ (狮河村 Shihe Village) มีประวัติศาสตร์การพัฒนามาอย่างยาวนาน นับตั้งแต่ในสมัยราชวงศ์ฮั่น (220 ปีก่อนคริสตศักราช) จนถึงในสมัยอาณาจักรน่านเจ้า (คริสต์ศักราช 902) และถือเป็นจุดเริ่มต้นของไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอด้วย ในสมัยอาณาจักรน่านเจ้า และประเทศต้าหลี่ (คริสต์ศักราช 937) การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมส่งอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคนิคและช่างฝีมือเป็นอย่างมาก และเมื่อศาสนาพุทธเข้ามารุ่งเรืองในพื้นที่นี้ก็ได้ส่งผลกระทบต่อสถาปัตยกรรม สิ่งปลูกสร้างและแนวคิดของช่างไม้ในยุคนั้นด้วย

ภาพที่ 3-1 ที่ตั้งของหมู่บ้านชื้อเหอ

ประวัติศาสตร์ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ

หมู่บ้านซื่อเหอ ตั้งอยู่ในทิศตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอเจียนชว่น เมืองต้าหลี่ มณฑลยูนนาน ประเทศจีน ประกอบด้วยประชาชนจำนวน 2747 คนและมีจำนวนครอบครัวทั้งหมด 653 ครอบครัว ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นชนกลุ่มน้อยชาวยุ่ โดยหมู่บ้านซื่อเหอถือเป็นหมู่บ้านที่มีชื่อเสียงทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ตลอดจนเป็นแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางคมนาคมสำคัญระหว่างเมืองต้าหลี่และลี่เจียง ซึ่งจากข้อได้เปรียบทางด้านภูมิประเทศนี้ทำให้หมู่บ้านซื่อเหอได้รับการวางรากฐานที่ดีสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมในอนาคต โดยมีอำเภอเจียนชว่นเป็นศูนย์กลางผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่มีชื่อเสียงที่สุดของมณฑลยูนนาน และหมู่บ้านซื่อเหอคือต้นกำเนิดของไม้แกะสลักเจียนชว่น หรือกล่าวได้ว่าต้นกำเนิดที่แท้จริงของไม้แกะสลักในมณฑลยูนนานก็คือ หมู่บ้านซื่อเหอ นั่นเอง ทั้งนี้ หมู่บ้านซื่อเหอ คือหมู่บ้านของช่างฝีมือแกะสลักที่มีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วประเทศ มีประชาชนจำนวน 549 ครอบครัวหรือคิดเป็น 84% ประกอบอาชีพผลิตไม้แกะสลักและมีช่างฝีมือมืออาชีพมากกว่า 1495 คนหรือคิดเป็น 55% ของจำนวนประชากรทั้งหมดในพื้นที่ (Liu Jianhua, 2008, P.242)

จากข้อมูลทางประวัติศาสตร์ เขตต้าหลี่และชนกลุ่มน้อยชนชาติไป่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาทางวัฒนธรรมมาอย่างยาวนานและสมบูรณ์ วัฒนธรรมต้าหลี่ที่เก่าแก่ที่สุดคือเครื่องทองแดงของอำเภอเจียนชว่นซึ่งสามารถโยงย้อนกลับไปในอดีตได้ถึง พ.ศ.2543 ปี ต้นกำเนิดของวัฒนธรรมต้าหลี่มีพื้นฐานมาจากวัฒนธรรมของอาณาจักรน่านเจ้าและประเทศต้าหลี่ซึ่งมีฐานะเป็นตัวสร้างประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรมของต้าหลี่ในมณฑลยูนนาน จากลักษณะภูมิประเทศที่พิเศษทำให้ต้าหลี่กลายเป็นจุดปะทะและศูนย์รวมการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมของพื้นที่ราบลุ่มภาคกลางของประเทศจีน วัฒนธรรมตะวันตก วัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และวัฒนธรรมอินเดียโบราณจนต่อมาเกิดเป็นวัฒนธรรมชนชาติไป่ที่เป็นตัวแทนวัฒนธรรมในภูมิภาคที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว (Zhao Yinsong, 2008, P.221)

หลายพันปีที่ผ่านมา ประเทศจีนมีทางเชื่อมโยงที่สามารถเดินทางไปถึงประเทศพม่า ถนนเส้นทางสายไหมในภาคใต้ของประเทศอินเดียและติดต่อสื่อสารกับชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และมณฑลเสฉวน ยูนนานและทิเบตผ่านทางถนนค้ำม้าและชาที่อยู่ในเขตต้าหลี่ตะวันตกของมณฑลยูนนานทำให้เมืองต้าหลี่ กลายเป็นเมืองหลวงเก่าที่เป็นจุดตัดของวัฒนธรรมเอเชีย อำเภอเจียนชว่นและหมู่บ้านซื่อเหอตั้งอยู่ในทิศเหนือของต้าหลี่ เป็นเมืองคมนาคมทางเหนือที่สำคัญมาตั้งแต่สมัยโบราณและมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกทำให้เป็นสถานที่ที่มีการไหลเวียนของสินค้าและคนเป็นจำนวนมาก ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวทำให้เศรษฐกิจและวัฒนธรรมในท้องถิ่นมุ่งเน้นส่งเสริมด้านการพัฒนาวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมและเป็นเวทีทางวัฒนธรรมที่ยอดเยี่ยมสำหรับผลิตภัณฑ์ไม้

แกะสลักบ้านซื่อเหอ แต่ในขณะที่เดียวกัน ศิลปะการแกะสลักในยุคนั้นกลับไม่ได้เจริญรุ่งเรืองถึงขีดสุดเพราะเกิดสงครามขึ้นเป็นประจำทำให้ผู้คนมีชีวิตที่ทุกข์ยากและเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ช่างฝีมือต้องเดินทางออกไปทำงานต่างถิ่น แต่ทว่าอำเภอเจียนชว่นคือเมืองที่มีถนนค้ำม้าและซาและถนนเส้นทางสายไหมตัดผ่านในพื้นที่และเป็นดินแดนที่รวมความเชื่อทางศาสนาที่หลากหลาย เช่น ศาสนาขงจื้อ ศาสนาพุทธ วัฒนธรรมเต๋าและวัฒนธรรมไป๋เป็นหลัก ซึ่งความหลากหลายทางวัฒนธรรมนี้ได้นำไปสู่การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีให้กับหมู่บ้านซื่อเหอ (Zhao Yinsong, 2008, P.221)

นับตั้งแต่สมัยโบราณ อำเภอเจียนชว่นคือแหล่งการศึกษาที่สำคัญแห่งหนึ่งและเคยได้รับขนานนามว่า “แหล่งผลิตวัฒนธรรมมนุษย์” ภายใต้อสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศน์ดังกล่าวทำให้ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหออุดมไปด้วยข้อมูลทางวัฒนธรรมที่เข้มข้น ซึ่งไม่เพียงแต่สามารถสะท้อนให้เห็นรูปแบบวิถีชีวิตและคตินิยมของชาวไป๋ในยุคสมัยที่แตกต่างกัน แต่หากยังเป็นหลักฐานที่แสดงประวัติศาสตร์วัฒนธรรมของชนชาติไป๋ที่เป็นรูปธรรมและสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและความเชื่อทางศาสนาของชาวไป๋ที่ชัดเจน (Wu Yang, 2007) อย่างไรก็ตาม ชาวไป๋ในท้องถิ่นก็ยังคงมีฐานะเป็นพยานและผู้พัฒนาประวัติศาสตร์อันยาวนานของวัฒนธรรม สร้างความเท่าเทียมทางศาสนาและวัฒนธรรม ความสามัคคีของมนุษย์กับวัฒนธรรม ความสมบูรณ์ของวรรณคดีและศิลปะ ความหลากหลายของวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมด้วย

ในสมัยราชวงศ์หยวน (คริสต์ศักราช 1712) ราชวงศ์หมิง (คริสต์ศักราช 1368) และราชวงศ์ชิง (คริสต์ศักราช 1644) ไม้แกะสลักได้รับการพัฒนาไปอย่างก้าวกระโดดพร้อมกับการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม ต่อมาในปลายสมัยราชวงศ์ชิง เส้นทางการค้าชาและม้าได้รับการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วทำให้เทคนิคหัตถกรรมไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอได้รับการพัฒนาจนกลายเป็นอุตสาหกรรมที่ค่อนข้างมีความอิสระในการดำเนินงานทำให้ในยุคนี้มีต้นแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักปรากฏขึ้นเป็นจำนวนมาก จนกระทั่งหลังการสถาปนาประเทศจีนใหม่ในปีคริสต์ศักราช 2492 ไม้แกะสลักได้เปลี่ยนแปลงบทบาทจากงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมก้าวเข้าสู่ผลิตภัณฑ์ร่วมสมัย (Wu Yang, 2007)

ปัจจุบัน ชาวไป๋ยังคงยึดมั่นและรักในวัฒนธรรมของตนเองอย่างเหนียวแน่นและวัฒนธรรมยังถูกทำให้เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันด้วย นอกจากนี้ ไม้แกะสลักยังเป็นตัวแทนของหัตถกรรมและธุรกิจหัตถกรรมที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชาวไป๋อย่างแยกไม่ออก ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอมีฐานะเป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้านของชาวไป๋ เป็นองค์ประกอบของชนชาติที่เกิดจากการรวมตัวกันระหว่างวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุและวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้และอุดมไปด้วยวัฒนธรรมชน

ชาติที่เข้มข้น โดยในกระบวนการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ ไม้แกะสลักมีวิธีการพิเศษที่สามารถแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและยุคสมัยได้ ดังนั้น ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอจึงมีฐานะเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมแห่งชาติ สะท้อนให้เห็นเนื้อหาทางวัฒนธรรมของชนชาติไปที่หลากหลาย เติมเต็มการแสวงหาความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้คน แสดงข้อมูลทางวัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพและเป็นจริง ตลอดจนส่งเสริมการเกิดและความต่อเนื่องของการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม

วิวัฒนาการไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ

Yang Yusheng (2006) ได้แบ่งสาเหตุของการผลิตไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอไว้ 4 ด้านคือ 1) ในฐานะที่กำลังทหารของอาณาจักรน่านเจ้าได้อาศัยอยู่ในอำเภอเจียนชว่นทำให้ในสมัยราชวงศ์ถังและซ่งเคยปรากฏตัวขึ้นในด้านความเจริญรุ่งเรืองสูงสุดทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม 2) ครอบครัวยุทธ์ในสมัยอาณาจักรน่านเจ้าและประเทศต้าหลี่ทรงเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาเป็นอย่างมากทำให้บ้านซื่อเหอ อำเภอเจียนชว่นกลายเป็นสถานที่รวมตัวกันของประติมากร (ช่างแกะสลัก) อีกทั้งยังเป็นเวทีทางวัฒนธรรมที่ผสมผสานศิลปะระหว่างกันได้อย่างยอดเยี่ยม 3) จากความเจริญรุ่งเรืองในช่วงเวลามากกว่า 300 ปีที่ผ่านมา ทำให้ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอกลายเป็นวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของชนชาติที่สร้างประโยชน์ให้กับท้องถิ่น และ 4) ในสมัยราชวงศ์หยวน (ปี ค.ศ.1200) การถ่ายโอนศูนย์กลางการปกครองและวัฒนธรรมไปยังมณฑลยูนนาน ได้ทำให้เศรษฐกิจของอำเภอเจียนชว่นอยู่ในภาวะถดถอย มีการค้าขายในเชิงพาณิชย์ลดลงและกลายเป็นพื้นที่ห่างไกลที่ขาดความเจริญทำให้การสืบทอดเทคนิคหัตถกรรมแบบดั้งเดิมกลายเป็นกระบวนการสร้างฐานะให้กับประชาชนในพื้นที่ไปโดยปริยาย (Yang Yusheng, 2006, P.185)

สมัยราชวงศ์ฮั่นถึงสมัยประเทศต้าหลี่

สมัยราชวงศ์ฮั่นถึงสมัยประเทศต้าหลี่ (202 ปีก่อนคริสต์ศักราชถึงคริสต์ศักราช 937) ในยูนนาน ไม้แกะสลักคือสาขางานหัตถกรรมที่เก่าแก่ชนิดหนึ่ง ตั้งแต่สมัยยุคสงครามจนถึงสมัยฮั่นตะวันออก ชาวเตียน (หมายถึง ชื่อเรียกของชาวยูนนานในสมัยโบราณ) นิยมนำโลหะและไม้แกะสลักมาทำเป็นเครื่องประดับตกแต่งสถาปัตยกรรมและอาคารบ้านเรือน

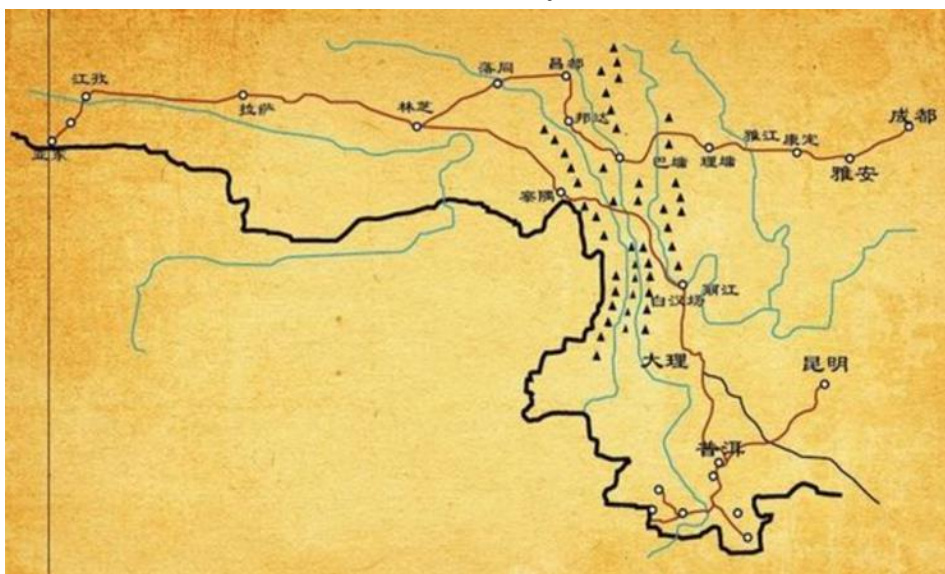
ภาพที่ 3-2 การแกะสลักโลหะในสมัยราชวงศ์ฮั่นถึงสมัยประเทศต้าหลี่

ประมาณ 2000 ปีก่อน ไม้แกะสลักนิยมนำมาทำเป็นสถาปัตยกรรมและเครื่องใช้ใน ชีวิตประจำวัน โดยในสมัยราชวงศ์ฮั่น ยูนนานและที่ราบลุ่มภาคกลางถูกรวมเข้าด้วยเป็นปึกแผ่น และถือเป็นยุคที่มีการติดต่อสื่อสารและสานสัมพันธ์ที่เป็นมิตรกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ จากการเปิด “ถนนเส้นทางสายไหม” ได้ทำให้ศาสนาพุทธเริ่มเข้ามา แพร่หลายในยูนนานจนทำให้ยูนนานกลายเป็นศูนย์รวมความหลากหลายทางด้านศิลปะและ วัฒนธรรมไปโดยปริยาย ซึ่งศิลปะและวัฒนธรรมที่แพร่กระจายเข้ามาในพื้นที่ยังส่งอิทธิพลอย่าง ใหญ่หลวงต่อการผลิตไม้แกะสลักของท้องถิ่น

เมื่อกล่าวถึงไม้แกะสลักบ้านซือเหอ แน่แน่นอนว่าหมายถึงผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นของมณฑล ยูนนานที่แยกออกมาจากชนกลุ่มน้อยชนชาติไปเพราะช่างแกะสลักส่วนใหญ่คือชาวไป๋ หัตถกรรมไม้แกะสลักของยูนนานส่วนใหญ่มาจากช่างฝีมือชาวเตียนใต้ เตียนตะวันตกและเตียน กลาง (เตียน หมายถึง ยูนนาน) ที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในยูนนานและเป็นผลงานที่เกิดมาจากการ แทรกซึมระหว่างวัฒนธรรมชนชาติที่แตกต่างกัน เนื่องจากมณฑลยูนนานเป็นเขตพื้นที่ที่มีภูเขา จำนวนมากจึงทำให้การคมนาคมถูกตัดขาดออกจากแผ่นดินใหญ่และเกิดเป็นพื้นที่ปกครองขนาดเล็กที่มีวัฒนธรรมหลากหลาย มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ เทคนิคและทักษะในการแกะสลักไม้ที่มี

รูปแบบเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง เช่น ไม้แกะสลักชาวไป๋ ไม้แกะสลักชาวฮั่น ไม้แกะสลักเครื่องเงินชาวอี๋ ไม้แกะสลักทาสีชาวไต ไม้แกะสลักดงป่าชาวน่าซีและไม้แกะสลักชาวว้า เป็นต้น

เนื่องจากยูนนานเป็นเมืองที่ประกอบไปด้วยเส้นทางในการเดินทางที่สำคัญและถือเป็นเส้นทางสายหลักที่ต้องใช้ในการเดินทางจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไปยังทิเบต ดังนั้น อารยะธรรมจีนและอารยะธรรมอินเดียโบราณจึงได้แพร่กระจายเข้าสู่เขตต้าหลี่อย่างรวดเร็ว (Ai Jia, 2012, P.10)

ภาพที่ 3-3 เส้นทางในการเดินทางจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไปยังทิเบต

บรรพบุรุษชาวไป๋ชื่นชอบการเรียนรู้และรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาประยุกต์กับวัฒนธรรมของตนเองจนทำให้วัฒนธรรมพื้นฐานของชาวไป๋อุดมไปด้วยเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมตามแบบอินเดียโบราณและอื่น ในอดีต ไม้แกะสลักของชาวไป๋ได้รับเอาเทคนิคการแกะสลักมาจากชาวฮั่นและชนกลุ่มน้อยชาติพันธุ์อื่นๆ จนค่อยๆ พัฒนากลายเป็นศิลปะไม้แกะสลักที่มีความสวยงามและมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง โดยเทคนิคไม้แกะสลักของชาวไป๋จะอุดมไปด้วยจินตนาการทางด้านศิลปะ มีรูปแบบที่แสดงความเป็นชนกลุ่มน้อยที่เข้มข้น เนื้อหากว้างขวาง รูปแบบงดงาม มีชีวิตชีวา โครงสร้างเข้มงวดตามแบบเดียวกัน ฝีมือประณีตละเอียดอ่อน ส่วนใหญ่เป็นภาพภูเขา สายน้ำ ดอกไม้ นกและมนุษย์ มีสุนทรียศาสตร์ความงามตามความจริงและเป็นที่ชื่นชอบของชนกลุ่มน้อยชนชาติอื่นๆ เป็นอย่างมาก

การก่อตัวและการพัฒนาไม้แกะสลักชาวไป๋มีประวัติศาสตร์การพัฒนาที่กลมกลืนกับไม้แกะสลักยูนนาน โดยหมู่บ้านซือเหอถือเป็นตัวแทนไม้แกะสลักชาวไป๋ที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่สมัยอาณาจักรน่านเจ้าและอาณาจักรน่านเจ้าได้สืบทอดเทคนิคและวิธีการมาจากชาวฮั่นซึ่งชาวไป๋ในหมู่บ้านซือเหอได้เรียนรู้เทคนิคการผลิต ขั้นตอนและเครื่องมือมาจากวิธีการทำเครื่องทองแดงและ

เครื่องเหล็กของชาวฮั่น โดยพวกเขาได้ประยุกต์ใช้ไม้ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรในพื้นที่ที่ผสมผสานกับวิถีชีวิตในขณะนั้นจนเกิดเป็นไม้แกะสลักและผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ตามรูปแบบของชาวไป๋ ในสมัยอาณาจักรน่านเจ้า ช่างฝีมือที่มีชื่อเสียงส่วนใหญ่จะเดินทางมายังอาณาจักรน่านเจ้าทำให้พื้นที่แห่งนี้เป็นศูนย์รวมช่างฝีมือจำนวนมากและยังสามารถสะท้อนให้เห็นว่า การปกครองของอาณาจักรน่านเจ้าในสมัยนั้นมีความต้องการด้านเทคนิคการก่อสร้างขั้นสูงและต้องการบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ จากเหตุการณ์ดังกล่าว ยังทำให้ช่างฝีมือเกิดการพูดคุย แลกเปลี่ยนทักษะต่างๆ ร่วมกันจนเทคนิคไม้แกะสลักชาวไป๋เริ่มได้รับการพัฒนาในระยะยาว ต่อมาในสมัยประเทศต้าหลี่ นโยบายของประเทศมีความเกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธทำให้สถาปัตยกรรมและการประดับตกแต่งต่างๆ มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับศิลปะทางศาสนาและวัฒนธรรมไม้แกะสลักยังมีเอกลักษณ์ที่เกิดจากการผสมผสานรูปแบบท้องถิ่น รูปแบบในประเทศและรูปแบบของประเทศเพื่อนบ้านด้วย นอกจากนี้ จากความต้องการสถาปัตยกรรมทางศาสนาและผลงานการแกะสลักจำนวนมากยังส่งเสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาเทคนิคไม้แกะสลักบนสถาปัตยกรรมด้วย (Ai Jia., 2012, P.2-10)

ภาพที่ 3-4 การแกะสลักไม้ภาพพระศรีอริยเมตไตรย

สรุปได้ว่า ตั้งแต่สมัยอาณาจักรน่านเจ้าจนถึงสมัยประเทศต้าหลี่ (คริสต์ศักราช 738-937) ยูนนานมีการติดต่อสื่อสาร การปกครอง เศรษฐกิจและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตรอบลุ่มภาคกลาง (ภาคกลางของประเทศจีน) และประเทศเพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่อง โดยวัฒนธรรมอันถือเป็นตัวแทนของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีอิทธิพลต่อโครงสร้างการผลิตตามแบบวัฒนธรรมและสังคมดั้งเดิมเป็นอย่างยิ่ง และจากการรับเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยของต่างประเทศเข้ามาในพื้นที่ทำให้สถาปัตยกรรม การแกะสลักและจิตรกรรมของอาณาจักรน่านเจ้าและประเทศต้าหลี่ได้รับการพัฒนา

และยกระดับสูงขึ้น อีกทั้งในภายหลังยังได้ส่งอิทธิพลต่อการส่งเสริมการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในระยะยาวอีกด้วย

สมัยราชวงศ์หยวน หมิงและชิง (คริสต์ศักราช 1271-1912)

จากพื้นฐานที่มั่นคงของไม้แกะสลักในสมัยอาณาจักรน่านเจ้าและประเทศต้าหลี่ ทำให้ไม้แกะสลักยังคงได้รับการสืบทอดต่อมายังสมัยราชวงศ์หยวน หมิงและชิง ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอในสมัยนี้ได้รับการพัฒนาและมีแนวโน้มการพัฒนาไปตามรูปแบบของท้องถิ่นมากขึ้นแต่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ของชนกลุ่มน้อยไว้อย่างเหนียวแน่น นอกจากนี้ ในสมัยนี้ ยังมีรูปแบบและเทคนิคการแกะสลักไม้ที่หลากหลาย ทั้งยังมีการขยายตัวไปจนถึงการตกแต่งสถาปัตยกรรมและการผลิตเครื่องใช้ในครัวเรือนด้วย ดังนั้น ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอจึงกลายเป็นหัตถกรรมของชนกลุ่มน้อยในมณฑลยูนนานที่มีชื่อเสียงและส่งอิทธิพลอย่างแพร่หลายต่อหัตถกรรมประเภทอื่นๆ จนถึงในสมัยราชวงศ์หยวน ไม้แกะสลักที่มีสไตล์ตามแบบศิลปะทางศาสนาพุทธในสมัยประเทศต้าหลี่ก็ได้ถูกแทนที่ด้วยศิลปะตามแบบขงจื้อซึ่งเป็นศาสนาที่มีคนศรัทธา นับถือและแพร่หลายเป็นอย่างมากในสมัยนั้น

ภาพที่ 3-5 ไม้แกะสลักศิลปะตามแบบขงจื้อ

จากการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในระดับภูมิภาคก่อนหน้านี้ทำให้ศาสนาพุทธค่อยๆ เสื่อมสลายลงและศาสนาขงจื้อได้เข้ามาเปลี่ยนแปลงอุดมการณ์ของผู้คนในสังคมจนส่งผลกระทบต่อประเพณีและวิถีชีวิตของชนกลุ่มน้อยในพื้นที่ ตลอดจนศิลปะสไตล์อาณาจักรน่านเจ้าและประเทศต้าหลี่ค่อยๆ ถูกแทนที่ด้วยสไตล์ศิลปะของพื้นที่ราบลุ่มภาคกลาง ในสมัยราชวงศ์หมิง ยูนนานได้มีการนำเทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่ตามแบบของพื้นที่ราบลุ่มภาคกลางเข้ามาใช้ในพื้นที่ส่งผลให้

เกิดการผลิตสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ และสอดคล้องกับความต้องการในชีวิตประจำวันมากขึ้น ตั้งแต่ช่วงต้นราชวงศ์หมิงไปจนถึงกลางราชวงศ์ชิง สถานการณ์ทางการเมืองของประเทศมีความมั่นคงมากขึ้น ซึ่งไม่เพียงทำให้หัตถกรรมไม่ได้รับการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว แต่ยังทำให้ขุนนางก้าวเข้าสู่ยุควัฒนธรรมของพื้นที่ราบลุ่มภาคกลางอย่างเต็มตัว ในช่วงต้นราชวงศ์หยวน สืบเนื่องจากการถ่ายโอนด้านการปกครอง เศรษฐกิจและวัฒนธรรม ทำให้ศาสนาพุทธเกิดการถดถอยครั้งยิ่งใหญ่ สิ่งปลูกสร้างมีแนวโน้มนิยมสิ่งของหรูหรามากขึ้นและมีความต้องการงานหัตถกรรมลดลงจนทำให้อุตสาหกรรมหัตถกรรมเกิดการหดตัว ช่างฝีมือไม่มีงานทำและประชาชนส่วนใหญ่ต้องเดินทางออกไปหางานในต่างเมืองเพื่อเลี้ยงชีพ ทั้งนี้ ในสมัยราชวงศ์หมิงและชิง ช่างฝีมือชาวฮ่อไม่ได้มีชื่อเสียงโด่งดังเหมือนในอดีตอีกต่อไปและภาพที่พบเห็นทั่วไปคือ ช่างฝีมือต้องเดินทางออกไปนอกท้องถิ่นเพื่อหางานทำและต่อมาเริ่มกลายเป็นวัฒนธรรมการหางานแกะสลัก “นอกบ้าน” ของช่างฝีมือชาวไป่ (Ai Jia, 2012, P. 8)

สมัยปลายราชวงศ์ชิงถึงสมัยสาธารณรัฐจีน (คริสต์ศักราช 1900-1949)

ในปลายสมัยราชวงศ์ชิงจนถึงยุคแรกของสาธารณรัฐจีน เกิดการทุจริตทางการเมือง เศรษฐกิจย่ำแย่ ตลอดจนความไม่แน่นอนทางสังคมสัมพัทธ์ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้ส่งผลให้ไม้แกะสลักบ้านฮ่อและหัตถกรรมอื่นๆ ในมณฑลยูนนานเกิดการเสื่อมถอย โดยเฉพาะการสูญเสียเอกลักษณ์ทางศิลปะและเทคนิคหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของชนกลุ่มน้อย แต่ทว่า เนื่องจากมณฑลยูนนานมีตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่ค่อนข้างปลอดภัย มีอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์และการพาณิชย์ที่เฟื่องฟูในแถบภาคตะวันตกของมณฑล ตลอดจนมีการค้าชาและม้าที่รุ่งเรือง ทำให้ช่างไม้ชาวฮ่อยังคงมีโอกาสในการผลิตไม้แกะสลักและสถาปัตยกรรมอื่นๆ

ภาพที่ 3-6 เส้นทางที่ใช้สำหรับการค้าชาและม้า

เส้นทางที่ใช้สำหรับการค้าชาและม้า มีถนนตัดผ่านทิเบต เมืองเสฉวน กูเขาเหิงค้วนในยูนนาน แม่น้ำจินซ่า แม่น้ำหลานซางและแม่น้ำจูเจียง ตลอดจนมีการใช้ม้าเป็นพาหนะหลักในการขนส่งทำให้ถนนสายนี้ทำหน้าที่เป็นหลอดเลือดใหญ่ที่เชื่อมโยงยูนนานเข้ากับทิเบตและเป็นสะพานที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมระหว่างเมืองในทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีน ทั้งนี้ เส้นทางการค้าม้าและชา โดยหลักประกอบด้วยถนนสายชิงไห่-ทิเบต สายเสฉวน-ทิเบตและสายยูนนาน-ทิเบต

ภาพที่ 3-7 เส้นทางการค้าชาและม้า

เมื่อเข้าสู่ช่วงปลายศตวรรษที่ 6 ทางตอนใต้ของมณฑลยูนนานคือแหล่งผลิตชาชั้นดีที่มีชื่อเสียงหลายชนิดโดยเฉพาะในเขตสิบสองปันนาและเมืองฝูเอ้อ มีเส้นทางเชื่อมโยงจากยูนนานไปทิเบตผ่านเมืองต้าหลี่ ลี้เจียงและแซงกริล่า ตลอดจนมีเส้นทางการค้าสำคัญระหว่างประเทศจีนโบราณกับประเทศเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้แก่ ทางออกทิเบต-อินเดียและประเทศเนปาล ในอดีต ถนนค้าม้าและชา คือเครื่องมือที่ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงสื่อสารระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจในท้องถิ่น ตลาดสินค้าโภคภัณฑ์ที่คึกคัก ส่งเสริมการเกษตรในเขตการค้าชายแดนและพัฒนาด้านการเลี้ยงสัตว์ ในเวลาเดียวกัน ยังก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองและการพัฒนาด้านศิลปะ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรมด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปลายสมัยราชวงศ์ชิงและยุคแรกของสาธารณรัฐจีน (ประมาณคริสต์ศักราช 1900) เพราะเป็นช่วงที่มีการเติบโตของธุรกิจชาเป็นอย่างมาก ต่อมาในช่วงครึ่งหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ถนนค้าม้าและชา ยังมีบทบาทเป็นถนนสายธุรกิจระหว่างประเทศและมีหน้าที่ในฐานะเป็นเส้นทางแลกเปลี่ยนสินค้าโภคภัณฑ์ การย้ายถิ่นของชาติพันธุ์และการเผยแพร่ศาสนาและวัฒนธรรมด้วย ตลอดระยะเวลากว่า 100 ปี ถนนค้าม้า

และชาติคือจุดเริ่มต้นของอุตสาหกรรมไม้แกะสลักในเขตตะวันตกและตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลยูนนาน ตลอดจนส่งอิทธิพลระยะยาวและลึกซึ้งต่อความก้าวหน้าด้านเทคนิคหัตถกรรมตามรูปแบบเฉพาะของตนเองด้วย (Ge Le, 2002, P.3)

อีกด้านหนึ่ง ไม้แกะสลักบ้านซือเหอยังเป็นตัวสะท้อนที่แสดงให้เห็นถึงความรุ่งเรืองและการพัฒนาอุตสาหกรรมหัตถกรรมในมณฑลยูนนานด้วย ในปี 2463 หัตถกรรมของมณฑลยูนนานอยู่ภายใต้บริบทของการบริหารประเทศใหม่ ซึ่งต้องเผชิญหน้ากับปัญหาและวิกฤติที่ร้ายแรงหลายด้าน แต่ก็ยังคงมีโอกาสนี้ใหม่ ๆ ในการพัฒนา ในตอนต้นยุคสาธารณรัฐจีน ยูนนานได้ดำเนินการสร้างนโยบายทางเศรษฐกิจขึ้น 1 ฉบับ เพื่อปฏิรูประบบเศรษฐกิจระดับรากหญ้า เปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจแบบการเกษตรให้กลายเป็นสหวิทยาการและส่งเสริมให้อุตสาหกรรมแบบดั้งเดิมเปลี่ยนแปลงรูปแบบเข้าสู่อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าอุปโภคและบริโภคทางสังคม ในการนี้รัฐบาลจึงได้กำหนดแหล่งทรัพยากรใหม่ แนวทางการพัฒนาสินค้าโภคภัณฑ์ การส่งเสริมอุตสาหกรรมและสนับสนุนการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ในช่วงเวลานี้ อุตสาหกรรมของมณฑลยูนนาน นอกจากจะมีอุตสาหกรรมสมัยใหม่เกิดขึ้นน้อยมากแล้ว อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ยังมีรูปแบบเป็นงานหัตถกรรม และไม้แกะสลักคือหนึ่งในอุตสาหกรรมหลักที่คนทั่วไปให้ความสนใจ โดยประชาชนเริ่มใช้วัสดุใหม่ เทคนิคใหม่และเครื่องจักรใหม่ในการผลิตจนทำให้รูปแบบหัตถกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบดั้งเดิมเป็นอย่างมากและมีแนวโน้มที่จะเกินเลยขอบเขตเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนเอง (Ma Lijuan, 2008, P.15)

การพัฒนาไม้แกะสลักบ้านซือเหอในปัจจุบัน (คริสต์ศักราช 1949 ถึงปัจจุบัน)

ในปี พ.ศ.2493-2503 ยุคเศรษฐกิจซบเซา ในยุคนี้เป็นช่วงที่ประเทศจีนเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารประเทศใหม่และส่งผลให้สภาพแวดล้อมทางสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ด้วย ในยุคนี้ ตลาดการค้าแบบดั้งเดิมค่อยๆ หดตัวลงทำให้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักและสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องเริ่มค่อยๆ สูญสลายลงไปด้วย อีกทั้ง ระบบการลงทะเบียนสำมะโนประชากรที่เข้มงวดของประเทศจีนทำให้การไหลเวียนของประชากรกลายเป็นเรื่องยากและวิถีชีวิตของช่างฝีมือชาวซือเหอถูกจำกัดด้วยนโยบายนี้เพราะช่างฝีมือไม่สามารถออกไปทำงานแกะสลักในต่างถิ่นได้และส่วนใหญ่ผันตัวเองไปเป็นเกษตรกร นอกจากนี้ จากอิทธิพลของการเคลื่อนไหวทางการเมืองหลายครั้งทำให้ไม้แกะสลักโบราณหลายชิ้นถูกทำลายลง

ภาพที่ 3-8 รูปแบบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่

ในปี พ.ศ.2513-2523 เป็นยุคของการบริหารจัดการธุรกิจร่วมกัน โรงงานไม้แกะสลักในเจียนชวกลายเป็นหัวใจหลักที่ทำให้เกิดการพัฒนาไม้แกะสลักในพื้นที่ โดยในปี พ.ศ.2513 อำเภोजีเยินชวได้ก่อสร้างโรงงานผลิตไม้ขึ้นและตั้งแต่สร้างโรงงานไม้แกะสลักขึ้นอย่างเป็นทางการ ไม้แกะสลักท้องถิ่นของหมู่บ้านชื่อเหอได้มีฐานะเป็นอุตสาหกรรมอิสระที่มีประวัติศาสตร์การพัฒนาที่ยาวนานกว่า 40 ปี โดยจุดเริ่มต้นของโรงงานไม้ในสมัยนั้นเกิดจากลักษณะพิเศษของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และในเวลานั้น ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักส่วนใหญ่คือผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นเป็นพิเศษตามคำสั่งของผู้บริโภคจนเกิดเป็นแบบแผนการค้าและการส่งออกอุตสาหกรรมไม้แกะสลัก ทั้งนี้ ไม้แกะสลักที่สร้างขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นเครื่องใช้ในครัวเรือนและผลิตขึ้นเพื่อการค้าโดยเฉพาะทำให้ภาพรวมของธุรกิจมีความอ่อนแอ รูปแบบจำเจ เป็นหัตถกรรมที่มีรูปแบบเคร่งขรึมและไม่เป็นที่ต้องการของตลาด หลังจากปฏิรูปประเทศจีนแล้ว เศรษฐกิจสินค้าโภคภัณฑ์เริ่มกลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้ง

ในปี พ.ศ.2523 โรงงานผลิตไม้เจียนชวได้กลายเป็นโรงงานไม้แห่งชาติและเป็นบริษัทผลิตไม้แกะสลักชั้นนำของประเทศจีน นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา อุตสาหกรรมไม้แกะสลักแบบดั้งเดิมเริ่มมีรูปแบบที่พึงพาอาศัยกันมากขึ้นและไม้แกะสลักถูกแยกออกมาจากสถาปัตยกรรมโบราณ จนต่อมากลายเป็นอุตสาหกรรมอิสระ สืบเนื่องจากเหตุการณ์ช่างฝีมือชาวชื่อเหอเดินทางออกไปแกะสลักนอกท้องถิ่นของตนเองที่มากขึ้นทุกวัน อีกทั้งจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ศิลปะไม้แกะสลักทั้งในและนอกประเทศ ทำให้อุตสาหกรรมไม้แกะสลักบ้านชื่อเหอเริ่มกลับมามีชื่อเสียงอีกครั้งและได้รับการยอมรับไปอย่างกว้างขวาง ตลอดจนทำให้ประเภทผลิตภัณฑ์ ช่างฝีมือระดับการผลิตและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักได้รับการพัฒนาไปอย่างก้าวกระโดดและอุตสาหกรรมหัตถกรรมทั้งหมดกำลังก้าวเข้าสู่ช่วงเวลาแห่งการกู้คืน จนในปี พ.ศ.2533 โรงงานไม้เจียนชวมีพนักงานมากถึง 298 คน ผลิตสินค้าเครื่องใช้ในครัวเรือนส่งออกไปต่างประเทศกว่า 28 รายการ มีการลงทุนขนาดใหญ่เพื่อผลิตสินค้า 18 รายการ ผลิตสินค้า

เครื่องใช้ในครัวเรือนได้จำนวน 3687 ชิ้นและสร้างมูลค่าได้มากถึง 1.411 ล้านบาท ต่อมาโรงงานได้ถูกสร้างขึ้นใหม่เป็นอาคารสูงสามชั้น มีพื้นที่กว่า 3155 ตารางเมตร มีเครื่องจักรกว่า 20 เครื่อง และมีอุปกรณ์ที่ทันสมัยอย่างเตาอบแห้งแบบอินฟราเรดด้วย จนโรงงานนี้กลายเป็นธุรกิจชั้นนำของอุตสาหกรรมแกะสลักไม้ในท้องถิ่น

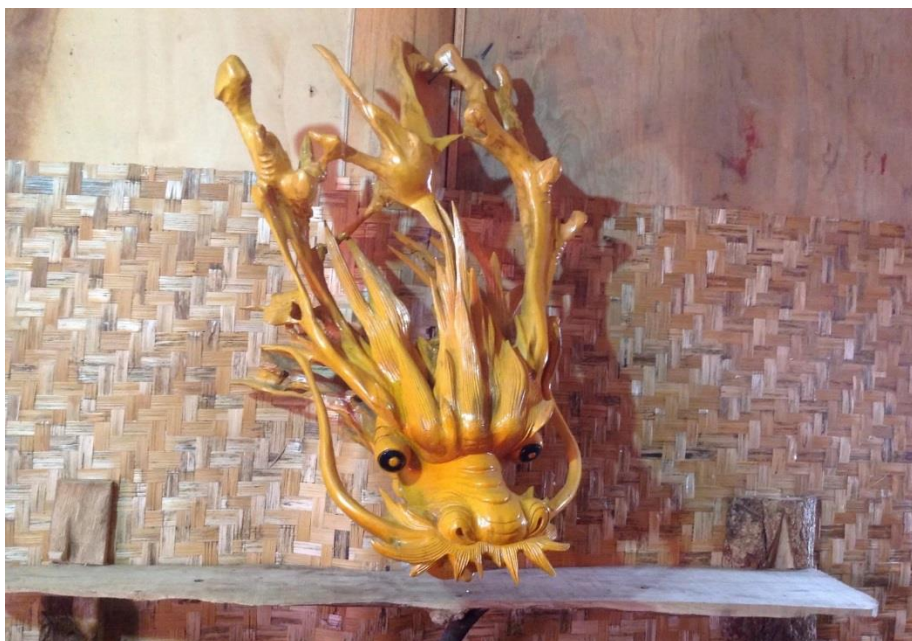
ในปี พ.ศ.2531 นโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศจีนได้เปลี่ยนแปลงไปเป็น “การสนับสนุนเศรษฐกิจนอกภาครัฐอย่างจริงจัง” และ “กฎเกณฑ์ทางเศรษฐกิจและการส่งเสริมการแข่งขันที่เท่าเทียมกันในบริษัทเอกชน” ดังนั้น โรงงานไม้แกะสลักในอำเภอเจียนชววจึงได้ปรับตั้งเป็นบริษัทไม้แกะสลักเจียนชววน (กรุ๊ป) จำกัด ซึ่งส่งผลให้ปัญหาที่เคยเกิดขึ้นในก่อนหน้านี้นี้ถูกกำจัดลงอย่างสิ้นซากเพราะองค์กรได้แปรเปลี่ยนไปเป็นธุรกิจของภาคเอกชนอย่างเต็มตัว หลังจากแต่งตั้งโรงงานเป็นบริษัทแล้ว มีช่างไม้บางส่วนได้ลาออกเพื่อไปดำเนินธุรกิจไม้แกะสลักของตนเองและก่อตั้งเป็นบริษัทเอกชนขึ้น ส่งผลให้หมู่บ้านชื่อเหอมีธุรกิจไม้แกะสลักใหม่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก จนกลายเป็นแหล่งผสมผสานระหว่างอุตสาหกรรมวัฒนธรรมไม้แกะสลักกับอุตสาหกรรมสถาปัตยกรรมแบบโบราณ แหล่งผสมผสานระหว่างอุตสาหกรรมวัฒนธรรมไม้แกะสลักและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและแหล่งผสมผสานระหว่างบริษัทไม้แกะสลักกับการบูรณาการทางภาคการเกษตร ซึ่งการรวมตัวกันของภาคอุตสาหกรรมต่างๆ ได้ก่อให้เกิดเครื่องมือและเทคนิคที่มีความหลากหลายและมีแนวโน้มในการพัฒนาที่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ วิธีการดำเนินชีวิตแบบการออกไปหางานแกะสลักทำนอกบ้านของชาวชื่อเหอยังคงค่อยๆ ลดลงและผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านชื่อเหอเริ่มมีรูปแบบที่ทันสมัยมากขึ้น (Huang Jinghua, 2002, P.1)

ในปี พ.ศ.2533 เป็นช่วงเวลาแห่งการพัฒนาที่มีความหลากหลาย โดยอุตสาหกรรมไม้แกะสลักบ้านชื่อเหอในยุคนี้ได้เปลี่ยนแปลงองค์กรไปเป็นแบบองค์กรรวมและร้านค้าแต่ละแห่งต่างมีเอกลักษณ์ที่เป็นรูปแบบเฉพาะของตนเองเพิ่มขึ้น จากปัจจัยในด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก ในปี พ.ศ. 2535 รัฐบาลได้กำหนดเป้าหมายทางเศรษฐกิจใหม่และตั้งแต่นั้นเป็นต้นมารัฐบาลยังได้ให้การสนับสนุนและให้คำแนะนำในการพัฒนาเศรษฐกิจไม้แกะสลักของแต่ละครัวเรือนด้วย ซึ่งภายใต้สภาพแวดล้อมดังกล่าวนี้ได้ทำให้อุตสาหกรรมไม้แกะสลักบ้านชื่อเหอค่อยๆ มีข้อจำกัดต่างๆ เกิดขึ้นและไม่เอื้อประโยชน์ต่อการบริหารจัดการธุรกิจแบบดั้งเดิม อีกทั้ง รูปแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักยังเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของตลาด มีแนวโน้มการพัฒนาที่หลากหลาย มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรแบบดั้งเดิมไปเป็นภาคเอกชน บริษัทและธุรกิจครัวเรือนที่เกี่ยวกับไม้แกะสลักได้กลายเป็นอาชีพที่มีความเป็นอิสระ ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักถูกขยายขอบเขตการค้าไปสู่ตลาดในระดับมณฑล ระดับประเทศและในระดับต่างประเทศ ซึ่งสภาพแวดล้อมทางการตลาดที่เปิดกว้างนี้ได้อำนวยความสะดวกต่อการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเป็นอย่างมาก ตลอดจน

ส่งผลกระทบต่อ การสร้างจิตสำนึกเชิงพาณิชย์ของช่างฝีมือและพ่อค้าด้วย หรือกล่าวได้ว่า การแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่มากขึ้น ได้กลายเป็นแรงผลักดัน โดยตรงและเป็นพลังขับเคลื่อนให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ

หลังปี พ.ศ.2533 วิศวกรรมก่อสร้างในประเทศจีนได้รับการพัฒนาไปอย่างเฟื่องฟู แม้ว่าสถาปัตยกรรมส่วนใหญ่จะเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กและมีสถาปัตยกรรมไม้ลดลง แต่ไม้แกะสลักเขียนชวาก็ยังคงเป็นงานฝีมือที่มีทีมนช่างฝีมือที่แข็งแกร่ง และภายใต้การนำของช่างแกะสลักไม้รุ่นใหม่ พวกเขาไม่เพียงแต่สร้างสถาปัตยกรรมที่มีความยิ่งใหญ่ แต่หากยังไม่หยุดพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น การนำไม้แกะสลักเขียนชวามาผสมผสานกับศิลปะสิ่งปลูกสร้างแบบโบราณและสร้างสรรค์เป็นผลงานร่วมสมัยที่มีความโดดเด่น เป็นต้น นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2533 เป็นต้นมา ประเทศจีนได้พัฒนาเป็นประเทศเศรษฐกิจตลาดแบบสังคมนิยมและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ไม่ใช่กิจการของภาครัฐทำให้อุตสาหกรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ คือธุรกิจที่เป็นที่นิยมมากในช่วงนั้น ปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอได้กลายเป็นองค์กรที่เกิดจากหน่วยงานของธุรกิจและครัวเรือนที่มีโครงสร้างทางธุรกิจที่ทันสมัยและมีบทบาทต่อห่วงโซ่อุตสาหกรรม ขนาดของตลาดและการรวมตัวกันของหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งในการดำเนินงานเช่นนี้ส่วนก่อให้เกิดทั้งข้อดีและข้อเสียต่อแนวโน้มการพัฒนาไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอในอนาคตทั้งสิ้น นอกจากนี้ ในฐานะที่ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหออุดมไปด้วยรสชาติของงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิม มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมชนชาติที่โดดเด่นและมีความสัมพันธ์ที่แนบแน่นกับหัตถอุตสาหกรรมและผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม ดังนั้น การพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักจึงต้องขึ้นอยู่กับข้อจำกัดของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและยังต้องคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับวัฒนธรรมด้วย (Zhang Xiao, 2011, P.5)

หลังจากปี พ.ศ.2543 ไม้แกะสลักในท้องถิ่นเริ่มพัฒนาเข้าสู่รูปแบบ “ธุรกิจ+การรวมกันของการประกอบอาชีพอิสระ” ทำให้มีมูลค่าการส่งออกและแนวโน้มทางการตลาดที่เติบโตขึ้นอย่างมั่นคง ซึ่งจากข้อมูลทางตัวเลขแสดงให้เห็นว่า ในปี พ.ศ.2548 อุตสาหกรรมไม้แกะสลักเขียนชวามีมูลค่าถึง 30 ล้านหยวนและมีรายได้จากการขาย 28 ล้านหยวน ปี พ.ศ.2549 มีมูลค่าเติบโตถึง 40.78 ล้านหยวน ปี พ.ศ.2552 มีมูลค่ามากกว่า 70 ล้านหยวน จนถึงในปลายปี พ.ศ.2554 มีมูลค่ามากกว่า 120 ล้านหยวน จากองค์ประกอบทางธุรกิจ นับตั้งแต่โรงงานไม้แกะสลักเพียงแห่งเดียว ปัจจุบันได้พัฒนาจนเป็นธุรกิจไม้แกะสลักกว่า 10 แห่ง มีพนักงานจำนวน 7000 กว่าคน มีช่างฝีมือกว่า 18000 คน และผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักตั้งแต่เครื่องใช้ในครัวเรือนแบบไม้ประดับหินอ่อน เครื่องใช้ในครัวเรือนแบบร่วมสมัย ของประดับตกแต่งในอาคารบ้านเรือน สถาปัตยกรรมสวนแบบโบราณและของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว รวมทั้งหมดยกกว่า 200 รายการ (Zhang Xiao, 2011, P.7)

ภาพที่ 3-9 การแกะสลักไม้เป็นรูปหัวมังกร (Kedi Du, 2018)

อุตสาหกรรมไม้แกะสลัก มีหน้าที่เป็นหน่วยสนับสนุนผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นและสะท้อนนัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในภูมิภาคที่สูงขึ้น การพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักบ้านซือเหอ หนีไม้พื้นจากอุตสาหกรรมไม้แกะสลักเจียนชว่นเพราะไม้แกะสลักถือเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเพื่อการท่องเที่ยวที่เติมเต็มความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของหมู่บ้านซือเหอ ในทางกลับกัน การท่องเที่ยวก็ถือเป็นอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นมาจากการขยายตลาดผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักนั่นเอง ในปี พ.ศ.2547 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมีมูลค่าผลผลิตสูงถึง 64.57 ล้านหยวน ซึ่งคิดเป็น 5.55% จาก GDP รวมของมณฑล โดยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีมูลค่ากว่า 14.98 ล้านหยวน ไม้แกะสลักมีมูลค่า 17.76 ล้านหยวน และหินแกะสลักมีมูลค่า 12.35 ล้านหยวน (Li Xia, 2006 , P.375) ยกตัวอย่างในปี พ.ศ.2549 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในหมู่บ้านซือเหอมีมูลค่าถึง 34.59 ล้านหยวน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิม 7.32 ล้านหยวนและไม้แกะสลักมีมูลค่าสูงถึง 40.78 ล้านหยวน ในเวลานี้ อุตสาหกรรมไม้แกะสลักและการท่องเที่ยวมีมูลค่าเพิ่มถึง 82.4% จากผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมทั้งหมดและผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมมีมูลค่าเพิ่มขึ้นที่ 8% (Huang Jun, 2006, P.301) นอกเหนือจากมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมแล้ว ไม้แกะสลักบ้านซือเหอยังมีฐานะเป็นผลิตภัณฑ์ไร้แบรนด์ที่กลายเป็นตัวแทนของเศรษฐกิจในท้องถิ่น

สรุปได้ว่า ระดับการผลิตของอุตสาหกรรมไม้แกะสลักเริ่มต้นจากระดับล่างสู่ระดับสูง จากเล็กไปใหญ่และได้รับการพัฒนาไปอย่างมั่นคงต่อเนื่อง

ภาพที่ 3-10 ประตูไม้แกะสลักเจียนชวน

ปัจจุบัน ในอำเภอเจียนชวนยังคงมีธุรกิจกว่า 10 ร้านค้าที่สามารถผลิตเครื่องใช้ไม้แกะสลักได้ เช่นเดียวกับที่หมู่บ้านซือเหอที่ยังคงผลิตเครื่องใช้ไม้แกะสลักเพื่อจำหน่ายในตลาดอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากจำนวนผู้บริโภครวมที่ลดลง ข้อจำกัดด้านแหล่งวัตถุดิบ คนงานและต้นทุนการผลิต ทำให้โรงงานที่ยังผลิตเครื่องใช้ไม้แกะสลักในปัจจุบันมีจำนวนลดลงมาก เครื่องใช้ในครัวเรือนที่นิยมแกะสลักคือ ฉากกั้นประตูและหน้าต่าง โดยมียอดขายส่วนแบ่งทางการตลาดที่ค่อนข้างสูงและส่วนใหญ่จะผลิตมากกว่าผลิตภัณฑ์อื่นๆ ถึง 70%-80% เนื่องจากต้องนำไปติดตั้งบนอาคารบ้านเรือน จากการศึกษาของ Huang Jinghua (2002) เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นด้านภาพรวมของการพัฒนาธุรกิจในรูปแบบธุรกิจหมู่บ้านของหมู่บ้านซือเหอพบว่า โอกาสในการพัฒนาไม้แกะสลักของหมู่บ้านซือเหอ รูปแบบทางการพัฒนา การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ทิศทางการพัฒนาในอนาคต เทคนิคการผลิตไม้แกะสลัก ข้อห้ามของไม้แกะสลัก การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัจจุบันในการผลิตหัตถกรรมแบบดั้งเดิม ตลอดจนการสืบทอดเทคนิคการผลิตไม้แกะสลัก ในแง่ของลักษณะรูปแบบธุรกิจประเภทนี้ Huang Jinghua คิดว่ารูปแบบธุรกิจนี้มีลักษณะการดำเนินงานที่ยืดหยุ่น มีต้นทุนแรงงานและการบริหารต่ำ ตลอดจนมีต้นทุนทางการทำธุรกรรมและความเสี่ยงต่ำด้วย แต่ปัญหาคือรูปแบบธุรกิจประเภทนี้ไม่สามารถกลายเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ได้ ไม่สามารถบรรลุผลการผลิตแบบมาตรฐานและไม่สามารถสร้างรูปแบบตลาดการผลิตที่เข้มแข็งได้ นอกจากนี้ รูปแบบธุรกิจนี้ไม่สามารถสะสมทุนได้อย่างรวดเร็ว โดยความเสี่ยงทางการตลาดที่ต่ำได้ทำให้เกิดเป็นธุรกิจที่มีความอ่อนแอและไม่สามารถรับมือกับผลกระทบของตลาดราคาวัตถุดิบได้

ภาพที่ 3-11 ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซือเหอ
(Kedi Du, 2018)

ภาพที่ 3-12 ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซือเหอ
(Kedi Du, 2018)

ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซือเหอ

รูปแบบไม้แกะสลักบ้านซือเหอ

ตามมุมมองด้านการใช้งาน ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซือเหอสามารถแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบคือ ไม้แกะสลักบนสถาปัตยกรรม ไม้แกะสลักเครื่องใช้ในครัวเรือนและผลงานศิลปะไม้แกะสลัก

1. ไม้แกะสลักบนสถาปัตยกรรม ส่วนใหญ่จะติดตั้งอยู่บนอาคารบ้านเรือนและวัดวาอาราม เป็นต้น ซึ่งหากพิจารณาตามตำแหน่งในการติดตั้งพบว่า สามารถแบ่งได้เป็นการติดตั้งภายใน

และการติดตั้งภายนอกประกอบด้วยบริเวณหน้าต่าง ประตู เสาและราวบันได เป็นต้น ทั้งนี้ การนำไม้แกะสลักมาทำเป็นฉากกั้นห้องถือเป็นประเภทของงานไม้แกะสลักที่พบเห็นได้บ่อยที่สุดเพราะฉากกั้นห้องเป็นสิ่งปลูกสร้างชิ้นสำคัญที่ไม่อาจขาดได้ของชาวไป๋

ภาพที่ 3-13 ไม้แกะสลักฉากกั้นห้อง

2. ไม้แกะสลักเครื่องใช้ในครัวเรือน เป็นการนำผลิตภัณฑ์ศิลปะไม้แกะสลักมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันที่สร้างประโยชน์และแพร่หลายมากที่สุด สามารถแบ่งตามประเภทการใช้งานได้อย่างหลากหลาย เช่น เติง โต๊ะ ตู้เสื้อผ้า ตู้เก็บของ ไม้แขวนเสื้อ อ่างล้างหน้า เป็นต้น การนำไม้แกะสลักมาทำเป็นเครื่องใช้ในครัวเรือนส่วนใหญ่ ชาวไป๋โบราณจะนิยมแกะสลักเป็นรูปดอกไม้และฝังอยู่บนกรอบหินอ่อนซึ่งทำให้เกิดความสวยงามและความทนทานมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 3-14 เก้าอี้ไม้แกะสลัก

ภาพที่ 3-15 เตียงไม้แกะสลัก

ภาพที่ 3-16 โต๊ะน้ำชาไม้แกะสลัก

ภาพที่ 3-17 ชุดโต๊ะรับประทานอาหารไม้แกะสลัก

ภาพที่ 3-18 ประตูไม้แกะสลัก

ภาพที่ 3-19 ตู้ไม้แกะสลัก

ภาพที่ 3-20 ราวแขวนผ้าไม้แกะสลัก

ภาพที่ 3-21 นาฬิกาไม้แกะสลัก

ภาพที่ 3-22 ฉากกั้นห้องไม้แกะสลัก

ภาพที่ 3-23 โต๊ะเครื่องแป้ง

ภาพที่ 3-24 ชุดโต๊ะรับแขกไม้แกะสลัก

3. ไม้แกะสลักเพื่อการประดับตกแต่งและงานฝีมือแกะสลักชิ้นเล็กๆ ที่มีความเรียบง่าย

ภาพที่ 3-25 งานฝีมือแกะสลักเพื่อการประดับตกแต่ง

ภาพที่ 3-26 งานฝีมือแกะสลักเพื่อการประดับตกแต่ง

นอกจากนี้ รูปแบบของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอยังสามารถแบ่งได้ตามระดับฝีมือในการแกะสลักได้ กล่าวคือแบ่งเป็นฝีมือระดับทั่วไปและระดับสูง ซึ่งการแบ่งระดับดังกล่าวไม่เพียงขึ้นอยู่กับการเชื่อมโยงทางการตลาดเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับทางเลือกใช้วัสดุและเวลาในการผลิตอีกด้วย ดังนี้

1. ไม้แกะสลักที่มีรูปแบบลวดลายซับซ้อนและประณีต สามารถพบเห็นได้ทั่วไปบนสถาปัตยกรรมและงานศิลปะ ผลิตภัณฑ์ประเภทนี้จะมีราคาสูง มีมูลค่าทางวัฒนธรรมต่อชนกลุ่มหนึ่งและส่วนใหญ่จะเป็นการผลิตตามคำสั่งซื้อ ทั้งนี้ ไม้แกะสลักประเภทนี้จะเป็นผลิตภัณฑ์ระดับสูงที่ใช้เวลาในการผลิตนาน มีตลาดที่แคบ ยอดขายน้อย แต่กำไรงาม

ภาพที่ 3-27 ไม้แกะสลักที่มีรูปแบบลวดลายซับซ้อนและประณีต

2. ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ในครัวเรือนทั่วไป โดยเฉพาะฉากกั้นประตู สามารถพบเห็นได้ทั่วไปตามตลาดในท้องถิ่นและมีวิธีการจำหน่ายทั้งแบบสั่งทำและขายปลีก ฉากกั้นประตูถือเป็นผลิตภัณฑ์ทั่วไปที่มีคุณภาพต่ำ มีตลาดค่อนข้างกว้าง สามารถทำยอดขายได้ค่อนข้างมาก อีกทั้งในปัจจุบันมีอุปกรณ์ในการช่วยผลิตที่ทันสมัยจำนวนมากทำให้ใช้ระยะเวลาในการผลิตสั้นและรับประกันคุณภาพได้ แต่ผลิตภัณฑ์นี้สามารถสร้างกำไรได้น้อยและมีความผันผวนด้านราคา

เอกลักษณ์ของไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ

ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ คืออุตสาหกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับหัตถกรรมของชาวจีนและงานหัตถกรรมประเภทอื่นๆ โดยมีเอกลักษณ์ที่ปรากฏอย่างชัดเจนอยู่บนศิลปะไม้แกะสลักและสถาปัตยกรรม ในอดีต สถาปัตยกรรมโดยทั่วไปจะมีโครงสร้างหลักเป็นไม้และการก่อสร้างอาคารบ้านเรือนตลอดทั่วทั้งมณฑลยูนนานจะถูกสร้างขึ้นโดยช่างฝีมือชาวจีนเป็นหลัก ในเวลาเดียวกัน สถาปัตยกรรมไม้แกะสลักยังคงค่อยๆ กลายเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้และใช้ประดับตกแต่งที่พบเห็นได้มากที่สุด นับตั้งแต่บ้านเรือนของคนทั่วไปไปจนถึงการสร้างวัดวาอาราม สิ่ง

ปลูกสร้างทั้งหมดจะทำมาจากไม้ทั้งชิ้นซึ่งต่อมากลายเป็นสถานที่ที่ช่างฝีมือชาวไป๋ไปใช้แสดงทักษะการสร้างศิลปะที่ประณีต

ไม้แกะสลักบ้านซือเหอถือเป็นตัวแทนที่ดีที่สุดของไม้แกะสลักแบบดั้งเดิมในมณฑลยูนนานประกอบด้วยสไตล์ทางศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ของไม้แกะสลักยูนนานหลายด้านดังนี้

1. มีลักษณะตามรสนิยมแบบดั้งเดิมของชนกลุ่มน้อย รูปแบบเรียบง่ายสวยงาม ใช้ประโยชน์จากวัสดุตกแต่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น ลายเส้นซับซ้อนแต่ไม่วุ่นวาย ลายเส้นมากแต่ไม่รกตลอดจนมีรูปแบบภาพและเนื้อหาภาพที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ภาพที่ 3-28 ลายแกะสลักแบบดั้งเดิม

2. มุ่งเน้นไปที่ความจริง มีชีวิตชีวา สนุกสนาน น่าสนใจและมีจินตนาการทางศิลปะที่หลากหลาย

3. อุดมไปด้วยวัฒนธรรมชนชาติที่แข็งแกร่ง แสดงข้อมูลด้านวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น องค์ประกอบภาพเป็นเอกลักษณ์ ความหมายลึกซึ้ง เทคนิคประณีตและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

4. มีรูปแบบที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมท้องถิ่นกับวัฒนธรรมทางศาสนา จนกลายเป็นเวทีที่แสดงจุดเด่นทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย

5. แนวทางการตกแต่งไม้แกะสลักมีลักษณะตามแบบไม้แกะสลักรูปดอกไม้ของภาคกลางประเทศจีนและไม้แกะสลักทาสีของทิเบตตลอดจนมีการผสมผสานระหว่างเอกลักษณ์ของทั้งสองแห่งได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ไม้แกะสลักบ้านซือเหอยังได้สะท้อนให้เห็นถึงรสชาติของชีวิต สไตล์ศิลปะที่หลากหลายและมีโครงสร้างภาพแบบเรียบง่าย สง่างามและโบราณเป็นหลัก ซึ่งเมื่อผสมผสานกับความเรียบง่าย ความสงบสุขและแนวความคิดใช้ชีวิตแบบอิสระของชาวไป๋แล้ว ทำให้ไม้แกะสลักบ้านซือเหอกลายเป็นผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่อุดมไปด้วยเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่เข้มข้น

ภาพที่ 3-29 การทำสีไม้แกะสลักเพื่อการประดับตกแต่ง

วัตถุดิบที่ใช้ในการแกะสลัก

วัตถุดิบหลักในการทำไม้แกะสลัก ได้แก่ ต้นสนแปง ต้นสนสามใบและต้นสนหนามจีน และมีบางส่วนที่ใช้วัตถุดิบจากต้นเบิร์ชและต้นสัก เป็นต้น นอกจากนี้วัตถุดิบที่เป็นที่นิยมในการทำเครื่องใช้ในครัวเรือนยังได้แก่ ต้นทองน่าน ต้นการบูรและต้นประดู่ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม วัตถุดิบที่แตกต่างกันยังทำให้คุณภาพไม้แกะสลักและราคาแตกต่างกันไปด้วย ดังนั้น ช่างฝีมือจึงจำเป็นต้องเลือกประเภทของไม้ให้เหมาะกับประเภทผลิตภัณฑ์ด้วย ในอดีต วัตถุดิบไม้ส่วนใหญ่ถูกตัดมาจากป่าไม้ใกล้ๆ หมู่บ้านซื่อเหอ แต่ปัจจุบัน เนื่องรัฐบาลเข้มงวดในเรื่องการตัดไม้ทำลายป่า ดังนั้น ไม้ส่วนใหญ่จึงถูกนำเข้ามาจากนอกพื้นที่เป็นหลัก เช่น ไม้จากเมืองไกล้แม่น้ำจูเจียงและเซี่ยงกรีล่า เป็นต้น ตลอดจนมีการนำไม้จากต่างประเทศ เช่น พม่าและเวียดนาม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการขนส่งและจัดเรียงทำให้ไม้ที่ซื้อโดยทั่วไปจะถูกแปรสภาพเป็นแผ่นและค่อยนำมาตัดให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่ต้องการต่อไป เนื่องจากไม้คือวัตถุดิบที่อู่น้ำและไม่เหมาะสมที่จะนำมาแกะสลักโดยตรง ดังนั้น จำเป็นต้องนำไม้ไปตากให้แห้งก่อน โดยการตากด้วยวิธีธรรมชาติ ได้แก่ การตากแดดและตากในพื้นที่ที่มีอากาศถ่ายเทคือวิธีการที่พบเห็นได้ทั่วไป แต่ก็มีบางธุรกิจที่มีห้องอบแห้งที่ใช้สำหรับตากไม้เช่นกัน

ภาพที่ 3-30 วัตถุดิบหลักในการทำไม้แกะสลัก

ภาพที่ 3-31 โรงงานไม้

อุปกรณ์ที่ใช้ในการแกะสลัก

อุปกรณ์สำคัญที่ใช้ในการเตรียมวัสดุ ได้แก่ เลื่อยใช้สำหรับแบ่งชิ้นไม้ ขวานใช้สำหรับผ่าไม้ เครื่องไสไม้ใช้สำหรับตัดไม้ให้เรียบและลื่น เครื่องสกรูใช้สำหรับตีพื้นไม้ สว่านไฟฟ้าใช้สำหรับเจาะรู และน้ำหมึกใช้สำหรับวาดเส้น

ส่วนอุปกรณ์สำคัญที่ใช้ในการแกะสลัก ได้แก่ ค้อนไม้และค้อนเหล็กใช้สำหรับตีมิดแกะสลัก หมุดยึดไม้ใช้สำหรับยึดวัตถุดิบเข้ากับโต๊ะทำงาน มิดแกะสลักประกอบด้วยหัวมิดที่แตกต่างกันไปตามการใช้งานใช้สำหรับแกะสลักไม้

ภาพที่ 3-32 อุปกรณ์ที่ใช้ในการแกะสลัก

กระบวนการผลิต

ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การออกแบบ ในธุรกิจไม้แกะสลัก ช่างฝีมือจะต้องเตรียมภาพออกแบบผลงานและเครื่องมือที่ต้องใช้ไว้ล่วงหน้าซึ่งถือเป็นขั้นตอนการเตรียมตัวก่อนการแกะสลัก

ภาพที่ 3-33 ขั้นตอนการวาดโครงสร้างภาพ

2. การแกะสลัก คือขั้นตอนการแปรรูปวัสดุให้มีรูปแบบตามต้องการ เทคนิคการแกะสลักประกอบด้วย การแกะสลักแบบลอยตัว แบบนูน แบบลายเส้นและแบบวงกลม โดยเทคนิคทั้ง 4 วิธีนี้ต้องแกะสลัก “จากบนลงล่าง” “จากหน้าไปหลัง” “จากด้านนอกเข้าด้านใน” และ “จากต้นไปลึก”

ภาพที่ 3-34 การแกะสลักบนผิวไม้

ภาพที่ 3-35 การแกะสลักไม้ด้วยเครื่องจักร

ภาพที่ 3-36 ลวดลายที่เกิดจากการแกะสลักด้วยเครื่องจักร

3. การขัดผิวงานและการทาสี คือขั้นตอนที่รับประกันว่าผลิตภัณฑ์จะมีความสะอาด สวยงาม ทนทานและสามารถต้านทานต่อการสึกกร่อนตามธรรมชาติได้

ภาพที่ 3-37 การขัดไม้

ภาพที่ 3-38 การเก็บไม้แกะสลัก

จวบจนปัจจุบัน ไม้แกะสลักหมู่บ้านซือเหอถือเป็นหนึ่งในรายชื่อมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของอำเภอเจียนชว่นที่สร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างมหาศาล ในหมู่บ้านซือเหอยังมีช่างฝีมือหัตถกรรมอาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นจำนวนมากและรัฐบาลท้องถิ่นยังเสนอให้ทำการตรวจสอบแหล่งทรัพยากรทางวัฒนธรรมชาติพันธุ์ การประเมินตลาดผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม การสาธิตและปลูกฝังด้านการผลิตผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมให้กับประชาชน การนำวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงไปเผยแพร่ในตลาดการค้าและการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมแรงงานทางวัฒนธรรมในชนบทในพื้นที่นี้ด้วย ดังนั้น หมู่บ้านซือเหอจึงได้เริ่มมุ่งเน้นไปที่การสร้างธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมไม้แกะสลักขึ้นเป็นครั้งแรกโดยมีการดำเนินงานที่ครอบคลุมไปจนถึงการส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมในระดับภูมิภาคด้วย

ภาพที่ 3-39 การแข่งขันแกะสลักไม้ที่จัดขึ้นที่หมู่บ้านซือเหอ (Kedi Du, 2562)

การบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านชื่อเหอเชิงธุรกิจในปัจจุบัน

จากการศึกษาเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของชนกลุ่มน้อยในมณฑลยูนนาน ประกอบด้วย การศึกษาภูมิหลังภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของชนกลุ่มน้อยในมณฑลยูนนาน โดยเฉพาะการวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของชาติไปทีที่ครอบคลุมด้านเทคโนโลยีการผลิต การฟื้นฟูรูปแบบงานหัตถกรรมพื้นบ้านในปัจจุบัน นโยบายการพัฒนาหัตถกรรมพื้นบ้าน การพัฒนาอุตสาหกรรมหัตถกรรมพื้นบ้าน ยุทธศาสตร์การตลาดระหว่างประเทศของหัตถกรรมชนกลุ่มน้อยในเมืองต้าหลี่ การสืบทอดและการพัฒนาหัตถกรรมเงินแบบดั้งเดิมและการศึกษาตลาดหัตถกรรมพื้นบ้านในภาคตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลยูนนานทำให้ผู้วิจัยพบว่า

ขนาดธุรกิจ

ปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านชื่อเหอมีวิธีดำเนินธุรกิจหลัก 2 รูปแบบหลักคือ รูปแบบธุรกิจและรูปแบบการจัดการส่วนบุคคล โดยมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการ ได้แก่ บริษัทไม้แกะสลัก โรงงานไม้แกะสลัก ร้านค้าขนาดเล็กและช่างฝีมือรายบุคคล โดยสามารถแบ่งขนาดธุรกิจของไม้แกะสลักบ้านชื่อเหอมี 2 แบบคือ

1. บริษัทไม้แกะสลัก

ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา ภายในหมู่บ้านชื่อเหอมีบริษัทเกี่ยวกับไม้แกะสลักเปิดใหม่กว่า 10 แห่งจนกลายเป็นกิจการหลักที่สำคัญของช่างไม้ชื่อเหอและมีลักษณะการดำเนินกิจการที่เป็นเอกลักษณ์ คือ 1) เป็นธุรกิจขนาดใหญ่ เมื่อเปรียบเทียบกับกิจการดำเนินงานแบบครอบครัวแล้ว บริษัทไม้แกะสลักจะต้องมีการลงทุนด้านประเภทผลิตภัณฑ์ ขนาดโรงงานและเครื่องมือในการผลิตด้วยสินทรัพย์จำนวนมาก แต่ก็สามารถทำกำไรจากการขายได้มากเช่นกัน อีกทั้ง การดำเนินธุรกิจแบบบริษัทยังครอบคลุมไปถึงประเภทกิจการ 2 ส่วน ได้แก่ สถาปัตยกรรม (เช่น การสร้างสถาปัตยกรรมสวนแบบโบราณ เครื่องประดับตกแต่งบนสถาปัตยกรรม) และเครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือน ทั้งนี้ รูปแบบธุรกิจที่หลากหลายนี้ ไม่เพียงแต่จะสามารถช่วยลดความเสี่ยงและสร้างกำไรได้เท่านั้น ยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความแข็งแกร่งในการดำเนินงานของเจ้าของกิจการด้วย 2) เป็นการผลิตแบบเร่งด่วนและมีความทันสมัยสูง มีการดำเนินการออกแบบลวดลายใหม่ การใช้เครื่องจักรมาช่วยในการคัดลอกรูปแบบผลิตภัณฑ์ ปรับปรุงความซับซ้อนของผลิตภัณฑ์และใช้เครื่องจักรเข้ามาช่วยในการผลิตซึ่งสามารถลดเซชการทำงานแบบดั้งเดิมได้ดี มีประสิทธิภาพการผลิตสูงและสามารถผลิตได้ครั้งละจำนวนมากๆ แต่การดำเนินการเช่นนี้ยังคงมีปัญหาเรื่อง ในขณะที่ผลผลิตมีประสิทธิภาพและสร้างกำไรได้สูง แต่วิธีการดังกล่าวกลับส่งผลกระทบต่อเทคนิคการแกะสลักแบบดั้งเดิม ทำให้ผลงานที่เกิดจากช่างฝีมือค่อยๆ ลดลง ตลอดจนเกิดความขัดแย้งระหว่างความทันสมัยและ

การอนุรักษ์ความดั้งเดิมขึ้นอย่างเห็น ได้ชัด อีกด้านหนึ่ง จากความต้องการผลิตแบบเร่งด่วนทำให้ต้องแบ่งกระบวนการทำงานออกเป็นหลายส่วน เช่น การแกะสลัก การทาสี เป็นต้น ทำให้ช่างฝีมือต้องใช้ทักษะการทำงานที่สูงขึ้นเพื่อทำให้ไม้แกะสลักสมบูรณ์และสวยงาม ตลอดจนส่งผลกระทบต่อการใช้ทรัพยากรที่เพิ่มขึ้นเพื่อทำให้ไม้แกะสลักสมบูรณ์และสวยงาม ตลอดจนส่งผลกระทบต่อการใช้ทรัพยากรที่เพิ่มขึ้นเพื่อทำให้ไม้แกะสลักสมบูรณ์และสวยงาม ตลอดจนส่งผลกระทบต่อการใช้ทรัพยากรที่เพิ่มขึ้นเพื่อทำให้ไม้แกะสลักสมบูรณ์และสวยงาม

2. โรงงานไม้แกะสลักขนาดเล็ก

หมู่บ้านซื่อเหอ คือตัวแทนกิจการ โรงงานไม้แกะสลักขนาดเล็กที่เด่นชัดที่สุดและในช่วงสิบกว่าปีที่ผ่านมายังถือเป็นรูปแบบใหม่ของอุตสาหกรรมไม้แกะสลักด้วย การดำเนินงานของโรงงานไม้แกะสลักขนาดเล็กจะมีลักษณะเป็นธุรกิจครอบครัวเป็นหลักและเป็นหน่วยงานที่ช่วยจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักให้แก่สมาคมไม้แกะสลักด้วย จนต่อมาค่อยๆ ก่อตัวเป็นหน่วยงานธุรกิจที่มีความเข้มแข็งและมีอิทธิพลมาก ยกตัวอย่างเช่น หมู่บ้านซื่อเหอจะมีลักษณะกิจการที่เป็นเอกลักษณ์คือ 1) มีรูปแบบเป็นธุรกิจครอบครัวสูงและเป็นรายได้เสาหลักที่ส่งเสริมเศรษฐกิจในชุมชน จากข้อมูลทางตัวเลขชี้ให้เห็นว่า หมู่บ้านซื่อเหอประกอบด้วยครัวเรือนทั้งสิ้น 653 ครัวเรือนประกอบอาชีพเป็นช่างแกะสลักกว่า 549 ครัวเรือนหรือคิดเป็น 84% ของทั้งหมด มีแรงงานในหมู่บ้านทั้งสิ้น 1495 คน มีจำนวนแรงงาน 1153 คนเป็นช่างแกะสลักหรือคิดเป็น 77% ของทั้งหมด และรายได้จากการผลิตที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านจำนวนทั้งสิ้น 637.3 ล้านบาทหรือคิดเป็น ช่างฝีมือหนึ่งคนสามารถสร้างรายได้มากถึง 21300 หยวนหรือคิดเป็น 47.3% จากรายได้ทั้งหมด (Wu Yang, 2007, P.30) 2) สมาคมไม้แกะสลักและบริษัทมีบทบาทเป็นผู้นำท้องถิ่น ในปี พ.ศ.2545 หมู่บ้านซื่อเหอได้ก่อตั้งสมาคมไม้แกะสลักและมีสมาชิกในโครงการกว่า 100 คนและครอบคลุมมากกว่า 500 ครัวเรือนในหมู่บ้าน โดยสมาคมมีเป้าหมายในการดำเนินการเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ตามนโยบายของสมาคมคือ “รวมกลุ่มเป็นหนึ่ง รวมแบรนด์เป็นหนึ่ง รวมวัตถุดิบเป็นหนึ่ง และรวมใบสั่งซื้อเป็นหนึ่ง” 3) มีการสร้างแบรนด์ที่มีชื่อเสียง ในปี พ.ศ.2547 หมู่บ้านซื่อเหอได้รับขนานนามว่า “หมู่บ้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไม้แกะสลัก” และ “หมู่บ้านนำร่องวัฒนธรรมพื้นบ้าน” โดยพวกเขาได้นำ “ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ” มาจัดทำเป็นบรรจุภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยวจนคนรู้จักและคุ้นเคยไปทั่ว และจากการสร้างแบรนด์ด้วยวิธีการนี้ได้ทำให้เกิดรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์และส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งชาติพันธุ์ไปในคราวเดียวกันด้วย

ภาพที่ 3-40 โรงงานไม้แกะสลักขนาดเล็ก

Wang Jingyou และ HaoYunhua (2009) ได้แบ่งรูปแบบธุรกิจของไม้แกะสลักเขียนชนออกเป็น 2 รูปแบบคือ รูปแบบธุรกิจ (บริษัท) ที่มีเมือง/อำเภอเป็นศูนย์กลางและรูปแบบธุรกิจที่มีหมู่บ้านชื่อเหอเป็นตัวแทนในการผลิต โดยพวกเขาคิดว่า สถานการณ์การแข่งขันด้านการพัฒนาของรูปแบบธุรกิจทั้งสองนี้ มีประสิทธิภาพที่ทำให้ขนาดอุตสาหกรรมของไม้แกะสลักเขียนชนเติบโตอย่างยิ่งใหญ่และมีอิทธิพลต่อสังคม (Wang Jingyou and HaoYunhua, 2009) และในหนังสือเรื่อง “ไม้แกะสลักเขียนชน” ของ Zhang Xiao (2008) ยังได้แนะนำอย่างละเอียดเกี่ยวกับธุรกิจรูปแบบ “County model” ว่า โรงงานไม้เขียนชนและบริษัทไม้แกะสลักเขียนชน (กรุ๊ป) ได้เปลี่ยนแปลงกระบวนการพัฒนาจากระบบเศรษฐกิจโดยรวมไปเป็นเศรษฐกิจภาคเอกชน (Zhang Xiao, 2008)

จากการศึกษาข้อมูลด้านขนาดธุรกิจ สามารถสรุปได้ว่า บริษัทไม้แกะสลักจะมีระบบการบริหารจัดการธุรกิจอย่างเป็นทางการ โรงงานไม้แกะสลักจะดำเนินกิจการตามลักษณะการดำเนินงานของโรงงาน ร้านค้าขนาดเล็กจะดูแลกิจการโดยเกษตรกรหรือเครือญาติ และกิจการของช่างฝีมือรายบุคคลจะมีความยืดหยุ่นและวิธีการหลากหลาย แต่สมาคมไม้แกะสลักจะเป็นหน่วยงานที่นำไปสู่การติดต่อกันระหว่างโรงงานขนาดเล็กกับช่างฝีมือ ทั้งนี้ โครงสร้างการดำเนินธุรกิจแบบ “บริษัท+ช่างฝีมือ (ช่างไม้และช่างแกะสลัก)” และ “โรงงาน (สมาคม)+บุคคล (โรงงาน)” ล้วนสามารถพบเห็นได้ทั่วไป โดยจุดเด่นของโครงสร้างกิจการแบบนี้คือ มีความคล่องตัวสูง มีต้นทุนทางการค้าต่ำ รวมทั้งมีต้นทุนด้านการบริหารจัดการและแรงงานต่ำ อย่างไรก็ตาม การดำเนินธุรกิจของช่างฝีมือรายบุคคลจะสามารถสร้างกำไรได้น้อยแต่ก็แบกรับความเสี่ยงต่ำ ส่วนบริษัทและโรงงานจะสามารถสร้างกำไรได้มากแต่ก็แบกรับความเสี่ยงสูงเช่นกัน ซึ่งรูปแบบธุรกิจดังกล่าวยังคงมีปัญหาเรื่องการไม่สามารถบรรลุผลการผลิตแบบมาตรฐานและไม่สามารถสร้างรูปแบบการผลิตทางการตลาดที่แข็งแกร่งได้ ทำให้ธุรกิจไม่เพียงแต่มีความสามารถในการเผชิญกับความเสี่ยงทางการตลาดที่อ่อนแอเท่านั้น ยังมีความสามารถทางการแข่งขันในตลาดที่มีข้อจำกัดมากมายอีกด้วย

ภาพที่ 3-41 ผลิตภัณฑ์ที่จัดจำหน่ายในร้านไม้แกะสลัก

ในปี พ.ศ.2551 ตัวเลขทางสถิติชี้ให้เห็นว่า รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในปีนั้นมีมูลค่ามากกว่า 70% จากรายได้ทั้งหมดและรายได้เฉลี่ยต่อปีของช่างแกะสลักอยู่ที่ 5500 หยวนต่อคน ในหมู่บ้านซือเหอมีช่างแกะสลักจำนวน 32 คน มีโรงงาน 128 โรงงาน มีพื้นที่โรงงาน 5668 ตารางเมตรและมีจุดจำหน่ายมากถึง 63 จุด ซึ่งจากความรุ่งเรืองและยิ่งใหญ่ของโรงงาน รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและความต้องการของตลาดที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ในทุกๆ ปี ไม้แกะสลักสามารถสร้างรายได้ได้มากถึง 96 ล้านหยวน (Zhang Liqua, 2010, P.34)

กลุ่มตลาดเป้าหมาย

ในสภาพแวดล้อมเชิงพาณิชย์ที่มุ่งเน้นด้านการตลาดได้ทำให้อำเภอเจี้ยนชวามีฐานะเป็นประเภทการพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรมแห่งชาติพันธุ์ที่กำลังเผชิญหน้ากับปัญหาด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาข้อมูลในรายงานการพัฒนาอุตสาหกรรมวัฒนธรรมยูนนาน ทำให้ผู้วิจัยพบว่า จากสัดส่วนของส่วนแบ่งในตลาด โดยหลักแล้ว ไม้แกะสลักบ้านซือเหอ คือธุรกิจแบบตลาดพื้นบ้านที่สะท้อนให้เห็นการพัฒนาตลาดในชุมชนรอบๆ หมู่บ้าน และในระยะยาวอุปทานของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักยังครอบคลุมถึงความต้องการส่วนบุคคลและธุรกิจขายส่งหรือธุรกิจแบบสั่งทำในพื้นที่มณฑลยูนนานด้วย โดยกลุ่มตลาดเป้าหมายของไม้แกะสลักบ้านซือเหอยังคงมีรูปแบบการตลาดแบบดั้งเดิมซึ่งส่วนมากจะเป็นไม้แกะสลักที่ใช้ประดับสถาปัตยกรรมตามแบบชาวไป๋และผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว

เมื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเติบโตขึ้น ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านซือเหอเริ่มมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลพบว่า ก่อนปี พ.ศ.2531 ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของหมู่บ้านซิน

หัวคือตลาดพื้นบ้านที่เป็นที่นิยมเป็นอย่างมาก ในปี พ.ศ.2542 เริ่มมีการให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในปี พ.ศ.2543 ตลาดภาคเอกชนส่วนใหญ่ได้รับส่วนแบ่งทางการตลาดมาจากธุรกิจการท่องเที่ยว จนกระทั่งในปี พ.ศ.2545 ผลกระทบที่หัตถกรรมเริ่มกลายเป็นตลาดการท่องเที่ยวขนาดใหญ่ (Yang Qiongli, 2009) อย่างไรก็ตาม ผลกระทบที่ไม่เกาะสลักยังมีข้อจำกัดด้านต้นทุนการขนส่งที่สูงและขอบเขตการตลาดไม่ใหญ่มากนัก

ช่องทางการจัดจำหน่าย

รูปแบบการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านชื่อเหอมีทั้งแบบขายปลีกและขายส่ง อีกทั้งยังมีช่องทางการขายแบบส่วนตัวที่ค่อนข้างเป็นอิสระที่เกิดขึ้นมาจากการผลิต การจำหน่าย และการแลกเปลี่ยนระหว่างครัวเรือนมาเป็นเวลานาน ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักส่วนมากจะเกิดจากการสั่งทำและมีโรงงานขนาดใหญ่สนับสนุนช่องทางการขายในตลาด ส่วนการจัดจำหน่ายของธุรกิจแบบครัวเรือนจะดำเนินการจำหน่ายผ่านสมาคมไม้แกะสลักหรือการทำตามคำสั่งซื้อเป็นหลัก

ภาพที่ 3-42 การเดินทางไปสัมภาษณ์ที่บริษัทขนส่ง

ขอบเขตด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก สามารถแบ่งได้เป็นตลาดในพื้นที่และตลาดนอกพื้นที่ ตลาดในพื้นที่ หมายถึง หมู่บ้านชื่อเหอและอำเภอเจียนชวายเป็นหลัก ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ในเขตปกครองตนเองต้าหลี่ด้วย ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างตลาดในพื้นที่และนอกพื้นที่พบว่า ตลาดในพื้นที่จะมีความต้องการด้านการบริโภคต่ำกว่า ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่คือจากกันห้องและมีเอกลักษณ์ทางด้านรูปแบบน้อย ทั้งนี้ ตลาดในพื้นที่เริ่มก่อตัวขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2523-2533 ซึ่งเป็นช่วงฟื้นฟูโรงงานไม้แกะสลัก ในยุคนั้น ฉากกันห้องและการแกะสลักหน้าต่างเป็นรูปดอกไม้ได้รับความนิยมสูงทำให้โรงงานส่วนใหญ่ผลิตสินค้าประเภทนี้เป็นหลักเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตเพื่อจำหน่ายให้กับครอบครัวที่

อาศัยอยู่ในชนบท และไม่กี่ปีมานี้ เครื่องใช้ที่ทำจากไม้แกะสลักยังเป็นที่ต้องการของตลาดภายในประเทศเพิ่มขึ้นด้วย สำหรับตลาดนอกพื้นที่ หมายถึง พื้นที่ที่อยู่ภายนอกเขตค้าปลีกและมณฑลยูนนานเป็นหลัก และหมายถึงพื้นที่ในมณฑลอื่นๆ และประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย เนื่องจากตลาดนอกพื้นที่มีความต้องการผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักสูงเพื่อใช้ซ่อมแซมสถาปัตยกรรมโบราณและเป็นเครื่องใช้ในบ้านเป็นหลักทำให้ส่วนแบ่งทางการตลาดส่วนใหญ่ของไม้แกะสลักเขียนชวนถูกรอบครองโดยตลาดนอกพื้นที่จนทำให้ช่างฝีมือต้องเดินทางออกไปทำงานต่างถิ่นต่างเมืองอยู่บ่อยครั้ง ก่อนปี 2493 สถาปัตยกรรมไม้แกะสลักเป็นที่นิยมอย่างมากในตลาดนอกพื้นที่ซึ่งสามารถสร้างฐานะที่ร่ำรวยให้แก่คนในยูนนานจนทำให้หลายพื้นที่ในเขตตะวันตกของมณฑลยูนนานเริ่มค่อยๆ กลายเป็นกลุ่มประชาชนที่มีเงินซื้อของราคาสูงและรับเอาเทคนิคของช่างฝีมือระดับสูงไว้ได้เป็นจำนวนมาก ทำให้ในยุคนี้ ไม้แกะสลักมีฐานะเป็นสถาปัตยกรรมท้องถิ่นผลิตภัณฑ์ตกแต่งบ้านและเป็นงานหัตถกรรมเพื่อการเลี้ยงชีพ (Hu Ling, 2010) จากเหตุการณ์ทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า ในยุคแรก ตลาดของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักนอกพื้นที่มีเงื่อนไขทางการค้าที่เป็นอิสระ แต่ต่อมาในปี พ.ศ.2492-2521 ไม้แกะสลักได้ค่อยๆ ถอนตัวไปจากสภาพแวดล้อมทางการตลาดที่อิสระและเข้าไปอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล โดยในช่วงหลายปีที่ผ่านมา การขับเคลื่อนด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการตลาดได้ทำให้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักสามารถขยายตลาดไปยังนอกพื้นที่ได้เป็นอย่างมากจนผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเขียนชวนได้รับการส่งไปจำหน่ายยังเขตทิศตะวันออกเฉียงเหนือและทิศตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศจีน ตลอดจนมีการส่งออกไปยังประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศญี่ปุ่น ยุโรปและสหรัฐอเมริกาด้วย

การลงพื้นที่สัมภาษณ์เจ้าของธุรกิจบ้านซื้อเหอ

จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ประกอบการและเจ้าของธุรกิจไม้แกะสลักบ้านซื้อเหอ จำนวน 5 ท่าน พบว่า ส่วนใหญ่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักมาแล้วประมาณ 10-20 ปี ประเภทผลิตภัณฑ์หลัก ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ไม้แกะสลัก โดยเจ้าของธุรกิจมีวิธีการจัดการร้านแบบธุรกิจครอบครัว กล่าวคือ เจ้าของร้านเป็นทั้งเจ้าของและช่างแกะสลัก ปัจจุบัน ทางร้านส่วนใหญ่มีการจัดจำหน่ายและประชาสัมพันธ์ร้านผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเป็นหลัก

เมื่อผู้วิจัยสอบถามเกี่ยวกับความเชี่ยวชาญและทักษะการทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากเจ้าของธุรกิจพบว่า เจ้าของธุรกิจทุกท่านมีความรู้ด้านเทคนิคการแกะสลักไม้เป็นอย่างดี เพราะเคยศึกษาวิธีการแกะสลักมาก่อนและเมื่อสั่งสมประสบการณ์มาได้สักพักหนึ่งถึงได้มาเปิดร้านเป็นของตนเอง โดยผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่จำหน่ายอยู่ตอนนี้ทั้งหมดมาจากโรงงานของตนเอง ในแต่ละปีสามารถสร้างกำไรเฉลี่ยจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักได้ประมาณ 150,000-200,000 หยวน

เมื่อผู้วิจัยสอบถามด้านปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันพบว่า ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักมี ปัญหาหลักเกี่ยวกับการสร้างช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เป็นของตนเองและเทคนิคการ แกะสลักไม้ แม้ว่าเจ้าของธุรกิจจะทราบดีว่า การจัดจำหน่ายผ่านระบบอินเทอร์เน็ตมีความสะดวก และสร้างฐานลูกค้าได้มาก แต่พวกเขาไม่รู้วิธีการจัดการและใช้อินเทอร์เน็ตไม่เป็น ทำให้ลูกค้าส่วน ใหญ่จะเป็นประชาชนหรือนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น พวกเขาจึงคาดหวังให้ รัฐบาลช่วยสนับสนุนการประชาสัมพันธ์และทำให้หมู่บ้านชื่อเหอกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวทาง วัฒนธรรม โดยการสร้างสภาพการตลาดที่ดีหรือสร้างศูนย์แนะแนวการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่าน ระบบอินเทอร์เน็ต อันจะเป็นส่วนสำคัญในการเผยแพร่ให้ลูกค้าได้ทราบเทคนิคและไม้แกะสลัก บ้านชื่อเหอไปในวงกว้าง

การลงพื้นที่สัมภาษณ์ช่างฝีมือบ้านชื่อเหอ

เพื่อค้นหาแนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัย จึงได้เดินทางลงพื้นที่ศึกษาไปสัมภาษณ์ช่างฝีมือไม้แกะสลักที่หมู่บ้านชื่อเหอ พบว่า ช่างฝีมือที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้มีจำนวน 5 ท่าน ทั้งหมดเป็นชาวจีน ส่วนใหญ่มี ประสบการณ์เกี่ยวกับการทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักมาแล้วประมาณ 15-20 ปี และทั้งหมดสามารถทำ ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักทุกกระบวนการทั้งหมดให้เสร็จสมบูรณ์ด้วยตนเองเพียงคนเดียวได้

ภาพที่ 3-43 สมาคมไม้แกะสลักบ้านชื่อเหอ

ภาพที่ 3-44 การสัมภาษณ์ช่างแกะสลักไม้ชื่อเหอ

ภาพที่ 3-45 การสัมภาษณ์ช่างแกะสลักไม้ชื่อเหอ

โดยส่วนใหญ่แล้ว ช่างฝีมือทั้ง 5 ท่าน จะสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักมาจากความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง แต่ก็มีบางส่วนที่มาจากคำสั่งซื้อของลูกค้า การประกอบอาชีพช่างไม้แกะสลักนี้ถือเป็นอาชีพเสริมของพวกเขา โดยหลังจากว่างเว้นจากการทำไร่ทำนาพวกเขาก็จะใช้เวลาว่างมาแกะสลักไม้ พวกเขาได้เรียนรู้วิธีการแกะสลักนี้มาจากครอบครัวของตนเองและมีครอบครัวของเพื่อ

ช่วยสอนอีกแรงเพราะบรรพบุรุษของที่บ้านชื่อเหอส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพนี้ อย่างไรก็ตาม พวกเขาคิดว่า อาชีพช่างแกะสลักเป็นอาชีพที่ต้องใช้ความประณีตในการทำงานและเป็นงานที่ลำบาก ซึ่งช่างฝีมือคิดว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่ในปัจจุบันไม่น่าจะสนใจเรียนรู้ทำให้พวกเขาไม่ได้วางแผนว่าจะถ่ายทอดให้แก่คนรุ่นถัดไป แต่หากมีคนสนใจเรียนรู้จริงๆ ก็สามารถหาอาจารย์ที่ถ่ายทอดวิชาให้ได้ แต่หลักสำคัญในการทำงานหัตถกรรมนี้คือต้องใจเย็น

ปัจจุบัน การแกะสลักไม้สามารถสร้างรายได้ให้แก่ช่างฝีมือได้ประมาณ 10000 หยวนต่อปี ซึ่งถือว่าน้อยมาก หากต้องการให้ธุรกิจนี้เติบโตต่อไปรัฐบาลจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้วย เพราะหัวใจสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในอนาคตคือต้องมีตลาดที่รองรับผลิตภัณฑ์นี้และต้องมีลูกค้าที่สนใจถึงจะสามารถทำให้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักได้รับการพัฒนาต่อไป

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านชื่อเหอในปัจจุบัน

Hu ling ได้ดำเนินการสำรวจการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมของการพัฒนาโลกในประเทศจีนและในพื้นที่อำเภอเจียนชวตั้งแต่กลางศตวรรษที่ผ่านมา รวมถึงผลงานที่มีอยู่ในกระบวนการทางวัฒนธรรมนี้ด้วย Hu ling คิดว่า จากการวิเคราะห์ความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้ทำให้ค้นพบว่าปัญหาเชิงลบด้านการพัฒนาหัตถกรรมท้องถิ่นมีอยู่เป็นจำนวนมากและยังสามารถเห็นได้ถึงความพิเศษของการพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วย แม้ว่าไม้แกะสลักเจียนชวในยูนนานจะเกิดขึ้นมาจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่เอื้ออำนวย แต่จากการพัฒนาที่ดำเนินได้ทำให้เกิดทางเลือกในการพัฒนาไม่มากนัก

1. ข้อจำกัดด้านแหล่งวัตถุดิบและต้นทุนของไม้แกะสลัก

ในบริเวณใกล้กับหมู่บ้านชื่อเหอมีทรัพยากรป่าไม้อย่างหนาแน่นและเป็นแหล่งทรัพยากรป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ในปี พ.ศ.2503 หลังจากการจัดตั้งฟาร์มป่าของรัฐบาลในยุคนั้น ก่อให้เกิดการตัดไม้ทำลายป่าขนาดใหญ่เพื่อนำไม้ไปใช้ในการผลิต ในช่วงเวลาเดียวกันนี้ วัสดุไม้ที่จะเดินทางออกจากเมืองเซงกรี่ล่าจำเป็นต้องขนส่งผ่านอำเภอเจียนชวด้วยและในช่วงเวลานี้เองที่ทำให้อุตสาหกรรมไม้แกะสลักเติบโตขึ้นอย่างช้าๆ

ตั้งแต่ในช่วงปลายปี พ.ศ.2533 ประเทศจีนเริ่มดำเนินการ “โครงการอนุรักษ์ป่าธรรมชาติ” ทำให้แหล่งไม้ที่ใช้ทำไม้แกะสลักมีข้อจำกัดหลายอย่าง เนื่องจากสภาพป่าไม้ในท้องถิ่นเกือบจะถูกทำลายจนหมดสิ้นและป่าไม้ในบริเวณแม่น้ำฉางเจียงถูกอนุรักษ์ไว้ตามนโยบายของรัฐบาลทำให้การผลิตผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเกิดอุปสรรคครั้งยิ่งใหญ่และทำให้ต้องพึ่งพาการนำเข้าไม้จากต่างประเทศเป็นหลัก สืบเนื่องจากความยากลำบากในการหาแหล่งไม้ทำให้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักมี

ต้นทุนวัสดุ มีค่าขนส่งและการผลิตเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเพราะราคาซื้อวัสดุไม้
 ครอบครองสัดส่วนราคาของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักมากขึ้นส่งผลให้กำไรของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก
 ลดลงอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบัน ไม้แกะสลักบ้านชื่อหอมมีเกรดที่แตกต่างกันไปตามคุณภาพของไม้
 ต้นทุนต่อตันของวัสดุไม้อยู่ที่ระหว่างหลักหมื่นถึงหลักล้าน อีกทั้ง ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักต้องใช้
 เวลาในการผลิตนาน ขึ้นตอนยุ่งยากและยอดขายต่ำ นอกจากนี้ยังปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้านทรัพยากรไม้
 ที่หาได้ยาก ต้นทุนทางเศรษฐกิจที่สูงและด้านอื่นๆ อีกมาก

ความแตกต่างในการเข้าถึงทรัพยากรไม้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ไม้ถูก
 กฎหมายและไม้ผิดกฎหมายและเนื่องจากไม้ที่ถูกกฎหมายและไม้ที่ผิดกฎหมายมีราคาไม่เหมือนกัน
 ทำให้ต้นทุนราคาของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักแตกต่างกันไปด้วย “ไม้ถูกกฎหมาย” หมายถึง ไม้ทั่วไป
 ที่ประเทศยอมให้ตัดโค่น จำหน่ายและซื้อขาย ไม้ชนิดนี้มีหลายประเภท ราคาเหมาะสมแต่เมื่อผลิต
 เป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปแล้วจะทำให้เกิดกำไรค่อนข้างน้อย “ไม้ผิดกฎหมาย” มีลักษณะพิเศษหลาย
 อย่าง เป็นไม้มีค่าที่ได้รับการคุ้มครองโดยรัฐและสำหรับผู้บริโภคแล้ว ไม้ชนิดนี้ถือว่ามีความพิเศษ
 สูงและเมื่อนำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์จะทำให้เกิด “การระเบิดราคา” หรือ “ราคาสูง” นั่นเอง จากแรง
 ขับเคลื่อนที่มาจากความต้องการของผู้บริโภคและเป็นไม้ที่สามารถสร้างกำไรได้มหาศาลทำให้ไม้มี
 ค่าที่ได้รับการคุ้มครอง เช่น ไม้จันทน์เทศและไม้สนยิว เป็นต้น ถูกห้ามขนส่งและมีราคาสูง แต่ด้วย
 ความกล้าได้กล้าเสียกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดกำไรทำให้ในท้ายที่สุดแล้วก็ทำให้เกิดผล
 ประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ไม่เหมาะสม สำหรับการแปรรูปไม้และการใช้ประโยชน์ของผลิตภัณฑ์
 จากไม้แกะสลักยังส่งผลกระทบต่อราคาขั้นสุดท้ายของผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป โดยเฉพาะไม้แกะสลักที่
 มีการทำขึ้นอย่างจริงจังงวม เช่น ความหลากหลายของลวดลายแกะสลัก การใช้เทคนิคการ
 แกะสลักที่ซับซ้อน ทักษะฝีมือของช่างฝีมือและใช้เวลาในการผลิตนาน เป็นต้น ทำให้ผลิตภัณฑ์ไม้
 แกะสลักนี้สมควรได้รับผลตอบแทนจากผลกำไรมากขึ้น

2. กระบวนการและอุปกรณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิต

อุปกรณ์ที่ทันสมัยมีบทบาทต่อการสร้างประสิทธิภาพให้กับไม้แกะสลักเป็นอย่างมาก
 นับตั้งแต่อุปกรณ์แกะสลักไม้แบบดั้งเดิมอย่างขวาน ค้อนและสิ่ว ไปจนถึงเครื่องแกะสลักในปัจจุบัน
 การเกิดขึ้นของอุปกรณ์แกะสลักไม้ที่ทันสมัยเป็นผลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้มาจากวิวัฒนาการของ
 เครื่องมือแกะสลัก หรือกล่าวได้ว่า การทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักกลายเป็นตัวสร้างเครื่องมือแบบ
 ดั้งเดิมและอุปกรณ์แกะสลักที่ทันสมัยนั่นเอง

ภาพที่ 3-46 การแกะสลักไม้ที่หมู่บ้านชือเหอในปัจจุบัน

การแทรกแซงของอุปกรณ์แกะสลักสมัยใหม่ได้เข้ามาแทนที่กระบวนการผลิตแบบดั้งเดิม อีกทั้งยังมีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการขัดผิวไม้ซึ่งเป็นขั้นตอนพื้นฐานในการตัดวัสดุ การสร้างลวดลายบนผิวไม้และทำให้สามารถผลิตผลงานสำเร็จได้ในเวลาอันรวดเร็ว การแกะสลักด้วยช่างฝีมืออย่างในอดีตได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นการแกะสลักด้วยเครื่องจักร ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการยกระดับประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักด้วย แม้ว่าเครื่องจักรที่ใช้ในการแกะสลักและการคัดลอกลายจะมีราคาสูงลิบลัว โดยมีราคาของเครื่องแกะสลักแต่ละเครื่องตั้งแต่ห้าสิบล้านถึงหกหมื่นหยวน ไปจนถึงการนำเข้าเครื่องจักรจากต่างประเทศที่มีราคาสูงกว่าสามหมื่นหยวน แต่เครื่องจักรเหล่านี้ก็มีอายุการใช้งานที่ยาวนาน สร้างผลิตภัณฑ์ได้จำนวนมากและช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการผลิตได้สูง นอกจากนี้ อุปกรณ์ใหม่ไม่เพียงแต่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการแกะสลักรูปแบบซ้ำๆ ในจำนวนมากได้แล้ว ยังสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการซ่อมแซมสถาปัตยกรรมแบบโบราณได้ดีอีกด้วย อีกทั้งยังสามารถควบคุมการทำงานของตัวเลขต่างๆ ได้จากคอมพิวเตอร์และมีความสามารถในการจัดการกับการออกแบบลวดลายที่ซับซ้อนได้ แต่ในทางตรงกันข้ามคือส่งผลกระทบต่อการใช้ทอศมรดกทางวัฒนธรรมและการแกะสลักแบบดั้งเดิมเป็นอย่างมาก อุปกรณ์แกะสลักสมัยใหม่นี้ค่อยๆ ถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายในโรงงานและในสำนักงานที่บ้านของช่างฝีมือ ทำให้ทักษะงานหัตถกรรมไม้แกะสลักแบบดั้งเดิมกำลังสาบสูญไปอย่างเงียบๆ จนในขณะนี้ ถึงแม้ว่าอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ทันสมัยจะสามารถช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์กราฟฟิก ต้นแบบการแกะสลักและขั้นตอนการขัดผิวไม้ได้ เป็นต้น แต่กระบวนการแกะสลักด้วยมือแบบดั้งเดิมก็ยังคงเป็นหัวใจสำคัญของการแกะสลักอยู่ เพราะไม่เพียงส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อมูลค่าของผลิตภัณฑ์ ในเวลาเดียวกันยังสะท้อนให้เห็นว่าการแกะสลักไม้เป็นคุณลักษณะ

ด้านคุณภาพทางวัฒนธรรม งานแกะสลักไม้แบบดั้งเดิมจะให้ความสำคัญด้านเทคนิค ภูมิปัญญาและสุนทรียศาสตร์ที่เป็นหนึ่งเดียวกัน ตลอดจนมีหัวใจของการแกะสลักอยู่ที่ภาพแกะสลัก วิธีการแกะสลัก การขัดผิวไม้และการลงสี ซึ่งการแกะสลักด้วยมือจะมีความประณีตและละเอียดอ่อนกว่า การแกะสลักด้วยเครื่องจักร สร้างความรื่นรมย์ให้กับชีวิตของช่างฝีมือ อุดมไปด้วยสีสันแห่งวิถีชีวิตที่มีชีวิตชีวาและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้สูง นอกจากนี้ การสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมยังมีสาระสำคัญอยู่ที่เนื้อหาทางวัฒนธรรมและเป็นกุญแจสำคัญในการผสมผสานคุณค่าเฉพาะของงานแกะสลักไม้บ้านซื่อเหอด้วย

กล่าวโดยสรุปได้ว่า รูปแบบการผลิตไม้แกะสลักมี 2 วิธีคือ การผลิตด้วยเครื่องจักรและการผลิตตามแบบหัตถกรรมดั้งเดิม ในขั้นตอนการผลิตนี้ รูปแบบวิธีการผลิตทั้ง 2 วิธี ต่างมีส่วนช่วยในการสนับสนุนการทำงานซึ่งกันและกันและมีความขัดแย้งกันด้วย การผลิตไม้แกะสลักด้วยเครื่องจักร ส่วนใหญ่เป็นการออกแบบภาพแกะสลักเป็นภาพดิจิทัลและดำเนินการแกะสลักด้วยเครื่องมือไฟฟ้า ส่วนการผลิตไม้แกะสลักตามแบบหัตถกรรมดั้งเดิมคือการทำงานฝีมือจากแรงงานมนุษย์ที่มีความประณีตและละเอียดอ่อน เครื่องมือไฟฟ้าและเครื่องแกะสลักสามารถทำงานแทนที่กระบวนการที่ซ้ำซ้อนได้ ซึ่งไม่เพียงแต่จะสามารถช่วยให้ผลิตไม้แกะสลักได้ครั้งละมากๆ แล้ว ยังช่วยลดค่าใช้จ่ายในการจ้างช่างฝีมือด้วย แต่ในทางกลับกัน ความสำคัญของหัตถกรรมไม้แกะสลักคือการแกะสลักด้วยมือ ซึ่งมีความประณีตกว่าการใช้เครื่องจักรในการผลิตเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักได้สูง อย่างไรก็ตาม การผลิตด้วยเครื่องจักรถือว่ามีผลกระทบทางลบต่อหัตถกรรมแบบดั้งเดิมจนไม่อาจมองข้ามได้และช่างฝีมือเองยังคิดว่าผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากเครื่องจักรคือผลิตภัณฑ์ง่าย ๆ ที่เพียงแค่ขัดผิวไม้ให้สวยก็ขายได้แล้วและคนทั่วไปก็มองไม่ออกว่ามีกระบวนการผลิตมาจากเครื่องจักร ปัจจุบัน ความสามารถของนักศึกษาฝึกงานด้านการแกะสลักไม้ลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้การแกะสลักตั้งแต่องานสถาปัตยกรรมไปจนถึงเครื่องใช้ในครัวเรือนล้วนต้องใช้เครื่องจักรเป็นตัวช่วยทั้งสิ้นและปัจจุบันมีคนที่เข้าใจโครงสร้างของการแกะสลักน้อยลงทุกทีและช่างฝีมือชำนาญการก็ลดลงเพราะส่วนใหญ่หันไปพึ่งพาการผลิตด้วยเครื่องจักร

3. ความท้าทายของวิธีการที่ใช้ในการอบรมช่างฝีมือ

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า การไหลเวียนของแรงงานช่างแกะสลักเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยนับวันยิ่งปรากฏรูปแบบการทำงานเป็นแบบธุรกิจครอบครัวและมีการสืบทอดศิลปะไม้แกะสลักผ่านวิธีการถ่ายทอดสืบต่อกันในครอบครัวด้วย แต่เนื่องจากช่างฝีมือไม่มีกระบวนการการเรียนรู้อย่างเป็นทางการทำให้ส่งผลกระทบต่อการศึกษาอย่างจริงจังต่อการศึกษานวัตกรรมใหม่ๆ ให้กับไม้แกะสลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการขับเคลื่อนโดยผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจำนวนของคนรุ่นใหม่

มีเพิ่มขึ้น แต่ช่างฝีมืออาชีพมีจำนวนลดลงทำให้ไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอต้องประสบกับปัญหา ด้านผลผลิตมีจำนวนน้อยและคุณภาพฝีมือยังไม่ดี สำหรับมุมมองทางธุรกิจ หากมีบุคลากรทางเทคนิคที่มีความสามารถในการทำงานสูงจำเป็นต้องจ่ายค่าจ้างต่อเดือนสูงถึง 5000 หยวนหรือมากกว่านี้เพื่อดึงคนไว้ทำงาน บริษัทผลิตไม้แกะสลักจำพวกเครื่องใช้ในครัวเรือนที่มีชื่อเสียงในท้องถิ่นได้ใช้วิธีการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักด้วยการเปิดรับนักเรียนเข้ามาศึกษาวิธีการแกะสลัก โดยผู้ที่สนใจเข้าศึกษาเพียงแค่จ่ายค่าอุปกรณ์ในการเรียน 800 หยวนเท่านั้น บริษัทก็จะสอนวิธีการแกะสลักให้ฟรี เมื่อนักเรียนเรียนจบหลักสูตรแล้ว หากใครต้องการอยู่ทำงานต่อก็สามารถกลายเป็นพนักงานบริษัทได้ทันที แต่วิธีการสืบทอดดังกล่าวนี้กลับมีผลลัพธ์ที่ไม่ค่อยชัดเจน เพราะนักเรียนส่วนใหญ่จะไม่ต้องการทำงานที่นี้ต่อ แม้ว่าบริษัทจะเปิดจัดอบรมช่างฝีมือทุกปี แต่ก็มีนักเรียนที่ยินดีทำงานต่อน้อย โดยส่วนใหญ่ ขนาดยังเรียนไม่จบหลักสูตรก็จะมีคนแนะนำให้ไปทำงานที่อื่นแล้ว ปัจจุบัน แม้ว่าในโรงเรียนเทคนิคจะมีการเรียนการสอนหลักสูตรการแกะสลัก โดยเฉพาะ แต่นักเรียนที่จบไปก็มักไม่ได้ทำอาชีพนี้ และผู้ที่ยินดีทำอาชีพช่างแกะสลักส่วนใหญ่จะเป็นเด็กในพื้นที่ยากจน ทั้งนี้ เนื่องจากธุรกิจไม้แกะสลักเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้เทคนิคการผลิตขั้นสูง อย่างน้อยนักเรียนที่เรียนไปครบหนึ่งปีแล้วก็ควรจะมีรายได้จากการแกะสลักบ้าง และเมื่อมีความชำนาญในการผลิตแล้ว เงินเดือนก็ควรปรับให้สูงขึ้นด้วย นอกจากนี้ การเรียนรู้ด้านทักษะเป็นสิ่งที่ยากมากทำให้วัยรุ่นไม่สามารถมปรักอยู่กับการเรียนนี้และออกไปหางานอื่นทำเพื่อสร้างรายได้ ปัจจุบันมีผู้ที่รักในงานแกะสลักลดลง โดยนักเรียนส่วนใหญ่ที่เข้ามาเรียนเพราะถูกครอบครัวบังคับ อายุค่อนข้างน้อยและครอบครัวยากจน

4. การออกแบบที่ขาดนวัตกรรมและไม่สามารถดึงดูดกลุ่มผู้บริโภครุ่นใหม่

จากการวิเคราะห์ข้อจำกัดของช่างแกะสลักไม้ในด้านการออกแบบและศิลปะของ Ai Jia (2012) พบว่า 1) มนุษย์ขาดความรู้ความเข้าใจในความหมายแฝงของ “การออกแบบ” บวกกับความนิยมด้านการใช้เครื่องจักรในการผลิตและจากการใช้คนงานจำนวนมากในการทำงานขั้นพื้นฐานได้แก่ การขัด การทำความสะอาดและการลงสีไม้ ทำให้ขั้นตอนทั้งหมดนี้เกือบจะไม่มี การออกแบบกระบวนการทางด้านศิลปะที่แท้จริง 2) ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยศิลปะจะมีความรู้และทักษะในการทำงานที่แตกต่างจากวิธีการลงมือปฏิบัติงานจริง โดยช่างเทคนิคอาวุโสในท้องถิ่นบางคนชี้ว่า “ผู้ที่มีความสามารถพิเศษทางการศึกษากลับไม่สามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับความต้องการในการผลิตได้” 3) แม้ว่าช่างฝีมือชาวต่างชาติจะนำพามาซึ่งแนวคิดใหม่ แต่เอกลักษณ์ของท้องถิ่นและสไตล์การผลิตของต่างประเทศยังคงจำเป็นต้องได้รับการผสมผสาน อีกทั้ง จากการเคลื่อนย้ายบุคลากรของต่างประเทศที่ยังค่อนข้างแข็งแกร่งทำให้อุตสาหกรรมไม้แกะสลักเจียนชนวนของชน

ชาติไปเกิดผลกระทบที่สำคัญ (Ai Jia.(2012). Study on the Products of Jianchuan,Bai Nationality Wood Carving in the Process of Industrialization. Master degree of Yunnan University)

ไม่กี่ปีมานี้ แม้ว่าผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซือเหอจะมีความก้าวหน้าเป็นอย่างมาก สามารถสร้างแบรนด์และสร้างความน่าเชื่อถือให้กับคนทั้งในและต่างประเทศ แต่ทว่าไม่กี่ปีมานี้ การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้ไม้แกะสลักบ้านซือเหอเริ่มขาดเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะในช่วงปลายยุค 70 ภายใต้ผลกระทบของการปฏิรูปประเทศและการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเร่งด่วนทำให้ไม้แกะสลักบ้านซือเหอได้รับเอาวัฒนธรรมจากจีนแผ่นดินใหญ่และพื้นที่ชายฝั่งทะเลมาประยุกต์ใช้ทำให้โครงสร้างและรูปแบบการประดับตกแต่งไม้แกะสลักเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ มีการลอกเลียนแบบไม้แกะสลักจากพื้นที่อื่นๆ บางครั้งก็คำนึงถึงแต่ความงามจนมองข้ามคุณค่าทางศิลปะและวัฒนธรรมของชนชาติตนเองทำให้ไม้แกะสลักบ้านซือเหอตามแบบวัฒนธรรมดั้งเดิมและสมัยใหม่ถูกตัดขาดออกจากกันอย่างชัดเจนสืบเนื่องจากการพัฒนาของยุคสมัย ทำให้ผลิตภัณฑ์เริ่มมีรูปแบบเป็นแบบเดียวกันมากขึ้น (ของที่ผลิตในที่ต่างกันกลับมีรูปแบบเหมือนกัน) ในเวลาเดียวกัน จากการเปลี่ยนแปลงด้านอายุของผู้บริโภคทำให้ผู้บริโภคที่อยู่หลังยุค 70-90 คือกลุ่มผู้บริโภคหลักของไม้แกะสลัก อีกทั้งรสนิยมทางด้านความงามของผู้บริโภคในแต่ละช่วงวัยยังแตกต่างกันด้วย ทว่า ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาตลาดของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักไม่มีการเปลี่ยนแปลงนวัตกรรมใหม่ๆ และยังมีรูปแบบโบราณทำให้ไม่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคสมัยใหม่และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมในระยะยาวด้วย อย่างไรก็ตาม ในหนังสือของ Zhang Rui (2006) กลับเสนอเพื่อให้ตระหนักไว้ว่า แม้ว่าการค้าไม้แกะสลักในเชิงพาณิชย์จะส่งเสริมความมั่งคั่งและพัฒนากระบวนการแกะสลักไม้ของชาวไป๋ได้ในระดับหนึ่ง รวมถึงสามารถป้องกันการขาดตอนด้านการสืบทอดเทคนิคการแกะสลักไม้ของชาวไป๋แบบดั้งเดิมได้ แต่ในอีกด้านหนึ่งนั้น การค้าในเชิงพาณิชย์นี้ได้ทำให้เนื้อหาทางศิลปะของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักลดลงด้วย (Zhang Rui, 2006)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาของ Yang Lili (2006) ได้ชี้ให้เห็นว่า ครั้งหนึ่งอำเภอเจียนชวณเคยได้รับการขนานนามว่าเป็น “บ้านเกิดของไม้แกะสลัก” ในช่วงเวลาดังกล่าวข้างต้น ไม้แกะสลักเจียนชวณไม่ว่าจะเป็นเรื่องวัสดุที่ใช้ในการสร้างงาน เทคนิคการแกะสลัก สไตลล์ความงามและการประยุกต์ใช้งานล้วนรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของชนชาติ และในขณะเดียวกันนี้ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของท้องถิ่นยังได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมของชาวฮั่นในเชิงลึกด้วย

Li Lun (2009) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การวิจัยการพัฒนาและปกป้องไม้แกะสลักเขียนชนมณฑลยูนนาน” กล่าวว่า เมื่อทำการวิเคราะห์ปัญหาที่ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักต้องเผชิญอยู่ในปัจจุบัน ตั้งแต่รูปแบบการพัฒนาไม้แกะสลักพื้นเมืองด้วยตนเองและการพัฒนาอุตสาหกรรม พบว่า ด้านหนึ่ง เขาได้ศึกษาอย่างละเอียดเกี่ยวกับข้อจำกัดในการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักพื้นบ้านตั้งแต่ขนาดการผลิต การผลิตตามใบสั่งซื้อ การสืบทอดในครัวเรือนและความสัมพันธ์ในการจ้างงาน อีกด้านหนึ่ง ยังกล่าวถึงบริษัทไม้แกะสลักว่ามีฐานะเป็นผู้นำอุตสาหกรรม ส่วนชุมชนที่มีอาชีพผลิตไม้แกะสลักมีฐานะเป็นผู้สนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาแบบไม้แกะสลักในอุตสาหกรรมไม้แกะสลัก ในขณะที่เดียวกัน ยังชี้ให้เห็นภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออกของอุตสาหกรรมในปัจจุบัน เช่น ปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบ เทคโนโลยีการผลิตที่ล้าสมัย เอกลักษณะแบบดั้งเดิมที่ขาดหายไปและระดับการแข่งขันที่ลดลง เป็นต้น

Yang Yingxin (1999, P.584-585) ได้ทำการศึกษาด้านรูปแบบธุรกิจพบว่า เมื่อดูจากรูปแบบการดำเนินธุรกิจไม้แกะสลัก พบว่า “การออกไปทำงานนอกบ้าน” และ “โรงงานระดับครอบครัว” คือรูปแบบการดำเนินธุรกิจหลักของอุตสาหกรรมในเขตภาคตะวันตกของมณฑลยูนนานและงานหัตถกรรมชาวไป๋ ภายใต้เงื่อนไขทางสภาพแวดล้อมและภาวะทางเศรษฐกิจ “การออกไปทำงานนอกบ้าน” คือแนวทางหลักในการทำธุรกิจในสมัยอดีตเพราะเป็นวิธีการทำงานที่มีความคล่องตัวสูงและมีความเป็นอิสระ นับตั้งแต่สมัยราชวงศ์หมิง ช่างฝีมือชาวเชื้อเหอนิยมออกไปทำงานในพื้นที่ของมณฑลยูนนานซึ่งสร้างผลกระทบในเชิงบวกต่อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านชื่อเหออย่างชัดเจน อีกด้านหนึ่ง เนื่องจากอุตสาหกรรมหัตถกรรมในพื้นที่เขตเมืองได้รับการพัฒนาไปอย่างรุ่งเรืองจึงทำให้เกิดธุรกิจแบบโรงงานระดับครอบครัวขึ้น โดยมีโครงสร้างธุรกิจประกอบด้วยช่างฝีมือ ผู้ช่วยช่างฝีมือและนักเรียนฝึกงาน ซึ่งเป็น โครงสร้างการทำงานที่มีลำดับชั้น กล่าวคือ นักเรียนฝึกงานคือผู้ที่อยู่ในช่วงเรียนรู้และเข้ามาช่วยงานช่างฝีมือ โดยไม่ได้รับค่าจ้างตอบแทน แต่ผลตอบแทนที่ได้รับคือในอนาคตพวกเขาจะกลายเป็นช่างฝีมือและสามารถดำเนินธุรกิจส่วนบุคคลได้ด้วยตนเอง เมื่อมองย้อนกลับไปมองประวัติศาสตร์การพัฒนาไม้แกะสลักบ้านชื่อเหอจะพบว่า มีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ 2 อย่างคือ “การออกไปทำงานนอกบ้าน” และ “โรงงานระดับครอบครัว” โดยการออกไปทำงานนอกบ้านของช่างฝีมือจะทำให้พวกเขาได้เรียนรู้เทคนิคต่างๆ ได้อย่างหลากหลายและสามารถสร้างทีมงานช่างฝีมือในพื้นที่อื่นๆ ได้ (Jianchuan County Bureau of Ethnic and Religious Affairs, 2002, P.288) ในด้านการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างช่างฝีมือกับนักเรียนฝึกงานปรากฏว่า ในปี 2493 ขอบเขตการเรียนรู้คือ “ศึกษา 3 ปี ตอบแทนบุญคุณ 1 ปี” โดยนักเรียนต้องเรียนรู้ด้วยตนเองที่บ้านและออกไปทำงานกับช่างฝีมือด้วย ทั้งนี้ การเรียนรู้ที่นอกเหนือจากทักษะพื้นฐานในชีวิตประจำวันจะทำให้นักเรียนฝึกงานสามารถทำงานได้ตั้งแต่

รูปแบบที่ง่ายไปจนถึงรูปแบบที่ซับซ้อน นอกจากนี้ Wang Qian and Zhang Hao (2018) ยังได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับฟังก์ชันองค์กรการผลิตของอุตสาหกรรมงานแกะสลักไม้ในหมู่บ้าน Jianchuan เมื่อถึงตัวหลักพบว่า การใช้อุปกรณ์การผลิตที่มีประสิทธิภาพจะมีบทบาทสำคัญต่อการผลิตและมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

จากการวิเคราะห์ปัญหาการพัฒนาไม้แกะสลักในมุมมองด้านการสืบทอดเทคนิคทางศิลปะและมุมมองค่านิยมทางวัฒนธรรม Yang Lili (2006) เชื่อว่า ช่างแกะสลักไม้ชาวไป๋ ไม่ว่าจะเป็นการผลิตแบบครัวเรือนหรือหน่วยงานส่วนบุคคล ยังคงผลิตไม้แกะสลักตามวิธีการที่ได้รับสืบทอดมาจากคนเฒ่าคนแก่ซึ่งขาดความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนแนวคิดแบบร่วมสมัย มีความคิดสร้างสรรค์ที่ยังไม่ดีพอ มีการออกแบบด้วยสไตล์ซ้ำซาก ไม่มีความสามารถด้านการจับคู่สีที่เหมาะสม ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ไม้แกะสลักของชาวไป๋ที่ยังไม่แพร่หลาย ในกระบวนการการตลาดเชิงเศรษฐกิจในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ไม้แกะสลักชาวไป๋มีการเบี่ยงเบนไปจากคุณลักษณะเด่นทางวัฒนธรรมภายในของไม้แกะสลักชาวไป๋ไปในระดับหนึ่ง มีการดูซ้ำเอาจุดเด่นของไม้แกะสลักในจินตนาการใหญ่และในพื้นที่แนวชายฝั่งมาเป็นอย่างมาก อีกทั้ง ในกระบวนการผลิตและการประดับตกแต่งยังได้มีการเลียนแบบไม้แกะสลักรูปแบบอื่นๆ โดยคำนึงถึงความงดงามของลวดลายเป็นหลักจนมองข้ามคุณค่าทางวัฒนธรรมและศิลปะไม้แกะสลักที่เป็นเอกลักษณ์ของชนชาติของตนเองไป ในส่วนปัญหาด้านในการพัฒนางานไม้แกะสลัก Xiao Zhenping (2019) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมหัตถกรรมแบบดั้งเดิม พบว่า ปัจจุบันปัญหาหลักที่พบในกระบวนการแกะสลักไม้ ได้แก่ การจำแนกบริบทของวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม การลดความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ การลดลงของความสามารถทางเทคนิคและการทำลายระบบการสืบทอด นอกจากนี้ จากการศึกษาของ Su Laiyi and Liu Fangyan (2018) ยังได้ทำการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักบ้านชื่อเหอในมณฑลเจี้ยนชานไว้ว่า ในมุมมองของความยากลำบากในการสร้างสวนอุตสาหกรรมไม้แกะสลักที่หมู่บ้านชื่อเหอคือ การสร้างทีมงานช่างไม้แกะสลักและความสามารถในการแข่งขันของช่างฝีมือยังอยู่ในระดับต่ำ

ด้านมาตรการการพัฒนาไม้แกะสลักนั้น Yang Lili และนักวิจัยท่านอื่นมีความรู้สึกเหมือนกันว่า จำเป็นต้องมุ่งเน้นที่แนวความคิดของช่างแกะสลักไม้ให้มินวัตกรรมการที่ทันสมัย อีกทั้งยังจำเป็นต้องผสมผสานระหว่างเทคนิคหัตถกรรมแบบดั้งเดิมและเทคนิคสมัยใหม่ให้มีการแสดงออกได้ดี ค้นพบเนื้อหาทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมและสะท้อนภาพลักษณะระหว่างรูปแบบแบบดั้งเดิมกับเนื้อหาสมัยใหม่ได้อย่างลงตัว ถึงจะสามารถพัฒนา คิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ มีหัวข้อการทำงานที่สร้างสรรค์ มีการเลือกใช้วัสดุได้หลากหลายและไม่หยุดสร้างอารมณ์ทางศิลปะอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ จะต้องไม่หยุดพัฒนาคุณภาพมนุษย์ให้สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องหลีกเลี่ยง

การผลิตที่ต้องใช้สิ่งที่ใกล้สูญพันธุ์ ตลอดจน ยังจำเป็นต้องดึงดูดให้คนเข้ามาเรียนรู้เทคนิคการผลิต หัตถกรรมไม้แกะสลักแบบดั้งเดิมของชนชาติไปเพื่อทำให้คนจำนวนมากมีส่วนร่วมในการพัฒนา วัฒนธรรมของชนชาติไป รวมถึงการพัฒนาชีวิตในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ โดย Wu Yang (2008) ได้เน้นย้ำว่า หัตถกรรมทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักเจียนชวนควรพัฒนาด้วยการพึ่งพาพื้นฐานทาง เอกสิทธิ์ของตนเองผ่านการสร้างเวทีในการประชาสัมพันธ์เพื่อให้หัตถกรรมทางวัฒนธรรมของ ท้องถิ่นบรรลุถึงการอนุรักษ์ การผลักดัน และสำเร็จตามเป้าหมายในการพัฒนาอุตสาหกรรม วัฒนธรรมในท้องถิ่น

ด้านการปกป้องมรดกทางวัฒนธรรม Hu Ling (2018) ชี้ให้เห็นว่าในปัจจุบันการพัฒนา อุตสาหกรรมต้องเผชิญกับปัญหามากมายและเป็นสิ่งที่ตรงกันข้ามกับเจตนารมณ์ในการปกป้อง “มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้” ดังนั้น เราควรเริ่มต้นแนวคิดด้านการป้องกันที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการซ่อมแซมระบบอนุรักษ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศด้วยมาตรการ “การทำให้เป็น อุตสาหกรรม” ที่ไม่เพียงแต่เน้นการผลิตเชิงอุตสาหกรรมแบบองค์รวมเท่านั้น แต่ยังเน้นการผลิต ด้วยตนเอง ซึ่งนี่คือการแกะสลักไม้ที่ดีที่สุดและเป็นวิธีการที่คุ้มค่าในการปกป้องมรดกทางวัฒนธรรมที่ จับต้องไม่ได้ นอกจากนี้ Sun Yutong (2018) ยังเสนอว่า เรายังจำเป็นต้องปลูกฝังพรสวรรค์ที่โดดเด่น ให้แก่นักเรียนเพื่อให้พวกเขาตระหนักถึงความสำคัญของการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับ ต้องไม่ได้ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ Fu Yuanfeng (2017) ที่วิเคราะห์ข้อดีโดยธรรมชาติของการสืบทอด มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ว่าต้องอาศัยความร่วมมือจากคนรุ่นใหม่

สรุปท้ายบท

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักหมู่บ้านซือเหอ พบว่า การศึกษาจำนวนมากได้มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักในมณฑลยูนนาน จากตำแหน่งทาง ภูมิศาสตร์ หมู่บ้านซือเหอที่ตั้งอยู่ในอำเภอเจียนชวน มณฑลยูนนาน แม้ว่าทั่วทั้งมณฑลยูนนานจะมี การพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักไปอย่างกว้างขวาง แต่หมู่บ้านซือเหอที่เป็นแหล่งกำเนิดของไม้ แกะสลักในอำเภอเจียนชวนกลับยังไม่ได้รับการพัฒนาเป็นอย่างดีเท่าที่ควร อีกทั้ง แม้ว่าหมู่บ้าน ซือเหอจะตั้งอยู่ในจุดภูมิศาสตร์ที่สำคัญที่ควรค่าแก่การวิจัย แต่หมู่บ้านซือเหอกลับมีข้อมูลการวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องน้อยมาก

จากการศึกษาด้านการสืบทอดเทคนิคการผลิตไม้แกะสลักและการแก้ไขปัญหาด้านการ สืบทอดไม้แกะสลัก จากนักวิชาการหลายท่านพบว่า ส่วนใหญ่แนะนำว่า ก่อนอื่นก็ต้องกำหนด สถานะของช่างแกะสลักเพื่อยกระดับคุณสมบัติด้านทักษะที่เกี่ยวข้อง ต่อมาคือต้องปรับปรุงระบบ การสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ให้ครอบคลุมมากขึ้นและส่งเสริมทักษะการแกะสลักที่เป็นที่

นิยม จากนั้นก็ต้องทำของเก่าให้กลายเป็นของใหม่ด้วยการเรียนรู้และ कुछับแนวคิดเกี่ยวกับ
สุนทรียศาสตร์ที่ทันสมัยและความตระหนักในการทำการตลาด ตลอดจนมีความคิดสร้างสรรค์ด้าน
การสร้างเทคนิคและความงามให้กับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก และสุดท้ายต้องเพิ่มการเก็บรวบรวม
ข้อมูลของหัตถกรรมไม้แกะสลักในโลกภายนอกให้มากขึ้นและเพิ่มการโฆษณาประชาสัมพันธ์
เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจไปพร้อมกับกับการอนุรักษ์วัฒนธรรม

ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ มีส่วนช่วยให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการตาม
แนวทางและเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้เป็นอย่างดี จากการศึกษาผลงานการวิจัยของนักวิจัยหลายๆ ท่าน
ผู้วิจัยรู้สึกว่าการศึกษาดูข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักของหมู่บ้านซื่อเหอมีปรากฏให้เห็นเป็น
จำนวนค่อนข้างน้อยหรือไม่มีปรากฏในการศึกษาของนักวิจัยระดับปริญญาเอก ดังนั้น ผู้วิจัยคิดว่า
การศึกษานี้จะสามารถขยายช่องทางการทำงานให้กับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักได้ สามารถสร้าง
ประสบการณ์การวิจัยที่ดีให้กับนักวิจัยรุ่นต่อไปและจะส่งผลให้เกิดเป็นการอนุรักษ์ผลิตภัณฑ์ทาง
วัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอได้ ในขณะเดียวกัน จากการศึกษาข้อมูลในก่อนหน้านี จะ
สามารถเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างรูปแบบและวิธีการศึกษาที่เหมาะสมในอนาคตได้

บทที่ 4

ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวาย

ศิลปหัตถกรรมการแกะสลักไม้ ถือเป็นศิลปหัตถกรรมท้องถิ่นที่สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทยเป็นอย่างมาก และแหล่งผลิตศิลปหัตถกรรมการแกะสลักไม้ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ ตั้งอยู่ในจังหวัดทางภาคเหนือ ซึ่งมีวัตถุดิบที่สำคัญคือ ไม้ ด้วยความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางธรรมชาติ เพราะภูมิประเทศที่เต็มไปด้วยเทือกเขาและป่า ไม้ที่ยังมีความสมบูรณ์ (แน่นน้อย ปลูก พรรค 2537: 181) จึงทำให้มีไม้ในการแกะสลักให้เลือกมากมาย เป็นการนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาสร้างสรรค์งานศิลปะที่อาศัยฝีมืออันประณีตของช่าง

“หมู่บ้านถวาย” หมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP ต้นแบบของประเทศไทยกับความมีชื่อเสียงด้านงานศิลปหัตถกรรม ไม้แกะสลัก และเป็นศูนย์รวมของสินค้าหัตถกรรมทุกแขนงทั่วประเทศ เป็นหมู่บ้านหัตถกรรมที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย เป็นที่ยอมรับในคุณค่าแห่งงานหัตถศิลป์ และคุณภาพของสินค้า จนเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก

ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของศูนย์หัตถกรรมบ้านถวาย

ศูนย์หัตถกรรมไม้แกะสลักบ้านถวาย ตั้งอยู่ที่หมู่บ้านถวาย 90 หมู่ 2 ตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ 50230 เปิดทุกวันตั้งแต่ 8:30 - 17:30 น.

ภาพที่ 4-1 ป้ายบอกทางไปศูนย์หัตถกรรมหมู่บ้านถวาย

ภาพที่ 4-2 แผนที่เส้นทางเดินรถประจำทางของสถานอุตสาหกรรมการหัตถกรรมต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่

ศูนย์หัตถกรรมไม้แกะสลักบ้านทวายเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่ขึ้นชื่อที่สุดแห่งหนึ่งของจังหวัดเชียงใหม่ จัดตั้งขึ้นภายใต้แนวความคิดว่า “บ้านทวาย เทียบหมู่บ้านไม้แกะสลัก” ภายในศูนย์หัตถกรรมจะมีร้านค้าหัตถกรรมอยู่บริเวณสองข้างคลองชลประทาน มีการประดับตกแต่งพื้นที่ด้วยสถาปัตยกรรมล้านนา มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ภายใต้บรรยากาศวิถีชีวิตหมู่บ้านไม้แกะสลักบ้านทวาย จนผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักได้รับความนิยมกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบันทั้งด้านคุณค่าและคุณภาพของสินค้า เป็นจุดรวมความหลากหลายของงานด้านศิลปหัตถกรรม มีสินค้าหลายประเภทให้เลือกชม ไม่ว่าจะเป็นงานแกะสลักเป็นรูปสัตว์ รูปเทพดา รูปสัตว์ในป่าหิมพานต์ ตลอดจนของตกแต่งบ้านอีกมากมาย อันได้แก่ ดอกไม้ กรอบรูป กรอบกระจก โคมไฟ ที่ใส่กระดาษทิชชูแบบต่าง ๆ รวมถึงแจกันดอกไม้หลายขนาด ตลอดจนเฟอร์นิเจอร์ไม้คุณภาพส่งออกและอื่นๆ (เยือนถิ่นล้านนา แวะมาบ้านทวาย, <http://www.ban-tawai.com>)

ภาพที่ 4-3 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านกล้วยที่วางจำหน่ายอยู่หน้าร้าน

บ้านกล้วย เป็นแหล่งศิลปหัตถกรรมชั้นยอดของเมืองเชียงใหม่ที่สร้างผลงานไม้แกะมากมายส่งออกขายทั้งไทยและต่างประเทศ อันเป็นสถานที่ที่นำมาซึ่งชื่อเสียงของชาวบ้านกล้วย และเมื่อกล่าวถึง “งานไม้ งานแกะสลักไม้ หรืองานประดิษฐ์จากไม้” บุคคลทั่วไปทุกคนจะต้องนึกถึง “บ้านกล้วย” อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เพราะเหตุว่า งานไม้ งานแกะสลักไม้ หรืองานประดิษฐ์จากไม้ของบ้านกล้วยนั้น เป็นงานศิลปหัตถกรรมที่มีคุณภาพ มีชื่อเสียงเป็นระยะเวลานาน มีความสวยงาม ประณีต และเป็นงานที่ทำขึ้นด้วยมือ (Hand Made) ผสมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาตลอดระยะเวลา 40 กว่าปีที่ผ่านมา จนเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศทั่วโลก และด้วยเหตุผลนี้ ในปี พ.ศ.2547 จากนโยบายหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลของรัฐบาล บ้านกล้วยได้รับเกียรติจากกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย เป็น “หมู่บ้าน OTOP ต้นแบบ” ของประเทศไทย และได้รับเกียรติจาก สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็น “หมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP (OTOP Tourism Village)” แห่งแรกของประเทศไทย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, <https://thailandtourismdirectory.go.th>)

ภาพที่ 4-4 ศูนย์หัตถกรรมไม้แกะสลักบ้านทวาย

ศูนย์หัตถกรรมไม้แกะสลักบ้านทวายแบ่งออกเป็น 4 โซน คือ พื้นที่จำหน่ายเฟอร์นิเจอร์ ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เฟอร์นิเจอร์โบราณและอุปกรณ์ประดับตกแต่งต่างๆ เมื่อทำการสำรวจผลงาน ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่พบไม่ใช่มีเพียงแค่ไม้แกะสลักเท่านั้น แต่ยังมีการผลิตงานฝีมือจากไม้ที่ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์ของช่างฝีมือด้วย

ภาพที่ 4-5 ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของช่างฝีมือ

ประวัติการก่อตั้งศูนย์หัตถกรรมบ้านถวายเป็น

(การท่องเที่ยวเรียนรู้ภูมิปัญญาด้านนาเชิงหัตถกรรม, ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน, <http://www.handicrafttourism.com>)

ในอดีตบ้านถวายเป็นหมู่บ้านที่ชาวบ้านประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก แต่เมื่อหมู่บ้านประสบภาวะขาดแคลนน้ำและฝนแล้ง ส่งผลให้เศรษฐกิจในหมู่บ้านตกต่ำ ประมาณช่วงปี พ.ศ.2500-2505 ชาวบ้านจึงเริ่มทยอยเดินทางออกจากหมู่บ้านไปประกอบอาชีพอื่นๆ บางคนก็ออกไปรับจ้างก่อสร้าง บางคนก็ออกไปทำการค้าในตัวเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ในจำนวนนี้ก็มิชชาวถวายเป็น คือ พ่อใจมา อินแก้ว พ่อหนานแดง พันธูสา และพ่อเฮือน พันธูสาตร์ ทั้งสามท่านได้เดินทางไปรับจ้างทำงานในตัวเมืองเช่นกัน โดยท่านทั้งสามได้ไปทำงานก่อสร้างที่ร้านน้อมศิลป์ ย่านวัวลาย ซึ่งมีชื่อเสียงโด่งดังทางด้านไม้แกะสลัก ทำให้ทั้งสามท่านเกิดความสนใจในงานการแกะสลักไม้ เมื่อได้ทดลองทำและฝึกฝนวิธีการ เทคนิคการแกะสลักกับช่างที่มีฝีมือของทางร้าน จึงได้พัฒนาฝีมือจนได้เปลี่ยนอาชีพมาเป็นช่างแกะสลักไม้ที่ร้านน้อมศิลป์อย่างเต็มตัว

เนื่องจากในสมัยนั้นการเดินทางเข้าไปยังตัวเมืองจังหวัดเชียงใหม่ทำได้ค่อนข้างยาก ท่านทั้งสาม จึงต้องปั่นจักรยานเพื่อเดินทางเข้าไปยังตัวเมือง รวมทั้งเมื่อมีงานแกะสลักไม้เข้ามามากขึ้น ชาวบ้านทั้งสามท่านจึงได้ขออนุญาตมาตั้งบ้านเกิด โดยมีญาติพี่น้องเข้ามาช่วยทำงานเป็นลูกมือ ในงานขัดไม้ ตัดไม้ ทำความสะอาดเครื่องมือ จากนั้นจึงเริ่มให้ผู้ที่มาเป็นลูกมือฝึกการแกะสลักไม้เล็กๆ น้อยๆ ซึ่งนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการถ่ายทอดงานแกะสลักไม้ให้กับลูกหลาน และชาวถวายเป็นทำงานไม้แกะสลักได้รับการเผยแพร่ออกไปสู่ชาวบ้านผู้มีใจรักในการสร้างสรรค์งานหัตถกรรมการแกะสลัก ซึ่งชาวถวายเป็นบางส่วนได้ยึดเอางานแกะสลักไม้เป็นงานอดิเรกที่ทำในเวลาว่าง โดยงานไม้แกะสลักในช่วงแรกนั้นเป็นงานแกะสลักแผ่นไม้เป็นลวดลายต่างๆ เช่น ลายรามเกียรติ์ ครุฑ สิงห์ ตู๊กตาคนตรี จากนั้นจึงได้มีการพัฒนาทักษะและฝีมือเรื่อยมา และมีผู้ที่สนใจทำงานไม้แกะสลักมากขึ้น จึงเกิดงานแกะสลักไม้ที่มีศิลปะและลวดลายที่แปลกใหม่ ประณีตและวิจิตรงดงามกว่าเดิม ในระยะต่อมาก็ได้พัฒนางานแกะสลักมาเป็นองค์พระ โดยช่างแกะสลักไม้ส่วนใหญ่ในขณะนั้นจะเป็นผู้ชาย ในส่วนของงานผู้หญิงก็จะช่วยขัดไม้หลังจากการแกะสลักเพื่อให้ดูเรียบเนียน

ในระยะต่อมาได้มีกลุ่มสตรีในหมู่บ้าน นำโดยคุณนงคราญ อุบโยคิน ได้เดินทางเข้าไปในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อเรียนรู้งานศิลปหัตถกรรมในด้านอื่นๆ ณ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ และเมื่อเกิดความชำนาญจึงได้นำทักษะนั้นเข้ามาผสมผสานกับงานแกะสลักไม้ในหมู่บ้าน ทำให้เกิดงานหัตถกรรมที่มีความงดงาม และมีเอกลักษณ์ ซึ่งสะท้อนถึงความใส่ใจและความมุ่งมั่นที่จะพัฒนางาน จึงได้รับความนิยมน้อย่างแพร่หลายในหมู่บ้าน กระทั่งสามารถประยุกต์เทคนิคต่างๆ จนทำให้

เกิดงานแกะสลัก และงานหัตถกรรมในรูปแบบอื่นเพิ่มขึ้น ในหมู่บ้านถวายเป็น ซึ่งนั่นคือ งานแต่งเส้น เคนลาย นอกจากนี้ทักษะ เทคนิค และความรู้เหล่านี้ก็ได้รับการสืบทอดต่อไปยังลูกหลานภายใน หมู่บ้านถวายเป็นเช่นกัน

เมื่องานหัตถกรรมที่ถูกรังสรรค์โดยคนในหมู่บ้านนั้นมีมากขึ้น ชาวบ้านก็เริ่มที่จะมีการ แสดงผลงานของตนบริเวณหน้าบ้านของตน ทำให้ผู้ที่ผ่านไปมาได้ชื่นชม และได้เล่าขานในความ ประณีตงดงามของไม้แกะสลักของบ้านถวายเป็น จนกระทั่งเริ่มมีนักท่องเที่ยวและพ่อค้าเริ่มเดินทางเข้า มายังหมู่บ้านถวายเป็นเพื่อเลือกซื้อ และเข้ามาชมความงดงามของงานไม้แกะสลักที่ชาวบ้านถวายเป็นได้สร ร้างขึ้นมาด้วยใจรัก ทำให้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักของบ้านถวายเป็นเป็นขบฝากที่นิยมของผู้ที่มา เยือน รวมทั้งพ่อค้าที่นำไป จัดจำหน่ายต่อเป็นอย่างมาก จากนั้นหมู่บ้านถวายเป็นก็เริ่มที่จะเป็นที่รู้จัก อย่างกว้างขวางของคนทั่วไปและถูกขนานนามว่าเป็นแหล่งผลิตสินค้าหัตถกรรมไม้แกะสลักที่มี ชื่อเสียงแห่งหนึ่งของประเทศไทย ชาวบ้านจึงเริ่มหันมาประกอบอาชีพแกะสลักไม้เป็นอาชีพหลัก เพื่อร่วมสืบสานภูมิปัญญาอันมีคุณค่านี้

ในปี พ.ศ.2532-2533 ชาวบ้านถวายเป็นที่ประกอบอาชีพหัตถกรรมเป็นอาชีพหลักขยายตัวเพิ่ม มากขึ้น จึงได้รวมตัวกันภายใต้การนำของพ่อหลวงคำมูล บุตรชายและคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยมี จุดประสงค์เพื่อสืบสานและประชาสัมพันธ์งานไม้แกะสลักของบ้านถวายเป็น ทั้งยังได้มีการจัดงาน ประจำปีขึ้น ภายใต้ชื่อ “งานศิลปหัตถกรรมไม้แกะสลักบ้านถวายเป็น” ร่วมกับองค์การบริหารส่วน ตำบลและจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีการจัดงานบริเวณ โรงเรียนทรายมูล อ.หางดง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่ง ไม่ใช่บริเวณพื้นที่ของบ้านถวายเป็น จนกระทั่งในการจัดงานครั้งที่ 3 จึงได้ย้ายเข้ามาจัดงานบริเวณที่ว่าง โลง (ปัจจุบันเป็นศูนย์หัตถกรรมไม้แกะสลักบ้านถวายเป็น) ซึ่งในขณะนั้น พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ได้ เข้าร่วมงานดังกล่าว แล้วจึงได้มอบเงินทุนเพื่อจัดตั้งศูนย์หัตถกรรมไม้แกะสลักบ้านถวายเป็น พร้อม ทั้งนายยุทธนา อุปโยคิน ได้มอบที่ดิน ในการจัดตั้งเพื่อร่วมสนับสนุน และสืบสานงานแกะสลักไม้ ของหมู่บ้านถวายเป็น

ชาวถวายเป็นจำนวนมากก็ได้ให้ความสนใจมาเปิดร้านเพื่อให้นักท่องเที่ยวและผู้มาเยี่ยมชมเยื่อ นได้เข้าชมและเลือกซื้องานหัตถกรรมกลับไปเป็นของที่ระลึก อย่างไรก็ตามศูนย์หัตถกรรมนั้น แม้ว่า จะเป็นที่รู้จักในนามของบ้านถวายเป็น แต่ว่าโดยแท้จริงแล้วเป็นพื้นที่เขตหนองแก้ว รวมทั้งในระยะ ต่อมาพื้นที่บริเวณดังกล่าวเริ่มไม่เพียงพอต่อความต้องการของชายชาวบ้านถวายเป็น ทำให้ในปี พ.ศ. 2535 จึงมีการขยายขยายศูนย์หัตถกรรมเข้ามาบริเวณสองฝั่งคลองชลประทาน โดยมีพ่อหลวงสุวรรณ โปธิ เป็นผู้มีส่วนต่อเจตนารมณ์ในการพัฒนาตลาดสองฝั่งคลองจากพ่อหลวงคำมูล หลังท่านหมด วาระเพื่อเป็นที่ตั้งร้านค้าเพิ่มเติมให้กับคนในหมู่บ้าน นับแต่นั้นการจัดงานประจำปีของบ้านถวายเป็น จึง ได้ย้ายเข้ามาจัดในบริเวณพื้นที่สองฝั่งคลองดังกล่าว

การพัฒนาศูนย์หัตถกรรมบ้านถวายสองฝั่งคลองนั้นเกิดขึ้นจากความร่วมมือของคนในหมู่บ้านด้วยตนเอง โดยชาวหมู่บ้านถวายได้เริ่มจากการผลักดันเพื่อขอใช้ที่ดินบริเวณสองฝั่งคลองจากกรมชลประทานเพื่อพัฒนาเป็นร้านค้า ซึ่งในช่วงแรกนั้นทางกรมชลประทานก็ได้คัดค้านการใช้พื้นที่ แต่ด้วยความแน่วแน่ในความต้องการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาของตนเอง ในที่สุดกรมชลประทานจึงยอมอนุญาตให้ใช้สอยพื้นที่ได้ ในระยะแรกนั้นตลาดสองฝั่งคลองยังเป็นเพียงร้านค้าชั่วคราว คล้ายเพิงหมาแหงน หลังจากนั้นเมื่อตลาดสองฝั่งคลองมีชื่อเสียงมากขึ้น จึงมีการพัฒนาพื้นที่ โดยขยายพื้นที่ถนน การจัดหาไฟฟ้าและสาธารณูปโภคอื่นๆ รวมทั้งมีการจัดตั้งกรรมการร้านค้า ซึ่งในขณะนั้นมีด้วยกันประมาณ 20-30 ร้าน และกรรมการตัวแทนหมู่บ้านเพื่อเข้ามาบริหารจัดการ แล้วจึงมีจำนวนร้านมากขึ้น (ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นพื้นที่ค้าขายดังที่ปรากฏในปัจจุบัน)

การพัฒนาพื้นที่ในระยะแรกในปี พ.ศ.2535 ไม่มีงบประมาณจากหน่วยงานใดเข้ามาสนับสนุนเท่าที่ควร ชาวบ้านจึงร่วมมือกันโดยขอความสนับสนุนจากผู้รับเหมาดินถมที่ โดยตั้งไว้ว่าดินทุก 10 คันรถที่ขนดินผ่านพื้นที่ของหมู่บ้านจะขอการสนับสนุนดิน 1 คันรถ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาพื้นที่ เพื่อจัดทำเป็นพื้นที่ขาย นอกจากการจัดตั้งพื้นที่ทำการค้าแล้วการพัฒนาหมู่บ้านในส่วนต่างๆ ยังคงทำต่อเนื่อง โดยได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านเป็นอย่างดี เช่น การขยายพื้นที่ถนน การพัฒนาพื้นที่ส่วนอื่นๆ ในบริเวณหมู่บ้าน การจัดหาไฟฟ้าแสงสว่าง การพัฒนาวัด การจัดกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น ต่อมาหมู่บ้านถวายได้มีการจัดตั้งกรรมการร้านค้า ที่มีกรรมการตัวแทนจากชาวบ้านบริหารและจัดการกิจการของร้าน โดยการจัดเก็บเงินจากสมาชิกร้านค้าในศูนย์หัตถกรรมบ้านถวายสองฝั่งคลอง ร้านละ 200-300 บาท ซึ่งขึ้นอยู่กับความกว้างของหน้าร้าน ต่อเดือน เพื่อใช้ในการบริหารร้านค้าและหมู่บ้าน เงินก้อนนี้สามารถเป็นเงินสำรองที่นำมาใช้ในการพัฒนาและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับงานสาธารณะในหมู่บ้านได้อย่างทันท่วงที ช่วยให้งานพัฒนาหมู่บ้าน และการให้ความช่วยเหลือกันเองในกลุ่มของชาวบ้านเป็นไปได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

ในปี พ.ศ.2543 ชุมชนบ้านถวายได้พัฒนากลุ่มอาชีพแกะสลักไม้ เป็น “กลุ่มหัตถกรรมบ้านถวายเพื่อการส่งออก” ต่อมาในปี พ.ศ.2547 รัฐบาลได้มีการส่งเสริมงานหัตถกรรม ภายใต้โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) และบ้านถวายได้รับการคัดเลือกจากกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยให้เป็น “หมู่บ้าน OTOP ต้นแบบ” แห่งแรกในประเทศไทย นอกจากนี้ยังได้รับเลือกเป็น “หมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP” จากสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา จากนั้นในการประกวด อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ปี พ.ศ.2550 หมู่บ้านถวายก็ได้รับรางวัล “ชุมชนดีเด่นด้านการท่องเที่ยว” จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และในปี พ.ศ.2553 หมู่บ้านถวายยังได้รับคัดเลือกให้เป็น “ย่านการค้าพาณิชย์ บ้านถวาย หมู่บ้านสร้างสรรค์” ล่าสุดในปี พ.ศ.

2554 หมู่บ้าน ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศ “สุดยอดย่านการค้าพาณิชย์ไทย” จากกระทรวงพาณิชย์ เพื่อเป็นการช่วยอนุรักษ์วิถีชีวิตการประกอบการค้าของชุมชนแบบดั้งเดิมให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

ภาพที่ 4-6 ปากทางเข้าย่านการค้าพาณิชย์บ้านทวาย

ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านทวาย

การแกะสลักไม้เป็นงานศิลปกรรมพื้นบ้านของชาวล้านนาที่ทำสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน ในอดีต การแกะสลัก ไม้ส่วนใหญ่จะเป็นงานศิลปกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งก่อสร้างเนื่องในพุทธศาสนา นอกจากนั้นก็จะการแกะไม้เพื่อใช้ประดับตกแต่งบ้านเรือนบ้าง หรือทำเป็นสิ่งของเครื่องใช้เล็กๆ น้อยๆ บ้าง แต่ปัจจุบันรูปแบบของการแกะสลักไม้ได้เปลี่ยนแปลงไปกลายเป็นงานศิลปกรรมเชิงพาณิชย์ เนื่องจากผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเป็นที่ต้องการของตลาดอย่างมาก ด้วยเหตุนี้รูปแบบทางศิลปกรรมของงานแกะสลักไม้จึงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เคยทำงานแกะสลักไม้ด้วยจิตศรัทธาในพุทธศาสนาโดยทำเป็นลวดลายและเครื่องประดับตกแต่งศาสนสถาน ส่วนในปัจจุบันงานแกะสลักไม้มีรูปแบบที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดหรือมีลักษณะรูปแบบที่ร่วมสมัยมากขึ้น

รูปแบบหัตถศิลป์ที่ขึ้นชื่อของบ้านทวาย

ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมของหมู่บ้านทวายเป็นผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับไม้แกะสลักเป็นหลักซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ เฟอ์นเจอร์ไม้และหัตถกรรมไม้

แกะสลัก สำหรับรูปแบบการผลิตและการแปรรูปยังสามารถแบ่งออกได้เป็นอีก 2 กลุ่มคือ
ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเครื่องจักรและผลิตภัณฑ์ทำมือ

นอกจากนี้ ยังมีรูปแบบทางศิลปะที่สำคัญ ดังนี้

1. งานแกะสลักไม้ ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของบ้านถวาย และจังหวัดเชียงใหม่
2. งานเทคนิคสีเนื้อไม้ เป็นงานที่โชว์ให้เห็นถึงความสวยงามของเนื้อไม้ตามธรรมชาติ
3. งานเทคนิคสีแตกลายงา เป็นงานที่ตั้งใจให้สีเกิดการแตกแยกตัว เพื่อให้ดูคล้ายของเก่า

และโบราณ

4. งานแอนติค (Antique) เป็นงานที่ทำขึ้น โดยใช้เทคนิคสีต่างๆ ทำเลียนแบบของเก่า –

โบราณ

ภาพที่ 4-7 ผู้วิจัยได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเจ้าของกิจการเฟอร์นิเจอร์ไม้

ภาพที่ 4-8 ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไม้แกะสลัก

ภาพที่ 4-9 ผลงานผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายเป็น

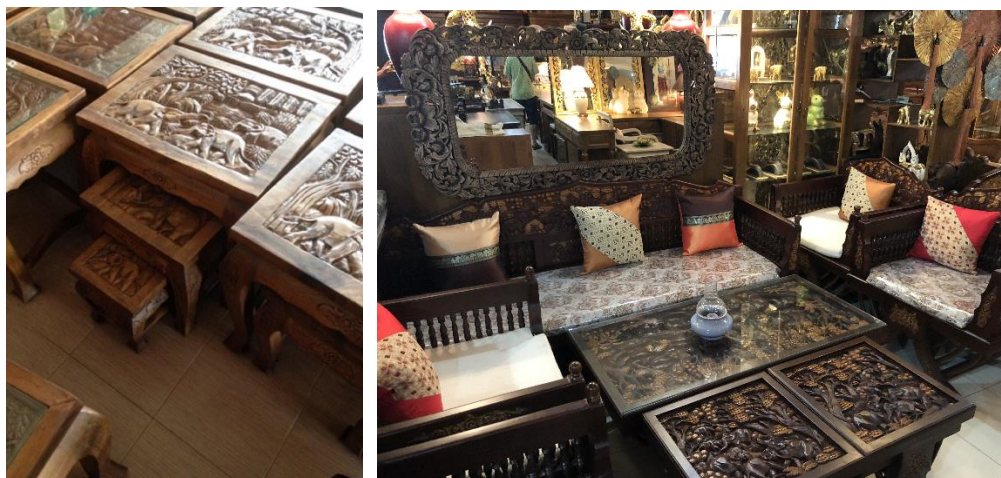
ภาพที่ 4-10 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายเป็นที่สร้างสรรค์บนไม้ขนาดเล็ก

ภาพที่ 4-11 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายที่สร้างสรรค์บนไม้ขนาดใหญ่

ภาพที่ 4-12 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายรูปกนิรี

ภาพที่ 4-13 เฟอ์นิจเจอร์ไม้แกะสลักบ้านฉะวาย

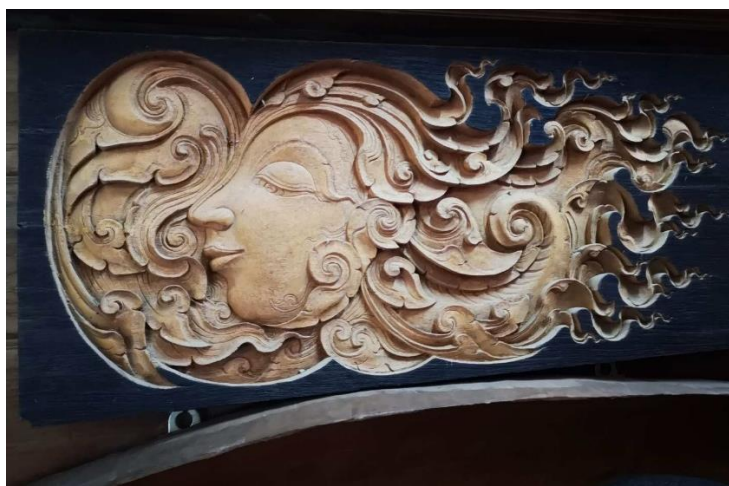
ภาพที่ 4-14 ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักที่แกะเป็นข้อความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

ภาพที่ 4-15 ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านถวาย

เอกลักษณ์ของไม้แกะสลักบ้านถวาย

ศิลปกรรม ไม้ของชาวบ้านถวายนั้นมีความหลากหลาย ซึ่งเกิดจากการหยิบยืมผสมผสาน หรือการเลียนแบบทั้งที่เกิดจาก “คนภายใน” คือภูมิปัญญาความคิดสร้างสรรค์ของชาวบ้านถวายเอง หรือจะเป็นการทำตามคำสั่งของ “คนภายนอก”

ภาพที่ 4-16 ไม้แกะสลักบ้านถวาย

ในบริบทของวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป การเลียนแบบอาจจะถูกมองว่าเป็นสิ่งตรงข้ามกับความคิดสร้างสรรค์ แต่การเลียนแบบมีหลายแบบและมีหลายลักษณะ เช่น การผลิต (Reproduction) การเลียนแบบ (Imitation) หรือการลอกแบบ (Copy) ซึ่งทั้งหมดนี้มีเกิดขึ้นที่บ้านถวายและส่วนใหญ่แล้วก็คือเป็นการลอกแบบแทบทั้งสิ้น

ภาพที่ 4-17 ไม้แกะสลักบ้านถวาย

ชุมชนที่รวมอยู่ในวิถีชีวิตเดียวกัน อันมีอุดมคติความงามร่วมกันที่เห็นได้ในชีวิตประจำวันด้วยกัน ทำให้ผลงานไม้แกะสลักเหล่านี้เป็นตัวแทนทางวัฒนธรรมในระดับโครงสร้างมิใช่ในระดับการกระทำ กล่าวอย่างเป็นรูปธรรมคือเป็นตัวแทนวัฒนธรรมของศิลปะทุนนิยมมากกว่าที่จะเป็นศิลปะแบบ Master Piece ที่มีเพียงชิ้นเดียวหรือทำขึ้นเพื่อนำมาใช้ในชีวิต ฉะนั้น อุดมการณ์ในผลงานเหล่านี้จะเป็นอุดมการณ์ในโครงสร้างใหญ่ที่มีลักษณะองค์รวมของทั้งสังคมมากกว่าที่เป็นในระดับย่อยที่เป็นเรื่องความเชื่อ ศรัทธาในระดับปัจเจกบุคคล

ภาพที่ 4-18 ช่างฝีมือกำลังทำการแกะสลักผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายด้วยมือ

ภาพที่ 4-19 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายเป็นแบบนูนต่ำ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการแกะสลัก

อุปกรณ์ที่ใช้ในการแกะสลักจะเป็นเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการไส ฉาก ฟัน เจาะ คว้าน และตกแต่งไม้ให้เกิดความประณีตสวยงาม เช่น กบไสไม้ไฟฟ้าเพื่อปรับสภาพแผ่นไม้ให้เรียบเป็นระนาบเดียวกัน เลื่อย ขวาน สว่านไฟฟ้า กระจกยทาขาว กระจกยทราย สิวและค้อนตอกสิวนับว่าเป็นอุปกรณ์หลักที่สำคัญที่สุดสำหรับงานแกะสลักไม้

สิว เป็นเครื่องมือหลักที่สำคัญที่สุดสำหรับงานแกะสลักไม้ที่สามารถทำให้เกิดรูปทรงตามความต้องการ สิวเป็นอุปกรณ์ตีมาจากเหล็กกล้า(เหล็กเหนรบรยนต์)มีคุณสมบัติเหนียว ไม่เปราะคมสิวมี่ความบาง ส่วนด้ามนิยมทำเป็นด้ามไม้ จำแนกได้ตามลักษณะเป็น4รูปแบบคือ

1. สิวปากแบน เป็นสิวมี่มีลักษณะส่วนคมตรง ใช้แกะสลักแบบเดินเส้นตรง ขุดเนื้อไม้ให้ลึกมีขนาดตั้งแต่ 1-4 นิ้ว
2. สิวเล็บมือ เป็นสิวมี่มีลักษณะส่วนคมโค้ง ใช้แกะสลักแบบเดินเส้นวงกลมมีขนาดตั้งแต่ 1-4 นิ้ว(สิวโค้งที่ดี หากนำไปสับให้เก็ตรองรอยต่อเนื่องในทิศทางเดียวกันจำนวนหลายครั้ง จะเกิดเป็นรูปวงกลมที่สวยงาม)
3. สิวหางปลา เป็นสิวมี่มีลักษณะส่วนคมตรง แบน มากกว่าสิวมี่ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยใช้สำหรับขุดเนื้อไม้ และตกแต่ง
4. สิวปากเฉียง เป็นสิวมี่มีลักษณะส่วนคมเฉียงเป็นรูปตัววี ใช้แกะและตกแต่งส่วนที่เป็นรูปและพื้น ในพื้นที่แคบๆ

ค้อนตอกลิ้ว (ค้อนไม้) ทำจากเนื้อไม้แข็ง เช่น ไม้ชิงชัน ไม้แดง หรือแก่นไม้เนื้อแข็ง สำหรับทำตัวค้อน ส่วนด้ามจับใช้ไม้ที่มีคุณสมบัติดีกว่าตัวค้อนก็ได้ ลักษณะของค้อนตอกลิ้วที่ดี ต้องเหมาะสมกับผู้ใช้ เพราะปฏิบัติงานจะช่วยผ่อนแรง ควบคุมน้ำหนักได้ดี

ภาพที่ 4-20 อุปกรณ์ที่ช่างฝีมือบ้านถวายใช้ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

กระบวนการผลิต

ขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ การขึ้นรูปสลักไม้ คือขั้นตอนเริ่มต้นในการปฏิบัติงาน เริ่มจากการร่าง ลวดลายลงบนแผ่นไม้ที่ผ่านขั้นตอนการไสให้เรียบ และวัดขนาดให้ได้สัดส่วนตามที่ต้องการหรือ การร่างลวดลายลงบนกระดาษแล้วจึงนำไปผนึกกับแผ่นไม้ หรือการเขียนลายลงบนกระดาษไขแล้ว จึงทำสำเนาลวดลายจากกระดาษไขลงบนกระดาษขาวอีกแผ่นหนึ่ง นำแผ่นสำเนาลวดลายผนึกกับ แผ่นไม้อีกแผ่น เก็บไว้สำหรับศึกษาเพิ่มเติมหากมีปัญหาลงมือแกะ จากนั้นจึงเริ่มงาน โดยใช้ลิ้ว ขนาดเล็กกรูลาย เพื่อเป็นส่วนที่เป็นรูป(ตัวลาย) และพื้น(ช่องไฟ) อย่างชัดเจน ช่างบางกลุ่มจะใช้ สว่านไฟฟ้าเจาะส่วนที่เป็นพื้นลึกพอประมาณตลอดทั้งแผ่นไม้ หรือใช้เลเตอร์เจาะส่วนที่เป็นพื้น ตลอดทั้งแผ่น ซึ่งผลจากการกระทำดังกล่าวทำให้ส่วนที่เป็นรูปอยู่ตำแหน่งระดับสูงเสมอขอบของ แผ่นไม้ จนกระทั่งเป็นรูปทรงเลาะๆของรูปภาพหรือลวดลาย

ขั้นตอนที่ 2 การรักรูปไม้ คือขั้นตอนการสลักไม้ลวดลายหรือรูปภาพต่อจากขั้นตอนที่ แล้วโดยใช้ลิ้วขนาดและหน้าต่างๆกัน สลับปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องสัมพันธ์กับรูปภาพหรือ ลวดลาย จนปรากฏเป็นรูปทรงเกือบสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 3 การสลักส่วนลายละเอียด เป็นขั้นตอนที่ต้องใช้ความละเอียดประณีต จึงเหมาะกับผู้ที่ฝีมือดี ทักษะ ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์สูงทั้งในเรื่องการใช้อุปกรณ์ และมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของลวดลายเป็นอย่างดี

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บงานไม้สลัก คือการตรวจดูความเรียบร้อยของงานไม้สลักทั้งหมดอย่างละเอียดถี่ถ้วน ในการปรับแก้ในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ เช่น ส่วนใดส่วนหนึ่งของรูปหรือลวดลายยังขาดความพลิ้วไหว ขาดการสละสลวยของส่วนปลาย การแต่งลายให้เอียง ลึก อ่อนช้อย หรืออาจเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ เช่น การใช้เศษไม้ติดผนังด้วยกาวไม้กับรูปทรงหรือลวดลาย โดยรวมกรณีเกิดการชำรุดบนส่วนต่างๆของงานแกะสลัก หลังจากนั้นจึงนำกระดาษทรายเบอร์ 0 มาขัดส่วนที่เป็นรูปและพื้นให้ทั่วตลอดทั้งแผ่น หลีกเลียงการถูตำแหน่งที่เป็นเหลี่ยม มุม เพราะจะทำให้ขาดความคมชัดของลวดลาย

ขั้นตอนที่ 5 การตกแต่งงานไม้แกะสลัก สามารถทำให้หลายวิธี เช่นการตกแต่งด้วยการเจียนระบวยสี การตกแต่งด้วยการลงรักปิดทองและการทาดูด้วยวานิช เป็นต้น อย่างไรก็ตามวิธีการที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เป็นเพียงวิธีการหลักซึ่งช่างส่วนใหญ่นิยมใช้กัน อาจมีวิธีการแกะสลักไม้รูปแบบที่แตกต่างออกไปโดยขึ้นอยู่กับความถนัดของช่างแต่ละคนหรือหัตถกรรมไม้แกะสลักแต่ละชิ้น ซึ่งจะได้อีกตัวอย่างในลำดับต่อไป

ภาพที่ 4-21 ช่างฝีมือกำลังทำการตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ไม้ด้วยเครื่องจักร

การสร้างงานไม้แกะสลักของชุมชนของบ้านถวายมักทำขึ้นโดยช่างและการทำแบบแยกส่วน ซึ่งเป็นผลมาจากการผลิตซ้ำในจำนวนมาก อันทำให้เกิดการใช้แรงงานจำนวนมากซึ่งส่วนใหญ่มักเป็น

แรงงานผู้หญิงและเด็ก การใช้แรงงานในบ้านถวายเป็นจำคุกอยู่กับการใช้แรงงานท้องถิ่นรวมทั้งผู้ประกอบการและเจ้าของธุรกิจส่วนใหญ่ก็ยังคงเป็นคนพื้นที่ มีจำนวนเล็กน้อยที่มาจากหมู่บ้านอื่น โดยเข้ามาแต่งงานกับคนบ้านถวาย แล้วร่วมกันสืบทอดธุรกิจต่อไป เมื่อการผลิตถูกแบ่งแยกตามขั้นตอนต่างๆ เป็นเหตุให้มีความจำเป็นต้องใช้ช่างฝีมือ จะกลายเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดการทำงานขึ้นในหมู่บ้าน โดยเฉพาะกลุ่มสตรีทั้งเป็นเด็กสาวและแม่บ้าน สามารถมีรายได้จากการซักระบายทราย ทาสี ตัดลายเส้น ฯลฯ

กระบวนการผลิตแบบแยกส่วนของไม้แกะสลักบ้านถวาย มีขั้นตอนย่อยๆ ดังต่อไปนี้

1. นำหุ่นไม้เช่น้ำยาฆ่าแมลง เช่น เซลล์โคร์ ประมาณครึ่งชั่วโมง
2. อบให้แห้ง ตากแดด
3. อดไปร้อยแตก ด้วยขี้เลื่อยผสมกาว
4. เผา-ลนไฟให้ผิวเกรียม เพื่อง่ายต่อการขัด
5. ขัดเรียบด้วยมือหรือเครื่องซักระบายทราย
6. ลงสีพื้นหรือสีไปวอลนัต
7. ทำเส้นสำหรับตกแต่งลวดลาย ด้วยชั้นผสมปูนขาวให้เข้ากันกับสีน้ำมัน (ชั้นเอาเฉพาะน้ำมันส่วนบนของสี)
8. ทาสีน้ำมันที่พื้นผิว
9. ตัดเส้นขณะทีสีเริ่มแห้งแต่ยังมีความเหนียวหนึบ
10. ตัดกระจกโดยใช้กาวลาเท็กซ์
11. ทาสีน้ำมันทับทั้งหมด ทิ้งไว้รอแห้ง (สมัยก่อนทาร์ก รอให้แห้งใช้เวลาเป็นเดือน)
12. ปิดทองหิ้งตัว
13. ลูบด้วยอัลกอฮอลล์ หรือที่ช่างเรียกว่า “ฆ่าทอง” เพื่อให้ผิวทองเรียบและติดดี
14. การทำให้งานมีสภาพเก่า เช่น ขัดทองให้ถลอก แล้วลงวานิชดำผสมแว็กซ์กับน้ำมันชักแห้งให้มีสีคล้ำคล้ายโบราณวัตถุ
15. โรยผงปูนซิเมนต์หรือดินผงสังคโลก เช็ดให้เรียบ ถ้าต้องการเทคนิคสี “แตกลายงา”

ต้องทำต่ออีก 3 ขั้นตอน คือ

แตกสีน้ำมัน :

- ทาสีน้ำมันที่ตัวงาน
- ผสมฝุ่นจิบกับแลคเกอร์ – ทินเนอร์
- ทาบนพื้นที่ที่ต้องการให้แตก

แตกสีน้ำ :

- ทาสีน้ำที่ด้วงงานซึ่งส่วนมากใช้สีดำ
- ลงกาวลาเท็กซ์ให้ทั่ว
- ทาสีน้ำทับกาว สีจะไปด้วงกาวให้แตก

ขั้นตอนการแบ่งงานที่นำเสนอมานี้ชี้ว่าแรงงานที่ทำงานในส่วนต่างๆ มักจะเป็นแรงงานหญิงหรือเด็กก็ได้ เพราะเป็นงานที่ไม่ต้องใช้ทักษะหรือความรู้ในเรื่องช่างเลย นอกจากนั้นแรงงานเหล่านี้ได้รับค่าจ้างต่ำ เนื่องจากผู้ว่าจ้างมักอ้างว่าไม่มีทักษะ นอกจากนั้นความรู้ในองค์กรรวมของช่างส่วถูกกดทอนลงให้เป็นขั้นตอนเพื่อง่ายต่อการจัดการแรงงาน

ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิต ขั้นตอนหรือวิธีการที่ช่างจะสลักไม้แกะสลัก จะขอยกตัวอย่างการสร้างตู้เลียนแบบตู้โบราณของช่างชุมชนบ้านถวาย จากการให้สัมภาษณ์ของชาวบ้านที่บ้านถวายจะเห็นได้ว่า ทุกครั้งที่คนในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมในวัดถวาย ไม่ว่าจะเป็นการทำบุญ การประกอบศาสนพิธีต่างๆแล้ว สิ่งหนึ่งที่ชาวบ้านถวายสังเกตเห็นประจำ คือ ตู้เก็บพระธรรมโบราณใบหนึ่งที่ใช้เป็นการเก็บรวบรวมพระไตรปิฎก พระธรรมคำสั่งสอนในหลักพระพุทธศาสนา จึงเป็นที่มาในการทำให้ตู้เก็บพระธรรมที่เคยเห็นในหอไตรภายในวัด ซึ่งเป็นสิ่งที่ล้ำค่าเก็บไว้ที่สูง โดยช่างบ้านถวายได้นำแบบของตู้โบราณใบนี้มาประยุกต์เป็นที่เก็บของที่มีค่าเป็นของบุคคลธรรมดาและสร้างรายได้ให้กับชุมชนบ้าง

ภาพที่ 4-22 การขัดเงาและเคลือบแลคเกอร์บนผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวาย

ภาพที่ 4-23 ช่างแกะสลักไม้ในหมู่บ้านถวาย

การบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายเชิงธุรกิจในปัจจุบัน

ขนาดธุรกิจ

อุตสาหกรรมสินค้าทางวัฒนธรรมทั้งหมดในหมู่บ้านถวายเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของรัฐบาลไทยและเป็นส่วนสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเป็นงานฝีมือแบบไทยที่ประณีต มีสไตล์และลักษณะที่โดดเด่น สะท้อนให้เห็นความคิดสร้างสรรค์ที่ชาญฉลาดของช่างฝีมือและเป็นตัวแทนผลงานทางศิลปะของช่างฝีมือไทย

ภาคเหนือของประเทศไทยเป็นพื้นที่ภูเขา มีป่าทึบหนาแน่นและเป็นที่อยู่อาศัยของชนกลุ่มน้อยสืบเนื่องจากประเทศไทยมีพรมแดนติดกับประเทศจีน ลาว พม่าและประเทศอื่นๆ ทำให้งานหัตถกรรมของไทยได้รับการผสมผสานเข้ากับลักษณะทางวัฒนธรรมของหลายๆ ประเทศจนกลายเป็นศิลปะที่มีเอกลักษณ์ เช่น การเย็บปักถักร้อย ผ้าไหมไทย การช้อม การแกะสลักไม้ เครื่องประดับทอง/เงิน และผลิตภัณฑ์กระดาษ ฯลฯ ปัจจุบัน ผลงานหัตถกรรมเหล่านี้ ไม่ได้ถูกจำกัดรูปแบบตามสไตล์ดั้งเดิมของประเทศไทยอีกต่อไป แต่เป็นศิลปะรูปแบบใหม่ที่ผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมยุคใหม่

การสนับสนุนของพระราชวงศ์และรัฐบาลไทยในการคุ้มครองและสืบทอดงานหัตถกรรมดั้งเดิมเป็นแหล่งที่มาของการพัฒนางานหัตถกรรม OTOP ชนบทยุคแรก เป็นโครงการกระตุ้นธุรกิจ

ประกอบการท้องถิ่น โครงการดังกล่าวมีเป้าหมายจะสนับสนุนผลิตภัณฑ์ลักษณะเฉพาะที่ผลิตและจำหน่ายในท้องถิ่นแต่ละตำบล โดยได้รับแรงบันดาลใจมาจากโครงการหนึ่งหมู่บ้านหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OVOP) ที่ประสบความสำเร็จของญี่ปุ่น โครงการโอทอปกระตุ้นให้ชุมชนหมู่บ้านพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและการตลาด เลือกผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นมาหนึ่งชิ้นจากแต่ละตำบลมาประทับตราว่า “ผลิตภัณฑ์โอทอป” และจัดหาเวทีในประเทศและระหว่างประเทศเพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าเหล่านี้ ผลิตภัณฑ์โอทอปครอบคลุมผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง ซึ่งรวมไปถึงงานหัตถกรรม ฝ้ายและผ้าไหม เครื่องปั้นดินเผา เครื่องประดับแฟชั่น ของใช้ในครัวเรือนและอาหาร หลังจากรัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ.2549 โครงการโอทอปได้ถูกยกเลิกไป ก่อนจะได้รับฟื้นฟูอีกครั้งแต่เปลี่ยนชื่อใหม่

ผลิตภัณฑ์ ไม่ได้หมายถึงตัวสินค้าเพียงอย่างเดียวแต่เป็นกระบวนการทางความคิดรวมถึง การบริการ การดูแลการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรักษาภูมิปัญญาไทย การท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีจุดเด่น จุดขายที่รู้จักกันแพร่หลายไปทั่วประเทศและทั่วโลก

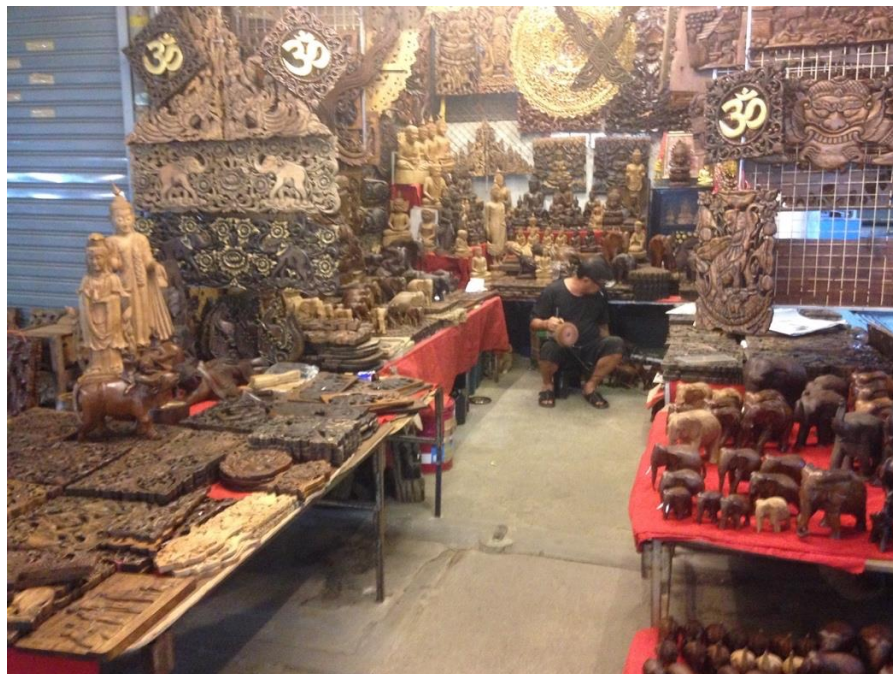

ภาพที่ 4-24 การพูดคุยกับช่างหัตถกรรม

กลุ่มตลาดเป้าหมาย

ในด้านผู้บริโภค เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย ทำให้เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างไม่ขาดสาย โดยบ้านถวายถือเป็นหนึ่งจุดท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดเชียงใหม่และเป็นส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดการบริโภคผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก นอกจากนี้ เจ้าของกิจการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้

แกะสลักบ้านถวายเป็นส่วนใหญ่ยังมีการนำผลิตภัณฑ์ของตนเองไปจำหน่ายที่ตลาด Night Plaza ในตัวจังหวัดเชียงใหม่เพื่อขยายขอบเขตการจำหน่ายด้วย

ภาพที่ 4-25 ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักที่ตลาด Night Plaza จังหวัดเชียงใหม่

ช่องทางการจัดจำหน่าย

ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักแต่ละร้านในบ้านถวายเต็มไปด้วยผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและตระการตา รวมถึงมีจำนวนสินค้าที่มากและมีขนาดธุรกิจที่ใหญ่กว่าร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในหมู่บ้านชื้อเหอเป็นอย่างมาก อีกทั้ง ร้านค้าบางแห่ง ไม่เพียงแต่ขายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเท่านั้น แต่ยังมีการจัดพิพิธภัณฑ์หรือจำลองรูปแบบการตกแต่งบ้านด้วยผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักไว้ในร้านด้วย แม้ว่าร้านค้าส่วนใหญ่จะขายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเป็นหลัก แต่เพื่อขยายช่องทางการจัดจำหน่าย พวกเขายังมีการขายเหล็กคัตและอุปกรณ์ตกแต่งอื่นๆ ควบคู่กัน ซึ่งก่อให้เกิดบรรยากาศที่สวยงามและรักษาเสน่ห์ของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักได้ดี

ร้านค้าที่มีส่วนร่วมในการจัดการผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในศูนย์หัตถกรรมบ้านถวายเป็นใหญ่แบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลักๆ ได้แก่ ร้านค้าที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักและร้านค้าที่ประกอบกิจการขนส่ง โดยร้านค้าทั้งสองประเภทต่างมีส่วนช่วยสนับสนุนเพื่อให้บริการร่วมกันในการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แกะสลักไม้ และจากการลงพื้นที่ศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกร้านค้าตัวแทนหลายแห่งเพื่อทำการศึกษาข้อมูลเชิงลึกที่เกี่ยวข้องด้วยการสัมภาษณ์ ซึ่งสามารถสรุปรายละเอียดได้ ดังนี้

ร้านที่ 1 ทวีศิลป์

ร้านทวีศิลป์ ตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 182 บ้านถวาย ตำบลขุนคง อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ และยังคงดำเนินกิจการจำหน่ายและผลิตไม้แกะสลักอยู่ที่บ้านถวาย ตำบลทาทุ่งหลวง อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูนด้วย

เจ้าของกิจการ คุณโกวิท ลีละวัฒน์ กล่าวว่า เขาเริ่มดำเนินกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมไม้แกะสลักมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2530 ที่โรงงานในอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ทั้งนี้ เพื่อต้องการขยายกิจการดังกล่าว เขาจึงได้มาเปิดร้านที่ศูนย์หัตถกรรมบ้านถวายแห่งนี้ วิธีการบริหารจัดการกิจการไม้แกะสลักของเขา คือ การบริหารงานแบบธุรกิจครอบครัวโดยสมาชิกในครอบครัวจะช่วยกันดำเนินธุรกิจและจัดจำหน่าย วัตถุดิบที่ใช้ในการแกะสลักส่วนใหญ่คือ ไม้ฉำฉาที่มาจากจังหวัดลำพูน ลำปาง แพร่ นอกจากนี้ ธุรกิจของเขายังสามารถผลิตตามคำสั่งซื้อเฉพาะของลูกค้าได้โดย

โรงงานที่อยู่ในอำเภอแม่ทาจะเป็นผู้ผลิตไม้แกะสลักจากนั้นส่งมาเคลือบแลคเกอร์และระบายสีงานที่ศูนย์หัตถกรรมบ้านถวายแห่งนี้

ประเภทผลิตภัณฑ์หลัก คือ ตุ๊กตา เฟอร์นิเจอร์และเครื่องประดับตกแต่งที่ทำจากไม้ซึ่งมีจัดจำหน่ายทั้งขายปลีกและขายส่ง หากลูกค้าซื้อในปริมาณมาก ทางร้านยังมีส่วนลดให้อีก 20% กลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นชาวต่างชาติและหากต้องการสั่งทำผลิตภัณฑ์ก็สามารถทำได้โดยลูกค้าต้องทำการสั่งจองเป็นอันดับแรกและเมื่อทางร้านทำผลิตภัณฑ์เสร็จแล้วจะติดต่อลูกค้าให้มาดูผลิตภัณฑ์ ซึ่งเมื่อลูกค้าพึงพอใจกับผลงานแล้วก็สามารถชำระเงินและรับสินค้ากลับได้เลย

ภาพที่ 4-26 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่ร้านทวีศิลป์

ร้านที่ 2 อินสอน

ร้านอินสอนตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 797/42-43 บ้านถวาย ตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ และยังมีโรงงานตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 164 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

เจ้าของกิจการ คุณอินสอนและคุณหทัยรัตน์ นกแก้ว เป็นผู้ดูแลกิจการ โดยมีวิธีการบริหารงานแบบธุรกิจครอบครัว มีคนงานและพนักงานขายรวม 20 คนซึ่งทั้งหมดเป็นคนในท้องถิ่น ค่าแรงเฉลี่ยของพนักงานอยู่ที่วันละประมาณ 350 บาทและหากเป็นช่างฝีมือระดับชำนาญจะได้ค่าแรงประมาณวันละ 600 บาท วัตถุดิบที่ใช้ในการแกะสลักส่วนใหญ่เป็นวัตถุดิบท้องถิ่นที่อยู่ในบ้านถวาย

ประเภทผลิตภัณฑ์หลัก คือ เฟอร์นิเจอร์และเครื่องประดับตกแต่งบ้านซึ่งมีจัดจำหน่ายทั้งขายปลีกและขายส่ง กลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่คือชาวต่างชาติและคนไทยอย่างละครึ่ง หากเป็นลูกค้าที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง ทางร้านสามารถจัดส่งให้ถึงหน้าบ้านได้ นอกจากนี้ยังสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ตามคำสั่งซื้อเฉพาะด้วย หากลูกค้าจะสั่งซื้อผลิตภัณฑ์จะต้องทำการมัดจำค่าสินค้า 30% จากการสอบถามเกี่ยวกับกำไรของกิจการ พบว่า ไม่กี่ปีมานี้ ทางร้านมีกำไรต่อปีประมาณ 600,000 บาท/ปี ส่วนปัญหาที่พบส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องราคาวัตถุดิบที่ไม่แน่นอนซึ่งเมื่อวัตถุดิบขึ้นราคาก็จะทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้นด้วย

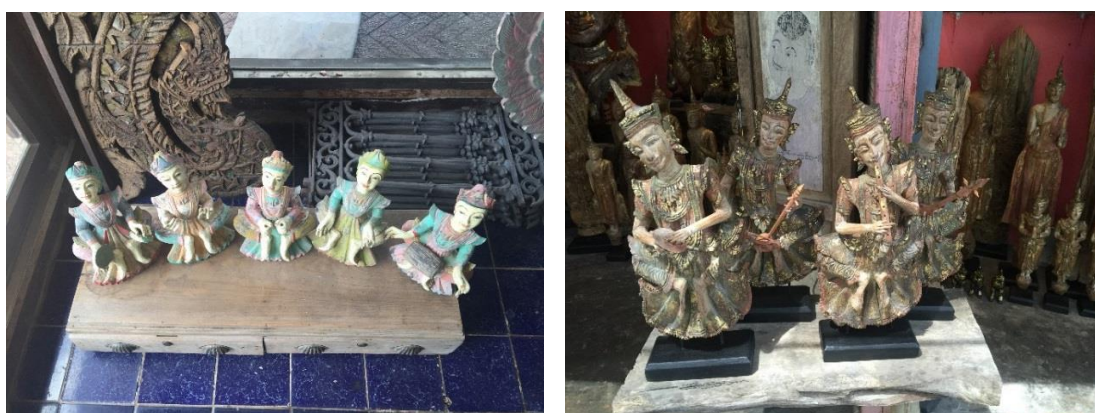
ภาพที่ 4-27 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่ร้านอินสอน

ร้านที่ 3 สมชาย

ร้านสมชายตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 211/7 บ้านถวาย ตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เจ้าของกิจการ คุณสมชาย อ่อมมาก ได้ย้ายร้านจากจังหวัดแพร่มาประกอบกิจการอยู่ที่ศูนย์หัตถกรรมบ้านถวายตั้งแต่ปี พ.ศ.2531 ร้านสมชายจะเน้นการแกะสลักไม้สไตล์แอนติคเป็น

หลักและมีคุณสมบัติเป็นผู้บริหารและจัดจำหน่ายเพียงคนเดียว วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการแกะสลักส่วนใหญ่คือไม้จำฉาและให้ชาวบ้านที่เป็นช่างฝีมือในบ้านถวายจำนวน 5 คนช่วยผลิตโดยเขาจ่ายค่าจ้างให้วันละ 400 บาท

ประเภทผลิตภัณฑ์หลัก คือ ตุ๊กตาไม้แกะสลักสไตล์แอนติคซึ่งมีจัดจำหน่ายทั้งชายปลีกและขายส่ง หากสั่งซื้อในปริมาณมากทางร้านยังมีส่วนลดให้อีก 20% ผลประกอบการที่ผ่านมามีกำไรประมาณ 600,000 บาท/ปี ปัญหาที่พบในปัจจุบัน คือ มีลูกค้าน้อยและผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักขายไม่ค่อยดี

ภาพที่ 4-28 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักสไตล์แอนติคที่ร้านสมชาย

ร้านที่ 4 จันทรทิพย์

ร้านจันทรทิพย์ตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 3/1 บ้านถวาย ตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

เจ้าของกิจการ คุณจันทรทิพย์ ญาติจอมอินทร์ พี่นเพเป็นชาวนาอยู่ที่หมู่บ้านถวาย แต่ในปี พ.ศ.2538 เธอคิดว่าธุรกิจไม้แกะสลักกำลังไปได้สวยจึงได้ผันตัวเองมาทำธุรกิจนี้ วิธีการบริหารงานของเธอเป็นแบบธุรกิจครอบครัวโดยมีคุณจันทรทิพย์เป็นเจ้าของและมีคนงานจำนวน 3 คนซึ่งล้วนเป็นคนท้องถิ่นในหมู่บ้านถวาย ค่าแรงของคนงานต่อวันคือ 700 บาท วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการแกะสลักส่วนใหญ่ ได้แก่ ไม้จำฉาและไม้สักที่มาจากจังหวัดลำปางและแพร่

ประเภทผลิตภัณฑ์หลัก คือ เฟอร์นิเจอร์ไม้และจำหน่ายเฉพาะขายส่งเท่านั้น กลุ่มลูกค้าหลักคือคนไทย กำไรต่อปีประมาณ 500,000 บาท ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันคือ ผลิตภัณฑ์มีราคาสูงขึ้นแต่ได้กำไรน้อยและมีลูกค้าลดลง

ภาพที่ 4-29 เฟอ์นเจอร์ไม้สักร้านจันทร์ทิพย์

ร้านที่ 5 ดาวแฮนด์เมด

ร้านดาวแฮนด์เมดตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 191/17-18 บ้านถวาย ตำบลขุนกง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่และมีโรงงานตั้งอยู่ที่ 37/1 หมู่ ตำบลคอนมูล อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่

เจ้าของกิจการ คุณขวัญดาว สไบสุข เริ่มทำธุรกิจไม้แกะสลักตั้งแต่ปี พ.ศ.2539 เมื่อก่อน คุณขวัญดาวมีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท เมื่อบริษัทปิดกิจการลงเขาจึงได้มาทำอาชีพนี้ โดยพื้นเพแล้วคุณขวัญดาวเป็นคนจังหวัดแพร่และที่บ้านมีกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเป็นของตนเองอยู่แล้วแต่เป็นกิจการขนาดเล็ก ต่อมาเมื่อเธอได้ย้ายมาอยู่ที่บ้านถวาย เธอจึงพัฒนาธุรกิจของตนเองและขยายกิจการให้ใหญ่ขึ้น วิธีการบริหารงานร้านจะมีคุณขวัญดาวเป็นเจ้าของคนเดียว มีคนงานซึ่งเป็นคนท้องถิ่นจำนวน 20 คน ค่าแรงต่อวันคือ 400 บาท แต่คนงานทุกคนต้องผ่านการทดลองงานเป็นเวลา 3 เดือนก่อนถึงจะสามารถบรรจุเป็นพนักงานประจำได้ วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการแกะสลักส่วนใหญ่มาจากอำเภอแมริมและอำเภอพาน วิธีการผลิตของร้านดาวแฮนด์เมดคือทางร้านจะทำการตัดไม้ชิ้นใหญ่และขัดกระดาษทรายให้เรียบร้อยมาจากโรงงานที่แพร่ จากนั้นจะขนส่งมาที่บ้านถวายเพื่อแกะสลักและทำสี

ประเภทผลิตภัณฑ์หลัก คือ เฟอ์นเจอร์ไม้และสามารถผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้าได้โดยลูกค้าจะต้องจ่ายค้ำมัดจำ 30% ก่อนการผลิตสินค้า จากการดำเนินกิจการที่ผ่านมา ทุกปีทางร้านจะได้กำไรประมาณ 1,500,000 บาท ปัญหาที่พบในปัจจุบันคือ คนงานไม่พอเพราะทางร้านจะตรวจสอบคนงานอย่างเข้มงวดซึ่งมีคนที่ผ่านมาไม่มาก

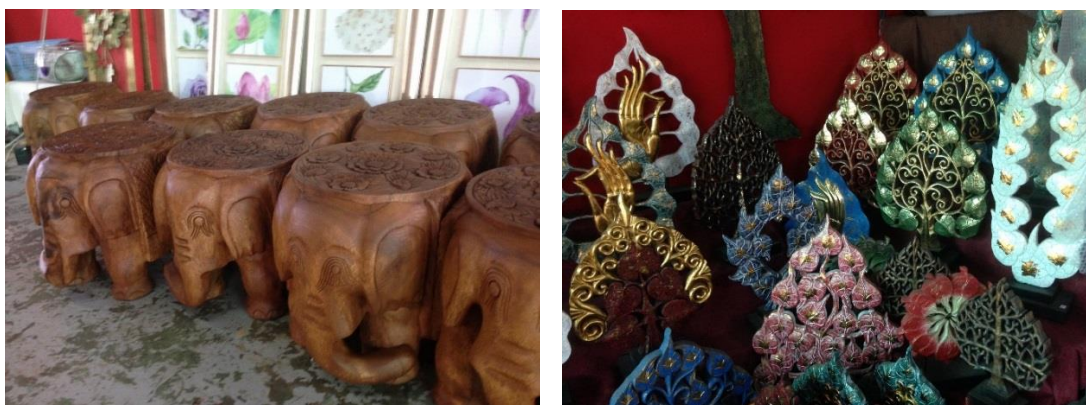
ภาพที่ 4-30 เฟอ์นเจอร์ไม้ร้านดาวแฮนด์เมค

ร้านที่ 6 ราบู

ร้านราบูตั้งอยู่ที่ Craft Center บ้านถวาย ตำบลขุนกง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่และมี
โรงงานอยู่ที่ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

เจ้าของกิจการ ได้แก่ คุณนพพร แก้วน้ำและคุณนิติสวัสดิ์ ทองล้อม เมื่อก่อนพวกเขาเปิด
ร้านอยู่ที่ตลาด Night Plaza จังหวัดเชียงใหม่ และในปี พ.ศ.2538 ได้ย้ายร้านมาที่บ้านถวาย การ
บริหารงานร้านแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ คุณนพพรจะรับผิดชอบดูแลด้านการจัดจำหน่ายและคุณนิติ
สวัสดิ์จะรับผิดชอบด้านการผลิต วิธีการผลิตคือ พวกเขาจะสั่งซื้อไม้ในท้องถิ่นมาทำการผลิตเอง
และมีคนงานในร้าน 5 คน ค่าจ้างวันละ 350 บาท

ประเภทผลิตภัณฑ์หลัก คือ เฟอ์นเจอร์ไม้และส่วนใหญ่นำมาส่งเป็นหลัก กลุ่มลูกค้า
ส่วนมากเป็นชาวต่างชาติและจัดส่งผ่านบริษัทขนส่ง จากการดำเนินกิจการที่ผ่านมา ทุกปีทางร้านจะ
ได้กำไรประมาณ 2,000,000 บาท ปัญหาที่พบในปัจจุบันคือ คนงานไม่พอและทำงานไม่ทัน

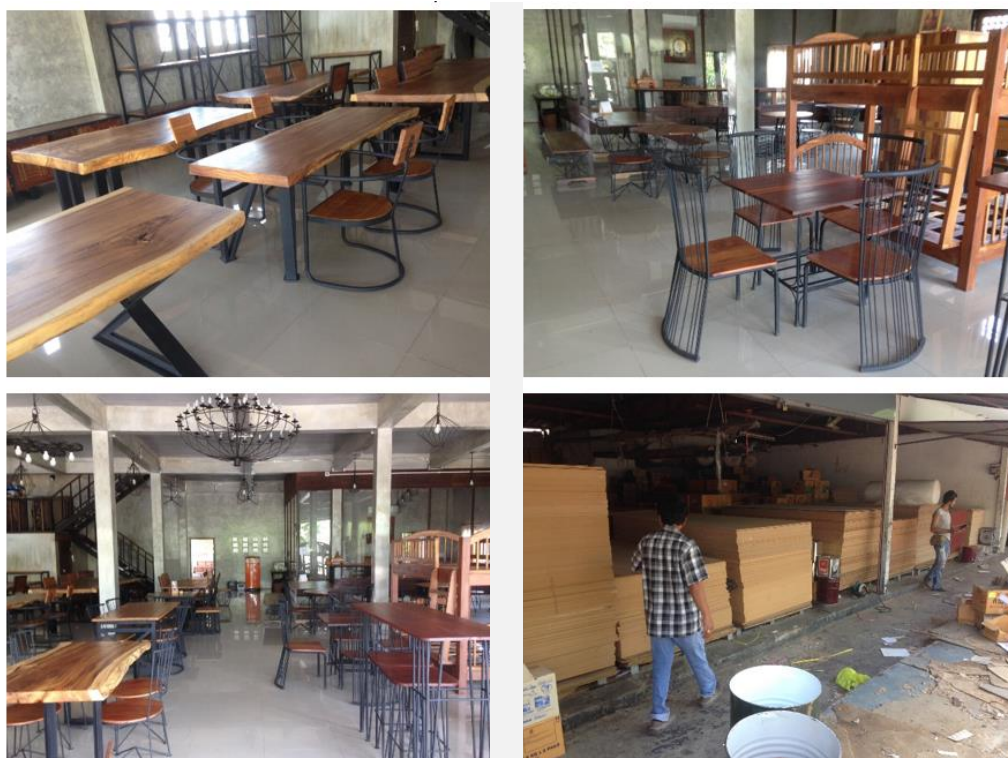
ภาพที่ 4-31 เฟอ์นเจอร์ไม้ร้านราบู

ร้านที่ 7 อรัญญา

ร้านอรัญญาตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 181 บ้านถวาย ตำบลขุนกง อำเภอดงหลวง จังหวัดเชียงใหม่ และโรงงานตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 24 หมู่ 13 ตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

เจ้าของกิจการ คุณอรัญญา คำดวงดาว บ้านอยู่ที่ตำบลสันปูเลย เมื่อประมาณปี พ.ศ.2544 คุณอรัญญาเห็นว่าโครงการ OTOP ได้รับการพัฒนาไปได้ดี เธอจึงได้ย้ายมาทำกิจการ ไม้แกะสลักที่บ้านถวาย ที่ร้านนี้มีคุณอรัญญาเป็นเจ้าของและบริหารงานทั้งหมด มีคนงานรวม 70 คน ค่าจ้างของคนงานเฉลี่ย 500 บาท

ประเภทผลิตภัณฑ์หลัก คือ เฟอร์นิเจอร์ไม้ เมื่อลูกค้าซื้อเฟอร์นิเจอร์ทางร้านก็จะแถมผลิตภัณฑ์ตกแต่งบ้านที่ทำจากไม้แกะสลักให้ด้วยและร้านนี้มีลูกค้ากระจายอยู่ทั่วทุกมุมโลก ทุกปีทางร้านจะได้กำไรประมาณ 7,000,000 บาท ปัญหาที่พบในปัจจุบันคือ ช่างฝีมือที่มีทักษะหายาก

ภาพที่ 4-32 สถานที่ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ร้านอรัญญา

ภาพที่ 4-33 การตกแต่งห้องนั่งเล่นให้อู่มไปด้วยรูปแบบทางศิลปะที่หลากหลาย

การขนส่งและโลจิสติกส์

นอกจากร้านค้าที่มีส่วนร่วมในการขายผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักแล้ว ในระบบการขายทั้งหมดของศูนย์หัตถกรรมหมู่บ้านถวายเป็นเมืองศิลปะประกอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ บริษัท โลจิสติกส์และการขนส่ง ได้แก่ บริษัท DHL บริษัท TYL บริษัทจีนสู่อินเทอร์เน็ตร้านค้าปลีก โลจิสติกส์ และบริษัท PACKING SHIPPING EXPORT เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดถือเป็นบริษัทขนส่งขนาดใหญ่

ภาพที่ 4-34 การพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบริษัท โลจิสติกส์และการขนส่ง

หลังจากทำการสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปจากเจ้าของกิจการร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในหมู่บ้านถวายเป็นเมืองศิลปะแล้ว ผู้วิจัยพบว่า ลูกค้าส่วนใหญ่มากกว่า 70% เป็นคนจีน รองลงมาคือยุโรปและอเมริกา และจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการไม้แกะสลักเกี่ยวกับการจัดส่งสินค้าพบว่า หากเป็นลูกค้าชาวไทย ทางร้านจะดำเนินการจัดส่งผลิตภัณฑ์ด้วยตนเอง และจากการสำรวจพื้นที่โดยรอบบ้านถวายเป็นเมืองศิลปะพบว่ามีบริษัทขนส่งตั้งอยู่ในพื้นที่มากกว่า 10 บริษัทและยังมีบริษัทที่ขนส่งไปยัง

ประเทศจีน โดยเฉพาะด้วยซึ่งแสดงให้เห็นว่า ชาวจีนชื่นชอบการซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากหมู่บ้านถวายแห่งนี้

ภาพที่ 4-35 บริษัท โลจิสติกส์และการขนส่งในพื้นที่บ้านถวาย

ภาพที่ 4-36 บริษัท โลจิสติกส์และการขนส่งที่ขนส่งไปยังประเทศจีน

ASIA THAI SHIPPING CO.,LTD.
 4/1 MOO.2 BAANTAWAI T.BAANWAN A.HANGDONG CHIANGMAI 50230 THAILAND
 TEL THAI : OFFICE 053-023881
 TEL THAI : MOBILE 091-1649965,096-6593624
 E-MAIL : asia_aaa@hotmail.com / qq.315 774507, qq.126 1008303
 ไทยสมายล์ไทย 运费

วันที่ 23-6-59

ลำดับ 号	รายละเอียดค่าขนส่ง 详细运费表		ราคาต่อตัน 每公斤运费 (บาท/元)
	ต้นทาง/起点	ปลายทาง/终点	
1		เมื่อมีใบขนถ่ายสินค้าสำเนา 发货	8.00
2		เมื่อลูกค้ามีคลังสินค้าที่昆明 (仓库自理) 昆明	9.00
3		เมื่อลูกค้ามีคลังสินค้าที่昆明 (到家) 昆明	10.00
4	เมืองไทย 清迈	มาพท.ไทย 1 (จังหวัดเชียงใหม่) 第一片区 (仓库自理)	11.00
5		มาพท.ไทย 1 (จังหวัดเชียงใหม่) 第一片区 (到家)	13.00
6		มาพท.ไทย 2 (จังหวัดเชียงใหม่) 第二片区 (仓库自理)	18.00
7		มาพท.ไทย 2 (จังหวัดเชียงใหม่) 第二片区 (到家)	20.00
8		ค่าขนส่งจากท่าเรือจีนถึงท่าเรือไทย (干散货)	100.00
9		ค่าขนส่งจากท่าเรือจีนถึงท่าเรือไทย (散货水)	22.00

หมายเหตุ/备注

1. มาพท.ไทย 1 คือ Yunnan, Hubei, Guangdong, Guangxi, Fujian, Hunan, Jiangxi, Sichuan, Chongqing, Hubei, Anhui, Zhejiang, Shanghai, Jiangsu, Guizhou, Henan, Shaanxi, Qinghai, Gansu, Shanxi, Hebei, Tianjin, Beijing, Liaoning, Jilin, Shandong, Ningxia, Heilongjiang.

1. 第一片区: 云南, 海南, 广东, 广西, 福建, 湖南, 江西, 四川, 重庆, 湖北, 湖南, 安徽, 浙江, 上海, 贵州, 江苏, 陕西, 山西, 河南, 青海, 甘肃, 宁夏, 河北, 山东, 天津, 北京, 辽宁, 吉林, 黑龙江.

2. มาพท.ไทย 2 คือ Xingjiang, Xizang, Inner Mongolia.

2. 第二片区: 新疆, 西藏, 内蒙古.

3. ราคาขนส่งขั้นต่ำ มีดังนี้

3. 最低收费标准

0.1-5 ตัน, คิดเป็นเงิน 350 บาท 0.1-5 公斤 70元

5.1-10 ตัน, คิดเป็นเงิน 700 บาท 5.1-10 公斤 140元

10.1-15 ตัน, คิดเป็นเงิน 1,050 บาท 10.1-15 公斤 210元

มากกว่า 15 ตันขึ้นไป คิดตามตารางข้างต้น

超过15公斤按运费表计算

4. ค่าใบขนถ่าย (ใบขนถ่าย 1 ใบ/ขนถ่าย) ใบคิดเงินที่ต่อ 1 ตัน/ตัน

4. 快递面单(元)张 (一箱一单)

5. การส่งสินค้าจากท่าเรือจีนถึงท่าเรือไทย คือ ค่าขนส่งจากท่าเรือจีนถึงท่าเรือไทย ซึ่งสามารถจ่ายปลายทางได้

5. 于燕窝运输到口岸转快递到家给客户, 客户需要到付

ภาพที่ 4-37 ตารางราคาค่าขนส่งของบริษัท โลจิสติกส์และการขนส่ง

ภาพที่ 4-38 การสัมภาษณ์บริษัท โลจิสติกส์และการขนส่ง

ภาพที่ 4-39 การบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

การลงพื้นที่สัมภาษณ์เจ้าของธุรกิจบ้านถวาย

จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ประกอบการและเจ้าของธุรกิจไม้แกะสลักที่หมู่บ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 ท่าน พบว่า ส่วนใหญ่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักมาแล้วประมาณ 5-10 ปี ประเภทผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักหลัก ได้แก่ เพอร์นิเจอร์และของประดับตกแต่ง โดยเจ้าของธุรกิจมีวิธีบริหารจัดการร้านแบบธุรกิจครอบครัว กล่าวคือ ตนเองเป็นผู้เปิดร้านทำธุรกิจด้วยตนเอง ปัจจุบัน ทางร้านส่วนใหญ่มีการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตบ้าง แต่ไม่มีการประชาสัมพันธ์ใดๆ บนระบบอินเทอร์เน็ต

เมื่อผู้วิจัยสอบถามเกี่ยวกับความเชี่ยวชาญและทักษะการทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจากเจ้าของธุรกิจพบว่า เจ้าของธุรกิจส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ด้านเทคนิคการแกะสลักไม้เพราะพวกเขาเป็นพ่อค้าและเข้ามาয়พื้นที่นี้เพื่อทำธุรกิจ โดยผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่จำหน่ายอยู่หน้าร้านตอนนี้ทั้งหมดซื้อต่อมาจากโรงงานและนำมาจำหน่ายให้แก่ลูกค้า แต่เจ้าของธุรกิจบางท่านก็มีโรงงานเป็นของตนเองและผลิตไม้แกะสลักเอง จากการทำธุรกิจจำหน่ายไม้แกะสลักนี้ ในแต่ละปีสามารถสร้างกำไรเฉลี่ยจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้ประมาณ 1,000,000-2,000,000 บาท หากเป็นโรงงานขนาดใหญ่ก็จะมีกำไรสูง แต่หากเป็นร้านค้าทั่วไปต้องดูสภาพการจำหน่ายอีกทีหนึ่ง

เมื่อผู้วิจัยสอบถามด้านปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันพบว่า ร้านค้าส่วนใหญ่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบใกล้เคียงกันมาก มีการแข่งขันสูงและมีลูกค้าน้อย ทำให้ร้านค้าส่วนใหญ่นิยมนำผลิตภัณฑ์ของตนเองไปจำหน่ายยังสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่ ดังนั้น พวกเขาจึงคาดหวังให้รัฐบาลช่วยสนับสนุนด้านการประชาสัมพันธ์และทำให้หมู่บ้านถวายกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว

การลงพื้นที่สัมภาษณ์ช่างฝีมือบ้านถวาย

เพื่อค้นหาแนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้เดินทางลงพื้นที่ศึกษาไปสัมภาษณ์ช่างฝีมือไม้แกะสลักที่หมู่บ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าช่างฝีมือที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้มีจำนวน 5 ท่าน มีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักมาประมาณ 10 ปี ช่างฝีมือส่วนใหญ่ไม่สามารถทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักทุกกระบวนการทั้งหมดให้เสร็จสมบูรณ์ด้วยตนเองเพียงคนเดียวได้

ภาพที่ 4-40 ผู้วิจัยได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับช่างฝีมือที่โรงงานไม้

โดยส่วนใหญ่แล้ว ช่างฝีมือจะสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ขึ้นตามคำสั่งซื้อของลูกค้าและตามความคิดของตนเอง แต่จะให้ลูกค้าเป็นผู้เลือกผลิตภัณฑ์ที่ตนเองชอบมากที่สุด การแกะสลักไม้ถือเป็นอาชีพหลักของคนที่นี่และพวกเขาได้เรียนรู้วิธีการแกะสลักไม้มาจากโรงงานไม้ในพื้นที่ ในด้านความคิดเกี่ยวกับการถ่ายทอดวิธีและกระบวนการแกะสลักไม้ให้กับคนรุ่นหลังนั้น ช่างฝีมือคิดว่าหากลูกหลานของตนเรียนเก่ง สอบเข้ามาหาวิทยาลัยได้ ก็ไม่อยากจะทำอาชีพนี้เพราะอาชีพนี้ลำบาก ส่วนคำแนะนำสำหรับผู้สนใจเรียนวิธีและกระบวนการแกะสลักไม้คือ คุชต้องหาโรงงานไม้ขนาดใหญ่และต้องเข้าไปเรียนรู้ด้วยตนเองที่นั่นถึงจะทำให้เรียนรู้ได้เร็วและถูกต้อง ปัจจุบันรายได้เฉลี่ยที่ได้รับจากการประกอบอาชีพนี้คือ 15000-20000 บาทต่อปี ที่มีรายได้ค่อนข้างน้อยเพราะปัจจุบันกำลังเผชิญปัญหาด้านการแย่งลูกค้าเพราะมีโรงงานไม้เกิดขึ้นในพื้นที่จำนวนมากทำให้มีการแข่งขัน

ที่สูง โดยหัวใจสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในอนาคตคือจำเป็นต้องมีเอกลักษณ์เป็นของตนเองไม่เช่นนั้นก็จะสู้คู่แข่งไม่ได้

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านถวายเป็นปัจจุบัน

ภายใต้กรอบ OTOP ของประเทศไทยการพัฒนาบ้านถวายเป็นขบวนการฟื้นฟูเศรษฐกิจชนบทสังคมและวัฒนธรรมที่นำโดยรัฐบาลไทย โดยรัฐบาลมีบทบาทที่ขาดอย่างไม่สามารถถูกแทนที่ได้ รัฐบาลไทยได้รวมหน่วยงานต่างๆ เช่นกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคม กระทรวงเกษตรและกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อร่วมกันส่งเสริมองค์กร OTOP ในช่วงแรกชาวบ้านจำนวนมากมีส่วนร่วมในการผลิตงานฝีมือในระหว่างการทำกรเกษตรและเวลาว่างเพราะพวกเขาไม่ทราบวิธีการขายและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ของตัวเอง ทุกวันนี้รัฐบาลมีบทบาทสำคัญในการแนะนำแพลตฟอร์มช่วยชาวบ้านในการติดต่อผู้ซื้อและจัดนิทรรศการเพื่อสร้างแพลตฟอร์มซึ่งบทบาทนี้เป็นสิ่งที่ดีและสำคัญ อย่างไรก็ตามด้วยการพัฒนา OTOP อย่างค่อยเป็นค่อยไป บทบาทของรัฐบาลก็ไม่เปลี่ยนไปตามคำพูดที่ว่า “การสอนปลาให้ว่ายน้ำไม่ดีเท่าการให้อาหารปลา” เพราะรัฐบาลไทยไม่ได้ปล่อยให้ชาวบ้านมีความชำนาญในการพัฒนาแบบอิสระ ดังนั้นนักวิจัยชาวไทยหลายคนมักจะอธิบายถึงชาวบ้านที่เข้าร่วม โครงการ OTOP ว่า “They have always expected assistance from outside, especially from government, without making their own efforts to improve their poor conditions” หมายถึง พวกเขามักจะรอคอยช่วยเหลือจากภายนอกโดยเฉพาะรัฐบาล แต่ไม่เปลี่ยนสถานะความยากจนผ่านความพยายามของพวกเขาเอง

1. อุตสาหกรรมระดับต่ำและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจไม่ดี

ปัจจุบันผู้ประกอบการไม้แกะสลักในบ้านถวายโดยทั่วไปมีปรากฏการณ์ “อุตสาหกรรมระดับต่ำ มีขนาดเล็กและกระจัดกระจาย” ผู้ประกอบการไม้แกะสลักส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในรูปแบบกระจัดกระจาย เป็นในครอบครัว มีบริษัทน้อยมาก ผู้ประกอบการแกะสลักไม้ที่ดำเนินการออกแบบตามแบบของลูกค้าและผลิตผลิตภัณฑ์มาตรฐานสูงโดยนวัตกรรมสมัยใหม่มีน้อย ในการผลิตผลิตภัณฑ์มีปัญหา เช่น ความนิยมของวัสดุ ทักษะด้อยและงานต่ำกว่ามาตรฐาน และการดำเนินงานที่มุ่งเน้นตลาด

2. ทรัพยากรและการสนับสนุนไม่เพียงพอ

อุตสาหกรรมการก่อสร้างและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่กำลังได้รับการพัฒนาและเติบโตอย่างดี อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมไม้แกะสลักกลับยังไม่ได้รับการส่งเสริมอย่างเพียงพอ แม้ว่ารัฐบาลได้นานโยบายต่างๆ มาใช้เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลัก แต่ก็ไม่ชัดเจนและไม่ได้มีบทบาทที่ดีในการส่งเสริมปรากฏการณ์และความสามารถของ

องค์กร ธุรกิจที่ดำเนินกิจการอย่างดีหลายแห่งได้สูญหายไป ในสถานที่ที่เป็นที่นิยม เช่น กรุงเทพฯ และพัทยา

3. ขาดทักษะและเผชิญหน้ากับการไร้ผู้สืบทอด

เนื่องจากธุรกิจไม้แกะสลักไม่มีวงจรของความสำเร็จที่แน่นอนและได้รับเงินผลตอบแทนต่ำ ทำให้สูญเสียบุคลากรที่มีทักษะ ศิลปินช่างแกะสลักไม้หายาก และช่างส่วนใหญ่ขาดทักษะสมัยใหม่ ศิลปะแกะสลักไม้จึงไม่สามารถสะท้อนเสน่ห์ที่แท้จริงของศิลปะการแกะสลักไม้และบางส่วนไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ หลังจากปี พ.ศ.2543 เครื่องแกะสลักคอมพิวเตอร์ที่ชาญฉลาดได้เปลี่ยนวิธีการทำงานด้วยมือแบบดั้งเดิมไปและด้วยข้อดีของราคาที่ต่ำ ความเร็วสูงทำให้งานศิลปะไม้แกะสลักค่อยๆ กลับมาได้รับความนิยมอีกครั้ง

4. ขาดการกำกับดูแลและไม่มีการควบคุมตลาด

สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของงานแกะสลักไม้บ้านถวายเป็นไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากมีการดำเนินการกำกับดูแลที่ไม่เพียงพอทำให้มีผู้ผลิตรายอื่นสามารถเปิดตัวงานเดียวกัน และ “คัดลอก” ผลิตภัณฑ์จำนวนมากในราคาที่ต่ำสุดตลาด

5. รูปแบบการขายล่าช้าหลังและการตลาดจะต้องได้รับการปรับปรุงให้เหมาะสม

แม้ว่าผลิตภัณฑ์แกะสลักไม้ของบ้านถวายในตอนนี้อาจมีตลาดขนาดใหญ่เป็นแพลตฟอร์มการขาย แต่ส่วนใหญ่ยังคงใช้วิธีการดั้งเดิม “คุณมาหา ฉันก็ขาย” และ “สินค้าสำเร็จรูป” เพื่อรับลูกค้า วิธีการขายที่หน้ามือและล่าช้านี้ทำให้ตลาดมีความจำเจและทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่สามารถขายได้ยิ่งไปกว่านั้น เนื่องจากผู้บริโภคทั่วไปมักรู้เพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับฝีมือการแกะสลักไม้จึงไม่มีวิธีที่จะแยกแยะระหว่างความดีและความเลวผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบางชนิดได้ ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพต่ำและเกรดต่ำใช้โอกาสนี้ในการท่วมตลาด

6. การแข่งขันในอุตสาหกรรมที่มีความรุนแรงและมีแรงกดดันจากตลาดเพิ่มขึ้นอย่างมาก

รูปแบบการพัฒนาแบบ “ออกสู่ภายนอก” ของงานแกะสลักไม้บ้านถวายกำลังถูกคัดลอกและทำซ้ำในส่วนอื่นๆ ของประเทศไทย ด้วยการเติบโตอย่างรวดเร็วของความต้องการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักทำให้เกิดตลาดที่คล้ายคลึงกันขึ้นในประเทศไทย เช่น กรุงเทพฯ และพัทยา ในปัจจุบันการแข่งขันในตลาดการตกแต่งภายในของประเทศไทยมีความรุนแรงมาก แม้จะมีความต้องการและตลาดที่กว้างขวาง ความสวยงามในการตกแต่งสถาปัตยกรรมแบบคลาสสิกและการเบี่ยงเบนรูปแบบของบ้านสมัยใหม่ทำให้คนคิดว่ามันไม่เหมาะสำหรับการตกแต่งที่ทันสมัย ดังนั้น จำเป็นต้องเพิ่มระดับของการรวมกลุ่มของการแกะสลักไม้บ้านถวายเป็นอุตสาหกรรมการก่อสร้างในท้องถิ่นผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อส่งเสริมและขยายอิทธิพลและเพิ่มความนิยม

7. ขาดนวัตกรรมสมัยใหม่

เนื่องจากขาดการสนับสนุนในสภาพแวดล้อมทางนโยบายและการลงทุนทำให้เงินทุนในการพัฒนานวัตกรรมของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายล้าหลัง ในแง่ของความสามารถในการทำกำไร งานแกะสลักไม้ที่แกะสลักอย่างประณีตและมีราคาสูงนั้นจะมีกำไรน้อยกว่าการแปรรูปด้วยเครื่องจักรระดับสูงซึ่งกำไรที่ต่ำนั้นทำให้จิตสำนึกด้านนวัตกรรมของศิลปินงานแกะสลักไม้ลดน้อยลง นอกเหนือจากการขาดสาระสำคัญแล้วยังมีการขาดนวัตกรรมในการออกแบบ ในระยะสั้น แบนด์ระดับภูมิภาคของงานแกะสลักไม้บ้านถวายนั้น ไม่เพียงพอที่จะเปลี่ยนเป็นแบรนด์ทางวัฒนธรรมให้กลายเป็นข้อได้เปรียบเชิงแข่งขันในเชิงอุตสาหกรรมและเปลี่ยนให้เป็นข้อได้เปรียบในการพัฒนาในระดับภูมิภาคได้

8. ขาดกลไกการเรียนรู้

ตอนนี้ศิลปินแกะสลักไม้จำนวนมากในบ้านถวายกำลังอยู่ในช่วงเรียนรู้ ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา การจัดเก็บความรู้ของศิลปินนั้นมีไม่เพียงพอทำให้ศิลปินหลายคนยากที่จะใช้เวลาในตอนนี้มาศึกษา ในปีที่ผ่านมาแม้ว่าสถาบันการจัดการที่เกี่ยวข้องจะมีพื้นที่สำหรับการปรับปรุงแนวคิด แต่การที่ไม่มีผู้เรียนใหม่มาเข้าร่วมได้ทำให้การพัฒนาความสามารถเป็นปัญหาใหญ่

9. ปัญหาด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปะและวัฒนธรรมสร้างสรรค์

ทั้งนี้สืบเนื่องจากองค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization: WTO) ได้พยากรณ์ว่า ในปี 2020 จะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำนวน 1,600 ล้านคน ภูมิภาคที่มีแนวโน้มเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม คือ ภูมิภาคเอเชีย ตะวันออก และแปซิฟิก และกลุ่มในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นจุดมุ่งหมายแห่งใหม่ที่มีผู้นิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีนักท่องเที่ยวเป็น 1 ใน 3 ของนักท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและจากข้อมูลจากองค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติระบุว่าในปี 2012 มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในประเทศไทยถึง 22.35 ล้านคน เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 16 และสร้างรายได้ให้กับประเทศมากถึง 984,000 ล้านบาท ถึงร้อยละ 27 ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่าในปี 2013 (เดือนสิงหาคม) ตลาดที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากที่สุด 10 อันดับแรกประกอบไปด้วยจีน มาเลเซีย ญี่ปุ่น ลาว เกาหลี อินเดีย เวียดนาม ออสเตรเลีย สิงคโปร์ และรัสเซีย ตามลำดับ (กรมการท่องเที่ยว, 2556) โดยแนวโน้มดังกล่าวนับว่าเป็นโอกาสของการท่องเที่ยวไทยที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวที่ก้าวกระโดดอันจะส่งผลให้รายได้เข้าประเทศและการจ้างงานเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้ นโยบายด้านการท่องเที่ยวที่ประกาศให้ปี 2011-2012 เป็นปี “มหัศจรรย์ไทยแลนด์” (Miracle Thailand Year) รวมถึงการจัดให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวทั้งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เชิงวัฒนธรรม เชิงสุขภาพและสปา ที่มี

คุณภาพและมูลค่าเพิ่มสูง คาดว่าจะทำให้มีรายได้จากนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 2 เท่าตัว ในเวลา 5 ปี (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2555)

จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับเลือกให้เป็นต้นแบบ 1 ใน 10 เศรษฐกิจสร้างสรรค์ในด้านของเมืองนวัตกรรมสร้างสรรค์และเมืองวัฒนธรรมสร้างสรรค์ ตลอดจนความภาคภูมิใจของประเทศไทยและจังหวัดเชียงใหม่ที่ได้รับการโหวตให้เป็นอันดับ 2 ของเมืองท่องเที่ยวที่ดีที่สุดในโลกประจำปี 2010 จัดขึ้นโดยนิตยสาร Travel & Leisure นิตยสารด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างสูงจากทั่วโลก และการติดอันดับ 1 ใน 10 ของเมืองที่น่าเที่ยวที่สุดในโลก จากหนังสือ Lonely Planet หนังสือคู่มือเดินทางสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วโลก โดยในปี พ.ศ.2554 มีผู้มาเยี่ยมชมเยือน 19,098,323 คน สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวมากกว่า 35,000 – 40,000 ล้านบาท (แผนพัฒนาจังหวัดจังหวัดเชียงใหม่, 2555) จากการที่ชุมชนหมู่บ้านถวายได้ร่วมมือกันในการพัฒนาอาชีพแกะสลักไม้และงานแอนติค จนเป็น “กลุ่มนวัตกรรมบ้านถวายเพื่อการส่งออก” เมื่อปี พ.ศ.2543 โดยมีบทบาทหน้าที่ด้านเศรษฐกิจ ด้านการตลาด ด้านการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ การสร้างตราผลิตภัณฑ์ การสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นของหมู่บ้าน การพัฒนาอาชีพ และนำเสนอโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาหมู่บ้านอย่างมีพัฒนาการที่ต่อเนื่องจึงเป็นที่ยอมรับกันว่าชุมชนหมู่บ้านถวายเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งเป็นอย่างดี ชุมชนหนึ่ง จนกระทั่งในปี พ.ศ.2547 รัฐบาลได้มีนโยบาย “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)” เพื่อส่งเสริมสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมู่บ้านถวายได้เข้าร่วมโครงการดังกล่าว จนได้รับการคัดสรรสินค้าอยู่ในระดับ 5 ดาว และได้รับการคัดเลือกให้เป็น “หมู่บ้านหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ต้นแบบแห่งแรกของประเทศไทย” จากกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และยังได้รับเลือกเป็น “หมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP” จากสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และปี พ.ศ.2550 นอกจากนี้ยังได้รับรางวัล “ชุมชนดีเด่นด้านการท่องเที่ยว” จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ผลกระทบด้านการท่องเที่ยวไทยที่เกิดจากวิกฤตทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในภูมิภาคอเมริกาและยุโรป (Hamburger Crisis) ที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจทั่วโลกให้ตกต่ำลงอีกครั้ง นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2551 เป็นต้นมา และปัญหาการเมืองภายในประเทศจนนำไปสู่การเกิดรัฐประหาร พ.ศ.2549 และ พ.ศ.2557 ประกอบกับสถานการณ์มหาอุทกภัยที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบทางลบต่อธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศดังที่พบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่มและการจัดการประชุมสัมมนาต่างๆ ได้มีการยกเลิกหรือเลื่อนออกไปเป็นจำนวนมาก ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งของการยกเลิกของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ คือ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งประเทศ รวมถึงจังหวัดเชียงใหม่ที่มีความไม่ปลอดภัยและไม่สะดวกในการเดินทางมาท่องเที่ยว โดยเฉพาะตลาดนักท่องเที่ยวหลักของเชียงใหม่ คือ

ประเทศจีน ใต้หวัน ญี่ปุ่น อิตาลี และสเปน เป็นกลุ่มประเทศที่มีความอ่อนไหว (Sensitive) ต่อสถานการณ์ต่างๆ มาก นอกเหนือจากนี้พฤติกรรมผู้บริโภคปรับเปลี่ยนไปตามสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวอย่างระมัดระวัง โดยคำนึงถึงความคุ้มค่ามากขึ้น ประกอบกับการที่คู่แข่งหันมาใช้กลยุทธ์ด้านราคาเพื่อดึงความสนใจของตลาดนักท่องเที่ยวที่หดตัวลง ทำให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกในการเลือกจุดหมายปลายทางมากขึ้น ใช้ระยะเวลาในการตัดสินใจน้อยลงในการจอง/ซื้อสินค้าและบริการท่องเที่ยวก่อนการเดินทาง ความนิยมเดินทางท่องเที่ยวระยะใกล้ โดยอาจเลือกเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศหรือภายในภูมิภาคเดียวกันมากขึ้น ประกอบกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนไปส่งผลต่อจำนวนนักท่องเที่ยวและระยะเวลาในการพำนักอยู่ของนักท่องเที่ยวที่เข้าประเทศไทยและในจังหวัดเชียงใหม่ที่ลดลงเช่นกัน ทั้งนี้ถึงแม้ทางผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานทั้งภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น องค์กรภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ได้มีความพยายามในการจัดกิจกรรมการตลาดการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นและส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวอย่างเป็นระยะ เช่น กิจกรรมการจัดหมู่บ้านถวายให้เป็นย่านการค้าพาณิชย์ การจัดกิจกรรมงานศิลปะหัตถกรรมไม้แกะสลักบ้านถวายที่จัดเป็นประจำทุกปี แต่ก็ยังไม่สามารถทำให้แหล่งท่องเที่ยวบ้านถวายพลิกฟื้นหรือเกิดการกระตุ้นด้านการท่องเที่ยวได้ดังเช่นในอดีตที่ผ่านมา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาสินค้าหัตถกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบ้านถวายโดยชุมชน พบว่า หมู่บ้านถวายสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานได้ เนื่องจากหมู่บ้านถวายเป็นหมู่บ้านที่ประกอบไปด้วยทรัพยากรและทุนทางการท่องเที่ยวต่างๆ ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ในงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ได้แก่ ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางสังคม ทุนมนุษย์ แต่ยังพบอุปสรรคด้านโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนแหล่งท่องเที่ยวยังมีไม่เพียงพอและไม่ได้มาตรฐาน โดยการตลาดท่องเที่ยวที่ยังขาดจุดดึงดูดทางการท่องเที่ยว คือ การสร้างอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และตราสินค้าของแหล่งท่องเที่ยว หากหมู่บ้านถวายอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ นำรูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism) มาปรับใช้อย่างเต็มรูปแบบจนกลายเป็นวิถีชีวิตของคนในชุมชนอย่างแท้จริงก็จะนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้

รวีวรรณ วันวิชัย (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการทางวัฒนธรรม กรณีศึกษา งานศิลปะการแสดงพื้นบ้าน จังหวัดอุดรธานี พบว่า การเรียนรู้เป็นลักษณะที่สำคัญยิ่งของวัฒนธรรม เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยของการบริหารจัดการวัฒนธรรม รวีวรรณมีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการวัฒนธรรมจะมีประสิทธิภาพได้ต้องประกอบไปด้วยปัจจัย ดังนี้ 1) บุคลากร 2)

งบประมาณ และ 3) การบริหารจัดการที่ดี 4) เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ นอกจากนี้ การบริหารจัดการจะมีประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อได้รับความร่วมมือและการช่วยเหลือจากสมาชิกในชุมชนทุกฝ่าย โดยอาจแบ่งหน้าที่ตามความถนัดและความเชี่ยวชาญของแต่ละบุคคล การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาในด้านต่างๆ เป็นไปอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ประชาชนในชุมชนรับทราบบทบาทหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดีจะทำให้การบริหารจัดการวัฒนธรรมประสบความสำเร็จได้

ด้านการปรับปรุงและพัฒนาธุรกิจชุมชนสู่ความยั่งยืน รัฐบาล เกตานนท์ แนวแห่งธรรม (2560) เห็นว่า ในด้านนี้ กลุ่มอาชีพจำเป็นต้องมีการเรียนรู้การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์และมีการถ่ายทอดองค์ความรู้และทักษะในการสร้างผลิตภัณฑ์ให้แก่สมาชิกอย่างต่อเนื่อง กลุ่มอาชีพต้องมีองค์ความรู้ในทางศิลปะ มีความรู้และทักษะในการสร้างสรรค์งาน และมีการศึกษาค้นคว้าฝึกทักษะอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอมีการพัฒนาเทคนิคและฝีมือให้แก่สมาชิก มีการใช้องค์ความรู้มาพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่สวยงามตลอดจนต้องมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาช่วยเพื่อ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพในการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมจะช่วยให้การผลิตมีความรวดเร็ว และสะดวกสบายขึ้น สามารถสร้างงานและต่อยอดผลิตภัณฑ์ได้แตกต่างหลากหลายอย่าง สร้างสรรค์ สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดีกว่าเดิม

สรุป

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายเป็นหมู่บ้านหัตถกรรมไม้แกะสลักที่ขึ้นชื่อที่สุดของประเทศไทย และเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ภายในศูนย์หัตถกรรมบ้านถวายมีผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้เป็นจำนวนมาก ทั้งผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก เฟอร์นิเจอร์ไม้ และของประดับตกแต่งต่างๆ ชาวบ้านส่วนใหญ่ในหมู่บ้านถวายจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักโดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพช่างไม้และมีร้านค้าเป็นของตนเองด้วย ดังนั้น บ้านของพวกเขาจึงกลายเป็นพื้นที่จัดแสดงผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก หรือกล่าวได้ว่า ชาวบ้านในหมู่บ้านถวายชื่นชอบและรักอาชีพการแกะสลักไม้

เมื่อเปรียบเทียบด้านวิธีการผลิตระหว่างผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ มณฑลยูนนาน กับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายพบว่า ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายมีการใช้เครื่องจักรในการผลิตค่อนข้างน้อยทำให้ประสิทธิภาพการผลิตค่อนข้างต่ำและมีรูปแบบที่เรียบง่าย แต่เมื่อมองในด้านวัตถุดิบของการผลิตและการแปรรูป พบว่า ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านถวายจะมีวัตถุดิบหลัก ได้แก่ ไม้ ที่หลากหลายกว่าและโรงงานผลิตส่วนใหญ่เกือบจะไม่พบปัญหาด้านการ

ขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตเลย ดังนั้น ขนาดการผลิตและผลผลิตของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้ แกะสลักบ้านถวายจึงมีมากกว่าผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านชือเหอ อีกทั้ง ร้านค้าแต่ละแห่งในบ้านถวายยังมีสต็อกสินค้าและสามารถผลิตสินค้าตามความต้องการส่วนบุคคลของลูกค้าได้ โดยยอดขายผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านถวายสามารถกล่าวได้ว่าเป็นรายได้หลักของคนในหมู่บ้านก๊วไต้

ภาพที่ 4-41 ภาพเปรียบเทียบผลงานเฟอร์นิเจอร์ไม้บ้านชือเหอและบ้านถวาย

นอกจากนี้ จากการลงพื้นที่ศึกษาและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องใน ณ ศูนย์หัตถกรรมบ้านถวาย พบว่า รูปแบบการตลาดของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายไม่ได้เป็นเพียงแค่การซื้อขายเท่านั้นแต่ยังเป็นธุรกิจที่ครอบคลุมถึงการบริการ ตลอดจนถือเป็นผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับเป็นอย่างสูงจากผู้คนทั่วโลกเพราะการมีอยู่ของบริษัท โลจิสติกส์และการขนส่งจำนวนมากในพื้นที่คือเครื่องยืนยันที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาโดยรวมของอุตสาหกรรมทั้งหมดที่ไม่ได้จำกัดเฉพาะการขายในภูมิภาคเท่านั้นแต่ยังสามารถให้บริการได้อย่างหลากหลายไปทั่วทุกมุมโลก นอกจากนี้ จากการที่ลูกค้าชาวจีนกำลังค่อยๆ กลายเป็นลูกค้าหลักของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายทำให้การแปลภาษาจีนและ โรงเรียนสอนภาษาจีนเกิดขึ้นในท้องถิ่นเป็นจำนวนมากด้วยเช่นกัน

บทที่ 5

แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลัก

บ้านซื่อเหอและบ้านถวย

จากการศึกษาข้อมูลภูมิหลังของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ มณฑลยูนนานและบ้านถวย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยคิดว่า ไม้แกะสลัก คืองานหัตถกรรมที่มีความสำคัญประเภทหนึ่งและได้กลายเป็นอุตสาหกรรมหลักของทั้งสองพื้นที่เพราะเหตุผลทางภูมิศาสตร์และวัฒนธรรม ตลอดจนมีบทบาทที่ส่งอิทธิพลต่อเศรษฐกิจและวัฒนธรรมในท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ทั้งนี้สืบเนื่องจากความก้าวหน้าของยุคสมัย การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และการพัฒนาเศรษฐกิจ ได้ทำให้ทุกพื้นที่บน โลกมีวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยโลกที่เปิดกว้างนี้ได้ทำให้ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมในแต่ละพื้นที่มีหน้าที่มากกว่าเพียงแค่ให้บริการประชาชน ดังนั้นผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมจึงต้องปรับตัวให้เหมาะสมกับความต้องการทางอุตสาหกรรมด้วย

การลงพื้นที่สอบถามความคิดเห็นผู้บริโภค

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภคเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักเพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้พัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริโภคสามารถสรุปได้ดังนี้

วิธีการคัดเลือกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม คือ การคัดเลือกเฉพาะผู้ตอบแบบสอบถามที่รู้จักผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในประเทศไทยและจีน และเคยมีประสบการณ์การซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักมาก่อนแล้วเท่านั้น

ผู้ตอบแบบสอบถามชาวจีน เป็นผู้ชายจำนวน 50 คน และผู้หญิงจำนวน 50 คน อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 19-50 ปี จำนวนร้อยละ 87% สถานภาพทางการศึกษา ได้แก่ ต่ำกว่ามัธยมศึกษา ตอนปลายหรือกำลังศึกษาในระดับนี้ จำนวน 22 คน ปวส.หรือกำลังศึกษาในระดับนี้ 13 คนปริญญาตรีหรือกำลังศึกษาในระดับนี้ 55 คน และปริญญาโทหรือสูงกว่าหรือกำลังศึกษาในระดับนี้ 10 คน อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็น นักเรียนร้อยละ 28% ข้าราชการร้อยละ 19% พนักงานบริษัทร้อยละ 32% และครู/อาจารย์ร้อยละ 21%

ผู้ตอบแบบสอบถามชาวไทย เป็นผู้ชายจำนวน 67 คน และผู้หญิงจำนวน 33 คน อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 19-50 ปี จำนวนร้อยละ 92% สถานภาพทางการศึกษา ได้แก่ ต่ำกว่ามัธยมศึกษา ตอนปลายหรือกำลังศึกษาในระดับนี้ จำนวน 18 คน ปวส.หรือกำลังศึกษาในระดับนี้ 29 คนปริญญา

ตรีหรือกำลังศึกษาในระดับนี้ 49 คน และปริญญาโทหรือสูงกว่าหรือกำลังศึกษาในระดับนี้ 4 คน อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็น นักเรียนร้อยละ 37% ข้าราชการร้อยละ 12% พนักงานบริษัท ร้อยละ 34% และครู/อาจารย์ร้อยละ 17%

โดยมีรายละเอียดดังนี้

การสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภค	สัญชาติ	
	ไทย	จีน
1. การรับรู้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในประเทศของตนเอง		
- รู้จักชื่อเสียงและเคยเดินทางไปที่นั่น	46%	22%
- เคยได้ยินชื่อเสียง แต่ไม่เคยเดินทางไปที่นั่น	54%	78%
- ไม่รู้จัก	0%	0%
2. ประเภทผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่รู้จัก		
- เฟอ์นิเจอร์	48%	42%
- ของประดับตกแต่ง	30%	38%
- ของเล่น	22%	18%
- อื่นๆ	0%	2%
- ไม่รู้จักผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก	0%	0%
3. แหล่งที่มาของการรับรู้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก		
- เห็นจากอินเทอร์เน็ต	18%	44%
- เห็นในโทรทัศน์/นิตยสาร	56%	36%
- เรียนรู้มาจากบทเรียนในหนังสือ	26%	8%
- การพูดคุยทั่วไปในชีวิตประจำวัน	0%	12%
- อื่นๆ	0%	0%
4. เคยหรือไม่เคยซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก		
- เคย	88%	92%
- ไม่เคย	12%	8%
5. ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่มีอยู่ที่บ้าน		
- มี	92%	100%
- ไม่มี	8%	0%
6. รูปแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่ชื่นชอบ		
- รูปแบบดั้งเดิม	88%	32%

การสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภค	สัญชาติ	
	ไทย	จีน
- รูปแบบแฟชั่นทันสมัย	10%	62%
- รูปแบบผสมผสานระหว่างความดั้งเดิมและความทันสมัย	2%	6%
7. ลวดลายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่ชื่นชอบมากที่สุด		
- แกะสลักเป็นรูปคน	10%	40%
- แกะสลักเป็นรูปสัตว์	12%	36%
- แกะสลักเป็นรูปธรรมชาติ	78%	20%
- อื่นๆ	0%	4%
8. ความประทับใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก		
- ความโบราณเก่าแก่	22%	92%
- อุดมไปด้วยรูปแบบของวัฒนธรรมดั้งเดิม	74%	8%
- รูปลักษณ์ทันสมัย	4%	0%
9. เป้าหมายในการซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก		
- ประโยชน์ใช้สอย	78%	62%
- ประดับตกแต่ง	18%	32%
- มอบเป็นของขวัญ	0%	0%
- สะสม	2%	6%
- อื่นๆ	2%	0%
10. เหตุผลสำคัญที่ใช้พิจารณาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก		
- มีความสวยงามมากกว่าประโยชน์ใช้สอย	12%	8%
- มีประโยชน์ใช้สอยมากกว่าความสวยงาม	88%	92%
11. ปัจจัยสำคัญที่ใช้พิจารณาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก		
- ราคา	82%	12%
- ความหมายทางวัฒนธรรม	6%	66%
- คุณค่า	12%	8%
- ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่แกะด้วยมือ	0%	14%
12. ความจำเป็นในการซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่มีแบรนด์		
- ไม่จำเป็นต้องมีแบรนด์	100%	4%
- อยากซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่มีมีแบรนด์ แต่ก็ไม่ได้สำคัญ	0%	84%

การสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภค	สัญชาติ	
	ไทย	จีน
- จำเป็นต้องมีแบรนด์เท่านั้น	0%	12%
13. ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจำเป็นต้องเป็นไม้ที่มาจากไม้ที่มีชื่อเสียงหรือราคาสูง		
- ใช่	82%	32%
- ไม่ใช่	18%	68%
14. ช่องทางการซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก		
- สั่งซื้อผ่านระบบอินเทอร์เน็ต	2%	18%
- ตลาดค้าส่ง/ค้าปลีกผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก	66%	76%
- ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่มีชื่อเสียง	32%	6%
- อื่นๆ	0%	0%
15. ราคาของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่ยอมรับได้		
- ต่ำกว่า 1,000 หยวน (ต่ำกว่า 5,000 บาท)	58%	44%
- 1,000-5,000 หยวน (หรือ 5,000-25,000 บาท)	38%	54%
- 6,000-10,000 หยวน (หรือ 30,000-50,000 บาท)	4%	2%
- มากกว่า 10,000 หยวน (มากกว่า 50,000 บาท)	0%	0%
16. วัฒนธรรมที่นำมาใช้ในการออกแบบไม้แกะสลัก		
- วัฒนธรรมท้องถิ่น	86%	22%
- วัฒนธรรมต่างชาติ	8%	8%
- วัฒนธรรมที่กำลังเป็นที่นิยมในปัจจุบัน	6%	70%
17. การรับรู้วิถีและกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก		
- รู้จักเป็นอย่างดี	0%	2%
- รู้จักนิดหน่อย	94%	92%
- ไม่รู้จัก	6%	6%
18. ความสนใจเกี่ยวกับวิถีและกระบวนการผลิตไม้แกะสลัก		
- สนใจเป็นอย่างมาก	2%	4%
- อยากเรียนรู้	86%	88%
- ไม่สนใจ	12%	8%

การสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภค	สัญชาติ	
	ไทย	จีน
19. วิธีการและกระบวนการแกะสลักไม้ที่ดี		
- ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่แกะด้วยมือ	8%	18%
- ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่แกะด้วยเครื่องจักร	2%	4%
- การผสมผสานระหว่างผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่แกะด้วยมือและเครื่องจักร	90%	78%
20. ความสนใจในการเรียนรู้วิธีการทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก		
- เคยไปเรียน	0%	0%
- เคยคิดอยากไปเรียน แต่หาสถานที่เรียนไม่ได้	32%	4%
- ไม่เคย	68%	96%
- เคยส่งบุตรหลานไปเรียน	0%	0%
21. ความต้องการในการเรียนรู้การแกะสลักไม้ด้วยตัวเอง		
- ยินยอม	98%	100%
- ไม่ยินยอม	0%	0%
- เฉยๆ	2%	0%
22. การยอมรับหากผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักทำมาจากเครื่องจักร		
- ยอมรับได้	100%	100%
- ฉันทันชอบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่แกะด้วยมือเท่านั้น	0%	0%
23. ความพึงพอใจกับการตลาดไม้แกะสลักในประเทศ		
- พึงพอใจเป็นอย่างมาก	18%	8%
- เฉยๆ	78%	70%
- ไม่พึงพอใจ	4%	22%
24. สาเหตุที่ทำให้คุณไม่พึงพอใจ		
- ราคา	40%	36%
- คุณภาพ	46%	44%
- สภาพแวดล้อมทางการตลาด	6%	10%
- ผู้จัดจำหน่าย	8%	10%
25. ปัญหาหลักของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในปัจจุบัน		
- รูปแบบดั้งเดิมมากเกินไป ขาดความคิดสร้างสรรค์	6%	4%

การสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภค	สัญชาติ	
	ไทย	จีน
- ขั้นตอนเหตุการณ์มีความยุ่งยาก ว่ายุ่นไม่่อยากเรียนรู้	78%	18%
- รัฐบาลยังให้การสนับสนุนไม่เพียงพอ	12%	36%
- ผู้คนยังขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนา	4%	30%
- ความอ่อนแอของแบรนด์	0%	12%
26. โอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในอนาคต		
- มี	88%	92%
- ไม่มี	12%	8%
27. การแนะนำให้เพื่อนซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก		
- แนะนำ	100%	100%
- ไม่แนะนำ	0%	0%

ตารางที่ 5-1 การลงพื้นที่สอบถามความคิดเห็นผู้บริโภค

จากผลการตอบแบบสอบถามของผู้บริโภค พบว่า ผู้บริโภคทั้งชาวไทยและชาวจีนทั้งหมด 100% รู้จักและเคยได้ยินชื่อเสียงของไม้แกะสลักทั้งสิ้น ประเภทผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่ผู้บริโภคส่วนใหญ่รู้จักคือเฟอร์นิเจอร์และของประดับตกแต่งคิดเป็น 79% แหล่งที่มาของการรับรู้ ได้แก่ อินเทอร์เน็ต 31% เห็นในโทรทัศน์/นิตยสาร 46% และจากบทเรียนในหนังสือ 17% นอกจากนี้ ผู้บริโภคกว่า 90% ยังเคยซื้อและมีผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักอยู่ที่บ้านด้วย

จากการสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบผลิตภัณฑ์ พบว่า รูปแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่ผู้บริโภคชาวไทย 88% ชื่นชอบคือรูปแบบดั้งเดิมและ 78% ชอบการแกะสลักเป็นรูปธรรมชาติ ซึ่งแตกต่างจากผู้บริโภคชาวจีนที่ชื่นชอบรูปแบบแฟชั่นทันสมัยถึง 66% และลวดลายที่ชื่นชอบมีหลากหลาย ได้แก่ รูปคน 40% รูปสัตว์ 36% และรูปธรรมชาติ 20% นอกจากนี้ ความประทับใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักของผู้บริโภคชาวไทยและชาวจีนยังมีข้อแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ ผู้บริโภคชาวไทย 74% ประทับใจเพราะอุดมไปด้วยรูปแบบของวัฒนธรรมดั้งเดิม แต่ ผู้บริโภคชาวจีน 92% ประทับใจเพราะความโบราณเก่าแก่ ด้านองค์ประกอบในการออกแบบไม้แกะสลัก ผู้บริโภคชาวไทยถือว่าควรมาจากวัฒนธรรมท้องถิ่นและชาวจีนคิดว่าใช้วัฒนธรรมที่กำลังเป็นที่นิยมในปัจจุบันเพราะจะได้ขยายตลาดให้วัยรุ่นได้

ด้านเป้าหมายและเหตุผลในการซื้อผลิตภัณฑ์ จากการสอบถามผู้บริโภคทั้งชาวไทยและชาวจีนพบว่า 95% ซื้อเพราะประโยชน์ใช้สอยและประดับตกแต่ง โดย 90% ของผู้บริโภคพิจารณา

เลือกซื้อเพราะมีประโยชน์ใช้สอยมากกว่าความสวยงาม อย่างไรก็ตาม ปัจจัยสำคัญที่ใช้พิจารณาเลือกซื้อของผู้บริโภคชาวไทย 82% จะเป็นด้านราคาและ 100% คิดว่าไม่จำเป็นต้องมีแบรนด์ แต่ผู้บริโภคชาวจีน 66% จะคำนึงความหมายทางวัฒนธรรมเป็นหลักและอยากซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่มีแบรนด์ถึง 84%

ปัจจุบัน ช่องทางการซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักของผู้บริโภคทั้งชาวไทยและชาวจีนส่วนใหญ่ คือ ตลาดค้าส่ง/ค้าปลีก ราคาที่ผู้บริโภค 97% ยอมรับได้อยู่ที่ต่ำกว่า 1,000 หยวน (ต่ำกว่า 5,000 บาท) และ 1,000-5,000 หยวน (หรือ 5,000-25,000 บาท)

ผู้บริโภคทั้งชาวไทยและชาวจีน 93% รู้จักวิธีและกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเพียงผิวเผินเท่านั้นและสนใจอยากเรียนรู้วิธีการเพิ่มเติมด้วยตนเอง แต่ก็ไม่เคยศึกษาอย่างจริงจัง ด้านการยอมรับหากผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักทำมาจากเครื่องจักร ผู้บริโภคทั้งชาวไทยและชาวจีน 100% ยอมรับได้ และ 84% คิดว่าผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักควรเกิดจากการผสมผสานระหว่างผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่แกะด้วยมือและเครื่องจักร

ด้านความพึงพอใจที่มีต่อตลาดไม้แกะสลักในประเทศ ผู้บริโภค 74% รู้สึกเฉยๆ มีสาเหตุมาจาก ราคา 38% และคุณภาพ 45% โดยปัญหาหลักในการพัฒนาพบว่า ผู้บริโภคชาวไทยส่วนใหญ่มองว่าขั้นตอนหัตถกรรมมีความยุ่งยาก วยุ่นไม่ยอมเรียนรู้ แต่ผู้บริโภคชาวจีนคิดว่า รัฐบาลยังให้การสนับสนุนไม่เพียงพอและผู้คนยังขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนา อย่างไรก็ตาม ผู้บริโภคทั้งสองประเทศคิดว่า โอกาสการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในอนาคตยังมีอยู่มากและพวกเขาจะแนะนำให้เพื่อนซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักอย่างแน่นอน

การจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลัก

การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักถือเป็นการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งโดยหลักแล้ว หมายถึง การสืบทอดเทคนิคไม้แกะสลัก โดยมีรูปแบบที่พบเห็นได้ทั่วไปคือการสืบทอดแบบศิษย์อาจารย์และการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น เนื้อหาในการสืบทอดจะเป็นเรื่องเทคนิคศิลปะและสุนทรียศาสตร์เป็นหลัก ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักมีจุดเริ่มต้นมาจากการแกะสลักภาพลงบนสถาปัตยกรรมเป็นรูปคนและสัตว์ซึ่งเป็นวิธีที่แสดงให้เห็นเทคนิคการผลิตในขั้นสูงอย่างหนึ่ง โดยทั่วไป ศิลปะทางศาสนาจะมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมาของศาสนาซึ่งเป็นเรื่องที่ยากต่อการทำความเข้าใจ ดังนั้น ช่วงฝีมือจึงนำเรื่องราวมาทำเป็นภาพและทำให้ภาพนี้น่าสนใจด้วยการสร้างมิติที่ตื้นลึกหนาบางให้กับภาพซึ่งต่อมาเรียกว่าการแกะสลักนั่นเอง ปัจจุบัน การสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักยังคงเผชิญหน้ากับปัญหาและอุปสรรคมากมาย เช่น ขอบเขตการสืบทอดที่ค่อนข้างแคบ มีเนื้อหาข้อมูลที่จำกัด ตลอดจนความแตกต่างทางด้านยุคสมัยและเพศยังกลายเป็นปัญหาที่สำคัญมากในปัจจุบัน ทั้งนี้ วิธีการสืบทอดส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นด้านเทคนิคและการ

เรียนรู้เป็นหลัก โดยพวกเขาจะมองข้ามเรื่องรูปแบบ ข้อมูลทางวัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่บนภาพ และการแบ่งรายละเอียดของกระบวนการแกะสลัก เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การสืบทอดเทคนิคการแกะสลักในทุกวันนี้ไม่ได้ถูกจำกัดอยู่แค่การสืบทอดในครัวเรือนหรือเครือข่ายอีกต่อไป แต่มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับเศรษฐกิจในตลาดเพิ่มขึ้นทำให้การสืบทอดเทคนิคทางศิลปะมีความซับซ้อนและมีวิธีการสืบทอดที่หลากหลาย ซึ่งทั้งหมดล้วนมีทั้งโอกาสและอุปสรรคในการดำเนินการทั้งสิ้น กล่าวคือ จากการพัฒนาไปอย่างก้าวกระโดดของอุตสาหกรรมอาจนำมาซึ่งการทำลายรูปแบบการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ดังจะเห็นได้จาก ในอดีต เทคนิคการทำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไม้แกะสลักแบบดั้งเดิมคืองานช่างที่ทำด้วยมือเป็นหลัก ส่งผลให้มีค่าแรงงานฝีมือสูง สิ้นเปลืองเวลาและราคาผลิตภัณฑ์ค่อนข้างแพง ซึ่งเพราะต้นทุนการผลิตที่สูงเช่นนี้ทำให้ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจำเป็นต้องใช้เครื่องจักรในระบบอุตสาหกรรมมาช่วยผลิตเพื่อทดแทนแรงงานฝีมือ แต่วิธีการดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เป็นอย่างมาก ดังนั้น เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอและบ้านถวยยังคงได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีและต่อเนื่องจึงมีความจำเป็นต้องหามาตรการและแนวทางการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ มณฑลยูนนานและบ้านถวย จังหวัดเชียงใหม่ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอไว้เป็นแนวทางดังนี้

การดำเนินงานเพื่อการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

1. ปลุกฝังจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมไม้แกะสลัก

เทคนิคการแกะสลักที่ประณีต อุดมไปด้วยเอกลักษณ์ท้องถิ่นและความโดดเด่นทางศิลปะคือเสน่ห์ของงานไม้แกะสลัก แม้ว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจของพื้นที่ที่หมู่บ้านชื้อเหอและบ้านถวยจะค่อนข้างล่าช้าหลัง มีการปิดบังข้อมูลไว้เป็นความลับและการเกษตรคืออุตสาหกรรมหลักในพื้นที่ แต่อย่างไรก็ตาม โครงสร้างอุตสาหกรรมพิเศษดังกล่าวยังได้สร้างวัฒนธรรมของชาติที่โดดเด่นและข้อได้เปรียบในการพัฒนาอุตสาหกรรมให้กับงานไม้แกะสลักไม้ในทั้งสองพื้นที่เป็นอย่างสูง การแกะสลักเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของกระบวนการแกะสลักไม้ เป็นการผสมผสานระหว่างเอกลักษณ์ของการแกะสลักเข้ากับวัฒนธรรมร่วมสมัยและส่งเสริมให้วัฒนธรรมใหม่กับงานฝีมือเกิดการผสมผสานร่วมกัน ได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จวบจนปัจจุบัน การสืบทอดผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักของบ้านชื้อเหอและบ้านถวยยังคงแสดงให้เห็นถึงความสวยงามของรูปแบบ วัสดุและดึงดูดใจผู้พบเห็นมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ สืบเนื่องจากรัฐบาลให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมพื้นบ้านมากขึ้นทำให้ไม้แกะสลักได้รับความสนใจจากสังคมอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน และในบริบทที่ยิ่งใหญ่เช่นนี้ เราไม่ควรพลาดโอกาสในการพัฒนาอุตสาหกรรม ส่งเสริมให้ผู้คนอนุรักษ์และสร้างจิตสำนึกในการปกป้องมรดกทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักให้ดีขึ้นโดยมุ่งเน้นด้านการเรียนรู้และสร้าง

กำนัยมนในด้านศิลปะและวัฒนธรรม นอกจากนี้ ภายใต้อิทธิพลของศิลปะสมัยใหม่เรายังควรสร้างผลงานใหม่ที่สอดคล้องกับยุคสมัยในปัจจุบันด้วย

2. รวบรวมข้อมูลการศึกษาวิจัยด้านศิลปะและวัฒนธรรมของไม้แกะสลักอย่างเป็นระบบ การสร้างจิตสำนึกให้ผู้คนตระหนักถึงการอนุรักษ์เป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับการปกป้องมรดกทางวัฒนธรรม ไม้แกะสลักและการสำรวจความสามารถรอบด้าน โดยรวมของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้จะทำให้ผู้คนเข้าใจมรดกทางวัฒนธรรมนั้นได้อย่างครอบคลุม จากการรวบรวมข้อมูลทางเอกสารวรรณกรรม การลงพื้นที่ศึกษา การตรวจสอบภาคสนามและการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยเข้าใจที่มาทางประวัติศาสตร์ สถานการณ์ปัจจุบันและการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของบ้านชื้อเหอและบ้านถวยไคได้อย่างชัดเจนซึ่งสามารถรวบรวมและจัดระเบียบข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักที่มีอยู่ได้ดังนี้ ทฤษฎีที่มีชื่อเสียง การวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลการสำรวจและเทคนิคการแกะสลักไม้ นอกจากนี้ ข้อมูลดังกล่าวยังสามารถใช้สร้างฐานข้อมูลที่ครอบคลุมด้านข่าวสารและตัวเลขทางสถิติได้ เช่น ประวัติศาสตร์ สถานการณ์ปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์ ผู้สืบทอด การจำหน่ายในตลาดและการแนะนำทรัพยากรในการผลิต เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในด้านแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาทรัพยากรในปัจจุบันเราควรจ้างผู้ที่มีความสามารถระดับมืออาชีพมาช่วยดำเนินการ สำหรับทรัพยากรที่ได้รับความเสียหายมากเราควรรีบฟื้นฟูและป้องกันทรัพยากรที่มีอยู่ให้ดีที่สุด ส่วนทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดแต่ยังสามารถพัฒนาได้นั้นเราจำเป็นต้องเพิ่มความพยายามในการพัฒนาและผสมผสานกับแนวคิดของนวัตกรรมใหม่ด้วยถึงจะสามารถพัฒนาด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมไม้แกะสลักได้ดียิ่งขึ้น

การยกระดับคุณค่าแบรนด์ผลิตภัณฑ์

1. การสร้างแบรนด์ให้กับผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลัก

จากมุมมองด้านอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอและบ้านถวยไคคืออุตสาหกรรมงานช่างอย่างหนึ่งที่ใช้เครื่องจักรในการผลิตเป็นหลัก แต่เนื่องจากแบรนด์ของอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ด้วยการนำอารยธรรม ชาติพันธุ์ เอกลักษณ์ และวัฒนธรรมท้องถิ่นมาออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่และใช้โครงสร้างการขายเชิงอุตสาหกรรม ถ่ายทอดผลงานไปยังตลาดผู้บริโภค ดังนั้น การสืบทอดอุตสาหกรรมและการตระหนักถึงการสืบทอดจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงจิตวิญญาณขององค์กรและการสร้างแบรนด์ให้มีชื่อเสียงคือสิ่งสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรม

โครงสร้างหลักของการสร้างแบรนด์สามารถแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่กำหนดเป็นผลิตภัณฑ์ระดับสูง แนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์นับตั้งแต่การทำงานไปจนถึงรูปแบบศิลปะมีแผนงานที่แตกต่างกันมาก โดยในโหมคนี้ จะเน้นให้ศิลปินที่มีชื่อเสียง โดยเฉพาะศิลปินที่มีชื่อเสียงระดับชาติและระดับมณฑลเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ผลงาน มี

การกำหนดให้เป็นพันธมิตรร่วมกันในระยะยาวและให้ความสำคัญกับผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมระดับชาติและระดับมณฑล ตลอดจนปกป้องและถนอมทรัพย์สินทางวัฒนธรรมเหล่านี้ อีกส่วนหนึ่งคือการบูรณาการเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ากับเครื่องจักรเพื่อผลิตสินค้าให้ได้ครั้งละหลายๆ การสร้างแบรนด์อีกส่วนหนึ่งคือการพัฒนาธุรกิจที่มีพื้นฐานระดับต่ำ บริษัทคือองค์กรที่ได้รับการพัฒนาผ่านความพยายามของคนรุ่นหลังมาหลายชั่วอายุคน การสร้างแบรนด์ส่วนใหญ่มีเป้าหมายเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ระดับสูง แสวงหาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักระดับสูงจะต้องเป็นงานหัตถกรรมทำมือทุกขั้นตอน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องลงทุนสูงและใช้เวลาในการผลิตนาน ทำให้การพัฒนาองค์กรไม่เพียงแต่ต้องมีการวิจัยและการพัฒนาทางวัฒนธรรมเท่านั้น แต่ในขณะเดียวกันยังต้องไม่ส่งผลกระทบต่อการค้างานปกติขององค์กรและสร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้กับแบรนด์ของตนเองด้วย

ดังนั้น การสร้างแบรนด์ให้กับวัฒนธรรมไม้แกะสลักด้วยการเพิ่มสัญลักษณ์ “ไม้แกะสลักบ้านถวาย” และ “ไม้แกะสลักบ้านซือเหอ” จะกลายเป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมอิทธิพลให้กับตลาดไม้แกะสลักและการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักในระยะยาว หรือกล่าวง่ายๆ ได้ว่า เป็นการพึ่งพาตลาดท้องถิ่นและสร้างตลาดเพื่อเป็นสื่อกลางในการกระจายงานศิลปะไม้แกะสลักชั้นดี ใช้เฟอร์นิเจอร์ไม้แกะสลักในท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดเอกลักษณ์ชนชาติและอาศัยงานฝีมือชั้นเล็กๆ เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมไม้แกะสลัก โดยมีแนวคิดเฉพาะคือ

ภาพที่ 5-1 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์

ภาพที่ 5-2 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์

- กำหนดความหมายทางวัฒนธรรมให้กับผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลัก สำหรับกระบวนการสร้างและพัฒนาไม้แกะสลักมีประวัติความเป็นมายาวนานและอุดมไปด้วยคุณสมบัติทางภูมิศาสตร์ที่โดดเด่น ตลอดจนสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะทางวัฒนธรรมแบบเปิดกว้างของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ทั้งในประเทศไทยและประเทศจีน ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักเป็นหมวดหมู่หนึ่งของวัฒนธรรมทางวัตถุและเกิดขึ้นมาจากทักษะความรู้ด้านการแกะสลักไม้ของชาวบ้านในท้องถิ่นซึ่งส่วนใหญ่จะปรากฏในรูปแบบของวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ วัฒนธรรมไม้แกะสลักที่อ้างถึงในที่นี้ยังหมายรวมถึงองค์ประกอบทางวัฒนธรรมอื่นๆ ได้แก่ วัฒนธรรมท้องถิ่นในประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมชนชาติและวัฒนธรรมศิลปะและงานฝีมือ เป็นต้น ซึ่งเป็นศูนย์รวมทางวัฒนธรรมที่ซับซ้อนและเป็นอิสระ จวบจนปัจจุบัน ความหมายทางวัฒนธรรมของไม้แกะสลักที่

ชัดเจนนั้น ในความเป็นจริงควรจะขึ้นอยู่กับพื้นฐานในอดีต ควรทำการขุดค้นความหมายของไม้
 เกะสลักเพิ่มเติมด้านประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมชนชาติในประเทศไทยและประเทศ
 จีนเพื่อทำให้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชาติที่ลึกซึ้งและหลากหลายได้ถูกจัดแสดงอย่างเต็ม
 รูปแบบผ่านผู้ให้บริการผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักและสร้างแบรนด์ทางวัฒนธรรมที่อุดมไปด้วย
 ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ที่เข้มข้น

- การสร้างแบรนด์อย่างเป็นระบบให้กับอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นและไม้
 เกะสลัก ไม้แกะสลักบ้านถวายเป็นหนึ่งในประเภททักษะงานฝีมือพื้นบ้านแบบดั้งเดิม เป็นการนำ
 เครื่องใช้จากไม้มาแกะสลักและการตกแต่งสถาปัตยกรรมด้วยไม้แกะสลัก ซึ่งมีการเชื่อมโยงอย่าง
 แยกไม่ออกระหว่างงานฝีมือกับอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ในขอบเขตที่กว้างขึ้น อุตสาหกรรมไม้
 เกะสลักและหัตถกรรมไม้แกะสลักยังมีความเชื่อมโยงกับหัตถกรรมโลหะด้วย เช่น การแกะสลัก
 งาม้าง เป็นต้น เมื่อมองจากมุมมองของระบบอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น การสร้าง
 แบรนด์อุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมและท้องถิ่นประกอบด้วยเนื้อหาที่หลากหลาย มีสี่ด้าน และมี
 ประโยชน์โดยตรงในการเสริมสร้างอิทธิพลของตราสินค้าทางวัฒนธรรมให้กับผลิตภัณฑ์ไม้
 เกะสลักด้วย

- การสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักโดยอาศัยฐานรากและข้อ
 ได้เปรียบที่มีอยู่ ด้านหนึ่ง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่บ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่และบ้านชื้อเหอ
 เมืองต้าหลี่ ได้รับการพัฒนาไปอย่างเป็นระบบ ดังนั้น การปรับปรุงผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้
 เกะสลักให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดการท่องเที่ยวจะทำให้ไม้แกะสลักได้รับส่วนแบ่ง
 ทางการตลาดในผลิตภัณฑ์ที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยวได้ และอีกตัวอย่างหนึ่งคือ การเพิ่มความ
 พยายามที่จะบูรณาการ ไม้แกะสลักเข้ากับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงที่มีชื่อเสียง เป็นต้น อีกด้านหนึ่ง
 คือ การผลักดันแบรนด์ไม้แกะสลักในระดับภูมิภาคผ่านการก่อสร้างโครงสร้างขั้นพื้นฐานต่างๆ เช่น
 การสร้าง “ระเบียงทางเดินวัฒนธรรมไม้แกะสลัก” บริเวณทางพิเศษ “ต้าหลี่-ลี่เจียง” ถือเป็นวิธีที่มี
 ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ไม้แกะสลัก การกำหนดให้หมู่บ้านชื้อเหอเป็นเขต
 อุตสาหกรรมไม้แกะสลักขนาดใหญ่ซึ่งการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตอุตสาหกรรมจะ
 สามารถวางรากฐานสำหรับการสร้างวัฒนธรรมในอนาคตได้ เช่น การสร้างเขตวัฒนธรรมการ
 ท่องเที่ยวไม้แกะสลัก และพิพิธภัณฑ์ไม้แกะสลัก เป็นต้น รวมถึงบ้านชื้อเหอและบ้านถวายก็
 จำเป็นต้องแสดงภาพรวมของลักษณะทางวัฒนธรรมในระดับภูมิภาคและระดับชาติอย่างชัดเจน
 นอกจากนี้ ยังต้องสร้างบรรยากาศทางสังคมและวัฒนธรรมที่ดีด้วยเพราะบรรยากาศทางวัฒนธรรม
 ที่ดีมีบทบาทเชิงบวกต่อความก้าวหน้าของช่างฝีมือ กระบวนการผลิตใหม่ๆ และการสร้างนวัตกรรม

ผลิตภัณฑ์ ตลอดจนมีบทบาทในการขับเคลื่อนการเติบโตของกระบวนการแกะสลักไม้ การคุ้มครองวัฒนธรรมหัตถกรรมของคนในท้องถิ่นและสร้างคุณค่าให้กับวัฒนธรรมของชาติ

2. แนวทางการปรับปรุงและแก้ไขนโยบายของรัฐบาล

ปัจจุบัน การพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักในพื้นที่บ้านซื่อเหอและบ้านถวย ยังประสบกับปัญหามากมาย มีระดับการพัฒนาของอุตสาหกรรมไม่เพียงพอและอยู่ต่ำกว่าเกณฑ์ส่งผลให้อุตสาหกรรมไม้แกะสลักในพื้นที่จำนวนมากมีคุณภาพต่ำ นอกจากนี้ จากการเคลื่อนย้ายทรัพยากรมนุษย์อย่างรวดเร็วได้ส่งผลให้ปัจจัยทางเทคนิคเกิดการเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วเช่นกันทำให้ทรัพยากรต่างๆ ถูกใช้อย่างไม่สมเหตุสมผลและสิ้นเปลือง ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักให้ดีขึ้น โดยรัฐบาลจะต้องเป็นผู้นำและเร่งวางแผนจัดการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลัก

ในการพัฒนาอุตสาหกรรมหัตถกรรมไม้พื้นการสร้างข้อมูลของรัฐบาล เช่น สามารถจัดกิจกรรมตามยุทธศาสตร์ “Going Out” ให้มากขึ้นเพราะกิจกรรมขนาดใหญ่ไม่เพียงสามารถทำให้การแสดงผลงานไม้แกะสลักที่เรียบง่ายกลายเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นแบบองค์รวมได้เท่านั้น แต่ยังเป็นการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของช่างฝีมือและเพิ่มชื่อเสียงให้กับองค์กรซึ่งเป็นการยกระดับคุณค่าให้แก่บริษัทและพนักงานไปในเวลาเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ยุทธศาสตร์การพัฒนาแบรนด์ให้มีชื่อเสียง ไม่เพียงขึ้นอยู่กับการพัฒนาอุตสาหกรรมเท่านั้น แต่ยังต้องการการเปลี่ยนแปลงบทบาทการทำงานของรัฐบาลให้กลายเป็นผู้นำ จากผู้จัดงานหลักไปเป็นองค์กรการตลาดและให้ผู้เข้าร่วมทุกคนในตลาดกลายเป็นบุคคลที่กระตือรือร้นซึ่งการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ของรัฐบาลนี้จะสามารถพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ รัฐบาลยังจำเป็นต้องปฏิรูปกฎและระเบียบของอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง มีการนำเข้าทรัพยากรและแรงจูงใจใหม่ๆ ตลอดจนแบ่งส่วนงานการทำงานอย่างละเอียดและถูกต้องเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม การใช้ประโยชน์จากเงื่อนไขที่ดีต่างๆ มุ่งมั่นพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักให้ดี ปลูกจิตสำนึกของประชาชน เพิ่มการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก และปรับปรุงประสิทธิภาพด้วยข้อมูลที่ทันสมัยและการสื่อสารที่รวดเร็ว

ในขณะที่รัฐบาลกำลังตรวจสอบ ค้นหา ประเมินผล ช่วยเหลือและปกป้องไม้แกะสลักเขียนชวนของชนชาติไปซึ่งเป็นทรัพยากรทางวัฒนธรรมแห่งชาติอยู่นั้น การกำหนดจุดสำคัญในการพัฒนา ป้องกันและจัดลำดับเวลาอย่างเหมาะสมยังมีบทบาทสำคัญในการชี้แนะแนวทางการทำงานของรัฐบาลด้วย โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดควรร่วมมือกันและเพิ่มการเผยแพร่ด้านการอนุรักษ์ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอและบ้านถวย อันจะทำให้ผู้คนตระหนักถึงคุณค่าทางศิลปะวัฒนธรรม เศรษฐกิจและสมัครใจเรียนรู้สาระสำคัญของทักษะการแกะสลักไม้แบบดั้งเดิม ในด้าน

การสืบทอดทักษะการแกะสลักไม้ รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการฝึกฝนผู้สืบทอดมรดกไม้แกะสลัก โดยเฉพาะกับศิลปินรุ่นเก่า การเลือกใช้มาตรการพิเศษ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบวิธีการสืบทอดมรดกแบบดั้งเดิม การขยายตำแหน่งศาสตราจารย์ในด้านทักษะการแกะสลักไม้และสืบทอดทักษะงานฝีมือแบบดั้งเดิมที่โดดเด่นของพวกเขา ซึ่งทั้งหมดนี้คือบทบาทเสริมที่รัฐบาลสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

เนื่องจากความสำคัญของวัฒนธรรมทำให้ไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอและบ้านถวายเป็นที่ได้รับความสนใจมากขึ้น แต่เพื่อที่จะทำให้อุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักมีการพัฒนาที่มั่นคงและยาวนาน จำเป็นต้องพยายามอย่างหนักเพื่อให้รัฐบาลเห็นคุณค่าและประชาชนในสังคมให้ความสนใจ เช่น นโยบายการสนับสนุนผ่านกองทุนพิเศษ นโยบายสร้างระบบทุนมนุษย์และแรงจูงใจ นโยบายทรัพย์สินทางปัญญาสำหรับการออกแบบไม้แกะสลักแบบดั้งเดิม เป็นต้น และสุดท้ายคือการระดมทุกช่องทางและพลังบวกของทุกฝ่ายเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกของไม้แกะสลัก ตัวอย่างเช่น การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์รูปแบบใหม่บนพื้นฐานของวิถีชีวิตวัฒนธรรมท้องถิ่น การสร้างหมู่บ้านศิลปะและวัฒนธรรมไม้แกะสลัก ปรัชญาการพัฒนาสภาพแวดล้อมระบบนิเวศอย่างยั่งยืน ฯลฯ การปลูกจิตสำนึกด้านการมีส่วนร่วมของคนทั้งสังคมและใช้ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสังคมที่แท้จริงเป็นเครื่องมือในการปลุกกระตุ้นให้ผู้คนตระหนักถึงการพัฒนาและอนุรักษ์ไม้แกะสลัก ซึ่งในกระบวนการส่งเสริมและคุ้มครองเหล่านี้จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่าทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและเสน่ห์ทางศิลปะของไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอและบ้านถวายอย่างสมบูรณ์

เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2562 หมู่บ้านชื้อเหอ อำเภอเจียนชว่นได้จัดงานเทศกาลศิลปะไม้แกะสลักเจียนชว่นขึ้น โดยมีวาระสำคัญในการจัดงานคือการประชุมความร่วมมือทางอุตสาหกรรมการท่องเที่ยววัฒนธรรมระหว่างอำเภอเจียนชว่น ประเทศจีนและอำเภอหางคง จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย ซึ่งในงานนี้ อำเภอเจียนชว่นและอำเภอหางคงยังได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยววัฒนธรรมด้วย

ภาพที่ 5-3 การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักระหว่างเมืองเจียนชวณ มณฑลยูนนานและอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ในฐานะที่ประเทศจีนและประเทศไทยเป็นตัวแทนบ้านเกิดของไม้แกะสลักทำให้ทั้งสองประเทศมีแง่มุมในอุตสาหกรรมไม้แกะสลักและการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เหมือนกันซึ่งจากการแลกเปลี่ยนความร่วมมือระหว่างทั้งสองฝ่ายจะทำให้อุตสาหกรรมไม้แกะสลักแบบดั้งเดิมเกิดการเปลี่ยนแปลงใหม่ได้

จากแพลตฟอร์มการซื้อขายแบบทวิภาคีร่วมกันของทั้งสองฝ่ายจะส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนและการติดต่อธุรกิจและเทคโนโลยีร่วมกัน โดยศิลปะและวัฒนธรรมการแกะสลักไม้จากประเทศไทยจะถูกนำเสนอในพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการระดับนานาชาติที่ประเทศจีน ในทางกลับกันผลงานของบริษัทและผู้เชี่ยวชาญศิลปะไม้แกะสลักของประเทศจีนก็จะถูกเผยแพร่ในต่างประเทศด้วยทำให้ผู้คนได้เห็นถึงเสน่ห์ที่เป็นเอกลักษณ์ของไม้แกะสลักมากขึ้น ในเวลาเดียวกันเราจะต้องสร้างและปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป ช่วยป้องกันเทคนิคการแกะสลักไม้ที่ยอดเยี่ยมและเพิ่มการประชาสัมพันธ์ศิลปะและวัฒนธรรมไม้แกะสลักเพื่อให้บรรลุผลตอบรับทางสังคมที่ดี การใช้นโยบายพิเศษ การสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจไม้แกะสลักในท้องถิ่น เสริมสร้างขนาดและคุณภาพของการพัฒนาองค์กร ซึ่งสิ่งนี้จะเป็นการขยายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้กับบริษัทและส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลัก

ในด้านบทบาทของรัฐบาล ควรกำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมและเปรียบเทียบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอและบ้านถวาย ให้ความสนใจกับการวิจัย การสื่อสาร การแลกเปลี่ยน การแสดงผลงานและนิทรรศการต่างๆ เช่น การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ไม้แกะสลักเพื่อให้ผู้คนเข้าใจประวัติความเป็นมา การพัฒนา แนวคิด วัสดุ และกระบวนการแกะสลักไม้ได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ การประชาสัมพันธ์ยังมีบทบาทในการอนุรักษ์กระบวนการแกะสลักไม้ได้อย่างหนึ่งด้วยสุดท้าย คือการเรียนรู้ระบบการอนุรักษ์ของประเทศอื่นๆ และนำมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหา โดยในการแก้ไขปัญหาที่ดีต้องปรับแก้ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับความรู้สึกของผู้คน ระดับฝีมือของช่าง ระดับเศรษฐกิจและระดับสังคม

การพัฒนาธุรกิจไม้แกะสลักอย่างเร่งด่วน

1. แก้ไขปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบที่ใช้ในการแกะสลักไม้

ปัจจุบัน วัตถุดิบของอุตสาหกรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอส่วนใหญ่มาจากการซื้อขายในแถบชายแดนและนำเข้าเป็นหลัก ไม้ที่ใช้ส่วนใหญ่ ได้แก่ ไม้ยมหอม ไม้การบูร ไม้สนและไม้อื่นๆ ที่มีราคาใกล้เคียงกับไม้ท้องถิ่น แต่เนื่องจากไม้นำเข้าจะมีขนาดใหญ่กว่าทำให้ไม่มีคุณภาพดีกว่าไม้ในท้องถิ่น แม้ว่าผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจะมีประโยชน์ทางการใช้งานสูงแต่ก็ถือเป็นของใช้สิ้นเปลือง ทำให้ผู้บริโภคไม่นิยมและส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มีราคาตกต่ำ ปัจจุบัน บริษัทส่วนใหญ่ได้เลือกไม้ที่มีมูลค่าสูงมาใช้ในการผลิตแต่การเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ด้วยวิธีการนี้ยังทำได้ยากทำให้พวกเขาต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยการสร้างแบรนด์แต่นั้นก็ยังไม่ใช่กระบวนการที่สามารถทำได้ในระยะเวลาอันสั้น ปัจจุบัน บ้านชื้อเหอเป็นหมู่บ้านแห่งหนึ่งในมณฑลยูนนานที่ไม่ได้รับอนุญาตให้ตัดต้นไม้ที่มีมูลค่าสูงทำให้ไม่มีมูลค่าสูงส่วนใหญ่ต้องนำเข้าและมีปริมาณไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสร้างและพัฒนาพื้นที่ของต้นไม้เป็นฐานการปลูกต้นไม้และเลือกไม้ที่มีระยะเวลาในการเติบโตสั้นถึงจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการใช้ทรัพยากรไม้ได้ ในขณะที่เดียวกัน เศษไม้ที่เหลือยังสามารถนำไปรีไซเคิลและใช้ทำวัสดุตกแต่งบ้าน ซึ่งวิธีการดังกล่าวนี้จะสามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

สำหรับที่บ้านถวากกล่าวได้ว่ามีสถานการณ์ทั่วไปดีกว่าบ้านชื้อเหอมาก ราคาและความต้องการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักในท้องถิ่นมีไม่สูงเกินไปทำให้มีการปลูกและโค่นต้นไม้ได้อย่างสมเหตุสมผลและสามารถตอบสนองต่อความต้องการในการผลิตได้ดี แต่ด้วยการขยายขนาดธุรกิจจำเป็นต้องเตรียมการเก็บรักษาวัตถุดิบไม้ล่วงหน้า ดังนั้น ควรมีการวางแผนการปลูกต้นไม้ให้สอดคล้องกันด้วย ซึ่งวิธีการนี้จะสามารถแก้ไขปัญหาด้านวัตถุดิบสำหรับการแกะสลักได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ด้วยความที่อุตสาหกรรมไม้แกะสลักต้องใช้ไม้เป็นวัตถุดิบหลัก ดังนั้นจำเป็นต้องทำทุกวิถีทางเพื่อให้วัตถุดิบไม้ได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน และตราบไคที่ยังมีวัตถุดิบเพียงพอต่อการผลิต การพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักก็จะได้รับการส่งเสริมให้ดีขึ้นได้

2. การสร้างนวัตกรรมใหม่ด้านเทคนิคการแกะสลัก

การปรับปรุงแนวคิดด้านการพัฒนาสามารถทำให้ไม้แกะสลักพัฒนาไปได้อย่างกลมกลืนกับจังหวะชีวิตของมนุษย์ในสังคมปัจจุบันและมีส่วนช่วยให้วัสดุและเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นถูกนำมาใช้อย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกัน การรักษาเอกลักษณ์นี้ยังต้องใส่ใจกับนวัตกรรมและขยายความหมายใหม่ของงานไม้แกะสลักโดยให้ความสำคัญกับนวัตกรรมไม้แกะสลักสองด้านคือ ด้านหนึ่ง การสืบทอดมรดกการแกะสลักไม้แบบดั้งเดิมต้องสำรวจเพื่อค้นหาวิถีแห่งการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการสืบทอดเพื่อให้คนส่วนใหญ่สนใจเรียนรู้ทักษะการแกะสลักไม้แบบดั้งเดิมและ

ดึงดูดให้ผู้คนจำนวนมากมีส่วนร่วมในนวัตกรรมการแกะสลักไม้เพื่อให้การแกะสลักไม้แบบดั้งเดิมได้รับความนิยมนำมาอีกครั้ง อีกด้านหนึ่งคือ ต้องพิจารณาอย่างจริงจังเพื่อค้นหาวิธีการพัฒนางานไม้แกะสลักให้สอดคล้องกับการพัฒนาชีวิตทางสังคมของมนุษย์และสำรวจนวัตกรรมของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักอย่างกระตือรือร้นเพื่อปรับให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของเวลาและแสวงหาความอยู่รอดและการพัฒนา นวัตกรรมของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักต้องสะท้อนตัวตนในแบบฉบับที่แสดงเอกลักษณ์ของศิลปะท้องถิ่นทั่วไปและต้องตอบสนองต่อความต้องการของการพัฒนาที่ทันสมัย ความต้องการของชีวิตและการแสดงศิลปะ ฯลฯ ในเวลาเดียวกันเรายังต้องสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกับต่างประเทศโดยมีการนำเข้าและส่งออกวัฒนธรรมเพื่อขยายขอบเขตการค้าการลงทุน เรียนรู้ศิลปะการแกะสลักไม้ที่ประสบความสำเร็จอื่น ๆ สร้างช่องทางยกระดับความสามารถ เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านงานไม้แกะสลักกับภูมิภาคอื่นอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในท้องถิ่นและกล้าคิดค้นนวัตกรรมการออกแบบใหม่ๆ

3. นำเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในอุตสาหกรรม

การอนุรักษ์ไม้แกะสลัก คือ ส่วนสำคัญของวัฒนธรรมประจำชาติมณฑลยูนนานซึ่งมีบทบาทเชิงบวกในการส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมดั้งเดิมของมณฑลยูนนานและการพัฒนาอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น สถาปัตยกรรมและเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น ดังนั้น การดำเนินงานอย่างเป็นระบบด้วยการวิจัยเกี่ยวกับไม้แกะสลักเขียนชวนของชนชาติไปจะทำให้ไม้แกะสลักได้รับการสืบทอดและใช้ประโยชน์ได้ดียิ่งขึ้น

งานแกะสลักไม้แบบดั้งเดิมส่วนใหญ่เป็นงานแกะสลักด้วยมือและรูปแบบการสืบทอดส่วนใหญ่จะเป็นการฝึกงานด้านศิลปะและการเรียนการสอน โดยมีรูปแบบการแกะสลักไม้มาจากประสบการณ์และความคิดของศิลปินเก่าๆ ทักษะแบบดั้งเดิมส่วนใหญ่จะไม่มีบันทึกไว้เป็นเอกสารซึ่งไม่เอื้อประโยชน์ต่อการสืบทอดและการพัฒนาไม้แกะสลักเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้ร่วมกัน เช่น สอนให้ช่างฝีมือเรียนรู้วิธีการใช้คอมพิวเตอร์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยใช้ข้อมูลความแม่นยำของคอมพิวเตอร์และการสร้างแพลตฟอร์มข้อมูลของงานไม้แกะสลัก เป็นต้น

การนำเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในการผลิตสามารถส่งเสริมด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักในทางปฏิบัติ สร้างผลกำไรสูงและดึงดูดความสนใจของผู้คนทั่วไปให้ประกอบอาชีพนี้ได้ แต่ก็นำมาซึ่งปัญหาร้ายแรงเช่นกัน ดังนั้น เราจึงจำเป็นต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนและจำกัดจำนวนที่แน่นอนในการนำเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้งาน เช่น ในขั้นตอนเริ่มต้นกระบวนการสามารถใช้เทคโนโลยีเครื่องจักรกลขั้นสูงมาช่วยตัดและขึ้นรูปชิ้นงานได้ ส่วนขั้นตอนถัดไป คือ การขัดเงา การ

แกะสลัก และการตกแต่งลายยังจำเป็นต้องใช้มือในการผลิต เป็นต้น ซึ่งวิธีการดังกล่าวถือเป็นการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ร่วมกับเทคนิคดั้งเดิมได้อย่างเหมาะสมและก่อให้เกิดการอนุรักษ์ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักอย่างยั่งยืนต่อไป

ภาพที่ 5-4 การวาดแบบจำลองในคอมพิวเตอร์และนำไปแกะสลักด้วยเครื่องจักร

เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและดูเหมือนจะมีแนวโน้มว่าการผลิตด้วยเครื่องจักรอิเล็กทรอนิกส์จะถูกนำเข้ามาใช้แทนที่การผลิตด้วยมือ ซึ่งในบริบทนี้ ผลลัพธ์ที่เราเห็นได้ชัดเจนคือสินค้าหัตถกรรมได้รับการพัฒนาไปเป็นอย่างมาก เฟอร์นิเจอร์ขนาดใหญ่จำนวนมากที่ไม่สามารถจินตนาการการผลิตได้เมื่อหลายปีก่อนถูกนำมาจัดเรียงโชว์เพื่อขายเต็มหน้าร้านค้า รวมถึงตลาดของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักกำลังเฟื่องฟูและมีปริมาณการซื้อขายเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ภายใต้อิทธิพลของความเจริญรุ่งเรืองนี้เราควรตระหนักว่างานฝีมือในอดีตจะยังคงอยู่ห่างจากตัวเรามากขึ้นไปทุกที รูปทรงไม่สมดุลที่สร้างขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจด้วยมือและความไม่แน่นอนของงานฝีมือกำลังจางหายไปจากขอบเขตความงามของคนสมัยใหม่และเสน่ห์ของการแกะสลักด้วยมือค่อยๆ เลือนหายไปจากความทรงจำของเรา ซึ่งสถานการณ์ทั้งหมดนี้ไม่เพียงแต่เกิดขึ้นกับทักษะไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอและบ้านถวยเท่านั้น แต่ยังเป็นปัญหาที่พบบ่อยในงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิม และในฐานะนักวิจัย ผู้วิจัยคิดว่า นอกจากสร้างการรับรู้และพัฒนาเทคโนโลยีใหม่แล้ว เรายังจำเป็นต้องใส่ใจกับบทบาทสำคัญของงานฝีมือแบบดั้งเดิมไปพร้อมๆ กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักให้ทันสมัยด้วย

การลงทุนและใช้ประโยชน์จากการเรียนการสอนในโรงเรียน

ปัจจุบัน ปัญหาที่โดดเด่นที่สุดในการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอและบ้านถวย คือการขาดแคลนช่างแกะสลักไม้ ปัจจุบันทีมช่างฝีมือส่วนมากยังมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับต่ำและขาดการศึกษาระดับสูงทำให้ช่างฝีมือผลิตสินค้าได้คุณภาพต่ำซึ่งส่งผลโดยตรงต่อตลาด นอกจากนี้ ช่างฝีมือส่วนมากยังตามยุคสมัยไม่ทันและไม่ยอมรับแนวคิดใหม่ๆ อีกทั้ง เนื่องจากปัจจัย

ที่สำคัญที่สุดต่อผลกำไรของบริษัทคือเงินเดือนพนักงาน ซึ่งจากการจ่ายค่าตอบแทนต่ำได้ส่งผลให้ช่างฝีมือเปลี่ยนงานบ่อยและเกิดปัญหาหาสมองไหลตามมา ดังนั้น เราจำเป็นต้องสร้างแพลตฟอร์มและโอกาสในการเรียนรู้ที่หลากหลายให้กับช่างแกะสลักไม้ และเพื่อที่จะฝึกฝนให้ช่างฝีมือมีความรู้ความสามารถมากขึ้น หน่วยงานและบริษัทต่างๆ จำเป็นต้องใช้ความพยายามอย่างมาก

ภาพที่ 5-5 สภาพแวดล้อมการเรียนรู้งานในโรงงานไม้แกะสลักแบบดั้งเดิม

ในหมู่บ้านซือเหอได้มีการจัดตั้งสมาคมช่างแกะสลักไม้ขึ้นและมีการฝึกอบรมฟรีด้านเทคนิคการแกะสลักไม้ให้กับโรงเรียนในเครือซึ่งมีทั้งวัยรุ่นชายหญิง ไปจนถึงผู้ใหญ่อายุ 40 ปีให้ ความสนใจในการเข้าร่วมฝึกอบรม ในปี พ.ศ.2548 โรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้แกะสลัก Xingyi Gudian ได้ตอบสนองต่อการเรียกร้องของรัฐบาลภายใต้การนำของหน่วยงานประกันสังคมท้องถิ่นจัด ฝึกอบรมช่างแกะสลักไม้ให้กับชนกลุ่มน้อยเผ่าตู่หลง (Dulong) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา เศรษฐกิจของชนกลุ่มน้อย ในขณะที่เดียวกันยังได้ร่วมมือกับสหพันธ์คนพิการจัดชั้นเรียนฝึกอบรม การแกะสลักไม้อย่างมืออาชีพและเมื่อนักเรียนที่เข้าฝึกอบรมทำงานเป็นก็จะได้รับการบรรจุเข้าเป็น พนักงานซึ่งส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมนี้มีส่วนทำให้เกิดการจ้างงานทางวิชาการสูงขึ้น

ในด้านการปฏิรูปวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยก็เป็นเรื่องเร่งด่วนเช่นกัน โดยทุกฝ่ายต้องให้ ความสำคัญกับการฝึกฝนความสามารถ เนื่องจากปัจจัยหลายประการ เช่น โครงสร้างทางสังคมและ การกำหนดคน โยบายที่ไม่สมเหตุสมผลและความไร้เหตุผลทางความคิดของผู้คน เป็นต้น ทำให้ รูปแบบการศึกษาในระดับสูงในปัจจุบันไม่เหมาะสม แม้ว่าการปฏิรูปการศึกษาจะได้รับการสำรวจอยู่

ตลอดเวลาจนบรรลุผลบางอย่าง แต่ท้ายที่สุดก็ยากที่จะเปลี่ยนความคิดของผู้คนที่เกิดขึ้นมานานหลายทศวรรษ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ความพยายามมากขึ้นในการเปลี่ยนรูปแบบการกระจายความสมดุลของบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ ในขณะที่เดียวกัน เพียงแค่ปฏิรูปนโยบายก็ไม่ได้หมายความว่าสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ แต่ยังจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบความคิดของคนและการกระจายผลกำไรทางเศรษฐกิจในสังคมด้วย

1. การนำผู้สืบทอดงานไม้แกะสลักเข้ามาทำการเรียนการสอนในห้องเรียน

ตั้งแต่ปี พ.ศ.2552 ศูนย์คุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมณฑลยูนนาน ประเทศจีน ได้ร่วมมือกับคณะกรรมการออกแบบ มหาวิทยาลัยศิลปะยูนนานดำเนินกิจกรรม “การนำผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เข้ามาสอนการออกแบบในห้องเรียน” ซึ่งดำเนินกิจกรรมเป็นประจำและปัจจุบันจัดกิจกรรมมาแล้วทั้งหมด 19 ครั้ง กิจกรรมทั้งหมดได้รับการวางแผนอย่างเป็นลำดับขั้นตอนด้วยการนำผู้สืบทอดเข้ามาสื่อสารแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูกับนักเรียนในมหาวิทยาลัยและประยุกต์ใช้การออกแบบมาช่วยให้ผู้สืบทอดมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างมีเหตุผล นอกจากนี้ ยังทำให้ห้องเรียนออกแบบกลายเป็นสถานที่แห่งการสืบทอดและการปกป้องมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่ทุกฝ่ายต่างมีความสำเร็จร่วมกัน

ภาพที่ 5-6 วิธีการเรียนการสอนของ Huang Fuheng ผู้สืบทอดงานแกะสลักไม้

ภาพที่ 5-7 Huang Mozhong ผู้สืบทอดงานแกะสลักไม้

ภาพที่ 5-8 Yin Dequan ผู้สืบทอดงานแกะสลักไม้

ภาพที่ 5-9 Yang Chunlong ผู้สืบทอดงานแกะสลักไม้

จวบจนปัจจุบัน กิจกรรมนี้ยังได้เรียนเชิญผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ระดับประเทศและระดับมณฑลอีกเกือบ 100 ท่าน เข้าร่วมสื่อสารและสอนการออกแบบแบบมี้ออาชีพในห้องเรียน โดยกิจกรรมฝึกสอนพิเศษของผู้เชี่ยวชาญที่จ้างมาทำให้นักเรียนได้เรียนรู้แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ได้อย่างหลากหลายและแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมดั้งเดิมของมณฑลยูนนานที่โดดเด่นได้อย่างสมบูรณ์จนกลายเป็นวิชาการสอนหลักสูตรเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศิลปะยูนนานที่ได้รับความสนใจและยกย่องจากทุกสาขาอาชีพ อันสามารถชี้ให้เห็นประสิทธิภาพได้ดังนี้

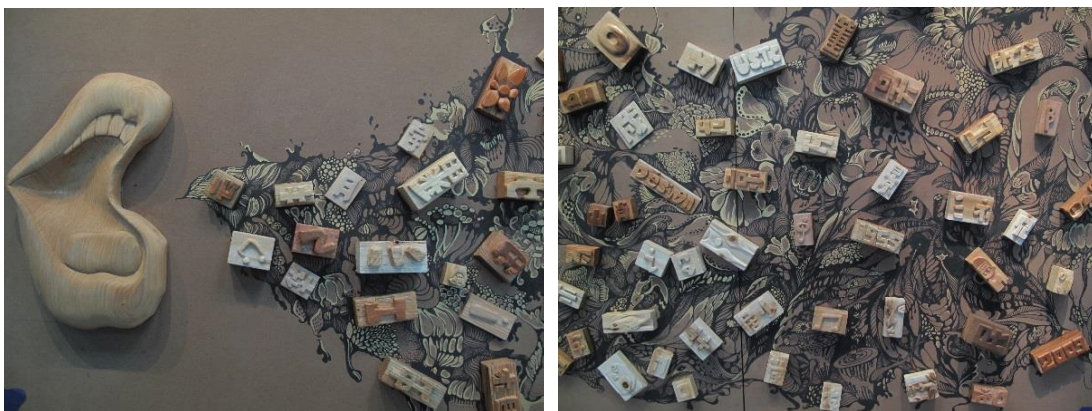
1) เป็นเพิ่มหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนและช่วยปรับปรุงคุณภาพโดยรวมของครูและนักเรียน

2) สร้างความเชื่อมั่นทางวัฒนธรรมและยกระดับอำนาจละมุน (Soft Power) ในโรงเรียน

3) สร้างแรงบันดาลใจด้านนวัตกรรมและสร้างความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม

ปัจจุบัน รูปแบบการเรียนการสอนโดยการใช่วางฝีมือไปสอนในห้องเรียนและการบรรยายเพื่อแนะนำหัตถกรรมพื้นบ้านให้แก่แก่นักเรียน ไม่เพียงแต่ใช้ที่มหาวิทยาลัยศิลปะยูนนานเท่านั้น แต่ยังถูกนำไปใช้กับมหาวิทยาลัยหลายแห่งหรือแม้แต่โรงเรียนระดับประถมและมัธยมในประเทศจีนด้วย การพัฒนากิจกรรมด้วยการทำไปเรียนไปดังกล่าวนี้ทำให้นักเรียนยอมรับได้ง่าย

เป็นแรงบันดาลใจให้นักเรียนรักและปกป้องงานฝีมือดั้งเดิม อีกทั้งยังเป็นวิธีการที่ทำให้พวกเขาเต็มใจเป็นผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของตนเองได้มากขึ้น

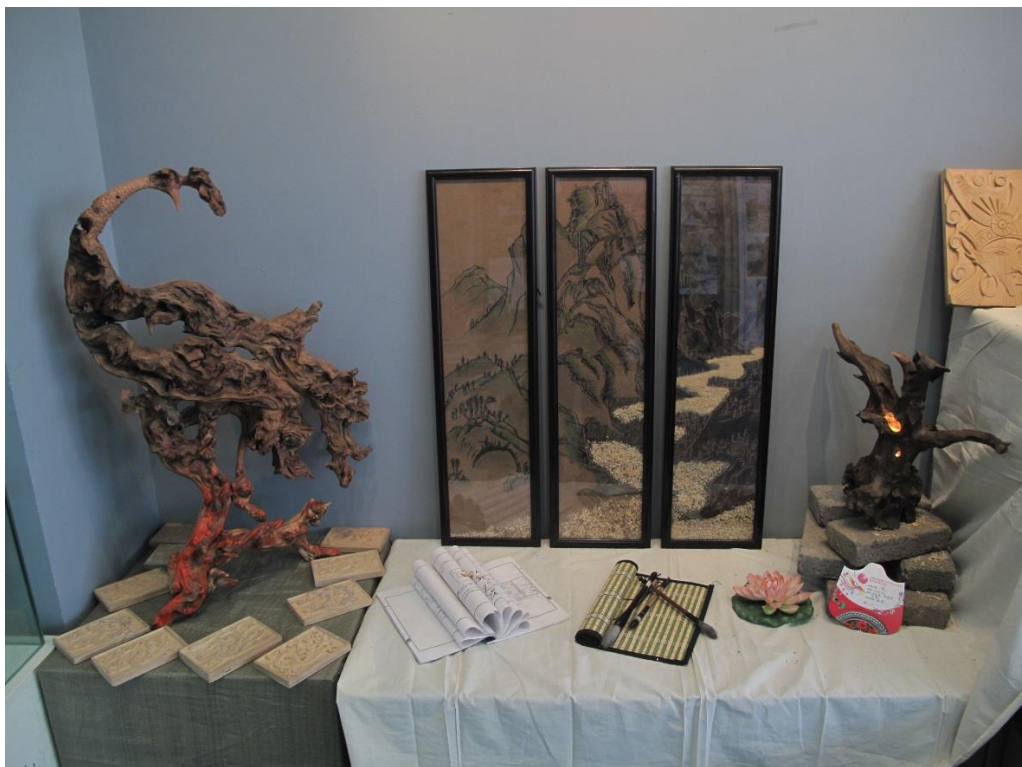
ภาพที่ 5-10 ผลงานการแกะสลักไม้ของนักเรียน

ภาพที่ 5-11 การจัดแสดงผลงานการแกะสลักไม้ของนักเรียน

ภาพที่ 5-12 ผลงานการแกะสลักไม้ของนักเรียน

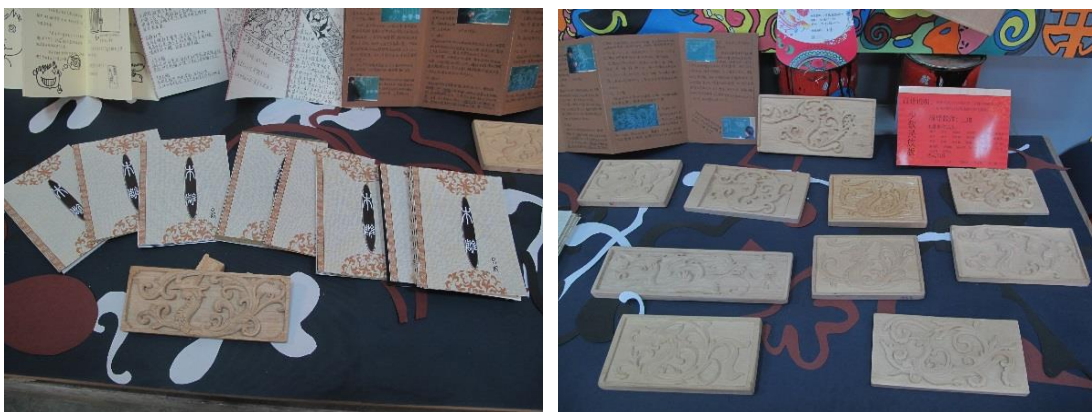
ภาพที่ 5-13 การจัดแสดงผลงานการแกะสลักไม้ของนักเรียน

ภาพที่ 5-14 การจัดแสดงผลงานการแกะสลักไม้ของนักเรียน

ภาพที่ 5-15 ผลงานการแกะสลักไม้ของนักเรียน

ภาพที่ 5-16 ผลงานการแกะสลักไม้ของนักเรียน

ภาพที่ 5-17 ช่างฝีมือสอนนักเรียน

2. การส่งเสริมการศึกษาศิลปะใหม่สำหรับผู้สืบทอดงานแกะสลักไม้

เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2015 กระทรวงวัฒนธรรมแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ศูนย์
 กลุ่มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ประเทศจีน กรมวัฒนธรรมมณฑลยูนนานและ

มหาวิทยาลัยศิลปะยูนิฟานเป็นเจ้าภาพร่วมกันจัด “โครงการฝึกอบรมการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของประเทศไทย” ครั้งที่ 1 และเปิดตัวอย่างเป็นทางการที่คณะกรรมการออกแบบมหาวิทยาลัยศิลปะยูนิฟาน โดยอาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะที่เกี่ยวข้องในมหาวิทยาลัยได้ทำการบรรยายเกี่ยวกับการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ซึ่งหนึ่งในนั้นได้มีการกล่าวถึงการแกะสลักไม้ด้วย

ภาพที่ 5-18 การประชุมเชิงปฏิบัติการผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ครั้งที่ 1

แผนการฝึกอบรมกลุ่มผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ดำเนินการโดยกระทรวงวัฒนธรรมแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนและศูนย์คุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ประเทศไทย โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงความสามารถและความเข้าใจของผู้สืบทอด ปรับปรุงระดับสุนทรียศาสตร์ การนำงานฝีมือไปใช้งาน ขยายกลุ่มผู้สืบทอดและส่งเสริมให้งานฝีมือแบบดั้งเดิมก้าวเข้าสู่ชีวิตในสังคมร่วมสมัย โดยมีกลุ่มผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้และนักศึกษามหาวิทยาลัยเข้าร่วมฝึกอบรมเป็นเวลา 1 เดือน กิจกรรมนี้ประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์และรับสมัครผู้สืบทอดทุกช่องทาง พัฒนาเกณฑ์การประเมินให้หลากหลายเพื่อเพิ่มผลลัพธ์ของการฝึกอบรมและเน้นด้านการประเมินเพื่อติดตามผล สรุปประสบการณ์และกำหนดบรรทัดฐานของการฝึกอบรม จัดกลุ่มผู้สืบทอดให้เข้ามาเรียนรู้กับบริษัทออกแบบที่ทันสมัยหรือในสตูดิโอ จัดทำแผนพัฒนาความสามารถเป็น 3 ระดับ ได้แก่ การอบรม การเรียนรู้และการฝึกฝน จัดตั้งแพลตฟอร์มเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างการสื่อสารและขยายการประชาสัมพันธ์

ภาพที่ 5-19 การอบรมผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

กิจกรรมดังกล่าว Duan Sixing ในฐานะผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ระดับประเทศสาขาไม้แกะสลัก กล่าวว่า “การสืบทอดไม่ได้ทำแค่ครั้งเดียวแล้วจะจบ แต่จำเป็นต้องติดตามผลอย่างต่อเนื่อง สำหรับฉัน เวลาในการฝึกอบรมเพียง 1 เดือนนั้นถือว่าสั้นมากซึ่งหลังจากปรับตัวเข้ากับโหมดการสอนของมหาวิทยาลัยได้แล้วก็ต้องมีใจที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสำหรับช่างฝีมือคนหนึ่ง ศิลปะการออกแบบร่วมสมัยถือว่ามีส่วนช่วยตัวฉันเป็นอย่างมาก การผสมผสานระหว่างรูปแบบดั้งเดิมและความทันสมัยสามารถทำให้ “ทักษะที่ไม่มีตัวตน” ถูกปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมการใช้ชีวิตร่วมสมัยได้ดี ในขณะที่เดียวกัน ฉันหวังว่า “ทักษะที่ไม่มีตัวตน” จะสามารถถูกนำไปใช้กับบรรดาโรงเรียนระดับประถมและมัธยมต่อไป อันจะส่งผลให้ทักษะที่สืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษได้รับการถ่ายทอดไปให้คนหนุ่มรุ่นสาวได้รู้และเข้าใจมากขึ้น ซึ่งเพียงแคเราปลูกฝังความเข้าใจเกี่ยวกับงานฝีมือแบบดั้งเดิมให้คนรุ่นต่อไปก็จะทำให้ “ทักษะที่ไม่มีตัวตน” ถูกถ่ายทอดไปยังคนอีกรุ่นได้ซึ่งถือเป็นการถ่ายทอดมรดกจากรุ่นสู่รุ่นที่มีประสิทธิภาพ”

ภาพที่ 5-20 Duan Sixing ผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ประเภทไม้แกะสลัก

ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับภาคธุรกิจ

การเรียนรู้เป็นหัวใจของการศึกษาและเป็นประตูหนึ่งที่จะทำให้งานฝีมือออกไปสู่ตลาด การเปลี่ยนความรู้และทักษะที่เรียนรู้ให้กลายเป็นผลงานศิลปวัฒนธรรมไม้แกะสลักที่ขายได้นั้น วิธีที่มีประสิทธิภาพที่สุดคือความร่วมมือโดยตรงระหว่างสถาบันและองค์กรต่างๆ เพราะในกระบวนการเรียนรู้จะทำให้สามารถเข้าใจตลาดและเข้าใจผู้บริโภคได้ และในเวลาเดียวกันก็เป็นไปได้ว่าองค์กรก็จะได้รับความสามารถโดยตรงและมีประสิทธิภาพเช่นกัน

1. การเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน

จากการเรียนวิชาเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะในโรงเรียน ก่อนอื่นเป็นการปรับปรุงความสามารถในการชื่นชมผลงานศิลปะของช่างฝีมือ และเมื่อมีความเชี่ยวชาญด้านสุนทรียศาสตร์ และเข้าใจกลุ่มผู้บริโภคยุคใหม่เป็นอย่างดีแล้วก็จะเป็นการยกระดับผลิตภัณฑ์ทางศิลปวัฒนธรรมไม้แกะสลักจากต้นกำเนิดของมันได้ เมื่อเทียบกับการพัฒนาจากภาคเอกชนแน่นอนว่ามันสามารถพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันได้อย่างครอบคลุม เมื่อบวกกับความร่วมมือกับบริษัทต่างๆ จะยิ่งทำให้เราเข้าใจถึงปฏิริยาของงานศิลปะไม้แกะสลักในตลาดได้ง่ายขึ้นและสามารถบูรณาการช่างฝีมือ วิธีการสืบทอด ผู้ประกอบการ ตลาดและผู้บริโภค ซึ่งเป็นห่วงโซ่ระบบนิเวศทั้งหมดของไม้แกะสลักได้อย่างสมบูรณ์

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอและบ้านถวยร่วมกับการพัฒนาอย่างรวดเร็วของการท่องเที่ยวผ่านแพลตฟอร์มอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือเป็นการเพิ่ม

พื้นที่ว่างสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักและเป็นการพัฒนาที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน การขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมที่มณฑลยูนนานและจังหวัดเชียงใหม่ การพัฒนาอุตสาหกรรมหัตถกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยวควรมี “เอกลักษณ์” ถึงจะสามารถเพิ่มคุณค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยวได้ ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ผู้สร้างงานแกะสลักไม้รุ่นใหม่กำลังแสวงหาความคิดสร้างสรรค์อย่างไม่หยุดยั้ง โดยสร้างสไตล์ส่วนตัวที่ผสมผสานทั้งชีวิตและศิลปะเข้ากับนวัตกรรม นอกจากนี้ ช่างแกะสลักจำนวนมากที่ติดตามงานศิลปะยังได้มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์และความก้าวหน้าของเทคนิคดั้งเดิมหลายๆ สร้างกระแสหลักทางวัฒนธรรมให้กับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่ทันสมัย ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเพื่อการท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมที่ยังมีอนาคตที่สดใสมาก แต่สิ่งที่จำเป็นคือผลิตภัณฑ์ที่มีความหมายทางวัฒนธรรมซึ่งต้องรักษาความหมายของวัฒนธรรมและนำเสนอภายใต้วัตถุประสงค์พิเศษของไม้ และทำให้คุณลักษณะของสินค้าและความหมายทางวัฒนธรรมสามารถรวมกันได้อย่างสมบูรณ์แบบ

2. สร้างอุตสาหกรรมหัตถกรรมเพื่อการท่องเที่ยวที่มีลักษณะเฉพาะ

งานฝีมือพื้นบ้านท้องถิ่น ไม่ได้มีไว้เพื่อการท่องเที่ยว แต่ถือเป็นของที่ระลึกที่เหมาะสมที่สุดสำหรับนักท่องเที่ยว เมื่อนักท่องเที่ยวซื้อของที่ระลึกสิ่งจำเป็นที่ต้องพิจารณาคือ ต้องพกพาสะดวก มีเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น เป็นตัวแทนของสถานที่นั้นๆ เป็นตัวแทนวัฒนธรรมของสถานที่ มีคุณค่าให้ระลึกถึงและเพื่อตอบสนองต่อความทรงจำของนักท่องเที่ยว เป็นต้น โดยสรุปจะพิจารณาจาก 3 ด้านเป็นหลัก ได้แก่ รูปแบบผลิตภัณฑ์ ลักษณะกระบวนการผลิตและคุณค่าทางวัฒนธรรม

ในแง่ของรูปแบบผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านชือเหอและบ้านถวยส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก น้ำหนักเบา และพกพาสะดวก จากการสำรวจพบว่า ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทคือ ของจัดแสดง ของประดับตกแต่งและของเล่น ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นของประดับตกแต่งและของเล่นมากกว่าของจัดแสดง ผลิตภัณฑ์ศิลปะเพื่อการท่องเที่ยวประเภทของจัดแสดงส่วนใหญ่ ได้แก่ ของตั้งโชว์ ภาพแขวน และการแกะสลักเป็นรูปวงกลม เป็นต้น ของประดับตกแต่ง ได้แก่ สายคล้องมือ สร้อยข้อมือ ลูกบิด จี้ เป็นต้น ส่วนของเล่น ได้แก่ ของเล่นแกะสลักไม้เป็นรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลาย

ภาพที่ 5-21 ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านถวาย

จากมุมมองกระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักมีการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์และก้าวกระโดดจากกระบวนการดั้งเดิมสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมการแกะสลักไม้ที่ทันสมัย มีการนำนวัตกรรมในการสืบทอดใหม่ๆ เช่น เครื่องจักร การออกแบบรูปแบบใหม่ การลดต้นทุนในการผลิตและการปรับปรุงคุณภาพของช่างฝีมือมาใช้ ปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอและบ้านถวายสามารถทำการผลิตด้วยเครื่องจักรได้อย่างสมบูรณ์ซึ่งช่วยลดต้นทุนการผลิตได้เป็นอย่างมากทำให้ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักไม่ได้จำกัดอยู่ที่กลุ่มผู้บริโภคระดับกลางและระดับสูงอีกต่อไป แต่เป็นการเปิดตลาดกลุ่มผู้บริโภคระดับล่างและเพิ่มช่องทางการขายที่กว้างขึ้น

จากมุมมองด้านมูลค่าเพิ่มทางวัฒนธรรมของผลิตภัณฑ์และในฐานะที่ไม้แกะสลักมีเนื้อหาทางวัฒนธรรม มีคุณค่าทางกระบวนการศิลปะและเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเพื่อการท่องเที่ยว การแข่งขันในตลาดจึงถือเป็นการแข่งขันทางวัฒนธรรมด้วย เมื่อหันไปมองด้านงานฝีมือที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนานและเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย องค์ประกอบทางวัฒนธรรมหลายอย่างต้องการให้นักออกแบบทำการสำรวจและต่อยอดเพื่อมอบคุณค่าที่เฉพาะเจาะจงในการออกแบบเชิงสร้างสรรค์ให้กับผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลัก จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอพบว่าส่วนใหญ่ไม่ค่อยผลิตงานหัตถกรรมขนาดเล็ก พวกเขาถือว่า งานหัตถกรรมเพื่อการท่องเที่ยวเหล่านี้ ส่วนใหญ่นำเข้ามาจากตลาดภายนอก เช่น ผู้เขียนและเจ้อเจียง ซึ่งไม่ใช่การผลิตในท้องถิ่นซึ่งทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่มีเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ระลึกในต้าหลี่และเมืองโบราณลี่เจียงส่วนใหญ่จำหน่ายผลิตภัณฑ์เหมือนกันซึ่งไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นเลย ดังนั้น การขุดค้นวัฒนธรรมระดับภูมิภาคนั้น ผู้ออกแบบต้องขุดลงไปในองค์ประกอบดั้งเดิมของชาวบ้านและผสานให้เข้ากับลักษณะของสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อสร้างความหมายทางวัฒนธรรมของการออกแบบงานหัตถกรรมเพื่อการท่องเที่ยวให้สมบูรณ์

ภาพที่ 5-22 ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ

แนวทางการพัฒนาในอนาคต

การพัฒนาอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอและบ้านถวายนในอนาคตยังจำเป็นต้องดำเนินการวิจัยและพัฒนาให้ตรงเป้าหมายมากขึ้น โดยอ้างอิงตามลักษณะพิเศษของอุตสาหกรรมไม้แกะสลักในแต่ละพื้นที่ เพราะบ้านซื่อเหอและบ้านถวายต่างมีสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ภูมิหลังทางวัฒนธรรมและตำแหน่งพื้นฐานของการพัฒนาอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน สำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านถวาย มีแนวทางดังนี้

1. การวิจัยด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

การวิจัยและพัฒนา (Research & Development) เป็นส่วนสำคัญของห่วงโซ่อุตสาหกรรมไม้แกะสลักบ้านถวายซึ่งมีส่วนในการกำหนดมูลค่าผลิตภัณฑ์และความนิยมของตลาดระดับมหภาค ดังนั้น จึงจำเป็นต้องให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการด้านนวัตกรรมเทคโนโลยี โดยเน้นด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและการเพิ่มประสิทธิภาพเทคโนโลยี กระตุ้นให้บริษัทต่างๆ จัดตั้งสถาบันการวิจัย ห้องสตูดิโอและส่งเสริมให้นักออกแบบพยายามคิดค้นเพื่อหานวัตกรรมใหม่ทั้งในด้านรูปแบบ วัสดุและเนื้อหาผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการควรมีการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาและเสริมสร้างการสร้าง การใช้ การจัดการและการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาด้วย

2. การพัฒนาไม้แกะสลักเป็นอุตสาหกรรมการตกแต่งบ้านและเฟอร์นิเจอร์

สำหรับการตกแต่งภายใน ปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายมุ่งเน้นไปที่การใช้ประโยชน์เพื่อตกแต่งวัดทางศาสนาเท่านั้น ซึ่งยังคงมองข้ามด้านการนำมาใช้ในครัวเรือน ดังนั้น ควรมีการผลักดันให้ช่างฝีมือหันมาตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ในครัวเรือน โดยจัดทำงบประมาณค่าใช้จ่ายและร่วมมือกับบริษัทออกแบบสถาปัตยกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้อยู่อาศัยเลือกไม้แกะสลักมาใช้ตกแต่งภายใน ตลอดจนจัดหาเงินอุดหนุนที่เหมาะสมเพื่อช่วยในการพัฒนาด้วย

นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องรวบรวมหนังสือและข้อมูลเกี่ยวกับการตกแต่งสไตล์คลาสสิกและวัฒนธรรมสมัยใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับตลาดผู้บริโภคในปัจจุบัน

3. การพัฒนาไม้แกะสลักในธุรกิจการท่องเที่ยวและการจัดทำของที่ระลึก

หลังจากที่หมู่บ้านถวายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดเชียงใหม่ จากความร่วมมือผ่านชุดมาตรการต่างๆ กับหน่วยงานการท่องเที่ยวในท้องถิ่นทำให้หมู่บ้านถวายสามารถดึงดูดลูกค้าจำนวนมากเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ได้ ดังนั้น เราจึงควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายและอุดมไปด้วยนวัตกรรมใหม่ ศิลปินและผู้ประกอบการแกะสลักไม้ในท้องถิ่นควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีขนาดเล็กและเลือกใช้วัสดุต้นทุนต่ำเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถพกพาได้สะดวก ราคาเหมาะสมและใช้เป็นของที่ระลึกได้ ในขณะเดียวกัน ร้านค้าที่มีอยู่ในหมู่บ้านจำเป็นต้องปรับโครงสร้างใหม่ โดยนอกเหนือจากการสาธิตวิธีการแกะสลักไม้แล้ว ยังควรกระจายสินค้าไปยังจุดจำหน่ายที่มากขึ้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถค้นหาสินค้าเป้าหมายได้ในเวลาอันสั้น

4. การสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

ไม้แกะสลักกำลังเผชิญหน้ากับอุปสรรคอย่างหนักเพื่อให้ได้มาซึ่งการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ในประเทศไทย และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ในระยะเวลาอันสั้น บ้านถวายจำเป็นต้องมีความกระตือรือร้นในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งผ่านการแสดงผลแบบคงที่และทัศนคติที่มีชีวิต ในขณะเดียวกัน ยังควรทำให้ศูนย์หัตถกรรมบ้านถวายกลายเป็นศูนย์กลางและจัดตั้งโรงเรียนแกะสลักไม้ขึ้นที่นี่ โดยให้นักเรียนในโรงเรียนทั้งระดับประถม มัธยม อาชีวศึกษารวมทั้งมหาวิทยาลัยเข้าร่วมอบรมหรือแข่งขันเพื่อพัฒนาให้เป็นผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมในอนาคต สำหรับผลงานที่ยอดเยี่ยม เรายังสามารถใช้ต่อยอดเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบและมอบรางวัลให้แก่ก่อกอบแบบด้วย โดยกิจกรรมนี้ยังสามารถยกระดับขึ้นสู่อุตสาหกรรมระดับประเทศโดยเรียนเชิญช่างฝีมือเข้ามามีส่วนร่วมในการแข่งขัน และมุ่งมั่นสร้างสรรค์ให้ศูนย์หัตถกรรมบ้านถวายกลายเป็นเมืองแห่งการศึกษา

สำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ มีแนวทางดังนี้

1. การบูรณะสถาปัตยกรรมไม้แกะสลักแบบดั้งเดิม

เนื่องจากอิทธิพลทางวัฒนธรรมของภูมิภาคที่ไม่เหมือนใครทำให้หมู่บ้านซื่อเหอเป็นหมู่บ้านที่ใช้ไม้เป็นโครงสร้างหลักในการสร้างที่อยู่อาศัยมาตั้งแต่สมัยโบราณ ดังนั้น การบูรณะและปกป้องที่อยู่อาศัยในท้องถิ่นแบบดั้งเดิมจะทำให้ผู้ที่มาเที่ยวชมสถานที่แห่งนี้ได้รับกลิ่นไอทางศิลปะที่แตกต่างจากสถานที่อื่นๆ นอกจากนี้ ยังสามารถนำวิธีการบูรณะหมู่บ้านมาจัดทำเป็นวิดีโอหรือการอธิบายในรูปแบบวรรณกรรมเพื่อเผยแพร่หมู่บ้านได้ในเวลาเดียวกัน

2. การสร้างตลาดการค้าผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักโบราณ

ปัจจุบัน ในหมู่บ้านซื่อเหอมีการก่อตั้งกลุ่มนักสะสมไม้แกะสลักโบราณขึ้น โดยมีเนื้อหาที่ครอบคลุมเกี่ยวกับโครงสร้างอาคาร เฟอร์นิเจอร์และเครื่องประดับตกแต่ง นอกจากนี้ ในรายการโทรทัศน์ยังมีการเผยแพร่สารคดีเกี่ยวกับคอลเล็กชันงานไม้แกะสลักและมีหลายครั้งที่กล่าวถึงการสะสมไม้แกะสลักโบราณด้วย แม้ว่าการทำธุรกรรมและการระบุดันแบบของไม้แกะสลักโบราณเหล่านี้จะสามารถดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคได้เป็นอย่างมาก แต่ปัจจุบันยังไม่มีตลาดซื้อขายวัตถุโบราณเหล่านี้ในหมู่บ้านซื่อเหอ ดังนั้น ด้วยความจริงที่ว่า งานไม้แกะสลักโบราณในพื้นที่รอบๆ ได้ค่อยๆ มารวมตัวกันที่หมู่บ้านซื่อเหอ เราจึงควรสร้างตลาดค้าของเก่าขึ้นที่นี่ ตลอดจนสร้างพื้นที่ฝึกฝนให้ช่างฝีมือกลายเป็นผู้เชี่ยวชาญและให้บริการด้านงานไม้แกะสลักโบราณ นอกจากนี้ เฟอร์นิเจอร์โบราณที่ทำจากไม้มะฮอกกานีเก่า ปัจจุบันยังเป็นที่นิยมเก็บสะสม ดังนั้น เราควรสร้างพิพิธภัณฑ์ไม้แกะสลักโบราณขึ้นที่หมู่บ้านซื่อเหอและกำหนดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อจัดแสดงผลงานไม้แกะสลักในท้องถิ่นและเฟอร์นิเจอร์ไม้มะฮอกกานีโบราณ

3. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการพัฒนาวัฒนธรรมที่สร้างสรรค์

จากการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วของสังคมสมัยใหม่ทำให้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกลายเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมเป็นอย่างมาก พื้นที่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของหมู่บ้านซื่อเหอมีเอกลักษณ์อยู่ที่ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมการแกะสลักไม้ของหมู่บ้านและยังมีการชิมชาวัฒนธรรมต่างประเทศมาใช้พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวได้ดีทำให้นักท่องเที่ยวได้ชมหรือเพลิดเพลินไปกับความตื่นตาตื่นใจของที่แห่งนี้ได้ดี ในพื้นที่ท่องเที่ยวแห่งนี้ควรมีการจัดตั้งศูนย์สร้างสรรค์เพื่อให้ผู้เข้าชมได้ใช้จินตนาการได้อย่างอิสระ พร้อมกับการขยายความเข้าใจของผู้คนที่มาต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว นอกจากนี้ ผู้บริโภคยังสามารถเข้าเยี่ยมชมโรงงานการผลิตเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมได้อย่างเต็มที่จนก่อให้เกิดเป็นการส่งเสริมการทำธุรกรรมในสถานที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การจัดงานแสดงศิลปะและงานฝีมือหรือเทศกาลวัฒนธรรม

จากความจริงที่ว่ารัฐบาลท้องถิ่นได้พัฒนาวัฒนธรรมการแกะสลักไม้ของหมู่บ้านซื่อเหอไว้เป็นนโยบายการพัฒนาที่สำคัญในอนาคตและรัฐบาลได้เป็นผู้นำอย่างจริงจังในนโยบายนี้จึงก่อให้เกิดเป็นความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับเอกชนในการจัดงานศิลปะและวัฒนธรรมขนาดใหญ่ซึ่งทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการแสดงสินค้า การขายสินค้า การประชาสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีระหว่างกัน

ตัวอย่างโครงการเพื่อการพัฒนาในอนาคต

1. โครงการเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ

ชื่อโครงการ โครงการท่องเที่ยวตามรอยวัฒนธรรมศิลปะไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ

ผู้นำโครงการ กรรมการหมู่บ้านชื้อเหอ สมาคมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอและโรงงาน

วัตถุประสงค์ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะทำให้ผู้คนเข้าใจหมู่บ้านชื้อเหอ และไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอได้มากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอไปพร้อมๆ กันด้วย

สถานที่ หมู่บ้านชื้อเหอ (ไม้แกะสลัก) เขาซือเป่าซาน (ถ้ำหิน) และเขาเซียนชื้อซาน (หินแกะสลัก)

กลุ่มเป้าหมาย นักท่องเที่ยวทั่วไปที่เดินทางมายังต้าหลี่หรือลี่เจียงและมีความสนใจอยากเข้าร่วมเดินทางตามรอยวัฒนธรรมศิลปะไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ

ค่าใช้จ่าย

- ค่าทัวร์ของนักท่องเที่ยว 299 หยวน/คน รับขั้นต่ำ 20 คนขึ้นไป

- ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง รวมทั้งหมด 3700 หยวน ประกอบด้วย ค่ารถ 1000 หยวน ค่ามัคคุเทศก์ประจำเส้นทาง 300 หยวน อาหารกลางวัน 400 หยวน ค่าบัตรเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยว 1000 หยวน และค่ามัคคุเทศก์ท้องถิ่น 1000 หยวน

- ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์ 10000 หยวน

- ค่าอบรมมัคคุเทศก์ประจำเส้นทาง 10000 หยวน

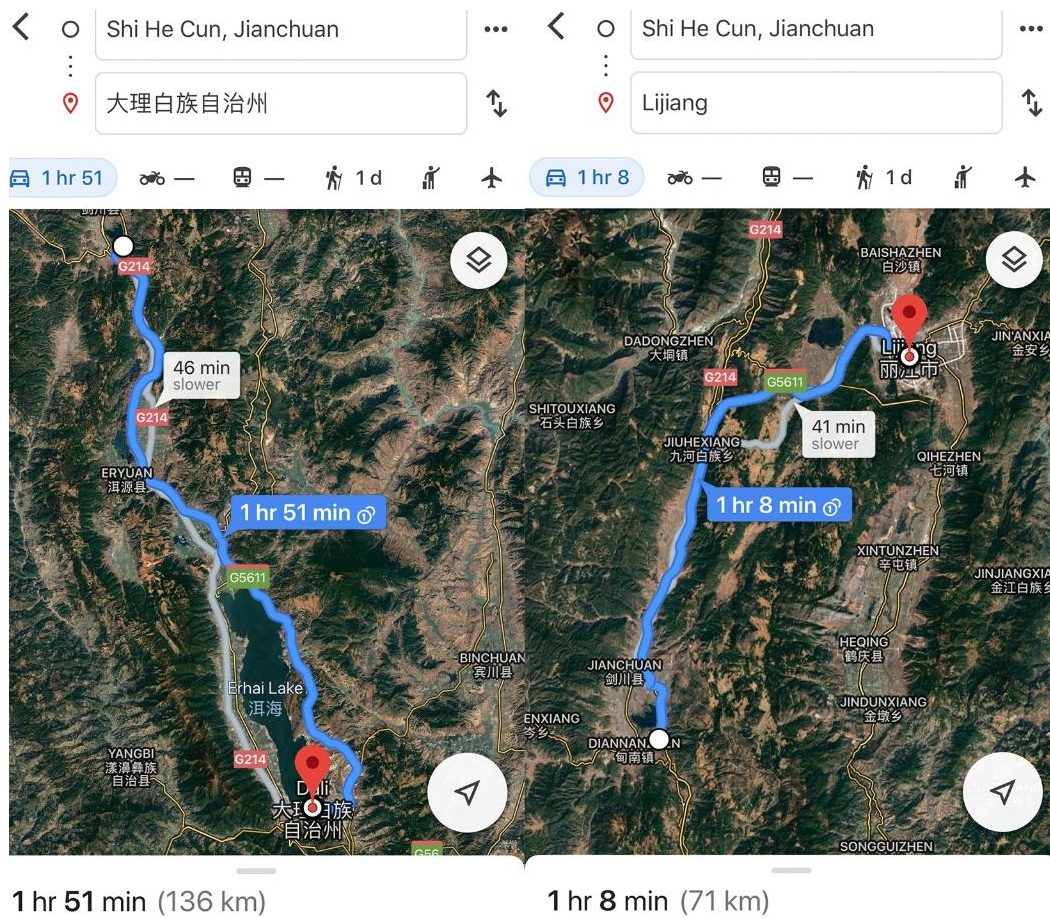
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ 6000 หยวน

รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมด 30000 หยวน

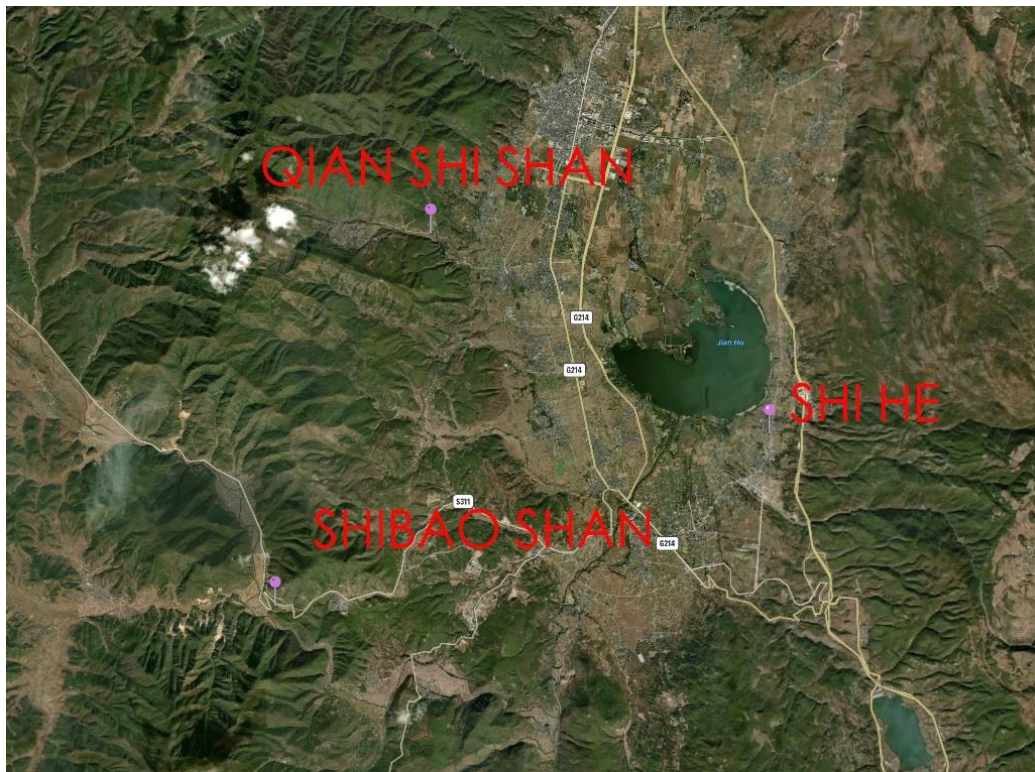
กระบวนการ

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมแผนการเดินทาง

เนื่องจากลักษณะพิเศษทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านชื้อเหอที่ตั้งอยู่ระหว่างเมืองต้าหลี่และลี่เจียง ทำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางผ่านเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ใกล้ๆ กับหมู่บ้านชื้อเหอยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องอีก 2 แห่งคือเขาซือเป่าซาน (Shibao Shan) และเขาเซียนชื้อซาน (Qianshi Shan) ซึ่งเป็นถ้ำหินและมีศิลปะหินและไม้แกะสลักเป็นจำนวนมากซึ่งสามารถกำหนดเป็นเส้นทางร่วมที่เกี่ยวข้องกันได้

ภาพที่ 5-23 ระยะทางระหว่างหมู่บ้านซือเหอถึงต้าหลี่และลี่เจียง

ภาพที่ 5-24 ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านชือเหอ เขาสื่อเป่าซาน (Shibao Shan) และเขาเจียนชือซาน (Qianshi Shan)

ภาพที่ 5-25 ทัศนียภาพของเขาสื่อเป่าซาน (Shibao Shan)
(Kedi Du, 2562)

ภาพที่ 5-26 ทัศนียภาพของเขาสือเป่าซาน (Shibao Shan)
(Kedi Du, 2562)

เขาเซียนซือซาน (Qianshi Shan) เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับ AAA ของประเทศจีน ตั้งอยู่ห่างจากหมู่บ้านเจียนชาน เมืองต้าหลี่ 1.5 กิโลเมตร โดยบนเขาเซียนซือซานจะมีรูปสิงโตหินแกะสลักมากกว่า 2600 ตัวและเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงโด่งดังของหมู่บ้านเจียนชาน

ภาพที่ 5-27 ทัศนียภาพของเขาเขินชื่อซาน (Qianshi Shan)
(Kedi Du, 2562)

ภาพที่ 5-28 ทัศนียภาพของเขาเจ็ชชือซาน (Qianshi Shan)

中国传统文化木雕

艺术

文化

旅游

木 雕

传统·工艺

浉河 石宝山 干狮山
雕刻艺术文化之旅
CARVING ART CULTURE JOURNEY

浉河艺术文化旅游

抢先体验价
299/人

ภาพที่ 5-29 โปสเตอร์แนะนำการท่องเที่ยว

แผนการเดินทาง

กรณีเดินทางออกจากลี่เจียง

08.00 เดินทางออกจากลี่เจียง

09.30-11.30 เยี่ยมชมเขาสือเป่าซาน

11.30 เดินทางไปหมู่บ้านเจี้ยนชว่น รับประทานอาหารกลางวันและลิ้มรสอาหารของชนกลุ่มน้อยชนชาติไป๋

13.00-14.00 เยี่ยมชมเขาเซียนซือซาน

14.30-15.30 เยี่ยมชมตลาดจำหน่ายสินค้าไม้แกะสลักบ้านซือเหอและเยี่ยมชม

พิพิธภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านซือเหอ

17.00 เดินทางกลับลี่เจียง

กรณีเดินทางออกจากต้าหลี่

08.00 เดินทางออกจากต้าหลี่

10.00-11.30 เยี่ยมชมตลาดจำหน่ายสินค้าไม้แกะสลักบ้านซือเหอและเยี่ยมชม

พิพิธภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านซือเหอ

11.30 เดินทางไปหมู่บ้านเจี้ยนชว่น รับประทานอาหารกลางวันและลิ้มรสอาหาร

ของชนกลุ่มน้อยชนชาติไป๋

13.00-14.00 เยี่ยมชมเขาเซียนซือซาน

14.30-16.30 เยี่ยมชมเขาสือเป่าซาน

17.30 เดินทางกลับต้าหลี่

ขั้นตอนที่ 2 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

- ในการเดินทางจะมีพิธีกร (มัคคุเทศก์) คอยบรรยายประวัติ วัฒนธรรมและศิลปะการแกะสลัก ตลอดเส้นทาง เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักประวัติความเป็นมาและความสำคัญของสถานที่ต่างๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวอยากเข้าไปค้นหาประวัติในเชิงลึกและแนะนำเส้นทางการท่องเที่ยวนี้ให้ผู้อื่นต่อไป

- เนื่องจากมีรัฐบาลท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้อย่างดี ดังนั้น ก่อนการเดินทาง ช่างเทคนิคในท้องถิ่นหรือผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เป็นผู้บรรยายข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปะการแกะสลักและตอบคำถามแก่นักท่องเที่ยว โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เดินทางไปพร้อมกับการเรียนรู้ประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจของศิลปะการแกะสลักและเพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่วัฒนธรรมต่อไป

- จากความสนใจของนักท่องเที่ยวจะก่อให้เกิดการสร้างผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยวขึ้นซึ่งจะทำให้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักกลายเป็นสินค้าที่ผลักดันการท่องเที่ยวท้องถิ่นซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ไปพร้อมกับการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 3 วิธีการเพิ่มความสำเร็จ

นอกจากนักท่องเที่ยวจะต้องชำระเงินเพื่อใช้จ่ายในการท่องเที่ยวแล้ว ยังทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความคิอยากซื้อของที่ระลึกบริเวณเขาเขียนชื่อซานและเขาเสือเป่าซานด้วย ซึ่งถือเป็นการผลักดันให้เกิดธุรกิจอุตสาหกรรมของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว นอกจากนี้ การพัฒนาด้านการขนส่งและการจำหน่ายสินค้าบนแพลตฟอร์มอินเทอร์เน็ตยังสามารถทำให้ออกให้เกิดยอดขายจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในท้องถิ่นเพิ่มขึ้นและก่อให้เกิดรายได้มากขึ้นด้วย

2. โครงการเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวาย

ชื่อโครงการ โครงการไม้แกะสลักหรรษา/FUN WOOD CARVING DIY

ผู้นำโครงการ รัฐบาลของหมู่บ้านถวาย ช่างฝีมือและโรงงานไม้แกะสลัก

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการแกะสลักอย่างง่าย อุปกรณ์เครื่องมือในการแกะสลักและรู้สึกถึงความสำคัญของศิลปะไม้แกะสลัก

สถานที่ หมู่บ้านถวายหรือโรงเรียนระดับประถมหรือมัธยมในจังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป จำนวน 40 คน/ครั้ง

ค่าใช้จ่าย 16,800 บาท ประกอบด้วย กระดานแกะสลัก ปากกามะจิก ค่าพิมพ์เอกสารประชาสัมพันธ์ ค่าวิทยากร ของรางวัล และอื่นๆ

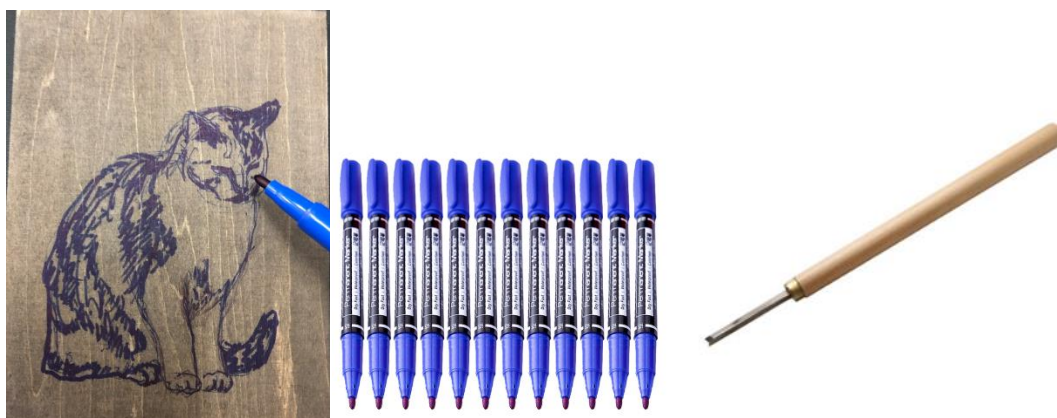
กระบวนการ

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ ประกอบด้วย

- การเตรียมบุคลากร ได้แก่ การเรียนเชิญให้รัฐบาลของหมู่บ้านถวาย ช่างฝีมือและโรงงานไม้แกะสลักจำนวน 3-5 ท่าน ให้เข้ามามีส่วนร่วม เมื่อบุคลากรพร้อมแล้วให้รัฐบาลและช่างฝีมือดำเนินการจัดอบรมพื้นฐานการแกะสลัก เป้าหมายโครงการ และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโครงการนี้ให้แก่ผู้สนใจเข้าร่วมโครงการ

- การประชาสัมพันธ์ การจัดเตรียมโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่บนสื่อโซเชียลมีเดียและอินเทอร์เน็ต รวมถึงการจัดทีมงานเดินทางไปจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ยังโรงเรียนต่างๆ

- การเตรียมอุปกรณ์ เตรียมรูปภาพไว้ 3 ชุด (120 ภาพ) กระดานไม้แผ่นเรียบขนาด 20X20 ซม. ปากกามะจิกและมีดแกะสลัก

ภาพที่ 5-30 อุปกรณ์ที่ใช้ในการแกะสลัก

ขั้นตอนที่ 2 การเรียนการสอน (120 นาที)

- เมื่อช่างฝีมือบรรยายแนะนำความหมายของการแกะสลัก ประเภทของการแกะสลักการนำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและประโยชน์ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และรู้จักกับไม้แกะสลักเบื้องต้น (10 นาที)

- นำตัวอย่างผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่มีความประณีตและสวยงามมาโชว์ให้นักเรียนดู โดยแบ่งผลิตภัณฑ์ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ไม้แกะสลักแบบดั้งเดิมและไม้แกะสลักแบบสมัยใหม่ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้ประวัติความเป็นมาของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก เทคนิคการแกะสลักและเกิดความเข้าใจในศิลปะการแกะสลักและต้องการศึกษาเรียนรู้กระบวนการแกะสลักด้วยตนเอง (10 นาที)

- ให้นักเรียนทดลองวาดภาพลงบนกระดานไม้ โดยแบ่งรูปภาพออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ลวดลายแบบดั้งเดิมของไทย ลายธรรมชาติและลายการ์ตูน และให้แบ่งช่างฝีมือออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มหนึ่งให้คำแนะนำด้านการวาดลวดลายและอีกกลุ่มหนึ่งให้คำแนะนำด้านการแกะสลัก โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนและให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง (20 นาที)

- การสอนวิธีการแกะสลัก ส่วนหนึ่งคือสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีการแกะสลัก เรียนรู้การใช้มีดแกะสลักที่ถูกต้องและเรื่องที่ต้องระวังในการแกะสลัก และในระหว่างที่นักเรียนกำลังลงมือแกะสลักนั้นจะมีช่างฝีมือคอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด (เพื่อความปลอดภัยของนักเรียน ในการแกะสลักนี้จะใช้ลวดลายอย่างง่าย มีลายเส้นไม่ซับซ้อนและไม่มีลายลึกมาก) โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการแกะสลักอย่างง่ายและสร้างความสนใจในอนาคตต่อไป (50 นาที)

ขั้นตอนที่ 3 การให้รางวัลและสรุปผลโครงการ

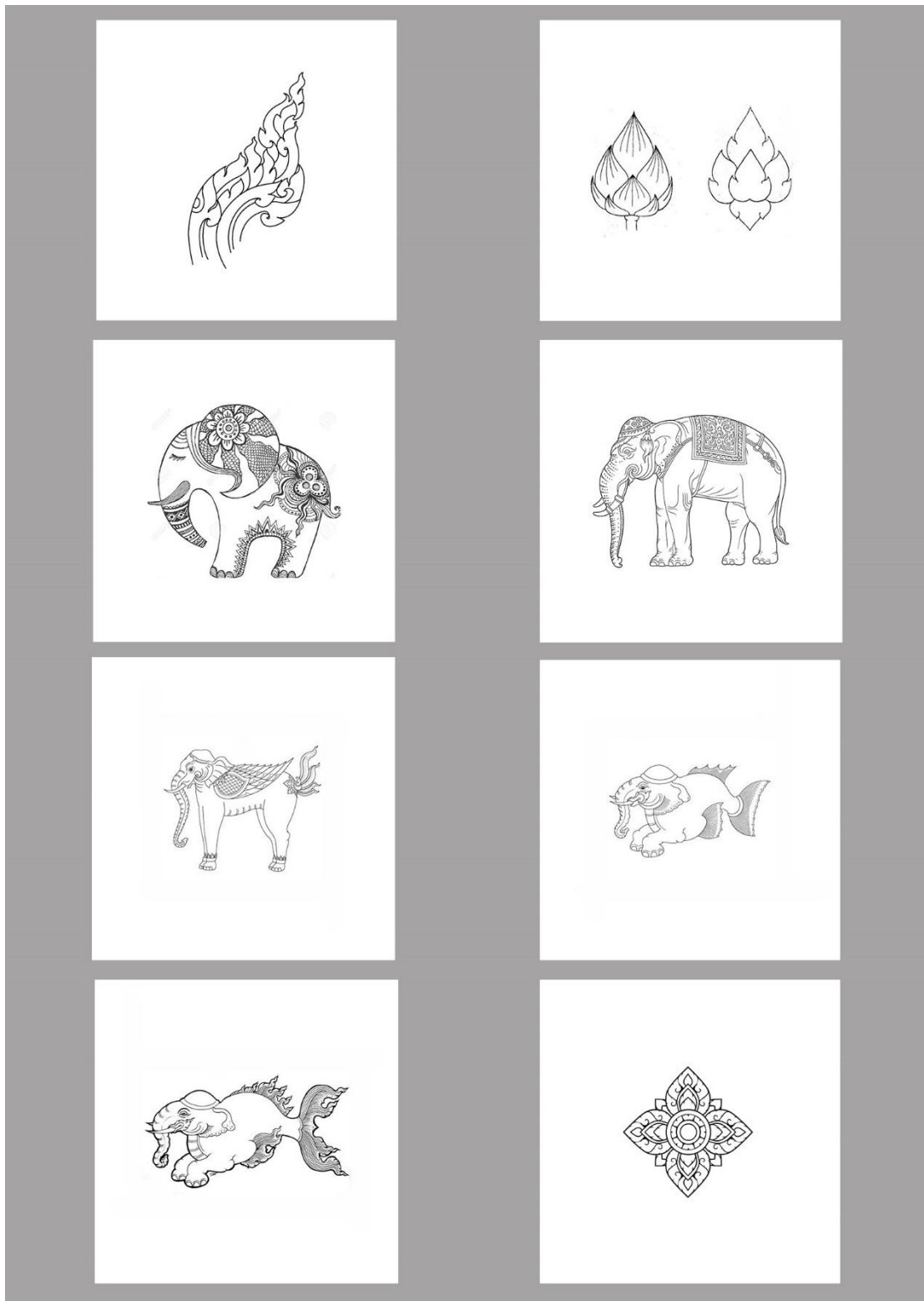
เมื่อนักเรียนแกะสลักเสร็จแล้ว ให้ทำการเลือกผลงานที่วาดลวดลายได้ดีที่สุดมา 10 ชิ้น และแกะสลักได้สวยที่สุดมาอีก 10 ชิ้น เพื่อชื่นชมและให้ของรางวัล โดยของรางวัลจะเป็นของเล่นที่ทำจากไม้กสลักของบ้านถวาย โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้มีสีสันและสร้างแรงบันดาลใจในการทำผลงานต่อไปของนักเรียน จากนั้นนำผลงานของนักเรียนส่งมอบให้แก่โรงเรียนเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้แก่นักเรียนรุ่นต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

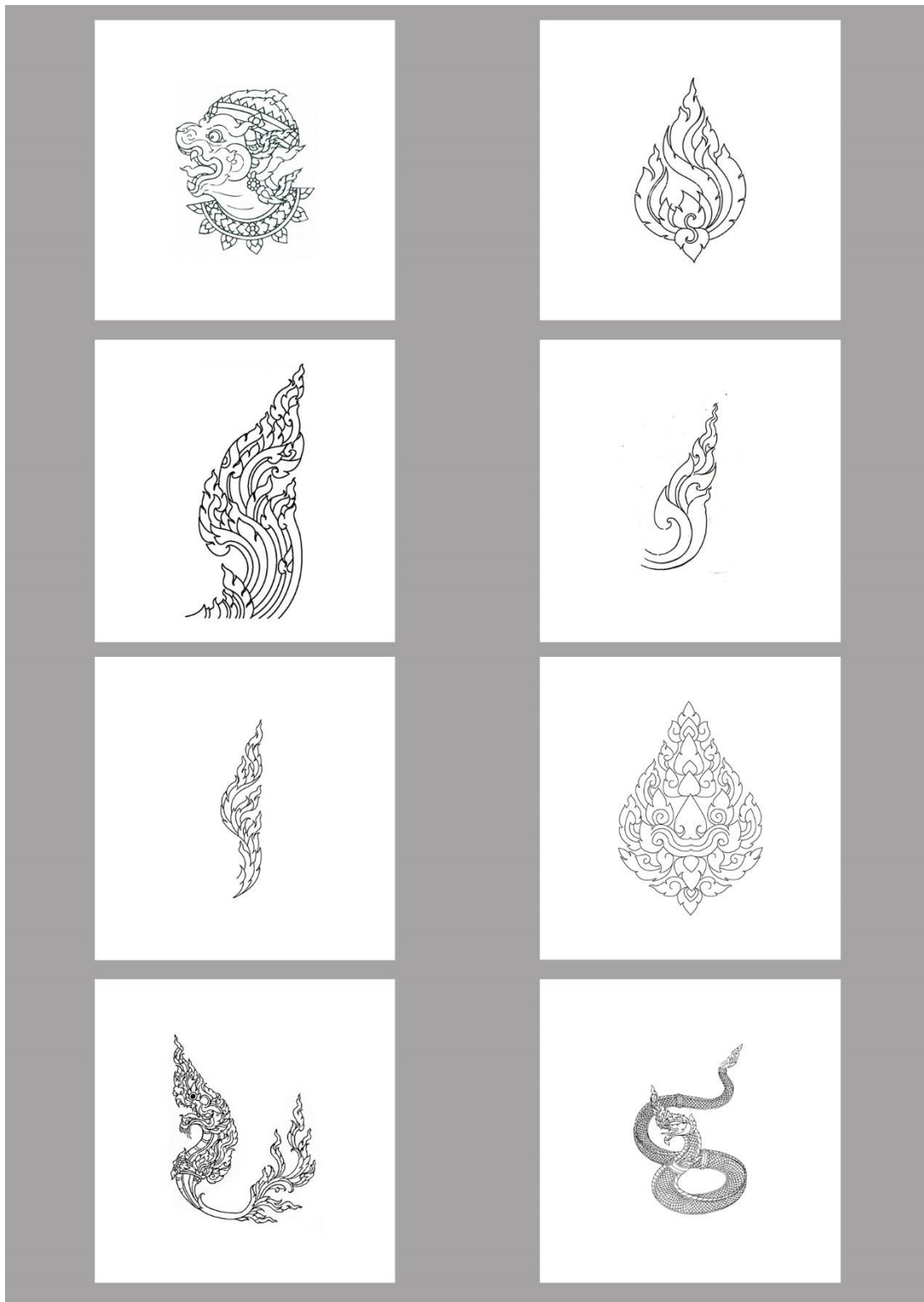
ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการจัดทำโครงการเพื่อสรุปผลการดำเนินงานทั้งหมดและแนวทางการแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในครั้งนีเพื่อรวบรวมไว้เป็นประสบการณ์

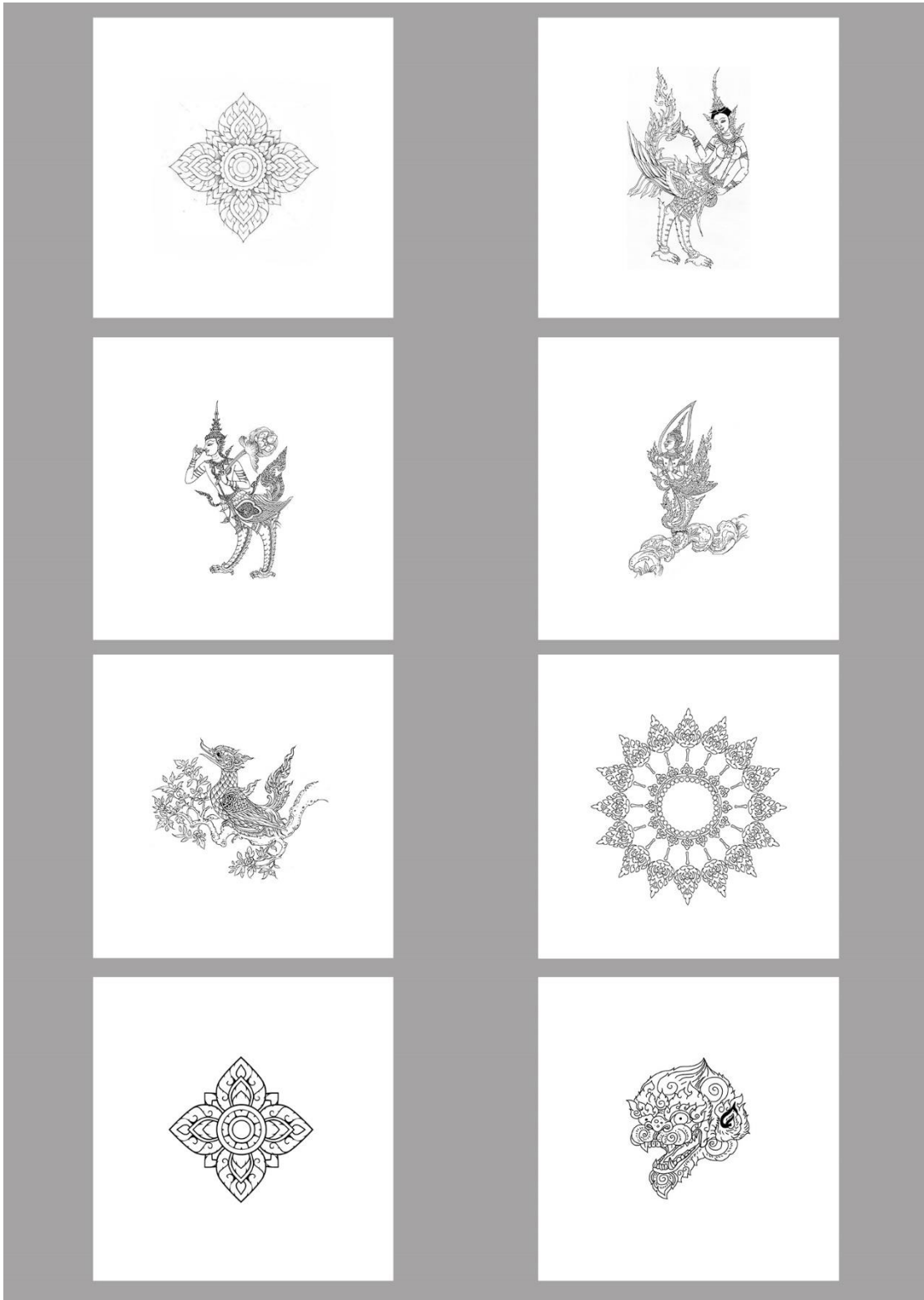
ภาพที่ 5-31 โปสเตอร์กิจกรรม

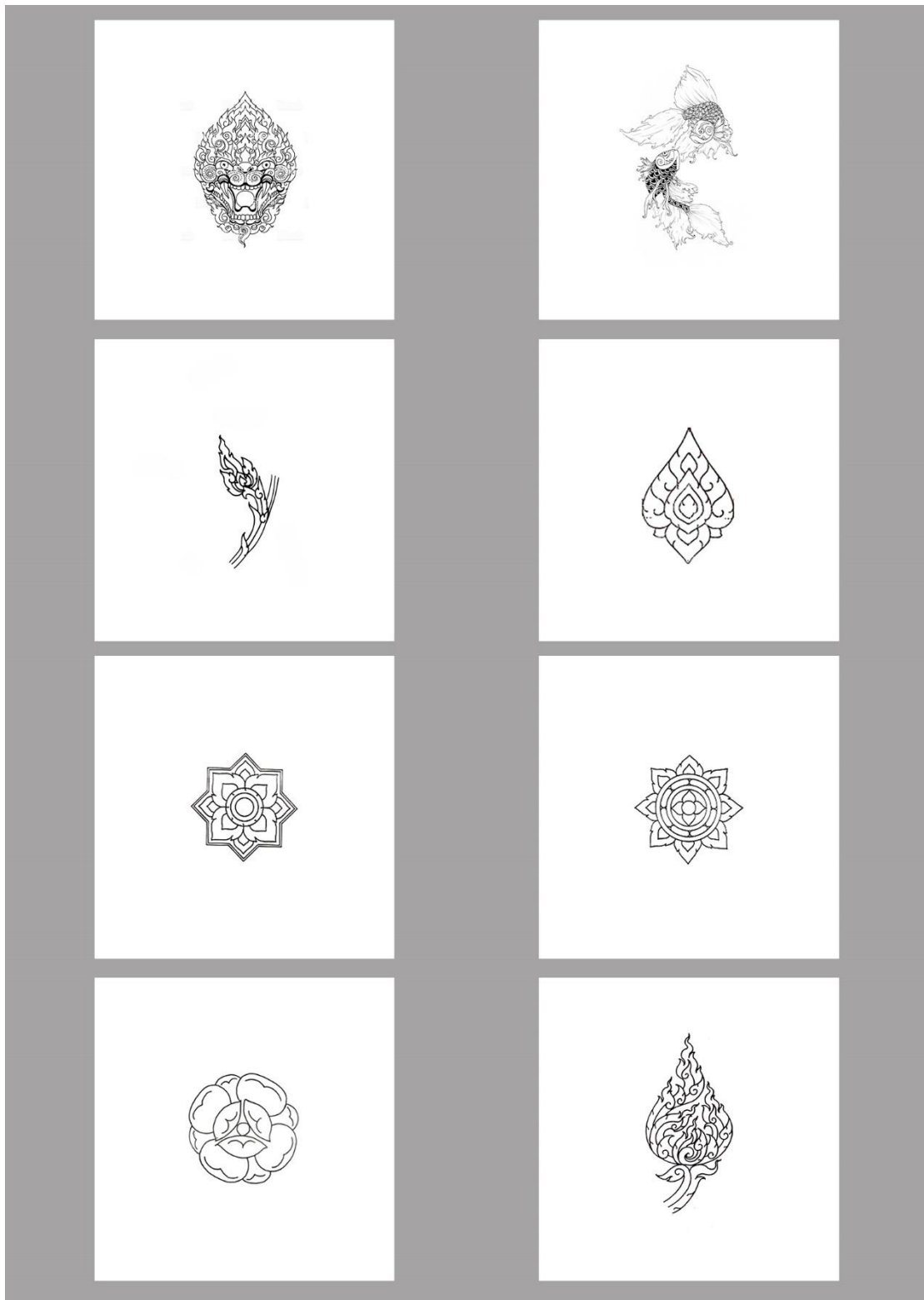
ภาพที่ 5-32 ลวดลายแกะสลักแบบดั้งเดิมของไทย

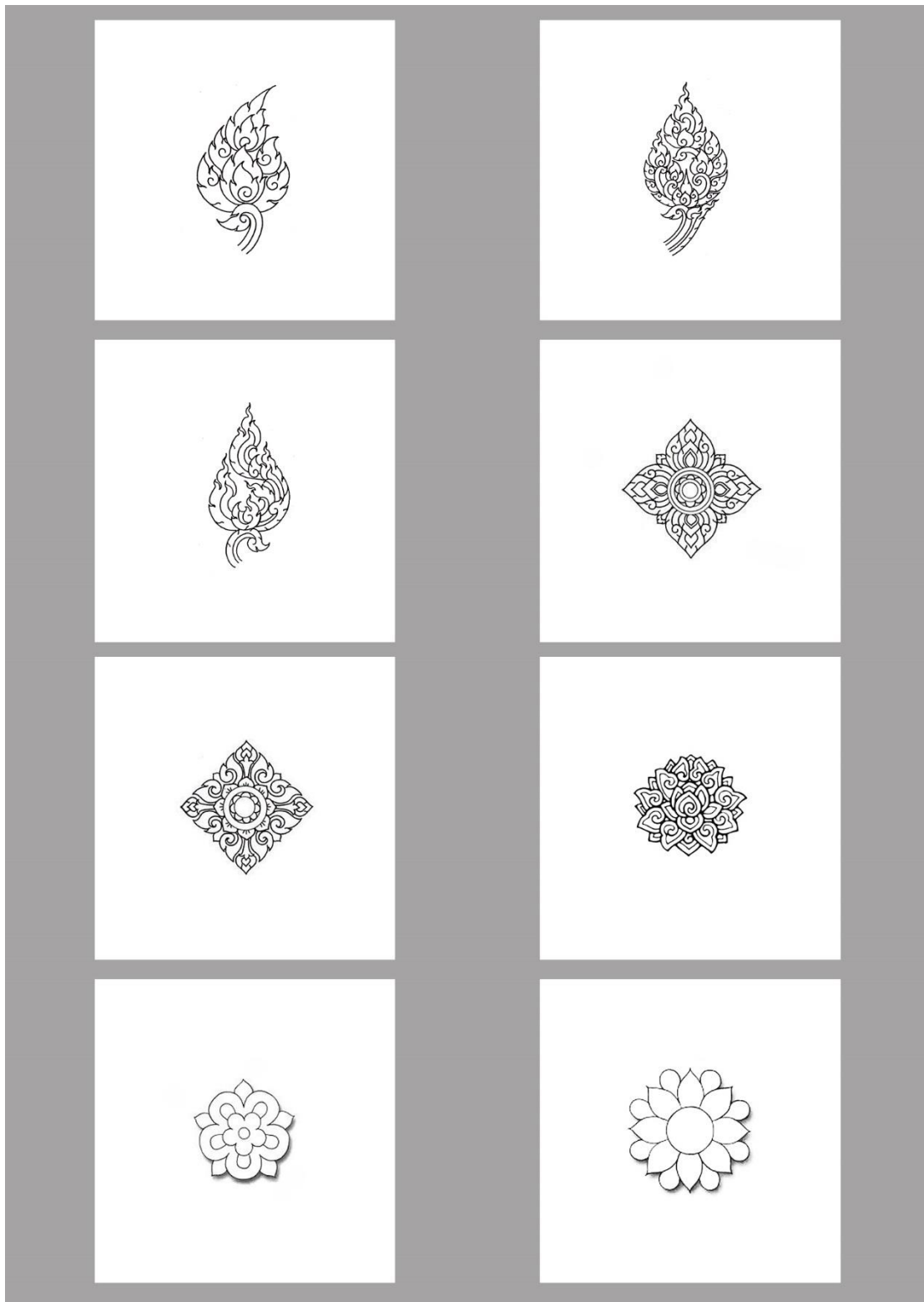
ภาพที่ 5-33 ลวดลายแกะสลักแบบดั้งเดิมของไทย

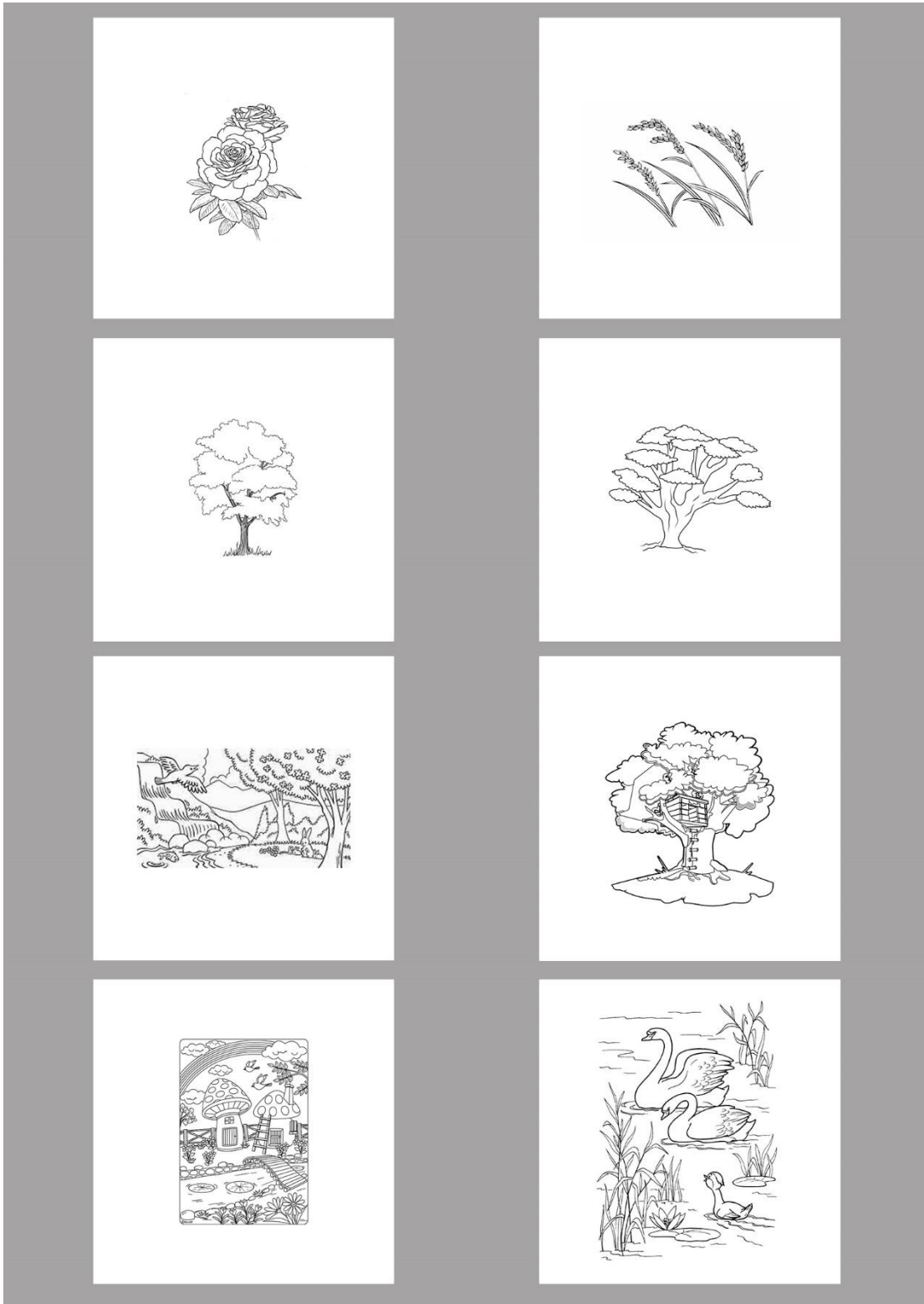
ภาพที่ 5-34 ลวดลายแกะสลักแบบดั้งเดิมของไทย

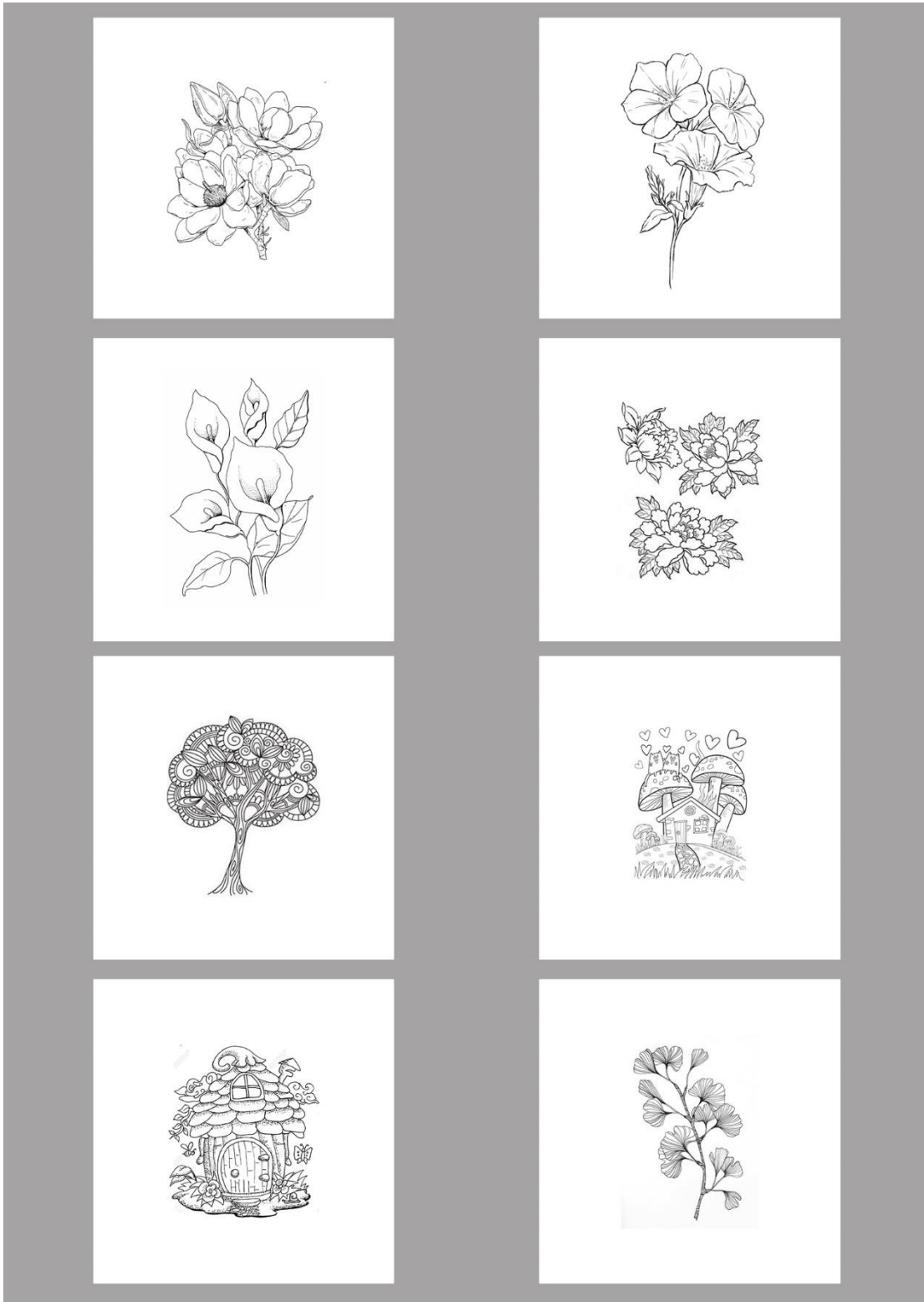
ภาพที่ 5-35 ลวดลายแกะสลักแบบดั้งเดิมของไทย

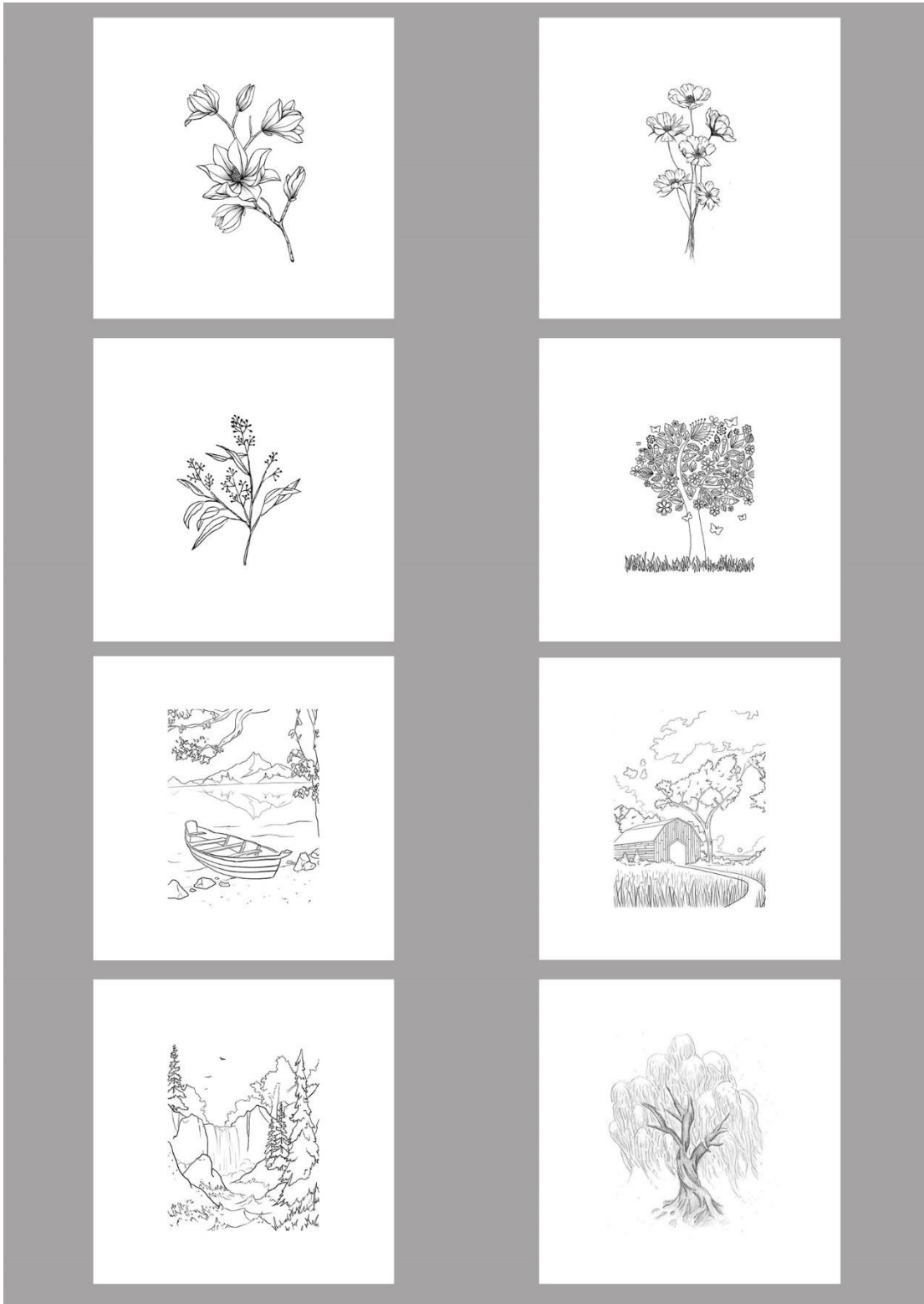
ภาพที่ 5-36 ลวดลายแกะสลักแบบดั้งเดิมของไทย

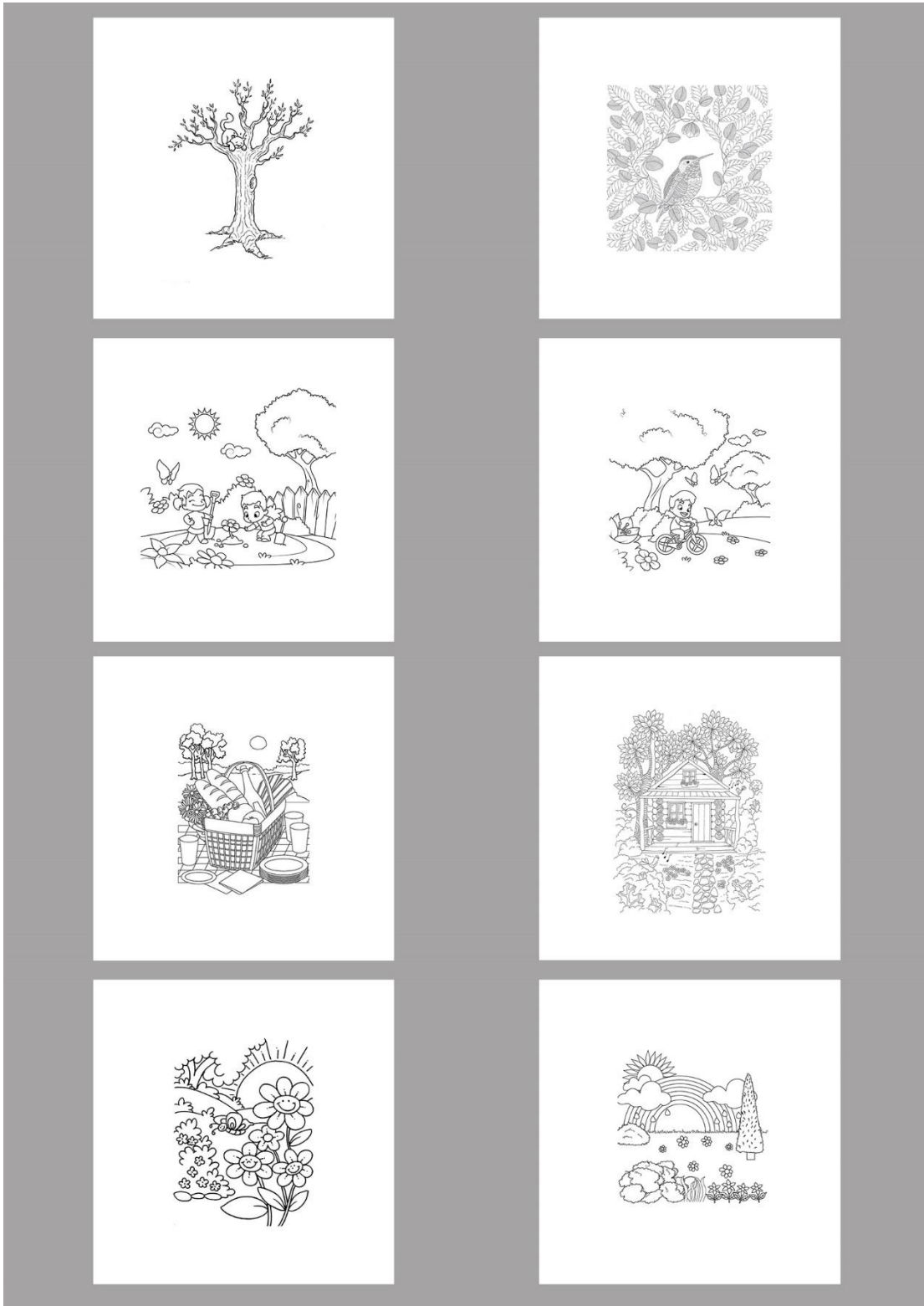
ภาพที่ 5-37 ลวดลายแกะสลักลายธรรมชาติ

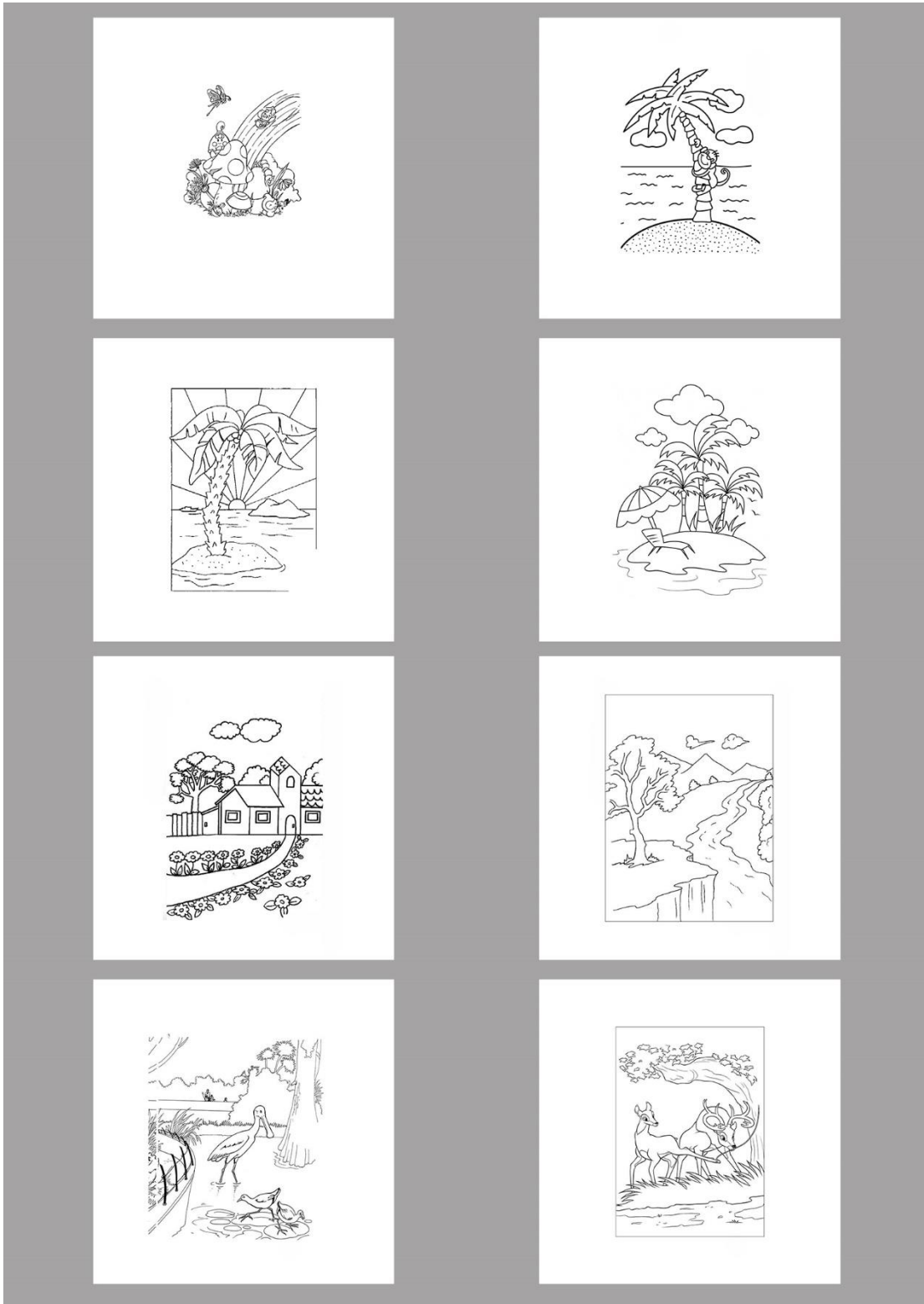
ภาพที่ 5-38 ลวดลายแกะสลักลายธรรมชาติ

ภาพที่ 5-39 ลวดลายแกะสลักลายธรรมชาติ

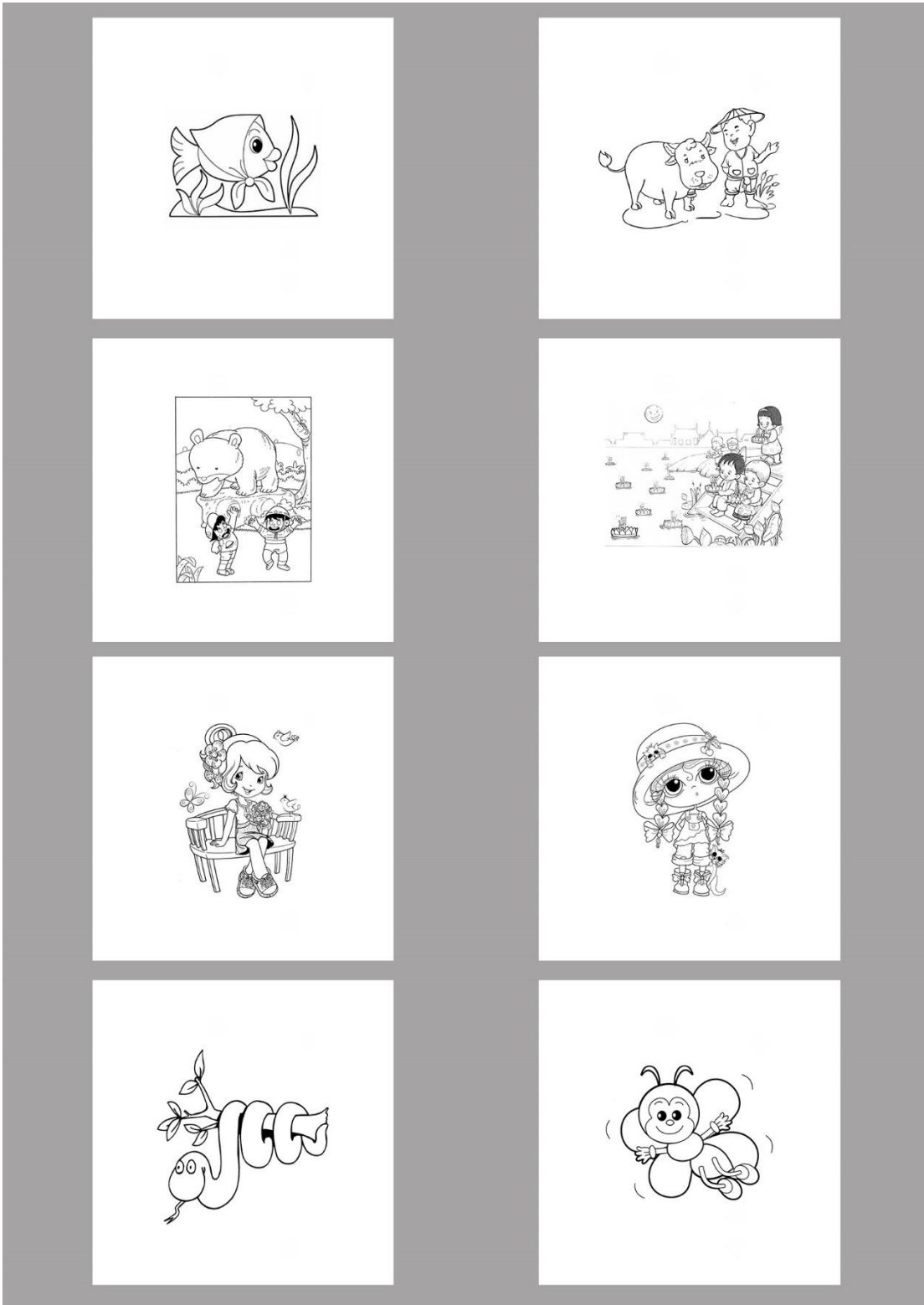
ภาพที่ 5-40 ลวดลายแกะสลักลายธรรมชาติ

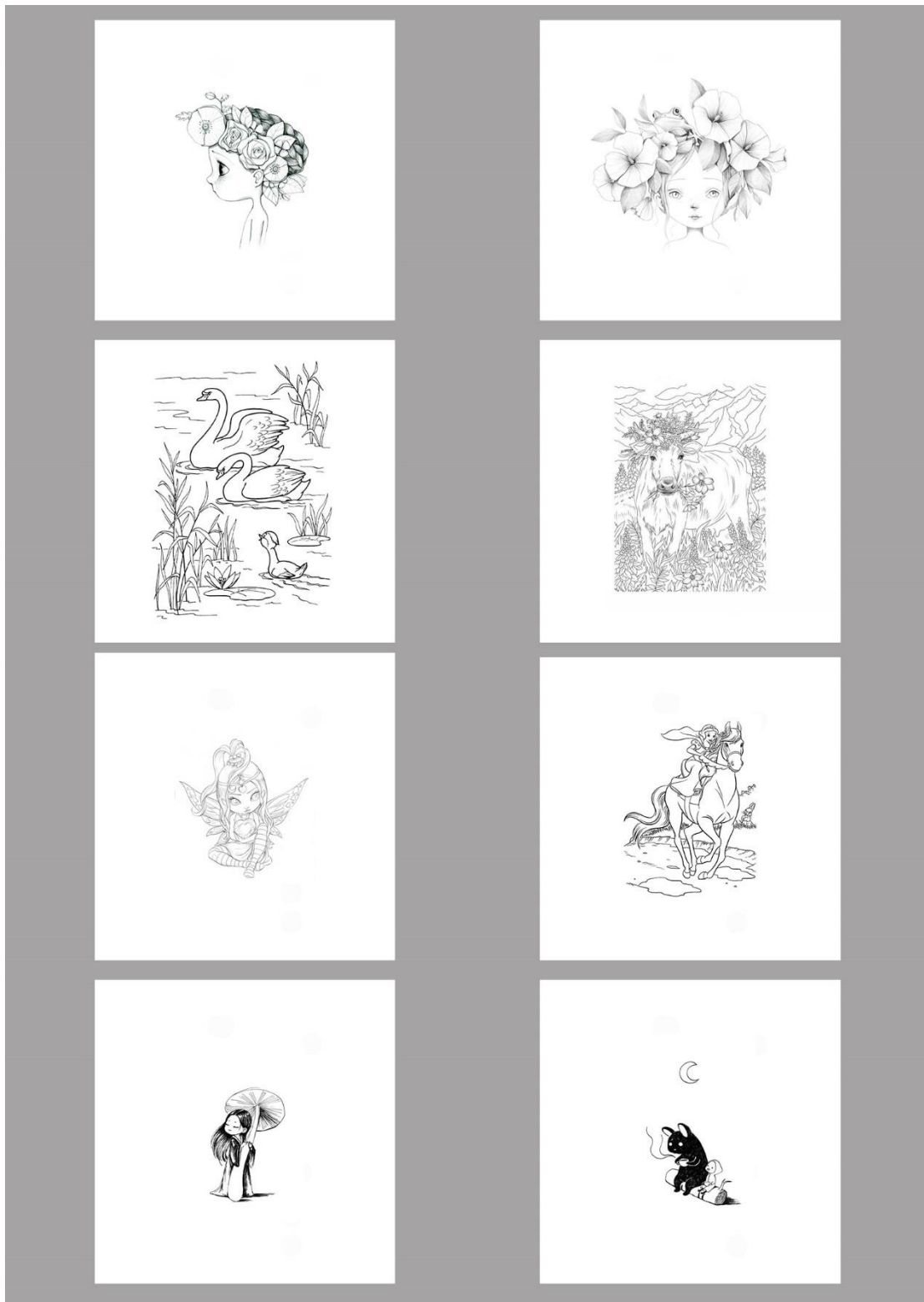
ภาพที่ 5-41 ลวดลายแกะสลักลายธรรมชาติ

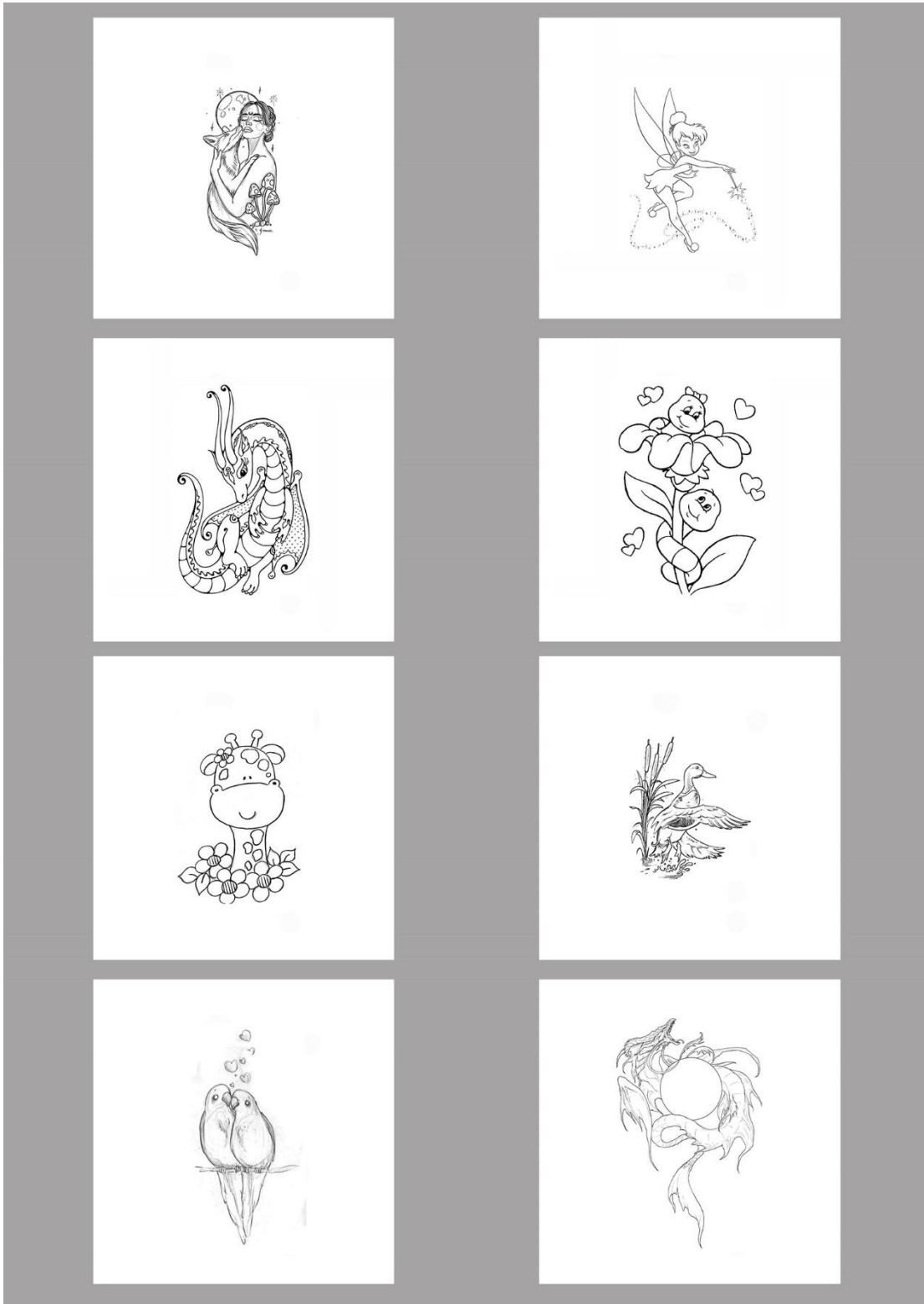
ภาพที่ 5-42 ลวดลายแกะสลักลายการ์ตูน

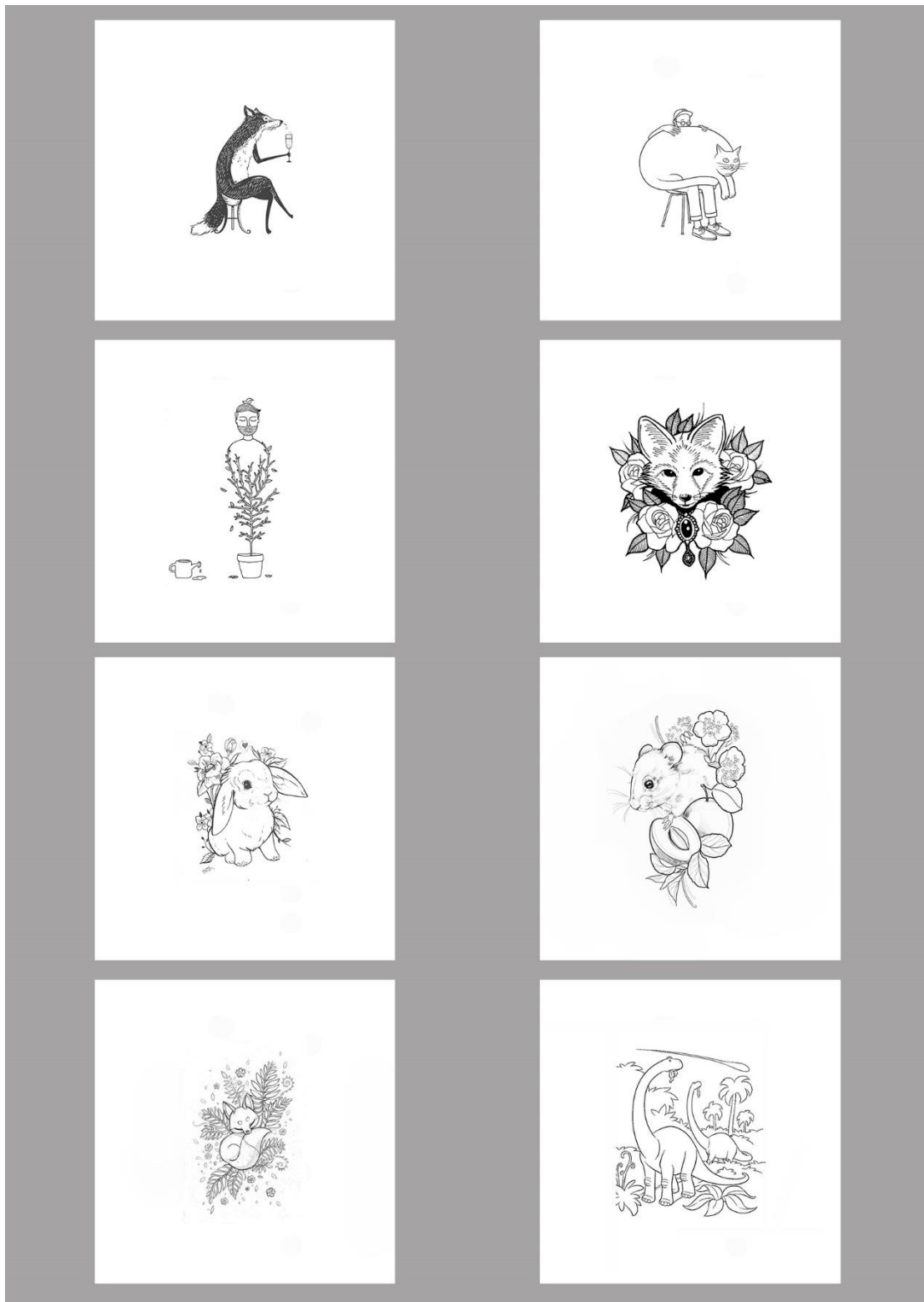
ภาพที่ 5-43 ลวดลายแกะสลักลายการ์ตูน

ภาพที่ 5-44 ลวดลายแกะสลักลายการ์ตูน

ภาพที่ 5-45 ลวดลายแกะสลักลายการ์ตูน

ภาพที่ 5-46 ลวดลายแกะสลักลายการ์ตูน

สรุป

แม้ว่า บ้านซื่อเหอและบ้านถวยจะมีโครงการแนวทางการพัฒนาในอนาคตที่แตกต่างกัน แต่ทั้งสองพื้นที่นี้มีหัวใจสำคัญในการพัฒนาเหมือนกัน คือ การสร้างห่วงโซ่คุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักของที่ระลึกจากไม้แกะสลัก

ในฐานะผู้สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากการท่องเที่ยวถือเป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างประโยชน์เชิงเศรษฐกิจและใกล้ชิดกับผู้บริโภคโดยตรงได้มากที่สุด อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างและส่งเสริมแนวทางให้เกิดชุดของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยวและการตลาดแบบบูรณาการ นอกจากนี้ ยังเป็นมาตรการสำคัญที่ก่อให้เกิดการเร่งพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมไม้แกะสลัก

นอกจากนี้ การวางแผนการจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาไม้แกะสลักยังเป็นการสนับสนุนฐานการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในบ้านซื่อเหอและบ้านถวยได้อย่างเต็มที่ โดยควรมุ่งเน้นไปที่การสร้างฐานการซื้อป้ิงของที่ระลึกที่ทำจากผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก ซึ่งบนพื้นฐานนี้ เราควรดำเนินการตามหลักหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์โดยนำผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ท้องถิ่น งานหัตถกรรมและของที่ระลึกเข้ามาผสมผสานกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สนับสนุนให้บริษัท ผู้ผลิตหรือพนักงานขายเข้ามามีส่วนร่วมในตลาด ส่งเสริมให้บริษัทผู้ผลิตหรือผู้ขายที่มีคุณสมบัติเหมาะสมจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักให้แก่นักท่องเที่ยวผ่านร้านค้าปลอดภาษี มุ่งมั่นที่จะค่อยๆ เพิ่มสัดส่วนของรายรับจากการท่องเที่ยวทั้งหมดในช่วงระยะเวลาการวางแผน

ด้านระบบการพัฒนาหัตถกรรมของที่ระลึกควรขึ้นอยู่กับลักษณะของภูมิภาคและวัฒนธรรมของทั้ง 2 แห่ง โดยผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากไม้แกะสลักและเฟอร์นิเจอร์จะมีโรงงานไม้แกะสลักเป็นผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ คิดค้นออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับรสนิยมของคนรุ่นใหม่ มีความทันสมัย ใช้งานได้จริง มุ่งเน้นไปที่การสนับสนุนสถานประกอบการที่มีความแข็งแกร่งในการผลิตเพื่อพัฒนาและจำหน่ายของที่ระลึกของเล่นประเภทไม้ปริศนา มุ่งเน้นไปที่การสนับสนุนให้สถานประกอบการที่มีความแข็งแกร่งในการผลิตพัฒนาและจำหน่ายของที่ระลึกประเภทของเล่นไม้ที่เสริมทักษะและของใช้ในชีวิตประจำวันที่มีลักษณะทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น เช่น กลองเก็บเครื่องประดับ รมไม้ ตะเกียบไม้ไฟ กรอบใส่นามบัตร และพวงกุญแจ เป็นต้น ตลอดจนการผลิตสิ่งพิมพ์ชุดของที่ระลึกที่ระบุถึงวัฒนธรรมการแกะสลักไม้ของบ้านซื่อเหอและบ้านถวย ความสำเร็จในการพัฒนางานแกะสลักไม้ วัฒนธรรมท้องถิ่น ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้แก่ ไปรษณียากร คู่มือการเดินทาง แผนที่ รูปภาพ อัลบั้มภาพ วารสารและภาพยนตร์ เป็นต้น

บทที่ 6

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม : ไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ มณฑลยูนนานและไม้แกะสลักบ้านถวย จังหวัดเชียงใหม่” ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับต้นกำเนิดการพัฒนาวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอและบ้านถวย ลักษณะของอุตสาหกรรมและปัญหาที่กำลังเผชิญหน้าอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนนำข้อมูลที่ค้นพบมาดำเนินการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาด้วยวิธีการที่เหมาะสมและยั่งยืน อย่างไรก็ตาม การวิจัยในครั้งนี้ไม่ได้มุ่งศึกษาการพัฒนาอุตสาหกรรมการแกะสลักไม้จากมุมมองของผู้ประกอบการและอุตสาหกรรม แต่ศึกษาจากมุมมองด้านเขตพื้นที่เป็นหลักด้วยการลงพื้นที่สำรวจภาคสนามและศึกษาจากการปฏิบัติงานจริงผ่านบริบทของวัฒนธรรมประจำชาติที่มีลักษณะเฉพาะตน

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาทฤษฎีอุตสาหกรรมวัฒนธรรม คือการบูรณาการอย่างใกล้ชิดระหว่างการปฏิบัติของอุตสาหกรรมวัฒนธรรมและนโยบายอุตสาหกรรมวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ เพราะทฤษฎีของสาขานี้มุ่งเน้นไปที่การสำรวจเชิงทฤษฎีของอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมเพื่อที่จะแก้ปัญหาในทางปฏิบัติ ดังนั้น จึงถูกรวมเรียกว่า “ทฤษฎีการประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม” ซึ่งมีความหมายหมายรวมถึง การพัฒนา การผลิตและการตลาดของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม ตลอดจนการจัดการและการดำเนินงานของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม

จากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถสรุปได้ว่า

1. จากการศึกษาข้อมูลประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสถานการณ์การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลัก พบว่า

- ไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ

นับตั้งแต่ปี 1990 เป็นต้นมา ประเทศจีนได้พัฒนาเป็นประเทศเศรษฐกิจตลาดแบบสังคมนิยมและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ไม่ใช่กิจการของภาครัฐทำให้อุตสาหกรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ คือธุรกิจที่เป็นที่นิยมมากในช่วงนั้น ปัจจุบัน อุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ ได้กลายเป็นองค์กรที่เกิดจากหน่วยงานของธุรกิจและครัวเรือนที่มีโครงสร้างทางธุรกิจที่ทันสมัยและมีบทบาทต่อห่วงโซ่อุตสาหกรรม ขนาดของตลาดและการรวมตัวกันของหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งในการดำเนินงานเช่นนี้ล้วนก่อให้เกิดทั้งข้อดีและข้อเสียต่อแนวโน้มนการพัฒนาไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอในอนาคตทั้งสิ้น นอกจากนี้ ในฐานะที่อุตสาหกรรมทาง

วัฒนธรรม ไม้แกะสลักบ้านชื้อเหออุคม ไปด้วยรสชาติของงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิม มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมชนชาติที่โดดเด่นและมีความสัมพันธ์ที่แนบแน่นกับหัตถอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม ดังนั้น การพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักจึงต้องขึ้นอยู่กับข้อจำกัดของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและยังต้องคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับวัฒนธรรมด้วย

ปัจจุบัน แม้ว่าอุตสาหกรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอจะมีแนวโน้มการพัฒนาไปในทิศทางที่ดี แต่ก็ยังคงประสบกับปัญหาในหลายๆ ด้านอย่างเห็นได้ชัด อุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นเริ่มพัฒนาไปอย่างล่าช้า อ่อนแอ มีการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่ไม่สมบูรณ์และการสนับสนุนจากรัฐบาลมีข้อจำกัด ในขณะเดียวกัน การผลิตผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอยังพัฒนาไปเป็นการผลิตในโรงงานขนาดเล็กเป็นหลักทำให้ไม่มีการแข่งขันทางการตลาด ไม่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาให้ช่างฝีมือใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้เกิดการสิ้นเปลืองได้ง่าย ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาล่าช้าจำเป็นต้องเริ่มต้นจากหลายด้าน เช่น การลงทุนของรัฐบาล การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงาน ตลอดจนการเปลี่ยนทิศทางการทำงานไปเป็นอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม เป็นต้น การพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมต้องใช้บุคลากรที่มีคุณภาพทางวัฒนธรรมสูงและมีเทคนิคเฉพาะสูง ดังนั้น จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการระดมทุนและการลงทุนด้านแรงงานมนุษย์มากขึ้น อย่างไรก็ตาม เพื่อเพิ่มการลงทุนและผลผลิตรูปแบบการพัฒนาอุตสาหกรรมตามแบบดั้งเดิมไม่เหมาะสมกับยุคสมัยอีกต่อไปและรูปแบบการพัฒนาในยุคสมัยใหม่จำเป็นต้องดำเนินการลงทุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ มุ่งเน้นการสร้างห่วงโซ่อุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมแบบครบวงจรและสร้างวงจรที่ดีให้กับระบบการบริหารงาน

- ไม้แกะสลักบ้านถวาย

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวาย พบว่า ปัจจุบัน บ้านถวายเป็นหมู่บ้านหัตถกรรมไม้แกะสลักที่ขึ้นชื่อที่สุดของประเทศไทย และเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ภายในศูนย์หัตถกรรมบ้านถวายมีผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้เป็นจำนวนมาก ทั้งผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก เฟอร์นิเจอร์ไม้ และของประดับตกแต่งต่างๆ ชาวบ้านส่วนใหญ่ในหมู่บ้านถวายจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักโดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพช่างไม้และมีร้านค้าเป็นของตนเองด้วย ดังนั้น บ้านของพวกเขาจึงกลายเป็นพื้นที่จัดแสดงผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก หรือกล่าวได้ว่า ชาวบ้านในหมู่บ้านถวายชื่นชอบและรักอาชีพการแกะสลักไม้ นอกจากนี้ จากการลงพื้นที่ศึกษาและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องใน ณ ศูนย์หัตถกรรมบ้านถวาย พบว่า รูปแบบการตลาดของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายไม่ได้เป็นเพียงแค่การขายเท่านั้นแต่ยังเป็นธุรกิจที่ครอบคลุมถึงการบริการ ตลอดจนถือเป็นผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมที่ได้รับ

การยอมรับเป็นอย่างสูงจากผู้คนทั่วโลกเพราะการมีอยู่ของบริษัท โลจิสติกส์และการขนส่งจำนวนมากในพื้นที่คือเครื่องยืนยันที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาโดยรวมของอุตสาหกรรมทั้งหมดที่ไม่ได้จำกัดเฉพาะการขายในภูมิภาคเท่านั้นแต่ยังสามารถให้บริการได้อย่างหลากหลายไปทั่วทุกมุมโลก นอกจากนี้ จากการที่ลูกค้าชาวจีนกำลังค่อยๆ กลายเป็นลูกค้าหลักของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายเป็นทำให้การแปลภาษาจีนและโรงเรียนสอนภาษาจีนเกิดขึ้นในท้องถิ่นเป็นจำนวนมากด้วยเช่นกัน

ปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านถวายยังคงประสบปัญหาหลายส่วน ได้แก่

อุตสาหกรรมระดับต่ำและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจไม่ดี มีทรัพยากรและการสนับสนุนจากรัฐบาลที่ไม่เพียงพอ ขาดทักษะและเผชิญหน้ากับการไร้ผู้สืบทอด ขาดการกำกับดูแลและไม่มีกระบวนการตลาด รูปแบบการขายล้าหลังและการตลาดจะต้องได้รับการปรับปรุงให้เหมาะสม การแข่งขันในอุตสาหกรรมที่ความรุนแรงและมีแรงกดดันจากตลาดเพิ่มขึ้นอย่างมาก ขาดนวัตกรรมสมัยใหม่และขาดกลไกการเรียนรู้

2. จุดเด่นด้านวัฒนธรรมและการพัฒนาอุตสาหกรรมของศิลปะไม้แกะสลัก

จุดเด่นด้านวัฒนธรรมของไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอและบ้านถวาย คือ อุดมไปด้วยเอกลักษณ์ท้องถิ่น มุ่งเน้นไปที่ความจริง มีชีวิตชีวา สนุกสนาน น่าสนใจและมีจินตนาการทางศิลปะที่หลากหลาย รูปแบบเรียบง่ายสวยงาม และสะท้อนภูมิปัญญาความคิดสร้างสรรค์ของชาวบ้าน ปัจจุบันการพัฒนาอุตสาหกรรมของศิลปะไม้แกะสลักใน ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอและบ้านถวายยังคงประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกัน คือ ผลตอบแทนไม่ดี ทรัพยากรในการผลิตไม่เพียงพอ รูปแบบการขายล้าหลัง ขาดนวัตกรรมสมัยใหม่ ขาดการกำกับดูแลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเผชิญหน้ากับการไร้ผู้สืบทอด

3. วิธีการและแนวทางการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ มณฑลยูนนานและบ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น

จากการศึกษาข้อมูลในเอกสารวรรณกรรมและการลงพื้นที่ศึกษา พบว่า สำหรับการอนุรักษ์และพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักมีทั้งโอกาสและอุปสรรคในการดำเนินการทั้งสิ้น กล่าวคือ จากการพัฒนาไปอย่างก้าวกระโดดของอุตสาหกรรมอาจนำมาซึ่งการทำลายรูปแบบการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ดังจะเห็นได้จาก ในอดีต เทคนิคการทำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไม้แกะสลักแบบดั้งเดิมคืองานช่างที่ทำด้วยมือเป็นหลัก ส่งผลให้มีค่าแรงงานฝีมือสูงสิ้นเปลืองเวลาและราคาผลิตภัณฑ์ค่อนข้างแพง ซึ่งเพราะต้นทุนการผลิตที่สูงเช่นนี้ทำให้ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจำเป็นต้องใช้เครื่องจักรในระบบอุตสาหกรรมมาช่วยผลิตเพื่อทดแทนแรงงานฝีมือ แต่วิธีการดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เป็นอย่างมาก

ดังนั้น เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอและบ้านถววยยังคงได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ดี และต่อเนื่องจึงมีความจำเป็นต้องหามาตรการและแนวทางการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ทาง วัฒนธรรม ไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ มณฑลยูนนานและบ้านถววย จังหวัดเชียงใหม่ที่เหมาะสมและ สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอไว้เป็นแนวทางดังนี้

1) การสร้างหมวดหมู่ทางวัฒนธรรมใหม่ให้กับไม้แกะสลัก

รูปแบบลวดลายของ ไม้แกะสลัก ทักษะการแกะสลักและความหมายแฝงทางจิตวิญญาณ ถือเป็นสาระสำคัญของประวัติศาสตร์ไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอและบ้านถววย ไม้แกะสลักเป็น หัตถกรรมพื้นบ้านของชนชาติและได้รับการพัฒนาไปตามเอกลักษณ์ของ “ทักษะ” และ “ศิลปะ” ใน ฐานะที่งานหัตถกรรมพื้นบ้านเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ยอดเยี่ยม ดังนั้น การสืบทอดประเพณีการ แกะสลักไม้และการรักษาเอกลักษณ์ของงานฝีมือจึงสามารถศึกษาได้จากแง่มุมด้านวัตถุดิบและ เทคนิคการแกะสลักไม้

ด้านวัตถุดิบ ก่อนอื่น วัตถุดิบที่จำเป็นสำหรับการแกะสลักไม้เป็นเงื่อนไขพื้นฐานในการ พิจารณาด้านการใช้งานและมูลค่าของผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป โดยทั่วไปวัตถุดิบแบ่งออกเป็นสอง ประเภทคือ ไม้มีค่าและไม้ทั่วไป ในฐานะที่การแกะสลักไม้เป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้าน ดังนั้นใน กระบวนการแปรรูปไม้เราจำเป็นต้องใส่ใจกับเอกลักษณ์พิเศษและเนื้อผิวของไม้ชนิดนั้นๆ เป็น สำคัญถึงจะสามารถเพิ่มคุณค่าทางวัฒนธรรมและความสวยงามให้กับผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปได้ เทคนิค การแกะสลักไม้ถือเป็นศูนย์รวมของคุณสมบัติการแกะสลักไม้แบบดั้งเดิมที่เรียกว่า “ทักษะ” และ “ศิลปะ” กล่าวคือ หมายถึงงานฝีมือที่ประณีต การผลิตที่ยอดเยี่ยม ศิลปะที่วิจิตรและงานหัตถกรรม ซึ่งทั้งหมดเป็นกระบวนการทำให้ไม้มีเนื้อหาและรูปแบบเดียวกันด้วยการแกะสลัก ตลอดระยะเวลา ที่ผ่านมา ไม้แกะสลักได้พยายามปรับตัวให้เข้ากับความต้องการที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นไม้ แกะสลักบนสถาปัตยกรรม เครื่องเรือนหรือของประดับตกแต่งซึ่งทั้งหมดล้วนได้รับการสร้างขึ้น อย่างพิถีพิถัน

ด้านเทคนิคการแกะสลักไม้และการพัฒนาทักษะงานฝีมือ ไม่กี่ปีมานี้ บางบริษัทมีความ มุ่งมั่นในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมมากขึ้น แม้ว่างานหัตถกรรมทางวัฒนธรรมจะ สามารถส่งเสริมยอดขายและเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ได้ แต่ช่างฝีมือทั่วไปยังไม่สามารถทำได้ ประสบความสำเร็จเพราะไม่มีวิสัยทัศน์ในการทำงานและราคาขายของผลิตภัณฑ์ก็คือค่าแรงของเขา แต่หากผลิตภัณฑ์เดียวกันได้รับการแก้ไขโดยช่างฝีมืออาวุโสหรือประติมากรก็จะสามารถตั้งราคาได้ สูงกว่าเป็นเท่าตัว ดังนั้น จากปัญหาที่เกิดขึ้นเราสามารถแก้ไขปัญหาได้โดยด้านหนึ่งเปลี่ยนรูปแบบ การสืบทอดใหม่ ส่วนอีกด้านหนึ่งคือยกระดับจิตสำนึกและความสามารถทางวัฒนธรรมให้แก่ ช่างฝีมือ กล่าวคือ ประการแรก ผู้ประกอบการไม้แกะสลักควรจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมด้าน

เทคโนโลยีการแกะสลักไม้เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดด้วยวิธีการสอนแบบมืออาชีพ และฝึกหัดให้ช่างฝีมือเรียนรู้วิธีการแกะสลักแบบดั้งเดิมไปด้วยซึ่งจะทำให้การแกะสลักไม้แบบดั้งเดิมได้รับการสืบทอดต่อไป ในเวลาเดียวกันนี้ ภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้อย่างเข้มข้นยังเป็นการปลูกฝังด้านความคิดสร้างสรรค์ให้แทรกซึมไปอย่างช้าๆ ทำให้ช่างฝีมือสามารถตอบสนองความต้องการที่ทันสมัยได้ทันเวลาและเป็นการปรับปรุงคุณภาพของช่างฝีมือไปอย่างอย่างมีนัยสำคัญ ประการที่สอง คือการทำให้ผู้จบการศึกษาจากวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยยังคงประกอบอาชีพช่างแกะสลักไม้เพราะข้อได้เปรียบของพวกเขาคือมีรากฐานทางทฤษฎีที่มั่นคง มีความคิดทันสมัยและสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าในตลาดสมัยใหม่ได้ดี โดยวิธีการรักษาให้พวกเขายังคงยึดมั่นในอาชีพการแกะสลักไม้คือการสร้างนโยบายทางสวัสดิการที่ดึงดูดใจ

2) การส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบัน อุตสาหกรรม ไม้แกะสลักบ้านชื่อเหอและบ้านถวามีเวลาในการพัฒนาสั้น ประสพกับปัญหาและมีเกณฑ์ในการพัฒนาที่ต่ำจึงทำให้มีอุตสาหกรรมไม้แกะสลักจำนวนมาก แต่มีคุณภาพต่ำ ในเวลาเดียวกัน จากการเคลื่อนย้ายทรัพยากรมนุษย์อย่างรวดเร็วทำให้ปัจจัยทางเทคนิคในการผลิตถูกเคลื่อนย้ายตามไปด้วยส่งผลให้เกิดการใช้งานทรัพยากรอย่างไม่มีเหตุผลและสิ้นเปลือง ดังนั้น เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการแกะสลักไม้ให้ดีขึ้น เราควรดำเนินการดังนี้

- กำหนดทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรม

เพื่อตอบสนองความต้องการของการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเราสามารถพัฒนาได้ตามสถานะปัจจุบันของอุตสาหกรรม ด้านหนึ่งคือการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักประเภทสถาปัตยกรรม สองการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักประเภทเครื่องเรือน สามการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักประเภทผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมไม้แกะสลักต้องเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจและมินวัตกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ในขณะเดียวกันยังจำเป็นต้องเพิ่มประเภทและขอบเขตของงานไม้แกะสลัก ซึ่งไม่เพียงจำกัดตามประเภทที่มีอยู่ในปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังสามารถพัฒนาเป็นศิลปะการตกแต่งที่ทันสมัยและศิลปะในครัวเรือน นอกจากนี้ ไม้แกะสลักยังเป็นผลงานศิลปะที่สามารถเป็นของสะสม ของประดับตกแต่งและของที่ระลึกได้

- เพิ่มการประชาสัมพันธ์

การพัฒนาอุตสาหกรรมไม้สามารถแยกออกจากการประชาสัมพันธ์ข้อมูลได้และสามารถสร้าง “กิจกรรมสู่ภายนอก” ได้ซึ่งการจัดกิจกรรมขนาดใหญ่จะสามารถเปลี่ยนงานแกะสลักไม้ที่เรียบง่ายให้กลายเป็นอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมได้ ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการแกะสลักโดยช่างฝีมือที่มีชื่อเสียงจำเป็นต้องได้รับการเผยแพร่เพื่อสร้างชื่อเสียงให้กับอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ในการเผยแพร่

ประชาสัมพันธย์จำเป็นต้องให้รัฐบาลมีบทบาทเป็นผู้นำด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยเปลี่ยนจากผู้จัดการกิจกรรมหลักไปให้องค์กรทางตลาดเป็นผู้ดำเนินการจึงจะสามารถทำให้ผู้เข้าร่วมทุกคนในตลาดกลายเป็นบุคคลที่กระตือรือร้นในการจัดกิจกรรม ในขณะที่เดียวกันยังจำเป็นต้องปฏิรูปกฎและระเบียบอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง สร้างแรงบันดาลใจใหม่ๆ และส่งเสริมการพัฒนาของอุตสาหกรรม

- นำเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในอุตสาหกรรม

งานแกะสลักไม้แบบดั้งเดิมส่วนใหญ่เป็นงานแกะสลักด้วยมือและรูปแบบการสืบทอดส่วนใหญ่จะเป็นการฝึกงานด้านศิลปะและการเรียนการสอน รูปแบบการแกะสลักไม้ส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากประสบการณ์และความคิดของศิลปินเก่าๆ และทักษะแบบดั้งเดิมที่สำคัญที่ไม่มีบันทึกไว้ เป็นเอกสารซึ่งไม่เอื้อประโยชน์ต่อการสืบทอดและการพัฒนาไม้แกะสลักเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้ร่วมกัน เช่น สอนให้ช่างฝีมือเรียนรู้วิธีการใช้คอมพิวเตอร์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยใช้ข้อมูลความแม่นยำของคอมพิวเตอร์และการสร้างแพลตฟอร์มข้อมูลของงานไม้แกะสลัก เป็นต้น การนำเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในการผลิตสามารถส่งเสริมด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักในทางปฏิบัติ สร้างผลกำไรสูงและดึงดูดความสนใจของผู้คนทั่วไปให้ประกอบอาชีพนี้ได้ แต่ก็นำมาซึ่งปัญหาร้ายแรงเช่นกัน ดังนั้น เราจึงจำเป็นต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนและจำกัดจำนวนที่แน่นอนในการนำเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้งาน เช่น ในขั้นตอนเริ่มต้นกระบวนการสามารถใช้เทคโนโลยีเครื่องจักรกลขั้นสูงมาช่วยตัดและขึ้นรูปชิ้นงานได้ ส่วนขั้นตอนถัดไป คือ การขัดเงา การแกะสลัก และการตกแต่งลายยังจำเป็นต้องใช้มือในการผลิต เป็นต้น

- การสร้างทีมงานช่างแกะสลัก

ในการพัฒนาอุตสาหกรรมแกะสลักไม้ในปัจจุบันสิ่งที่น่าสังเกตมากที่สุดคือการขาดช่างแกะสลักไม้ที่มีฝีมือยอดเยี่ยม ทีมช่างฝีมือในปัจจุบันยังมีคุณภาพต่ำและขาดการศึกษาในระดับสูงทำให้ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่รวดเร็วและแนวโน้มของตลาดในปัจจุบันได้ ในขณะเดียวกัน เนื่องจากปัจจัยที่ใหญ่ที่สุดในการสร้างผลกำไรของบริษัทคือค่าจ้างพนักงานทำให้เกิดปรากฏการณ์สมองไหลและเปลี่ยนงานบ่อย ดังนั้น เราควรสร้างแพลตฟอร์มที่หลากหลายเพื่อเปิดโอกาสแห่งการเรียนรู้ให้ช่างเทคนิค อบรมให้พวกเขาเป็นช่างฝีมือระดับสูงและเพิ่มการสนับสนุนทางเศรษฐกิจสำหรับผู้สืบทอด เป็นต้น

- การสร้างแบรนด์

จากมุมมองของอุตสาหกรรม แบรนด์สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ได้ โดยในการสร้างแบรนด์นั้นจำเป็นต้องมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่สำคัญด้วย เช่น การแสดงเอกลักษณ์ของ

ชนชาติ วัฒนธรรม นวัตกรรม เป็นต้น นอกจากนี้ แบรินด์ยังจำเป็นต้องเป็นสื่อกลางในการสร้าง สโลแกนให้กับองค์กรด้วย

- การพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมหัตถกรรมการท่องเที่ยว

การรวมตัวกันของอุตสาหกรรมไม้แกะสลักกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวผ่าน แพลตฟอร์มการท่องเที่ยวจะทำให้ไม้แกะสลักมีช่องว่างในการเติบโตมากขึ้นและยังเป็นการส่งเสริม ซึ่งกันและกันระหว่างทั้งสองอุตสาหกรรมด้วย โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมหัตถกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยวควรเน้นที่ “เอกลักษณ์” เพื่อเพิ่มคุณค่าให้ระลึกถึง

อภิปรายผลการวิจัย

จากมุมมองด้านการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมและการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อพัฒนา และสร้างนวัตกรรมใหม่ให้กับอุตสาหกรรมไม้แกะสลักด้วยการสร้างแบรนด์อุตสาหกรรมไม้ แกะสลักในท้องถิ่นให้มีเอกลักษณ์ ผลักดันให้วัฒนธรรมกลายเป็นจุดขาย กำหนดทิศทาง การพัฒนา ให้กับอุตสาหกรรมไม้แกะสลัก ยกกระดับความหมายทางศิลปะและวัฒนธรรม การนำนวัตกรรมมา ใช้พัฒนาแบรนด์และพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักทำให้การวิจัยอุตสาหกรรมไม้แกะสลักในครั้งนี้ มีส่วนสนับสนุนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น เศรษฐกิจของ ประเทศและวัฒนธรรมของชาติ

การพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก ควรดำเนินการ 3 ด้าน ดังนี้

1. เพิ่มการอนุรักษ์และปกป้องอุตสาหกรรมไม้แกะสลักด้วยการเสริมสร้างการวิจัยและ พัฒนาทรัพยากรทางวัฒนธรรม คุ้มครองช่างไม้แกะสลักและผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับ ต้องไม่ได้
2. เร่งพัฒนาและใช้ประโยชน์จากอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก โดยการแก้ปัญหา การขาดแคลนวัสดุในการผลิต ในขณะเดียวกันควรดำเนินการสร้างแบรนด์และพัฒนาอุตสาหกรรม ตามความต้องการของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
3. ด้านการพัฒนาและการสืบทอด ในกระบวนการอุตสาหกรรมที่เป็นนวัตกรรมควร ปลุกฝังจิตสำนึกในการตระหนักและป้องกันให้แก่ผู้คนในสังคมและช่างฝีมือควรปรับปรุง ประสิทธิภาพและความเป็นอุตสาหกรรมด้วยการนำเทคโนโลยีขั้นสูงเข้ามาประยุกต์ใช้ในงาน นอกจากนี้ ยังควรทำการประชาสัมพันธ์แบรนด์ เร่งพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เพื่อการ ท่องเที่ยวและจัดทำกลยุทธ์แบบองค์รวมสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

การพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักคือการแสดงออกที่เข้มข้นของวิถีคิดและกิจกรรมการ ผลิตของผู้คนในหมู่บ้านชื้อเหอและบ้านถวย การก่อตัวของอุตสาหกรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอ

และบ้านถวายเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้จากการพัฒนาองค์การผลิตทางสังคมในระดับหนึ่ง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งของการพัฒนาอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมในสองประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นหมวดหมู่ที่สำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม จากการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วของสังคม ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักค่อยๆ ขยายตัวจากสถาปัตยกรรมและการประดับตกแต่ง ไปสู่ภาคเฟอร์นิเจอร์ทำให้ผู้คนทั่วไปนำมาใช้ในชีวิตประจำวันมากขึ้น

อุตสาหกรรม ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอและบ้านถวายเป็นค่อยเป็นค่อยไปท่ามกลางโอกาสที่เกิดขึ้นจากยุคโลกาภิวัตน์และบนพื้นฐานของการบริโภคในท้องถิ่น โดยมีการขยายพื้นที่ทางการตลาดและการบริโภค 3 ส่วนคือ 1) ตลาดสถาปัตยกรรมการตกแต่ง 2) ตลาดการก่อสร้างไม้โบราณและการตกแต่งภายในด้วยไม้แกะสลัก และ 3) ตลาดผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเพื่อการท่องเที่ยว ดังนั้น จากการสำรวจช่องว่างแนวทางการพัฒนาในแง่ของการป้องกัน การสืบทอดและการพัฒนา อุตสาหกรรมจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านฝีมือในการผลิต รูปแบบผลิตภัณฑ์และเทคนิคการแกะสลักไม้แบบดั้งเดิมของบ้านซื่อเหอและบ้านถวายเป็น

ในกระบวนการการทำงานของอุตสาหกรรมไม้แกะสลัก ผลิตภัณฑ์ องค์การผลิต ตลาด ผู้บริโภคและด้านอื่นๆ ได้ผ่านกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงมาอย่างนับไม่ถ้วนซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม การปรับปรุงระดับการผลิต วัฒนธรรมของแนวคิด อุดมการณ์และวิถีชีวิตของผู้คน ในทั้งสองแห่ง เมื่อดูจากผลิตภัณฑ์ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่เรียบง่ายของผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักไปสู่ความซับซ้อนนั้นมีจุดเริ่มต้นมาจากการตกแต่งอาคาร จากนั้นได้ค่อยๆ ขยายรูปแบบไปเป็นเฟอร์นิเจอร์และผลิตภัณฑ์เพื่อการท่องเที่ยว คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ได้เปลี่ยนแปลงจากการใช้งานที่เรียบง่ายไปสู่ฟังก์ชันการตกแต่งที่สวยงามและเทคนิคการผลิตผลิตภัณฑ์จากงานฝีมือแบบดั้งเดิมไปสู่การผลิตด้วยเครื่องจักรขนาดใหญ่ในปัจจุบัน ในมุมมองขององค์การผลิต อุตสาหกรรมไม้แกะสลักนั้นเริ่มมาจากการผลิตที่ใช้คริวเรือนซึ่งมีพื้นฐานมาจากสังคมเกษตรกรรมไปจนถึงการผลิตด้วยเครื่องจักรเฉพาะทางที่ทันสมัยซึ่งสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์การผลิตได้เป็นอย่างมาก ในมุมมองของตลาดผู้บริโภค ในยุคของการบริโภควัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักเป็นสินค้าอุปโภคบริโภคทางวัฒนธรรม ความต้องการของผู้คนในการซื้อสินค้าเป็นมากกว่าเพียงแค่การแสวงหาค่าของการใช้งานแต่ยังเป็นการติดตามสัญลักษณ์ของผลิตภัณฑ์นี้เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นปัจเจกในการบริโภค ในเวลาเดียวกัน ขอบเขตของตลาดค่อยๆ เปิดกว้างด้วยการพัฒนาในเชิงลึกของอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักของทั้งสองแห่งยังผ่านกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อถ่ายทอดผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม คุณค่าของงานฝีมือและแนวคิดทางศิลปะของประเทศไทยและเงินไปสู่ทั่วโลก

การพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอและบ้านถวยยังมีโอกาสและข้อได้เปรียบในการพัฒนาในอนาคตอีกมาก แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องเผชิญกับความยากลำบากมากมายด้วยเช่นกัน จากการวิจัยเชิงลึกในสาขาการศึกษาและการประยุกต์ใช้ทฤษฎีมีอาชีพที่เกี่ยวข้องพบว่า ควรมีทิศทางการพัฒนาดังนี้ 1) จากมุมมองด้านขนาดธุรกิจ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักในทั้งสองแห่งสามารถปรับปรุงได้จากการที่รัฐบาล สมาคมชั้นนำ อาจารย์และองค์กรมีส่วนร่วมและสนับสนุนด้านการปรับปรุงและสร้างแบบจำลองอุตสาหกรรมหลักของตัวเอง 2) จากมุมมองด้านอุตสาหกรรม เราควรรวมการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรม โครงสร้างพื้นฐาน แพลตฟอร์มการตลาดและการสร้างสรรค์ศิลปะเข้าไว้ด้วยกัน 3) จากมุมมองด้านวัฒนธรรม ควรมีการจัดตั้งสมาคมวิชาชีพ แพลตฟอร์มการตลาด เสริมสร้างการสื่อสารและสร้างระบบเปิดเพื่อดึงประสบการณ์การพัฒนาของงานฝีมืออื่นๆ มาประยุกต์ใช้อย่างเต็มรูปแบบ ตลอดจนการสร้างแพลตฟอร์มการตลาดทั่วประเทศเพื่อส่งเสริม แลกเปลี่ยนและยกระดับอุตสาหกรรมเพื่อผลักดันการสร้างทีมงานที่มีความสามารถ

สรุปได้ว่า อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอและบ้านถวยเป็นอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นภายใต้การนำของ “ความต้องการ” และเป็นอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามความต้องการของตลาด นอกจากนี้ยังเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องเข้าใจความต้องการของตลาดและค้นหาพื้นที่ของตลาดในกระบวนการพัฒนาในอนาคตเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอและบ้านถวยผ่านการพัฒนาและสร้างนวัตกรรมไปพร้อมๆ กับการนำวัฒนธรรมต่างประเทศมาผสมผสานกับวัฒนธรรมชาติพันธุ์ท้องถิ่นและลักษณะภูมิภาคเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างงานไม้แกะสลักที่มีคุณค่าทางสุนทรียภาพสูง มีเอกลักษณ์ตามสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ เงื่อนไขทางประวัติศาสตร์ ความหมายแฝงทางวัฒนธรรมและสไตล์ศิลปะซึ่งข้อได้เปรียบเหล่านี้ล้วนเป็นตัวกำหนดความสามารถในการปรับตัวของตลาดที่แข็งแกร่งและมีความมีชีวิตชีวาทางศิลปะของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก ในขณะเดียวกัน อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านชื้อเหอและบ้านถวยกำลังเผชิญกับปัญหามากมายในกระบวนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา ในด้านการผลิต ประกอบด้วย การได้มาซึ่งวัตถุดิบ ต้นทุนการผลิตและอุปกรณ์กำลังถูกแทรกแซงอย่างหนักจากเครื่องจักรที่ทันสมัยจนทำให้ไม้แกะสลักกำลังสูญเสียทักษะแบบดั้งเดิม การจัดสรรผลประโยชน์ ความแตกต่างในด้านทุนเทคโนโลยีและทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรธุรกิจ การกำหนดรูปแบบการกระจายผลประโยชน์ในอุตสาหกรรมไม้แกะสลักและข้อจำกัดตามความต้องการของผู้บริโภค จากความเติบโตไปอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรม เพียงแค่แก้ไขข้อขัดแย้งในการพัฒนาอุตสาหกรรมในปัจจุบันและใช้ประโยชน์จากข้อได้เปรียบที่มีอยู่ให้

เต็มที่เท่านั้นถึงจะสามารถทำให้ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักค่อยๆ ทำลายข้อจำกัดด้านเชื้อชาติ ภูมิภาค วัฒนธรรมและด้านอื่นๆ จนขยายออกไปสู่สากลได้

ข้อเสนอแนะ

จากมุมมองอุตสาหกรรมแบบดั้งเดิม ด้านหนึ่ง อุตสาหกรรมไม้แกะสลักเกิดขึ้นจากเทคนิคที่ได้รับสะสมมาอย่างยาวนาน มีรูปแบบ สไตล์ วัสดุ กระบวนการ การส่งเสริมและการสืบทอดที่มีเอกลักษณ์ อีกด้านหนึ่ง ไม้แกะสลักเป็นผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่แสดงข้อได้เปรียบทางสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม การตลาดและนโยบายของรัฐบาล ในขณะที่ไม้แกะสลักกำลังอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านสู่อุตสาหกรรมที่มุ่งเน้นการตลาด เริ่มสร้างรูปแบบธุรกิจใหม่ที่มืองค์กรธุรกิจและหมู่บ้านเป็นตัวหลักซึ่งภายใต้กรอบนี้ได้ทำให้คุณสมบัติของอุตสาหกรรมมีความทันสมัยและค่อยๆ โดดเด่นขึ้น ปัจจุบัน อุตสาหกรรมไม้แกะสลักยังคงเผชิญกับความยากลำบากในการพัฒนา การผลิตและการขาย ตัวอย่างเช่น อิทธิพลของแหล่งที่มาของไม้ที่มีต่อต้นทุนของผลิตภัณฑ์ ตลอดจนอิทธิพลของกระบวนการ อุปกรณ์ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการผลิตและความแตกต่างระหว่างธุรกิจหลักต่อกำไร ฯลฯ ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหเหล่านี้สามารถทำได้โดยปรับรูปแบบความสนใจ ขยายการเชื่อมต่อระหว่างการผลิตไม้แกะสลักและอุตสาหกรรมต้นน้ำ/ปลายน้ำ ปกป้องความสามารถของช่างฝีมือ สร้างแบรนด์และปรับปรุงแนวคิดนโยบายของรัฐบาล เป็นต้น ซึ่งเมื่อมองถึงแนวโน้มการพัฒนาในอนาคตสามารถทำได้ดังนี้

1. งานฝีมือแบบดั้งเดิมเป็นจิตวิญญาณของการแกะสลักไม้ทำให้งานไม้แกะสลักที่ไม่ได้ทำตามเทคนิคแบบดั้งเดิมสูญเสียคุณค่าหลักไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น เพื่อให้บรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม้แกะสลักต้องปรับตัวสอดคล้องกับแนวโน้มของยุคสมัยด้วย และหากสามารถสร้างคุณค่าให้แก่ผู้สร้างสรรค์และผู้สืบทอดได้ก็จะยิ่งทำให้ไม้แกะสลักได้รับการพัฒนาไปเป็นอย่างดี โดยวิธีการที่เหมาะสมนั้นคือเราต้องพึงพาการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีการแกะสลัก นำองค์ประกอบที่ทันสมัยและการออกแบบตามความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมมาปรับใช้คู่กัน

2. วัฒนธรรมการแกะสลักไม้เป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมท้องถิ่น แสดงถึงวัฒนธรรมของชาติที่ลึกซึ้งและมีบทบาทเป็นผู้ให้บริการในวัฒนธรรมซึ่งมีความสำคัญเท่ากับเป้าหมายทางเศรษฐกิจและผลกำไร ทักษะงานฝีมือเป็นวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ประเภทหนึ่งและงานหัตถกรรมก็เป็นหนึ่งในวัสดุอุปกรณ์ของวัฒนธรรมท้องถิ่น ในฐานะที่ไม้แกะสลักเป็นส่วนประกอบของงานฝีมือแบบดั้งเดิมและเป็นงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมเพราะไม่เพียงแต่สะท้อนวิถีชีวิตและอุดมการณ์ของคนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังสะท้อนให้เห็นถึงชีวิตของคนในท้องถิ่น วัฒนธรรม ศิลปะ ประเพณีทางชาติพันธุ์และความเชื่อทางศาสนา

ด้วย ตลอดจนมีบทบาทสำคัญในการเป็นวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของชาติด้วย ดังนั้น อุตสาหกรรม แกะสลักไม้ไม่เพียงแต่มีเป้าหมายการพัฒนาในการตระหนักถึงประโยชน์ทางเศรษฐกิจของการ แกะสลักไม้ แต่ยังคงรับผิดชอบในฐานะผู้สืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วย

3. ผู้ที่มีส่วนร่วมในงานไม้แกะสลักคือตัวหลักของอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมไม้ แกะสลัก โดยแนวคิดและพฤติกรรมที่โดดเด่นของผู้ที่มีส่วนร่วมในงานไม้แกะสลักจะส่งผลกระทบต่อ การพัฒนาอุตสาหกรรมการแกะสลักไม้โดยตรง ปัจจุบัน ขอบเขตของผู้ที่มีส่วนร่วมในงานไม้ แกะสลักนั้นค่อนข้างกว้างและมีผู้เข้าร่วมโดยตรงเช่น บริษัท ครอบครัว การประชุมเชิงปฏิบัติการ ตลอดจนบุคคลผู้เข้าร่วมทางอ้อม ได้แก่ รัฐบาลและนักวิชาการ หรือผู้ผลิต ผู้ขายและซัพพลายเออร์ เป็นต้น ซึ่งผู้ที่มีส่วนร่วมในงานไม้แกะสลักทุกคนต่างมีอิทธิพลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้ แกะสลักที่แตกต่างกัน การเปลี่ยนแปลงในการรับรู้ของตลาดและพฤติกรรมทางเศรษฐกิจจะมีผลต่อ แนวโน้มการพัฒนาของอุตสาหกรรมโดยรวม โดยรัฐบาลและหน่วยงานอื่น ๆ หรือองค์กรที่เป็น ผู้เข้าร่วมทางอ้อมยังมีบทบาทสำคัญในอุตสาหกรรมไม้แกะสลักไม้ ดังนั้น การใช้เงื่อนไขส่วนตัว และวัตถุประสงค์ที่ดีเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมภายนอกที่ดีและมุ่งเน้นไปที่บทบาทของแนวทางการ สนับสนุนและให้กำลังใจยังเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุการพัฒนาที่ดีของอุตสาหกรรมไม้ แกะสลัก

4. คุณลักษณะหลายอย่างของไม้แกะสลัก เช่น ทักษะฝีมือ สัญชาติ ภูมิภาคและวัฒนธรรม ของอุตสาหกรรมเป็นตัวกำหนดคุณสมบัติที่หลากหลายของอุตสาหกรรมไม้แกะสลักไม้ ดังนั้น การ วิจัยที่สมบูรณ์และครอบคลุมจะเป็นส่วนเสริมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้ แกะสลักในระดับที่เป็นจริง

สุดท้าย ผู้วิจัยคิดว่า ผลกระทบทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอและบ้านถวย ไม เพียงแต่เป็นทักษะแบบดั้งเดิมแต่ยังอุดมไปด้วยความร่วมมือ ไม่ใช่แค่เพียงเศรษฐกิจแต่ยังรวมถึง วัฒนธรรม ไม่ใช่แค่กิจกรรมของผู้ขายแต่ยังหมายรวมถึงผู้หญิง ไม่ใช่เพียงแค่หน้าที่ของรัฐบาลแต่ ยังครอบคลุมถึงนักวิชาการและประชาชน ไม่ใช่เรื่องในอดีตแต่ยังรวมถึงในปัจจุบันและอนาคตด้วย ผู้วิจัยคาดว่า การวิจัยในครั้งนี้ จะสามารถใช้เป็นแนวทางชุดรูปแบบการพัฒนาที่สนับสนุนแนวคิด ใหม่ๆ ในการพัฒนาและนวัตกรรมของวัฒนธรรมการแกะสลักไม้ ในขณะที่เดียวกันก็นำผลบวกมาสู่ การพัฒนางานฝีมือแบบดั้งเดิมอื่นๆ และในที่สุดคือการเติมเต็มซึ่งกันและกันซึ่งจะช่วยให้งานฝีมือ แบบดั้งเดิมที่สวยงามเหล่านี้กลับคืนสู่ความสดใสอีกครั้ง

บรรณานุกรม

- ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว. (2554). เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทุณวัฒนธรรมและโอกาสทางธุรกิจ, *วารสารนักบริหาร*. ปีที่ 31 ฉบับที่ 1 (ม.ค.-มี.ค. 2554) หน้า 32-37.
- ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว. (2554). เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทุณวัฒนธรรมและโอกาสทางธุรกิจ. *วารสารนักบริหาร*. ปีที่ 31 ฉบับที่ 1 (ม.ค.-มี.ค. 2554) หน้า 32-37.
- ธนาคารกรุงศรี. (2562). *ธุรกิจ E-Commerce ที่มีโอกาสปัง! ในปี 2018*. เข้าถึงได้จาก <https://www.krungsri.com>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2562.
- ชนิก เลิศชาญฤทธิ. (2554). *การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).
- ชนิก เลิศชาญฤทธิ. (2550). *การจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์. (2539). *ปาฐกถา “ทุนวัฒนธรรม”*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มูลนิธิไชยยัง ลืมทองกุล.
- วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2562). *กระบวนการจัดทรัพยากรทางวัฒนธรรม*. เข้าถึงได้จาก <http://www.citu.tu.ac.th>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2562 .
- วุฒิชัย หาญพานิช. (2553). *การสร้างแบรนด์ครีเอทีฟศึกษา*. เข้าถึงได้จาก <https://www.flyingcomma.com>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2562.
- สหวัดน์ เน้นหนา. (2562). *การเพิ่มมูลค่าให้แก่ทุนทางวัฒนธรรม*. เข้าถึงได้จาก www.finearts.go.th/olddata/files/cultural.doc. เข้าถึงเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2562.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพังงา. (2562). *ความเป็นมา หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ OTOP*. เข้าถึงได้จาก <http://phangnga.cdd.go.th/services>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2562.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางปะหัน. (2562). *โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)*. เข้าถึงได้จาก <http://district.cdd.go.th/bangpahan/services>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2562.
- สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม. (2562). *อุตสาหกรรมวัฒนธรรม/ อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ คืออะไร*. เข้าถึงได้จาก <http://ocac4u.blogspot.com/2009/01/blog-post.html>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2562.
- Ai Jia. (2012). Bai wood carving craft product research. Yunnan University.P.2-10.
- Ai Jia. (2012). *Study on the Products of Jianchuan, Bai Nationality Wood Carving in the Process of Industrialization*. Master degree of Yunnan University.
- Chen Jinsong. (2014). *The Characteristic Folk Craft of Yunnan*. Kunming: Yunnan university press. P. 36-37

- China Intangible Culture Heritage*. (2562). เข้าถึงได้จาก <http://www.bslib.org/fwxcz/index.asp>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2562
- Fu Yuanfeng. (2017) *Using wood carving to achieve skills poverty alleviation and cultural inheritance*. เข้าถึงได้จาก <http://www.bslib.org/fwxcz/index.asp>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2562.
- Ge Le. (2002). *The Ancient Tea Horse Road Historic Function and Practical Significance*. Yunnan University. P. 3.
- Hu Ling. (2010). *Culture and Development - A Study on the Handicraft Changes of Yunnan Minorities*. Dali University.
- Hu Ling. (2018) *De-industrialization: the non-legacy protection of the Baichuan wood carvings in Jianchuan*. Dali University.
- Huang Jinghua. (2002). *Jianchuan Huanhe wood carving survey*. Yunnan University. P.1.
- Huang Jun. (2006). *Yunnan Cultural Development Blue Book*. Dali University. P. 301.
- Jianchuan County Bureau of Ethnic and Religious Affairs. (2002). *Jianchuan ethnic religious*. Dali University. P. 288.
- Li Lun. (2009). Research on the Development and Protection of Jianchuan Woodcarving in Yunnan Province. *Journal of Public literature & art Press*. Vol. 2009 (22) P.241-243
- Li Xia. (2006). *Jianchuan cultural industry development of the regional image*. Dali University. P. 375.
- Liu Jianhua. (2008). *Yunnan cultural media perspective*. Yunnan University. CHN. P. 242.
- Liu Sisi, Hou Xiaofeng. (2018) *Analysis on the Development and Protection of Jianchuan Woodcarving*. Yunnan University.
- Ma Lijuan. (2008). *National economy in Yunnan*. Yunnan University. P.15.
- Shi Weida. (2007). *Research on Yunnan Cultural Industry*. Master degree of Yunnan University. CHN. P12.
- Su Laiyi, Liu Fanyan. (2018) *Analysis on the Development of Shihe Woodcarving Industrial Park in Jianchuan County*. Master degree of Yunnan University.
- Sun Guangyong. (2011). *“One Tambon One Product” Revitalize Thai villages*. Yunnan University. CHN. P.52.
- Sun Qitong. (2018) *Using wood carving to achieve skills poverty alleviation and cultural inheritance*. Yunnan University.

- Wang Jingyou and Hao Yunhua. (2009). An Investigation on the Development of Jianchuan Woodcarving Industry. *Journal of Dehong Teachers' College*. Master degree of Yunnan University.
- Wang Qian, Zhang Hao. (2018) *Research on Production Organization Function of Jianchuan Lion River Woodcarving Industry in Dali*. Master degree of Yunnan University.
- Wu Yang. (2007). *The Rise of New Artistry and Its Enlightenment on the Promotion and Protection of Jianchuan Woodcarving*. Yunnan University. P. 30.
- Xiao Zhenping. (2019) *Research on the Industrial Linkage Model of Traditional Craftsmanship: Taking Jianchuan Woodcarving as an Example*. Master degree of Yunnan University.
- Yang Lili. (2006). *Protection, development and utilization of Bai Nationality wood carvings*. *Journal of Kunming University of Science and Technology (Social Science Edition)*. Vol.6 (1). P. 88-91.
- Yang Lili. (2006). *Study of handicrafts and wood carvings art of Bai nationality in Jianchuan*. Master degree of Yunnan University.
- Yang Qiongli. (2009). *Investigation and Research on Xinhua Craftsman Village of Bai Nationality in Yunnan Province*. Master degree of Yunnan University.
- Yang Yingxin. (1999). *Bai cultural concept*. P. 584-585.
- Yang Yusheng. (2006). *Historical thinking of the formation of a sword of wood*. P. 185.
- Zhang Liquan. (2010). *Advantage Analysis of Exploitation and Utilization of Traditional Craft Culture Resources*. Kunming: Yunnan University Press. P. 34.
- Zhang Rui. (2006). *Yunnan wood carving*. Kunming: Yunnan University Press.
- Zhang Xiao. (2008). *Jianchuan wood carvings*. Kunming: Yunnan University Press. P. 22.
- Zhang Xiao. (2011). *Jianchuan wood carving source*. Kunming: Yunnan University Press. P. 5.
- Zhang Xu. (1990). *Bai*. Kunming: Yunnan University Press. P. 58-59.
- Zhao Yinsong. (2008). *Bai culture basic characteristics*. P. 221.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์เจ้าของธุรกิจ

แบบสัมภาษณ์เจ้าของธุรกิจ

เรื่อง “แนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลัก”

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับแนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักเพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม : ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ มณฑลยูนนานและไม้แกะสลักบ้านฉางยี่ จังหวัดเชียงใหม่” หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์
2. เพศ
3. อายุ
4. สถานที่อยู่อาศัย
5. วันที่สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

1. คุณจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักมานานเท่าไร
2. คุณจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักประเภทใดเป็นหลัก
3. คุณมีวิธีบริหารจัดการร้านของคุณอย่างไร (เป็นธุรกิจครอบครัวหรือบริษัท)
4. คุณมีการจัดจำหน่ายและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักของคุณผ่านระบบอินเทอร์เน็ตหรือไม่ อย่างไร
5. คุณเชี่ยวชาญในทักษะการทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักหรือไม่ อย่างไร
6. ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่คุณจำหน่ายอยู่นี้มาจากโรงงานของตนเองหรือซื้อต่อมาจากที่
7. กำไรเฉลี่ยต่อปีจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก
8. ปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักมีปัญหาอะไรหรือไม่ กรุณาอธิบาย
9. คุณคาดหวังให้รัฐบาลช่วยสนับสนุนด้านใด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงสำหรับข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

Mr. Kedi Du โทรศัพท์ 092-750-3589 e-mail: 124616846@qq.com

นิสิตหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์ช่างฝีมือ

แบบสัมภาษณ์ช่างฝีมือ

เรื่อง “แนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลัก”

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับแนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักเพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม : ไม้แกะสลักบ้านซ้อเหอ มณฑลยูนนานและไม้แกะสลักบ้านถวย จังหวัดเชียงใหม่”

หลักสูตรปริญญา ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์
2. เพศ
3. อายุ
4. สถานที่อยู่อาศัย
5. วันที่สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

1. คุณมีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักมานานเท่าไร
2. คุณสามารถทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักทุกกระบวนการทั้งหมดให้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยตัวคุณเองเพียงคนเดียวได้หรือไม่ อย่างไร
3. โดยส่วนใหญ่แล้ว คุณสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักมาจากความคิดสร้างสรรค์ของตนเองหรือมาจากคำสั่งซื้อของลูกค้า
4. การแกะสลักไม้เป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมของคุณ
5. คุณเรียนรู้วิธีและกระบวนการแกะสลักไม้มาจากที่ไหน
6. คุณคิดที่จะถ่ายทอดวิธีและกระบวนการแกะสลักไม้ให้กับคนรุ่นหลังต่อไปหรือไม่ อย่างไร
7. คุณมีคำแนะนำสำหรับผู้สนใจเรียนรู้และกระบวนการแกะสลักไม้หรือไม่ อย่างไร
8. การแกะสลักไม้สามารถสร้างรายได้เฉลี่ยต่อปีได้เท่าไร
9. ตอนนี้ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักกำลังเผชิญกับปัญหาอะไรบ้าง
10. คุณคิดว่า หัวใจสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในอนาคต คืออะไร

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงสำหรับข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

Mr. Kedi Du โทรศัพท์ 092-750-3589 e-mail: 124616846@qq.com

นิสิตหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหาร

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริโภค

เรื่อง “แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลัก”

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับแนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมไม้แกะสลักเพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม : ไม้แกะสลักบ้านซ้อเหอ มณฑลยูนนานและไม้แกะสลักบ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่” หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำอธิบาย โปรดเติมเครื่องหมาย \surd ลงในช่อง () ตามความคิดเห็นของท่าน

1. สัญชาติ

() จีน

() ไทย

2. เพศ

() หญิง

() ชาย

3. อายุ

() ต่ำกว่า 18 ปี

() 19-30 ปี

() 31-40 ปี

() 41-50 ปี

() 51 ปีขึ้นไป

4. สถานทางการศึกษา

() ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือกำลังศึกษาในระดับนี้

() ปวส.หรือกำลังศึกษาในระดับนี้

()ปริญญาตรีหรือกำลังศึกษาในระดับนี้

()ปริญญาโทหรือสูงกว่าหรือกำลังศึกษาในระดับนี้

5. อาชีพ

() นักเรียน

() ข้าราชการ

() พนักงานบริษัท

() ครู/อาจารย์

() อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

คำอธิบาย โปรดเติมเครื่องหมาย \surd ลงในช่อง () ตามความคิดเห็นของท่าน

1. คุณรู้จักผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในประเทศคุณหรือไม่
 - * หมายถึง สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามชาวจีน หมายถึง ไม้แกะสลักบ้านซื่อเหอ มณฑลยูนนาน
 - * หมายถึง สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามชาวไทย หมายถึง ไม้แกะสลักบ้านฉวาง จังหวัดเชียงใหม่
 - () รู้จักชื่อเสียงและเคยเดินทางไปที่นั่น
 - () เคยได้ยินชื่อเสียง แต่ไม่เคยเดินทางไปที่นั่น
 - () ไม่รู้จัก
2. คุณรู้จักผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักประเภทใดบ้าง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - () เฟอ์นิเจอร์
 - () ของประดับตกแต่ง
 - () ของเล่น
 - () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
 - () ไม่รู้จักผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก
3. คุณรู้จักผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักได้อย่างไร
 - () เห็นจากอินเทอร์เน็ต
 - () เห็นในโทรทัศน์/นิตยสาร
 - () เรียนรู้มาจากบทเรียนในหนังสือ
 - () การพูดคุยทั่วไปในชีวิตประจำวัน
 - () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. คุณเคยซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักหรือไม่
 - () เคย
 - () ไม่เคย
5. ที่บ้านของคุณมีผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักหรือไม่
 - () มี
 - () ไม่มี
6. คุณชื่นชอบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักรูปแบบใด
 - () รูปแบบดั้งเดิม
 - () รูปแบบแฟชั่นทันสมัย
 - () รูปแบบผสมผสานระหว่างความดั้งเดิมและความทันสมัย
7. คุณชื่นชอบลวดลายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักแบบใดมากที่สุด
 - () แกะสลักเป็นรูปคน
 - () แกะสลักเป็นรูปสัตว์
 - () แกะสลักเป็นรูปธรรมชาติ
 - () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. ความประทับใจที่คุณมีต่อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก
- () ความโบราณเก่าแก่
 - () อุดมไปด้วยรูปแบบของวัฒนธรรมดั้งเดิม
 - () รูปลักษณ์ทันสมัย
9. คุณคิดว่า หากคุณจะซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก คุณจะซื้อเพราะเป้าหมายใด
- () ประโยชน์ใช้สอย
 - () ประดับตกแต่ง
 - () มอบเป็นของขวัญ
 - () สะสม
 - () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
10. เหตุผลสำคัญใดที่คุณใช้พิจารณาในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก
- () มีความสวยงามมากกว่าประโยชน์ใช้สอย
 - () มีประโยชน์ใช้สอยมากกว่าความสวยงาม
11. ปัจจัยสำคัญใดที่คุณใช้พิจารณาในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก
- () ราคา
 - () ความหมายทางวัฒนธรรม
 - () คุณค่า
 - () ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่แกะด้วยมือ
12. ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่คุณจะซื้อจำเป็นต้องมีแบรนด์หรือไม่
- () ไม่จำเป็นต้องมีแบรนด์
 - () อยากซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่มีแบรนด์ แต่ก็ไม่ได้สำคัญ
 - () จำเป็นต้องมีแบรนด์เท่านั้น
13. คุณคิดว่า วัสดุที่นำมาใช้ทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักจำเป็นต้องเป็นไม้ที่มีชื่อเสียงหรือราคาสูงหรือไม่
- () ใช่
 - () ไม่ใช่
14. คุณคิดว่า คุณสามารถซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักได้จากช่องทางไหน
- () สั่งซื้อผ่านระบบอินเทอร์เน็ต
 - () ตลาดค้าส่ง/ค้าปลีกผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก
 - () ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่มีชื่อเสียง
 - () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
15. ราคาของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่คุณยอมรับได้คือเท่าไร
- () ต่ำกว่า 1,000 หยวน (ต่ำกว่า 5,000 บาท)
 - () 1,000-5,000 หยวน (หรือ 5,000-25,000 บาท)
 - () 6,000-10,000 หยวน (หรือ 30,000-50,000 บาท)

- () มากกว่า 10,000 หยวน (มากกว่า 50,000 บาท)
16. คุณคิดว่า การออกแบบผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม ไม้แกะสลักควรเลือกใช้วัฒนธรรมอย่างไร
- () วัฒนธรรมท้องถิ่น
- () วัฒนธรรมต่างชาติ
- () วัฒนธรรมที่กำลังเป็นที่นิยมในปัจจุบัน
17. คุณรู้จักวิธีและกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักหรือไม่
- () รู้จักเป็นอย่างดี
- () รู้จักนิดหน่อย
- () ไม่รู้จัก
18. คุณมีความสนใจเกี่ยวกับวิธีและกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักหรือไม่
- () สนใจเป็นอย่างมาก
- () อยากเรียนรู้
- () ไม่สนใจ
19. คุณคิดว่า ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่ดีควรมีวิธีการและกระบวนการแกะสลักอย่างไร
- () ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่แกะด้วยมือ
- () ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่แกะด้วยเครื่องจักร
- () การผสมผสานระหว่างผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่แกะด้วยมือและเครื่องจักร
20. คุณเคยคิดจะไปเรียนวิธีการทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักหรือไม่
- () เคยไปเรียน
- () เคยคิดอยากไปเรียน แต่หาสถานที่เรียนไม่ได้
- () ไม่เคย
- () เคยส่งบุตรหลานไปเรียน
21. หากมีโอกาสนั้น คุณยินยอมที่จะเรียนรู้วิธีการและกระบวนการแกะสลักไม้ด้วยตัวเองหรือไม่
- () ยินยอม
- () ไม่ยินยอม
- () เฉยๆ
22. คุณจะยอมรับได้หรือไม่หากผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักทำมาจากเครื่องจักร
- () ยอมรับได้
- () ฉันชื่นชอบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่แกะด้วยมือเท่านั้น
23. คุณพึงพอใจกับสถานการณ์ทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในประเทศคุณหรือไม่
- * หมายเหตุ สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามชาวจีน หมายถึง ไม้แกะสลักบ้านซือเหอ มณฑลยูนนาน
- * หมายเหตุ สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามชาวไทย หมายถึง ไม้แกะสลักบ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่
- () พึงพอใจเป็นอย่างมาก (ข้ามไปข้อที่ 25)
- () เฉยๆ
- () ไม่พึงพอใจ

24. สาเหตุใดที่ทำให้คุณไม่พึงพอใจกับสถานการณ์ทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในประเทศ
คุณหรือไม่
- () ราคา
- () คุณภาพ
- () สภาพแวดล้อมทางการตลาด
- () ผู้จัดจำหน่าย
25. คุณคิดว่า ปัญหาหลักของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในปัจจุบันคืออะไร
- () รูปแบบดั้งเดิมมากเกินไป ขาดความคิดสร้างสรรค์
- () ขั้นตอนหัตถกรรมมีความยุ่งยาก วยรุ่นไม่อยากเรียนรู้
- () รัฐบาลยังให้การสนับสนุนไม่เพียงพอ
- () ผู้คนยังขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนา
- () ความอ่อนแอของแบรนด์
26. คุณคิดว่า ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักมีโอกาสการพัฒนาในอนาคตหรือไม่
- () มี
- () ไม่มี
27. หากมีโอกาส คุณจะแนะนำให้ผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักหรือไม่
- () แนะนำ
- () ไม่แนะนำ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงสำหรับข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

Mr. Kedi Du โทรศัพท์ 092-750-3589 e-mail: 124616846@qq.com

นิสิตหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา